

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ζ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - ΠΣ 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2000

ΑΡΙΘ. 1

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας μᾶς παρέδωσε νὰ ἐορτάζωμεν τὰ σπουδαῖα γεγονότα τῆς θείας οἰκονομίας κατὰ τακτὰς χρονικὰς περιόδους, ἵνα διὰ τοῦ ἐορτασμοῦ οἰκιοποιώμεθα τὴν θείαν χάριν, συμμετέχοντες πνευματικῶς καὶ σωματικῶς εἰς αὐτά. Μεταξὺ δὲ τῶν σπουδαιωτάτων γεγονότων τῆς θείας οἰκονομίας συγκαταλέγεται καὶ ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐορτασμὸν τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία καθιέρωσεν ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τῆς ζωῆς αὐτῆς.

Ἡ σχέσις ἡμῶν πρὸς τὰ σπούδαῖα ἱστορικὰ γεγονότα τῆς θείας οἰκονομίας δὲν πρέπει νὰ ἔχη χαρακτῆρα συναισθηματικόν. Δὲν ἐνθυμούμεθα τὰ εὐχάριστα ἀπλῶς διὰ νὰ χαρῶμεν καὶ τὰ λυπηρὰ ἀπλῶς διὰ νὰ λυπηθῶμεν. Ἐχει χαρακτῆρα σπουδῆς καὶ οἰκειώσεως τῆς ἐξ αὐτῶν χάριτος. Μελετῶμεν τὰ παρελθόντα διὰ νὰ ἐτοιμάσωμεν τὰ μέλλοντα καὶ ἐλπίζόμενα. Καὶ ὁ κάθε ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ὅλοι μαζί ἐπιδιώκομεν νὰ ἔχωμεν οὐσιαστικὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου.

Ἡ πίστις εἰς τὸν Χριστὸν νοηματίζει τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς θείας οἰκονομίας καὶ τὸ παρὸν ἀπὸ τὸ “τέλος” εἰς τὸ ὁποῖον τείνουσιν. Μέτρον κατανόησεως καὶ ἐρμηνείας καὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ καὶ παντὸς ὅ,τι ἐκτυλίσσεται ἐντὸς τοῦ χρόνου ἐν τῇ ροῇ αὐτοῦ, πρὸς τὸ μέλλον, εἶναι τὰ “ἔσχατα”, ἧτοι ἡ πορεία πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

“Ἀλήθεια εἶναι ἡ τῶν μελλόντων κατάστασις”,

λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς· καὶ ἐπομένως, ἀλήθεια εἶναι καὶ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν συμμετοχὴν μας εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ ὄχι αἱ μεταβαλλόμεναι καταστάσεις τοῦ κόσμου τούτου.

Χάριν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἀρχαῖον κάλλος καὶ εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ἀληθῆ δηλαδὴ καὶ πλήρη ζωῆς καὶ μακαριότητος κατάστασιν τοῦ μέλλοντος ἀχρόνου αἰῶνος, οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν παραστρατήσαντα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπομακρυνθέντα κατ' ἰδίαν προαίρεσιν ἀπ' Αὐτοῦ, κόσμον, “ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 3,16). Καὶ χάριν ἡμῶν “ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν” (Ἰωάν. 1,14).

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία βιώνει συνεχῶς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ· τὴν βιώνει καθημερινῶς κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, καθ' ἣν ἐπαναλαμβάνεται ὅλον τὸ μυστήριον τῆς ἐπὶ γῆς ἐνσάρκου παρουσίας τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Βιοῦσα δὲ αὐτὴν τὴν κατὰ σάρκα γέννησίν Του, τὴν μεθ' ἡμῶν ἀναστροφὴν Του, τὴν διδασκαλίαν Του, τὴν Σταύρωσίν Του, τὴν Ἀνάστασίν Του καὶ τὴν ἐν σώματι Ἀνάληψίν Του, καί, τέλος, τὴν κάθοδον καὶ τὴν ἐν ἡμῖν ἐνοίκησιν τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος, καὶ τὴν διὰ τοῦ Υἱοῦ καταλλαγὴν ἡμῶν τῷ Πατρὶ, βιώνει ταυτοχρόνως “δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι” (Α' Κορ. 13,1) καὶ τὴν μέλουσαν πραγματικότητα, πρὸς τὴν ὁποίαν προσβλέπει καὶ τὴν ὁποίαν ἐπιζητεῖ (Ἐβρ. 13,14).

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία γνωρίζει, ὅτι ὁ ἄγων

Διὰ χειρὸς Φωτίου Κόντογλου

τοῦ κάθε πιστοῦ νὰ ἐπενδυθῆ τὸν Χριστὸν ἐκτυλίσσεται ἐν χρόνῳ ἐντὸς τοῦ κόσμου καὶ προϋποθέτει ὄχι μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ἢ ὅποια ἐκδηλοῦται εἰς τὴν προθυμίαν μας νὰ ἄρωμεν ἡμεῖς τὰ βάρη τοῦ ἀδελφοῦ, ὡσάν νὰ ἦσαν ἰδικά μας βάρη (Ματθ. 25,34, 46, Ἰακ. 2, 14,20). Καὶ διὰ τοῦτο, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καλεῖ τοὺς πιστοὺς Της εἰς ἓνα ἀδιάκοπον ἀγῶνα νὰ μιμηθοῦν κατὰ δύναμιν τὸν Χριστὸν, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀνιψωθοῦν καὶ ἀναρθοῦν εἰς τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος τῶν ἀρετῶν τοῦ Χριστοῦ, χρησιμοποιοῦσα ὡς πλέον πρὸς τοῦτο πρόσφορα καὶ εὐστοχα ὄπλα τὸν λόγον, τὴν χάριν τῶν μυστηρίων, τὴν εἰκόνα, τὰ σύμβολα, καὶ τὰς ἐορτάς.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ τῆς ποιμαντικῆς αὐτῆς μεριμνῆς ἡ Ἁγία κοινὴ Μήτηρ πάντων ἡμῶν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δραττεται καὶ τῆς εὐκαιρίας τῆς συμπληρώσεως δύο χιλιάδων ἐτῶν ἀπὸ τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα καλέσῃ καὶ πάλιν σήμερον τὰ πιστὰ μέλη τῆς, ὡς καθ' ἕκαστον ἔτος, καθ' ἐκάστην Κυριακὴν, καὶ ἐκάστην ἡμέραν, ὥραν καὶ στιγμήν, εἰς ἐπίγνωσιν Χριστοῦ, εἰς ἐγρήγορσιν, εἰς μετάνοιαν, εἰς προσευχήν, εἰς ἀσκησιν, εἰς νῆψιν, νουθετοῦσα καὶ προτρέπουσα ἅπαντας νὰ διέρχωνται τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἐξαγορα-

ζόμενοι τὸν καιρὸν, “ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι” (Ἐβρ. 5, 16).

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία δὲν παύει νὰ πράττῃ πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῇ καὶ νὰ εὐχεται κατὰ πάντα χρόνον καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν εὐσημιον ἡμέραν, ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου· ἐνότητος καὶ εὐσταθείας τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν· ἐν Χριστῷ καταλλαγῆς καὶ συμφιλιώσεως· σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος· καὶ πρὸ πάντων, ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἵνα μετανοήσαντες καὶ τὰ ἀρεστὰ τῷ Κυρίῳ ἀγαπήσαντες καὶ προκρίναντες σωθῶσι, χάριτι τοῦ ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα δὲ πιστῶν, σαρκωθέντος, σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ. Διότι μόνον ἐν τῷ φωτὶ Αὐτοῦ εἶναι

δυνατὸν νὰ ἀντιληφθῆ ὁ κάθε περὶ τούτου διαπορῶν, τί εἶναι ὁ Θεός, τί ἡ ἐλευθερία, τί τὸ χρέος, τίς ὁ πλησίον, τί ἡ ἀγάπη, τί αἱ φυλετικαὶ διακρίσεις, τί ὁ ἐθνοφυλετισμός, τί ὁ θρησκευτικὸς φανατισμός, τί ὁ ζῆλος ὁ ψυχικὸς καὶ οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, πατρικῶς χαιρετίζοντες καὶ ἐπευλογοῦντες ἅπαντας, πρῶτον μὲν προτρεπόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν: ἀνοίξατε καὶ πλατύνετε τὰς καρδίας σας· ἀγαπήσατε τὸν δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντα Σωτῆρα καὶ Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, βέβαιοι ὅτι πλησίον Του θὰ εὑρετε χάριν αἰώνιον· εἶτα δὲ καὶ ἐπιδαμιλεύοντες εἰς ἅπαντας τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν εὐχόμεθα “Καλὰ Χριστοῦγεννα” καὶ ἄλυπον, εἰρηνικόν, καὶ εἰς πάντα αἶσιον καὶ εὐτυχὲς καὶ παρὰ Κυρίου εὐλογημένον τὸ νέον σωτήριο ἐτος 2000.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἡμῶν ἐν Χριστῷ, μὴ λησμονητέ ποτε ὅτι: Ὁ ἐν Φάτνῃ γεννηθεὶς πρὸ χρόνων δισχιλίων Χριστὸς εἶναι ἡ μόνη ἐλπίς, ἢ πάντων ἐλπίς, ἢ παντὸς τοῦ κόσμου ἐλπίς.

Αὐτοῦ ἡ χάρις καὶ τὸ μέγα ἔλεος εἶψαν μετὰ πάντων ἀνθρώπων. Ἀμήν.

Φανάριον, Χριστοῦγεννα 1999

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ 2000

Ἀγαπητοί μου,

ΥΠΟΔΕΧΟΜΕΘΑ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ τὴ νέα χρονιά μὲ αἰσιοδοξία καὶ ἐλπίδα ὅτι θὰ εἶναι γεμάτη εὐτυχία, χωρὶς τὰ προβλήματα τῆς προηγούμενης, ἐκπληρωτικὴ τῶν πόθων μας καὶ εἰρηνικὴ. Μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα ἀνταλλάσσουμε τὶς εὐχὲς μας, ἐνῶ πολλοὶ ἄλλοι συνηθίζουν “γὰ τὸ καλὸ τοῦ νέου χρόνου” νὰ ξενυχτοῦν στὸ χαρτοπαιγνιο ἢ νὰ κρεμοῦν στὴν πόρτα τους ἓνα πέταλο ἢ νὰ κάνουν καλὸ ποδαρικό. “Ὅλα δείχνουν τὴ βαθιὰ ἐπιθυμία ὄλων μας νὰ ζήσουμε καλύτερα, μακρὰ ἀπὸ προβλήματα καὶ δυσκολίες. Μόνο πού οἱ εὐχὲς ἀπὸ μόνες τους καὶ πολὺ περισσότερο οἱ δεισιδαιμονίες καὶ οἱ προλήψεις δὲν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ ἀλλάξουν τὴ ροὴ τῶν πραγμάτων, πού κατευθύνονται κατὰ βάσιν, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ.

* * *

ΟΙ ΤΥΧΕΣ ΒΕΒΑΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ φαίνεται νὰ εἶναι στὰ χέρια τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Καὶ οἱ δικές μας φαίνεται νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἄλλους. “Ὅμως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὑαφής. “Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ”. Τελικὰ ποῦ ἄλλοῦ μπορούμε νὰ στηριχθοῦμε; “Ὅλοι μᾶς ἀπεγοήτευσαν. Πύρω μας βασιλεύει τὸ συμφέρον, ἡ ἐκμετάλλευση, ἡ ἀνηθικότης, ἡ ἀστοργία, τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη. Τί μπορούμε νὰ περιμένουμε ἀπὸ ἓνα κόσμο παρακμῆς καὶ κατάπτωσης; Ἡ σκληρὴ πραγματικότης μᾶς γεμίζει ἀπογοήτευση καὶ θλίψη. Μποροῦμε τάχα νὰ ἐλπίζουμε;” Ἡ μήπως ἡ νέα χιλιετία φέρνει μαζί της καινούργιες θανατερές ἐμπειρίες;

* * *

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΛΙΓΟΙ ΑΥΤΟΙ πού προβλέπουν χειρότερα δεινὰ στὸν 21ο αἰῶνα. Τὰ ναρκωτικά, ἡ μοναξιά, ἡ ἀνεσιτότητα, ὁ πνευματικὸς ἐξανδραποδισμὸς, ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας μας, ὅλα μαζί συνθέτουν μιὰν ἐφιαλτικὴ εἰκόνα πού ἐπιτείνει τὴν παρακμὴ τοῦ ἥθους καὶ παγώνει τὴν

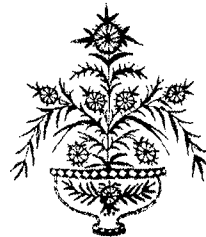
αἴσθησι τῆς ἀποτυχίας. Κι ὅμως ὑπάρχει ἐλπίς. Ὑπάρχει ἐλπίς νὰ μείνουμε ἄνθρωποι μέσα στὴν ἀγριότητα τῶν παθῶν, νὰ μείνουμε ἐλεύθεροι μέσα στὴν παραζάλη τῶν συμφερόντων, νὰ μείνουμε δημιουργικοὶ μέσα στὴν ἀγωγή τῆς ἐξάρτησης. Ὑπάρχει ἐλπίς νὰ διασώσουμε κυρίως μέσα μας τὴν ἀνεξαρτησία τῆς σκέψης μας, νὰ μειώσουμε τοὺς κραδασμοὺς τοῦ ἄγχους, νὰ ζήσουμε μὲ τὴν αἴσθησι τῆς ὑπεροχῆς ἐναντι τῶν περιστάσεων.

* * *

ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ τοῦ χρόνου ἡ ἀνόθευτη, ἡ καθάρια καὶ ἀύθεντικὴ πίστι στὸν Σωτῆρα Χριστὸ προβάλλει ὡς ἡ μοναδικὴ ζωοπάροχος πηγὴ δύνამης, μετάνοιας καὶ ἀνανέωσης. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀντισταθοῦμε καὶ νὰ ἀνταλλάξουμε τὸν πολιτισμὸ τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς παρακμῆς μὲ μιὰ δυναμικὴ, ἐντιμὴ καὶ ἠθικὴ παρουσία μας μέσα στὸν κόσμο. Δοκιμάσαμε ὅλα τὰ ἄλλα καὶ ἀποτύχαμε. Στὸ μεσουράνημα τῆς τεχνολογίας ἐμεῖς νιώθουμε τὸ ἄδειασμα τῶν ψυχῶν μας. Ἡ νέα χιλιετία μπαίνει στὴ ζωὴ μας καὶ ἐμεῖς διερωτώμεθα ποῦ πηγαίνουμε. Ἡ πίστι τώρα καὶ πάλι τρέφει τὴν ἐλπίδα γιὰ τὴν ἀλλαγὴ. Ποῦ βάζει σὲ κίνηση τὶς ἀνεξάντλητες ψυχικὲς μας δυνάμεις. Αὐτὲς πού μᾶς κρατᾶνε ὀρθίους στὶς ἐπάλξεις μας. Καὶ μᾶς χορηγοῦν τὸ δικαίωμα στὰ οὐσιώδη τῆς ζωῆς.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ καὶ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2000

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τὸ ἔτος 2000 εἶναι λυκόφως ἢ λυκαυγὲς χιλιετίας, οἱ ἑορτασμοὶ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ, οἱ ὅποιοι στὴν Ἀθήνα, ὅπως καὶ σὲ πολλὰ μέρη τῶν πέντε ἡπείρων, ἔγιναν μὲ ἰδιαίτερη καὶ πολυδάπανη λαμπρότητα, ἔδωσαν ἀφορμὴν στὸ νὰ ἐπισημανθοῦν οἱ προκλήσεις, οἱ ὁποῖες προέρχονται ἐκ τοῦ ἔτους αὐτοῦ καὶ γιὰ τίς ὁποῖες ἔχουν γραφῆ ἤδη ἀξιόλογα ἄρθρα σὲ σελίδες ἢ σὲ

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

ὀλόκληρα εἰδικὰ ἀφιερῶματα τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ὅπως καὶ τοῦ παγκοσμίου τύπου. Μερικὲς ἀπὸ τίς προκλήσεις, πού ἐπισημάνθηκαν, ὅπως καὶ ἄλλες, γιὰ τίς ὁποῖες δὲν ἔχει γίνει ξεχωριστὸς λόγος, ἀφοροῦν ἰδιαίτερος στὴν Ἐκκλησία καὶ καθιστοῦν φανερὴ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀνανεώσεως τῆς σκέψεως, τῶν προσανατολισμῶν, τῆς ὅλης ζωῆς καὶ τῆς κοινωνικοπολιτιστικῆς δράσεως τῶν Χριστιανῶν τόσοσιν ὡς ἀτόμων, ὅσον καὶ ὡς μελῶν τῆς ὀργανικῆς ὀλότητος τῆς Ἐκκλησίας ὡς μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἄς ἐπιτραπῆ νὰ ὑπομνήσωμε δειγματοληπτικῶς μερικὲς ἀπὸ τίς προκλήσεις αὐτές, πού πρέπει νὰ ἀφυπνίζουσι ἀπὸ ληθαργικὲς καταστάσεις τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας:

1. Πάντοτε ἡ ἀνατολὴ ἑνὸς νέου Ἔτους καλεῖ ἐν πρώτοις τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐξετάσουσι ἂν ἔχουν ζωντανὴν οὐσιαστικὴν σχέσιν πρὸς τὸν ὑπερκείμενο τοῦ χρόνου Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὅποιος εἶναι «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἐβρ. ιγ', 8). Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄξων, γύρω ἀπὸ τὸν ὅποιο στρέφεται ὅλη ἡ Ἱστορία. Πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν κατευθυνόταν μὲ τίς προσδοκίες τῶν Ἐθνῶν ὀλόκληρο τὸ παρελθόν καὶ ἀπὸ Αὐτὸν ἀποκτᾶ νόημα ὀλόκληρο τὸ μέλλον. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ὀδηγεῖ στὸ νὰ ἀποκτήσωμε τὸ λυτρωτικὸ βίωμα ὅτι τὰ διάφορα χρονικὰ συμβάντα καὶ γεγονότα δὲν εἶναι ἢ σαρκαστικὴ ἀπάντησις ἀκάμπτων φυσικῶν νόμων πρὸς τίς ἀγωνίες τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, ἀλλὰ προκαλοῦνται ἢ γίνονται ἀνεκτὰ καὶ χρησι-

μοποιοῦνται καταλλήλως ἀπὸ τὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος δὲν ἐνδιαφέρεται μόνον γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὡς ὄλον, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν καθένα ἰδιαίτερος: «*Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσίν*» (Ματθ. ι', 20). Μὲ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρία καὶ ἀπολύτρωσι νοιώθουμε ὅτι ὑψωνόμεθα πάνω ἀπὸ τὸν χρόνο καὶ καταναγάζομε μὲ τὸ φῶς τῆς αἰωνιότητος τίς παροδικὰς στιγμὲς τοῦ ἐπιγείου βίου.

2. Κατ' ἐξοχὴν στὴν ἀρχὴ ἑνὸς νέου Ἔτους οἱ Χριστιανοὶ καλοῦνται νὰ συνειδητοποιήσουσι ὅτι ἡ Ἱστορία, παρὰ τίς ἐπιβουλὰς τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, κινεῖται μέσα στὸ ἀπολυτρωτικὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ καὶ ὀδηγεῖται συνεχῶς πρὸς τὴν πρόοδο. Αὐτὴ καρποφορεῖ «*πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν στάχυϊ*» (Μάρκ. ε', 28). Ὅπως ἔγραφεν ὁ ἀείμνηστος πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Καλλίνικος, ἡ Ἱστορία «εἶναι ποταμὸς με πηγὰς, μὲ παραποτάμια, μὲ κοίτην ὀλοὴν εἰρηνομένην, μὲ δέλτα ἐκβολῶν μεγαλοπρεπές. Εἶναι ἴσως ὁ ροῦς τῆς μαίανδρος καὶ πολὺπλαγκτος διὰ τὸ ἀμφιρρέπον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῆς πότε πτηνὰ κελαδοῦν καὶ πότε βάτραχοι κοάζουν, ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ ροῦς τῆς δὲν ἐπιστρέφει εἰς τὰ ὀπίσω». Ἡ πρόοδος συντελεῖται σιγά - σιγά. Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι μόνον ὑπόθεσις τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ εἶναι ζωντανὴ παροῦσα πραγματικότης, μικρὰ «*ζύμη*» πού ζυμῶνει προοδευτικῶς τὸ «*φύραμα*» τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ζύμη αὐτὴ τῶν ἐκλεκτῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ δρᾷ ἀθορύβως καὶ ἐπιδρᾷ στὸν ὀργανισμὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Κατὰ τὸν συγγραφέα τῆς πρὸς Διόγνητον ἐπιστολῆς, «*ὅπερ ἐστὶν ἐν σώματι ψυχῇ, τοῦτ' εἰσιν ἐν κόσμῳ Χριστιανοί... Ἡ ψυχὴ συνέχει τὸ σῶμα. Καὶ Χριστιανοί... συνέχουσι τὸν κόσμον*».

3. Ἡ στοχαστικὴ θεώρησις ἐκάστης Πρωτοχρονιάς φέρει στὸν νοῦ μας, ὅτι ὁ «*νέος αἰὼν*» τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἔλευσι τοῦ Θεανθρώπου ἔχει εἰσέλθει στὰ πλαίσια τῶν χωροχρονικῶν συναρτήσεων τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ἐπομένως ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τοῦ κόσμου εἶναι κάτι πού ἔρχεται μέσα ὅμως στὴν Ἐκκλησία εἶναι κάτι αἰώνιο καὶ ἐνεργὸ στὸ ἐκάστοτε παρόν. Ἡ Ἐκκλησία κατεργάζεται τὴν εἴσοδο καὶ ὀργανικὴ

ἐνταξί τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς Ἱστορίας στὴν ἐσχατολογικὴ πραγματικότητα τοῦ ἀνακαινιζομένου κόσμου. Ἰδίως μὲ τὴ βίωσι τῆς ἐννοίας τοῦ «*λειτουργικοῦ χρόνου*» μέσα στὴν λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ὑπερνικᾶμε τὴν ἀγωνία καὶ μέριμνα, ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὶς χρονικὲς συναρτήσεις μας, διότι λαμβάνομεν πείραν ὅτι «*μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία*» (Β' Πέτρ. γ', 8) καὶ ζοῦμε τὴν αἰωνιότητα καὶ τὸ ἐσχατολογικὸ στοιχεῖο ὡς μίαν δύναμι, ἢ ὅποια μᾶς κινητοποιεῖ στὸ παρόν. Ἡ μυστικὴ βίωσις τῶν ἐσχάτων ὡς παρόντων «*παιδεύει ἡμᾶς ἀεὶ ἐργηγορῆσαι καὶ ἐτοιμοὺς εἶναι πρὸς ὑπάντησιν*» τοῦ ἀληθινοῦ Νυμφίου, ὁ Ὅποιος ἔρχεται «*ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός*». Γιὰ τὸν Χριστιανὸ πάντοτε «*ἐγγίζει τὸ τέλος, ἐγγὺς ἐπὶ θύραις ὁ Κριτὴς ἐστίν ὡς ὄναρ, ὡς ἄνθος ὁ χρόνος τοῦ βίου τρέχει*».

4. Μὲ τὴν ἀφορμὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἔτους 2000 διατυπώθηκαν ἀναρίθμητες προβλέψεις γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνολογικὴ ἔκρηξι καὶ πρόοδο, ποὺ ἄρχισε τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα καὶ θὰ συνεχισθῇ μὲ ἐπιταχυνομένους ρυθμοὺς στὰ προσεχῆ χρόνια (λ.χ. στοὺς τομεῖς τῆς Γενετικῆς, τῆς Βιοτεχνολογίας, τῆς Νευροχημείας, τῆς Ἰατρικῆς, τῆς Ἐπικοινωνίας). Οἱ Χριστιανοὶ καλοῦνται ἀκριβῶς νὰ συντελοῦν στὴν συνειδοτοποίησι τῆς ἀνάγκης τοῦ αὐτοελέγχου καὶ αὐτοπεριορισμοῦ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνολογίας ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀπειλούντων τὸ ἀνθρώπινο γένος κινδύνων, τοὺς ὁποίους δημιουργοῦν οἱ προωθημένες ἐπιστημονικὲς καὶ τεχνολογικὲς ἀφορμές. Ὅπως ἤδη πρὸ εἰκοσαετίας περὶ τοῦ λόγου, πρέπει νὰ ἐνθαρρύνωμε τὴν περαιτέρω προώθησι τοῦ ἤδη τότε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένου στὴν Ἀμερικὴ «*εἰδικοῦ ἐπιστημονικοῦ κλάδου (Technology Assessment), ποὺ ἔχει ἀκριβῶς ὡς σκοπὸν τὴν –πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς των– μελέτη πρὸς ἐξακριβωσι τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῶν μεγάλων τεχνολογικῶν πρωτοβουλιῶν καὶ προγραμματισμῶν ἐν σχέσει πρὸς τὶς προβλεπόμενες συνέπειες γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ περιβάλλον του*».

5. Ἀνάλογη καὶ παρομοία εἶναι –πρέπει νὰ εἶναι– ἡ στάσις τῶν Χριστιανῶν ἀπέναντι στὶς προκλήσεις, ποὺ δημιουργοῦνται ἐξ ἀφορμῆς τοῦ διατυμπανισθέντος κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς Πρωτοχρονιάς ρόλου τῶν ἐπιστημονικῶν προσπαθειῶν, οἱ

ὁποῖες συνδέονται μὲ τὴ λεγομένη «*Μελλοντολογία*». Σήμερα ὅλο καὶ περισσότερο γίνεται λόγος γιὰ τὴν Ἐπιστήμη τοῦ Μέλλοντος (Futurologie, Wissenschaft der Zukunft), ἰδρύνονται ἐπιστημονικὰ ἱνστιτούτα γιὰ τὴν ἔρευνα τοῦ Μέλλοντος (λ.χ. Institut for the Future στὴν Ἀμερικὴ) ἢ Zentrum für Zukunftsforschung ἢ Gesellschaft für Zukunftsfragen ἢ Denkfabriken στὴν Γερμανία), ἀναπτύσσονται ἐπιστημονικοὶ κλάδοι τῆς Θεωρίας τῆς Προγνώσεως, τοῦ Σχεδιασμοῦ καὶ τοῦ Προγραμματισμοῦ, προωθοῦνται εἰδικότεροι σχετικοὶ κλάδοι, ὅπως λ.χ. ἡ Κυβερνητικὴ, ἡ Θεωρία τῆς Ἀναπτύξεως, ἡ Μικροοικονομικὴ καὶ ἡ Μακροοικονομικὴ ἐπιστήμη, ποὺ ἀποβάλλουν τὴν στατικότητα καὶ προσαρμόζουν στὴν ἐκάστοτε συγκεκριμένη πραγματικότητα τὰ μοντέλα, ποὺ σχεδιάζουν ἢ θὰ ἔπρεπε νὰ σχεδιάζουν γιὰ τὴν ἐξάλειψι πολλῶν κινδύνων. Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρέπει συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως μὲ παρεμβατικὲς ὑποβολές καὶ δημοκρατικὲς πιέσεις νὰ ὑποβοηθοῦν τὰ ἀρμόδια –κρατικὰ ἢ ιδιωτικὰ– ὄργανα στὸ νὰ γίνωνται ἢ νὰ προωθοῦνται οἱ κατάλληλοι σχεδιασμοὶ λ.χ. γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τῶν θεμελιωδῶν ἀξιῶν καὶ τῆς ὀρθῆς ἱεραρχήσεώς τους· γιὰ τὴν ἐπίσημανσι τῆς ἐντελεχείας τοῦ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ· γιὰ τὴν ἐξαφάνισι τῆς πείνας, ἢ ὅποια, ὡς μὴ ὠφέλε, μαστίζει ἑκατομμύρια ἀνθρώπων· γιὰ τὴν κατάργησι τῶν φυλετικῶν καὶ ἄλλων διακρίσεων, τοῦ ρατσισμοῦ καὶ τῆς μισαλλοδοξίας· γιὰ τὴ συρρίκνωσι τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τῆς τρομοκρατίας· γιὰ τὴν προστασία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων· γιὰ τὴν συστηματικὴ καταπολέμησι τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως· γιὰ τὴ διατήρησι τῆς ἀκεραιότητος τῆς Δημοουργίας καὶ τὴν προστασία τοῦ οἰκολογικοῦ περιβάλλοντος· γιὰ τὴν ἐξάλειψι τῶν πολέμων καὶ τὴν ἐπικράτησι τῆς εἰρήνης· γιὰ τὴν ἀντίστασι ἐναντίον τῶν ὀλοκληρωτικῶν τάσεων τῆς οἰκονομικοῦλιστικῆς, ὀλιγαρχικῆς καὶ ἱμπεριαλιστικῆς «*παγκοσμιοποιήσεως*», ἢ ὅποια δὲν ἔχει σχέσι πρὸς τὸν ὑγιᾶ Χριστιανικὸ Οἰκουμενισμὸ καὶ τὴν παγκοσμιότητα ἢ καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας· γιὰ τὴν ἀληθινὴ δημοκρατικοποίησι τοῦ κράτους μὲ τὴν ἀποφυγὴ ποικίλων κακοποιήσεων τοῦ δημοκρατικοῦ ιδεώδους· γιὰ τὴν καταπολέμησι ὄχι μόνον τῆς μαστιγῆς τῶν ναρκωτικῶν ἢ τοῦ AIDS, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνεμπόδιστης διαδόσε-

ως τῆς πνευματικῆς καθαριδίνης ἢ ἀποδυναμώσεως τοῦ πνευματικοῦ ἀνοσοποιητικοῦ συστήματος ἀπὸ τὰ ΜΜΕ καὶ ἰδίως τὰ ραδιοτηλεοπτικὰ κανάλια, τὰ ὁποῖα –δυστυχῶς καὶ στὴν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα–, παραλλήλως πρὸς ἀρκετὰ ἀξιέπαινα προγράμματά τους, παρουσιάζουν, ἀντιστάσεις μὴ οὔσης, ἀκούσιμα ἢ θεάματα, πού διαδίδουν, ἀκόμη καὶ στὶς ἅγιες ἡμέρες τῶν Ἑορτῶν, τὴν αἰσθητικὴ κακογουσιὰ καὶ τὴν βιοθεωρία τῆς πνευματικῆς σήψεως καὶ φθορᾶς.

6. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ἡ μεγαλύτερη πρόκλησις γιὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ Ν. Ἔτους 2000 δημιουργεῖται ἐκ τοῦ ὅτι αὐτό, ὡς ἔτος «ἰωβηλαῖον» κατὰ τὴν ἔννοια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, προκαλεῖ κατ' ἐντονώτερον τρόπον ἀφ' ἑνὸς τὴν ἀνάκλησι πάσης τυχὸν ἀδικίας καὶ τὴν ἀποκατάστασι τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν αὐτοεξέτασι, τὴν αὐτοκριτικὴ, τὴν μετάνοια, τὴν ἐξομολόγησι καὶ τὸν ἐσωτερικὸ ἀγιασμό, ἄνευ τῶν ὁποίων, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Πάπας διεκήρυξε κατὰ κάποιον τρόπο προσφάτως, οἱ ὁποιοὶ εσθῆποτε ἱερὲς ἀποδημίαι καὶ ἐπισκέψεις προσκυνημάτων καὶ τὰ ὁποιαδήποτε συγχωροχάρτια δὲν ἔχουν ἀξίαν. Οἱ Χριστιανοὶ ἰδιαίτερος πρέπει νὰ μετανοήσουν, διότι ἀναμφιβόλως παρουσιάζουν πολλὰ καὶ μεγάλα παραλείψεις στὴ συστηματικὴ ἄσκησι ἰδίως τῶν ἀρετῶν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀφ' ἑτέρου συνεχίζουν τὴν ὑποβάθμισι τῆς ἀξιοπιστίας τους στὸ διάλογό τους μὲ τοὺς ἀπίστους ἢ τοὺς ἄλλοθρησκούς, ἐφ' ὅσον μερικὲς Ἐκκλησίαι τους δὲν δεικνύουν εἰλικρινῆ διάθεσι πρὸς ἐγκατάλειψι ἀπαραδέκτων διαιρέσεων τους καὶ πρὸς ἀποκατάστασι τῆς ἐνότητός των μὲ ἐπιστροφὴν στὴν κοινὴ ἐκκλησιαστικὴ πίστι καὶ ζωὴ τῆς πρώτης χιλιετίας τοῦ Χριστιανισμοῦ, στὴν ὁποία μένει πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀλλὰ μήπως καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες ἀντιμετωπίζουν προβλήματα ἐσωτερικῆς ἐνότητος εἴτε ἐκάστη ἐξ αὐτῶν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἴτε ὅλες μαζί; Καὶ αὐτὸ τὸ κοινὸν ἱστορικὸ Μήνυμα τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, πού τὴν 7ῃ Ἰανουαρίου διακηρύχθητε κατὰ τὴν Πατριαρχικὴ καὶ Πολυαρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία στὴν Βηθλεὲμ, γιὰ νὰ εἶναι περισσότερον τελεσφόρο καὶ καρποφόρο, προϋποθέτει καλὴ θέλησι πρὸς διατήρησι τῆς παραδεδομένης κανονικῆς τάξεως

στὶς σχέσεις τους καὶ πρὸς εἰλικρινῆ συνεργασία καὶ συνένωσι τῶν δυνάμεών τους μέσα στὰ πλαίσια τῆς κοινῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ λατρευτικῆς παραδόσεως;

7. Συγκεφαλαιώνοντας τὰ λεχθέντα ἄς προσθέσωμεν ὅτι ἡ εἴσοδος τοῦ ἔτους 2000 ἔδωσε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀφορμὴν στὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας νὰ νοιώσουν καὶ ἐκφράσουν τὰ ἐσωτερικὰ βιωματικὰ σκιρτήματα τῆς πανανθρωπίνης μυστικῆς τάσεως πρὸς αὐθυπέμβασι τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, πρὸς ὑπερπήδησι τῶν ὀριακῶν καταστάσεων τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καὶ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς μυστικῆς ἐκείνης πύλης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀντικρύζομε καὶ μέσα στὶς ἐπίγειες συναρτήσεις τὸ γλυκοχάραμα τῆς ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐξυμνουμένης «ὀγδόης ἡμέρας» τῆς Δημιουργίας καὶ τῆς «καινῆς κτίσεως».

Τὸ γλυκοχάραμα αὐτὸ ἀκριβῶς ἔγινε, ὅταν μὲ τὴν ἔλευσι τοῦ Σωτῆρος «ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα» (Ματθ. δ', 14-16). Μέσα στὴν πλημμύρα τοῦ θείου αὐτοῦ φωτός ἡ Χριστιανοκεντρικὴ ἐσχατολογικὴ ἐλπίς δύναται νὰ ἐνεργοποιητῆ καρποφόρος καὶ ἐπαναστατικῶς μέσα στὰ ἐκάστοτε ἱστορικὰ χωροχρονικὰ πλαίσια καὶ νὰ ἐντάσση τὰ προοδευτικὰ σχέδια, τοὺς ὀραματισμοὺς καὶ τοὺς προγραμματισμοὺς ὄχι μόνον μέσα στὸ σχετικὸ μέλλον, πού ἔχει ἀνοικτὴν τὴν περαιτέρω δυνατότητα γιὰ ἕνα καινούριο μέλλον, ἀλλὰ καὶ μέσα στὸ ἀπόλυτο καὶ ἀνυπέβλητο μέλλον τῆς ἐπέκεινα τοῦ χρόνου αἰωνιότητος τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο εἶναι τὸ γενεσιουργὸ αἶτιο ὅλου τοῦ δυναμισμού πάσης προφητικῆς δράσεως μέσα στὴν Ἱστορία καὶ τὸ ἐνιαῖο ρυθμιστικὸ κέντρο, πού κατευθύνει τοὺς πιστοὺς νὰ φέρουν στὸν κόσμον τὸ φῶς καὶ νὰ προβάλλουν τὴν ἀλήθεια, τὴν ἀληθινὴ ἐλευθερία, τὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀγάπη, τὴν πραγματικὴ εἰρήνη, τὴν συνεχῆ αὐτοκριτικὴ, τὴ μετάνοια, τὴν αὐτοδιόρθωσι, τὴν καταπολέμησι τοῦ ἐγωῖσμοῦ, τὴν ἐλπιδοφόρο προσημονίαν τῆς τελειώσεως, τὴν νικηφόρο ἀντιμετώπισι πάσης θλίψεως, δηλαδὴ ὅλες τὶς συνιστώσες τῆς πραγματικῆς χαρᾶς, ἡ ὁποία εἶναι ἡ λυδία λίθος καὶ τὸ βαρόμετρο γιὰ τὴ διαπίστωσι τῆς παρουσίας ἢ τῆς ἀπουσίας τοῦ βιώματος τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Αὐτὴν τὴ χαρὰ εὐχόμεθα σὲ ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία».

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Χριστόδουλε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπασζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Αἶνον καὶ δοξολογίαν ἀναπέμπομεν τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ ἡμῶν, δομήτορι τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξουσιαστῇ τοῦ κόσμου, ὅτι ἐν τῇ θείᾳ Αὐτοῦ οικονομίᾳ ἠλέησε τὸν οἶκον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας διατηρήσας αὐτὸν καὶ πάντας ἡμᾶς τοὺς ἐν αὐτῷ διακονοῦντας ἀλωβήτους ἀπὸ τῆς ἐπισυμβάσης εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ εἰς γειτονικὰς περιοχὰς αὐτῆς καταστρεπτικῆς θεομηνίας τοῦ σεισοῦ.

Ἐν τῇ βιουμένη ἑντόνῳ ταύτῃ συγκινήσει ἐκ τῆς καταγραφομένης πικρᾶς δοκιμασίας, ἣν ὁ Κύριος, κρῖμασιν οἷς οἶδεν, ἐπεφύλαξε τοῖς κατοίκοις τῆς Πόλεως καὶ τῶν γειτονικῶν αὐτῇ περιοχῶν, καὶ ἐν συντριβῇ πρὸ τοῦ πελάγους τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρῶν Αὐτοῦ ἰστάμενοι, ἐδέχθημεν ὡς δρόσον ἀναψυχῆς καὶ ἀνακουφίσεως τὰς προσευχὰς καὶ τὴν συμπαράστασιν τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Μακαριότητος, ἐκδηλωθεῖσαν προφρόνως, διὰ τῆς ἀποστολῆς πρὸς διάθεσιν ὑπὲρ τῶν σεισοπαθῶν ἀπὸ μέρους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας 150 σκηνῶν, ἧτις καὶ ἐνισχύει τὰ μέγιστα ἡμᾶς καὶ τοὺς περὶ ἡμᾶς ἀδελφούς καὶ λοιποὺς συνεργάτας, ὡς καὶ τοὺς πιστοὺς ἡμῶν καὶ πάντας τοὺς πληγέντας ἐκ τῆς θεομηνίας συνανθρώπους ἡμῶν, ἐφ' ᾧ καὶ προαγόμεθα ἵνα διὰ τῶν μετὰ χειρὸς Γραμμάτων ἡμῶν ἐκφράσωμεν Ὑμῖν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας ἐπὶ τοῖς ἐκδηλωθεῖσιν ἀγαθοῖς αἰσθήμασι καὶ τῷ ζῳηρῷ ὑπὲρ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐνταῦθα ἐνδιαφέροντι.

Ἡ ἀλληλεγγύη αὕτη μεταξὺ τῶν δύο λαῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν δύο ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ ὁμαιμόνων

Ἐκκλησιῶν, τῆς Ὑμετέρας καὶ τῆς ἡμετέρας, διὰ τῆς διαθέσεως καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ποσοῦ τῶν ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δολλαρίων ΗΠΑ ὑπὲρ τῶν σεισοπαθῶν τῆς Ἀττικῆς, ἀποτελεῖ μίαν ἐπὶ πλέον μαρτυρίαν συμπορείας αὐτῶν ἐν τε τῇ χαρᾷ καὶ ἐν ταῖς δοκιμασίαις.

Δεόμενοι μεθ' Ὑμῶν ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς διαφυλάττῃ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἀπὸ ὀργῆς λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισοῦ, καταποντισμοῦ καὶ ἀπὸ πάσης ρύῃ ἡμᾶς καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀνάγκης καὶ θλίψεως καὶ ἐκ τῆς δικαίας Αὐτοῦ ἀπειλῆς καὶ ἐλεῆ ἡμᾶς, διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Αὐτῷ ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐξαιρέτου.

,αχλθ' Δεκεμβρίου ιδ'

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΥΧΑΙ

Ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν εἰς τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ὁ Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διευθυντῆς Συντάξεως τῶν Περιοδικῶν, τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ Προσωπικὸν καὶ οἱ Συνεργάτες ἐκφράζουν πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ" ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν, συνοδευόμενον ἀπὸ ἐνθέρμους εὐχὰς ὑπὲρ ὑγείας, χαρᾶς καὶ ἐν Χριστῷ δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ὑπὲρ συνεχείας τῆς ἱερᾶς διακονίας καὶ προσφορᾶς τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ (20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1999) ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΑΝΑΡΙΟΦΕΡΣΑΛΩΝ κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Μακαριώτατε Δέσποτα καὶ σεπτὲ Πρωθιεράρχα τῆς Ἀγιωτάτης Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,

Σεβασμώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου,

Σεβασμώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας,

Σεβασμώτατε Τοποτηρητὰ ἄχρι νῦν τῆς Θεοσώστου Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, Μητροπολίτα Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ,

Θεόλεκτε καὶ περιτίμητη τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Ἐντιμώτατε κ. Περιφερειάρχα,

Ἐντιμώτατε κ. Ἀντινομάρχα,

Ἐντιμώτατοι κ. Βουλευτές,

Ἀξιότιμοι κύριοι Δήμαρχοι καὶ Κοινοτάρχες καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες ἔκπρόσωποι τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Δικαστικῶν, τῶν Ἀστυνομικῶν καὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν,

Ἐλλογιμώτατοι καὶ περισπούδαστοι Πανεπιστημιακοὶ διδάσκαλοι,

Πανοσιολογιώτατοι Ἅγιοι Καθηγούμενοι,

Τιμώτατοι ἀδελφοὶ συμπρεσβύτεροι καὶ διάκονοι,

Λαὲ τοῦ Κυρίου πολῦτιμε καὶ τρισευλογημένε,

Θεόκλητος, διὰ θελήματος Θεοῦ Ἐπίσκοπος καὶ Ποιμενάρχης τῆς Θεοσώστου Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς Ἅγίοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μὲ βαθύτατη συγκίνηση καὶ ἱερὸ δέος ἀνέρχομαι εἰς τὸν θεοπρεπῆ καὶ ἱερὸν τοῦτον ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς θεοστηρίκτου καὶ ιστορικῆς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, ὑπακούων εἰς τὴν ἄβυσσον τῶν περὶ ἐμὲ ὑπερφῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν τιμὴν ψῆφον τῶν Ἀγιωτάτων Ἱεραρχῶν τῶν συγκρο-

τούντων τὴν πανσεβάσιμον Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

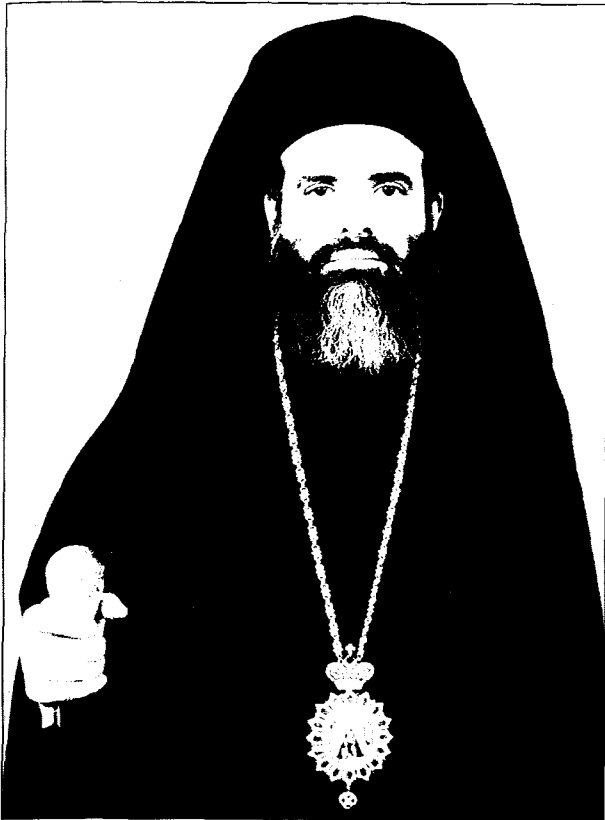
Ἀνέρχομαι εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον μὲ βαθύτατη ἐπίγνωση ὅτι αὐτὸς ἐκλείσθη ὑπὸ λαμπρῶν ἐκκλησιαστικῶν προσωπικότητων, ὡς ὁ πολὺς Ἱεζεκιήλ, ὁ συνετὸς Εὐθύμιος, ὁ εὐγενὴς Κύριλλος, ὁ ἱεραποστολικὸς Κωνσταντῖνος καὶ ὁ φιλόστοργος Κλεόπας, ὁ ἄμεσος προκάτοχός μου, ὅστις καὶ ἐποίμανε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ 25 ὀλόκληρα χρόνια. Ἔστω ἡ μνήμη αὐτοῦ ἀγήρως καὶ αἰωνία.

Δόξαν καὶ αἶνον ἀναπέμπω τῇ Ζωαρχικῇ καὶ παντοδυνάμῳ Τρισηλίῳ Θεότητι, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Παρακλήτῳ Πνεύματι, τὸ ὁποῖο μὲ κατέστησε ἐπὶ τῆς γῆς Οἰκονόμον τῆς μεγάλης χάριτος τῆς Ἀρχιερωσύνης, Πατέρα καὶ Ἐπίσκοπο τοῦ λαοῦ του, φρυκτωρὸν τῶν ὀσίων καὶ ἱερῶν τῆς πίστεώς μας καὶ σηματορὸν τῆς πλουσίας ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς παραδόσεώς μας.

Εὐχαριστῶ μέσα ἀπὸ τὰ τρισβαθὰ τῆς ψυχῆς μου τὸν πνευματικὸν μου πατέρα, τὸν γεραρὸν, σοφὸν καὶ δεξιὸν οἰακοστρόφον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστῶ χωρὶς καμμίαν ὑπερβολὴν καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ εἶναι τῆς πνευματικῆς μου ζωῆς.

Ὅμολογῶ τὴν χάριν, κηρύττω τὴν εὐεργεσίαν, ἀναγνωρίζω τὴν πατρικὴν του ἀγάπην πρὸς τὸ ταπεινὸν μου πρόσωπον καὶ ὑπόσχομαι νὰ ἀναδειχθῶ ἄξιος τῶν προσδοκιῶν καὶ τῶν ὀραματισμῶν τὰς ὁποίας ἐστήριξε εἰς τοὺς ἀσθενικοὺς μου ὤμους ποὺ ἔχουν τὴν ἀποκλειστικὴν των ἀναφορὰν εἰς τὴν παμφιλτάτην Ἁγίαν Ἐκκλησίαν μας, τὴν ὁποίαν, ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ ὁ λόγος, τὰ ἀληθῆ γὰρ λέγω, ἀγαπᾷ περιπαθῶς μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν, προσφέρων μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸ γένος καὶ διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ὅλας εὐγνωμόνως στρέφω ἐπίσης τὴν σκέψιν μου καὶ εἰς τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας μας, διότι ἐπέβλεψε ἰλέῳ ὀμματι ἐπ' ἐμὲ καὶ διὰ τῆς τιμίας ψήφου αὐτῆς μὲ κατέστησε Ἐπίσκοπο καὶ Μητροπολίτη τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας.

*Ο Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερ-
σάλων Θεόκλητος.*

Εύχαριστώ εκ μέσης καρδιάς τόν Άγιον Τοποτηρητήν, τόν λίαν σεβαστόν μου Σεβασμώτατον Μητροπολίτην Σταγών και Μετεώρων κ. Σεραφείμ διά τούς κόπους πού κατέβαλε και τίς πολύτιμες υπηρεσίες πού προσέφερε όλον αυτόν τόν καιρόν τής χηρείας εις τόν εύγενικόν λαόν τής Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων.

Εύγνωμόνωσ στρέφω τόν λόγον μου και εις τούς παρισταμένους Άγίους Άρχιερείς πού λαμπρύνουν έπι περισσότερον μέ τήν παρουσίαν των τήν σημερινήν φωτοφόρον ήμέραν, τούς εκλεκτούς Άρχοντας τής πατρίδος και τού τόπου, τούς περισπουδάστους διδασκάλους, τόν εύαγή κληρον, και τόν φιλόθεον λαόν καθώς και όλους τούς προλαλήσαντας όμιλητάς οί όποιοι καθ' ύπερβολήν και έξ αγάπης άνεφέρθησαν εις τήν ταπεινότητά μου. Όλους εύχαριστώ και εύγνωμονώ από τά βάθη τής ψυχής μου.

Έθος ιερών ύπάρχει εις τήν Έκκλησιαστικήν παράδοσιν ό νέος Έπίσκοπος εύθύς ως άνέλθη εις τήν έπισκοπικήν του καθέδραν να άπευθύνη

εις τόν ποιμνιόν του λόγους παρηγορίας και διδασκαλίας χαράσων ή μάλλον επιβεβαιώνων τήν, άνά τούς αιώνας, άπαράλλακτον ποιμαντικήν γραμμήν τήν όποιάν ή Άγία Έκκλησία μας έχει χαράξει εις τήν διοχιλιετή Έεράν Παράδοσίν της.

Ό Έπίσκοπος έπαναβεβαιώνει κατ' αυτήν τήν πανεπίσημον και ιεράν στιγμήν τήν πιστότητα και τήν έως αίματος άφοσίωσίν του εις όσα ή Έκκλησία μας, υπείκουσα εις τήν διδασκαλίαν του Κυρίου μας, άκολουθει και έφαρμόζει εις τήν σταυροαναστάσιμόν της διακονίαν και προσφοράν έν τώ κόσμω. Η κίνησις αυτή ούδεμίαν σχέσιν έχει μέ έξαγγελίες ή ύποσχέσεις κοσμικού χαρακτήρος. Ό Έπίσκοπος δέν είναι κοσμικός άρχοντας ώστε να κάμη προγραμματικάς δηλώσεις, αλλά ταπεινός συνεχιστής και πιστός τηρητής του προγράμματος, τó όποϊον κατέστρωσε ή αγάπη του Θεού διά τόν άνθρωπον και υπέγραψε άπαξ διά παντός, δίκην καταστατικού χάρτου μέ διαιώνιον ισχύν, διά του Παναγίου Αίματος του ό Σωτήρας και Αυτρωτής μας, Θεάνθρωπος Κύριος Ίησοϋς. Ό παρών λόγος, δικαιολογει τήν ύπαρξίν του μόνον ως επιβεβαιωτικός τής γραμμής τήν όποιάν ό Κύριός μας έχάραξε, ή Έκκλησία μας διεφύλαξε και έπροστάτευσε άνά τούς αιώνας και ό καθεΐς έξ ήμών τών Έπισκόπων μέ πιστότητα, αυτοθυσία και αυταπάρνηση όφείλει να άκολουθη. Δέν ύπολογίζει κόπους και θυσίας, και αυτής άκόμη τής ζωής του, δέν κύπτει τόν αυχένα εις τήν ποικιλώνυμον άμαρτίαν και τούς σκοτεινούς έκφραστές της, δέν ύποστέλλει τήν σημαία εις κάθε λογής σκοπιμότητες, δέν συμβιβάζεται μέ τó πνεϋμα του κόσμου του αιώνος τούτου, δέν προσβλέπει εις πρόσωπον άνθρώπου, αλλά έχει κατά νοϋ πάντοτε τó «πειθαρχείν δεΐ Θεω μάλλον ή ανθρώποις».

Πρωταρχικόν μέλημα του Έπισκόπου είναι να έκφράξη τήν αλήθειαν τής άμωμήτου πίστεώς μας και να τήν διαφυλάττη από τήν λύμη τής αίρέσεως. Ό Έπίσκοπος είναι κατ' άρχήν ό διδάσκαλος, διά λόγων και δι' έργων, τής «άπαξ τοΐς Άγίοις παραδοθείσης πίστεως». Αυτήν τήν αλήθειαν, ή όποία σηματοδοτεί περισσότερον βίωμα ζωής και όχι τρόπον σκέψεως, έγνώρισε εις τόν κόσμον ό Ίησοϋς Χριστός, και αυτήν κάθε Έπίσκοπος θα πρέπει να διδάσκη κυρίως διά τής βιωτής του εις τόν λαόν. Διότι ή διδασκαλία αυτή θεραπεύει, φω-

τίξει καὶ τελικῶς θεώνει τὸν ἄνθρωπο. Σήμερον καθὼς ὁ κόσμος φαίνεται νὰ ἔχη χάσει τὸν ὀρθὸ προσανατολισμὸν τῆς ζωῆς του καὶ νὰ περιπλανᾶται εἰς τὴν πολυκύμαντον θάλασσαν τῶν παθῶν, ἢ κρυσταλλίνῃ εἰς διαύγεια διδασκαλίᾳ τῆς πίστεώς μας ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλὴ πυξίδα διὰ τοὺς διαπλέοντας τὴν ζωὴν.

Πρώτιστο λοιπὸν μέλημά μου θὰ εἶναι ἡ διαφύλαξις ἀνωμίτου αὐτῆς τῆς πίστεως καὶ ἡ μετάδοσις τῆς στὸν ἄνθρωπο τῆς τρίτης χιλιετίας ἢ ὁποῖαν ἀνατέλλει.

Διὰ τὸν ἱερὸν σκοπὸν τοῦτον δεσμεύομαι νὰ χρησιμοποιήσω πᾶν μέσον, παλαιὸν ἢ σύγχρονον, διὰ λόγων ἢ διὰ ἔργων, διὰ κηρύγματος ἢ διὰ φιλανθρωπίας, ἢ διὰ πνευματικῆς ἢ κοινωνικῆς προσφορᾶς, διὰ τῶν σελίδων τῶν βιβλίων, ἢ διὰ τῶν ἱστοσελίδων τοῦ διαδικτύου, διὰ τῶν ἐρτζιανῶν κυμάτων ἢ διὰ τῶν τηλεοπτικῶν συχνοτήτων, διὰ τῆς προσευχῆς ἢ διὰ τῆς σιωπῆς.

Τὸ μήνυμα τῆς λυτρώσεως θὰ προσφέρεται κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνατοτήτων μας πάντοτε, ἀφειδώλευτα πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Τὸ χρειάζονται οἱ ἀδελφοί μας, τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχὴ μας. Ὁ λόγος μας θὰ εἶναι ἀπλὸς κατὰ τὴν ἐκφορὰν ἀλλὰ βαθύς κατὰ τὰ νοήματα. Παρηγορητικὸς διὰ τὸν πεπτωκότα ἀλλὰ ἐλεγκτικὸς διὰ τὸν ἐνσυνείδητον πολέμιον τῆς πίστεώς μας, γλυκὺς εἰς τὰ ὦτα, γλυκύτερος εἰς τὴν ψυχὴν, χριστοκεντρικὸς καὶ διὰ τοῦτο βαθιὰ ἀνθρώπινος.

Δὲν θὰ φεισθῶ κόπων καὶ προσωπικῶν θυσιῶν ὥστε ὁ λόγος αὐτὸς ὁ ἀκαινοτόμητος καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, ὁ θεραπευτικὸς καὶ στηρικτικὸς νὰ ἀκούγεται παντοῦ καὶ εἰς κάθε πρόσφορον περίστασιν.

Δεύτερον μέλημά μου θὰ εἶναι τὸ αὐτονόητο, ἡ Θεία Λατρεία νὰ καταστῇ κέντρο τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Εἰς τὸ θυσιαστήριον τελειοποιεῖται τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας μας, δι' αὐτοῦ καθαιροῦνται οἱ δυνάμεις τοῦ σκότους, δι' αὐτοῦ κατέρχονται εἰς τὴν ζωὴν μας πλούσιες οἱ εὐλογίες τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος καθιστάμεθα μέλη τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Θεία Λατρεία εἶναι ἡ πεμπτουσία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς μας, εἶναι ἡ πρόγευσις τοῦ παραδείσου. Πραγματῶναι ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ τὸ προαιώνιον σχέδιον τοῦ Θεοῦ, τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώ-

που· διὰ τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας ἀγιάζεται ὁ σύνολος ἄνθρωπος καὶ γίνεται κατὰ χάριν παιδί τοῦ Θεοῦ, συγκληρονόμος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μέτοχος τῆς ἀφθάρτου μακαριότητος.

Διὰ τοῦτο ἡ μέριμνά μου καὶ δι' αὐτὸ τὸ σημεῖον θὰ εἶναι συνεχῆς καὶ ἀνύστακτος. Ἡ καμπάνα τῶν χωριῶν καὶ τῆς πόλης θὰ κτυπᾷ, πρέπει νὰ κτυπᾷ, πρωτὶ καὶ βράδυ. Ὅλες οἱ ἀκολουθίες τοῦ νυχθημέρου θὰ τελοῦνται ἀνελλιπῶς καὶ μετὰ πάσης κατανύξεως καὶ τάξεως. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἀπαιτήσω προσοχὴ καὶ συνέπεια ἀπὸ ὅλους. Μαζὶ μὲ τὴν λειτουργικὴν αὐτὴν ἀναζωπύρωσιν ὀραματίζομαι καὶ τὸ οὐσιαστικὸ ξαναζωντάνεμα τῆς κάθε ἐνορίας ποὺ ἀποτελεῖ τὸ βασικὸ κύτταρον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Βίωμα καὶ ὄραμά μου εἶναι ἡ κάθε ἐνορία νὰ γίνῃ ἡ πνευματικὴ κυψέλη ὅπου ὅλοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἐν συνεργασίᾳ καὶ ἀγάπῃ θὰ προσφέρουν τὴν ἰκμάδα τῶν δυνάμεων τους διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας. Ἡ κάθε ἐνορία, μὲ κέντρον τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον, θὰ πρέπει νὰ ἀναπτύξῃ μίαν πολυσχιδὴ δραστηριότητα μὲ ἀπώτερο σκοπὸ νὰ ἀγκαλιᾶσθαι ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον, μὲ τὶς ἀνασφάλειές του καὶ τὰ προβλήματα του, μὲ τοὺς φόβους καὶ τὶς ἀνησυχίες του, μὲ τὶς χαρὰς καὶ τὰ δάκρυά του. Χρειαζόμεθα ἐνορίες, ὄχι διοικητικὰ κέντρα διεκπεραιώσεως ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων ἢ τετραμμένων εὐσεβιστικῶν ἐκδηλώσεων. Θέλομε ἐνορίες θαλπωρῆς καὶ κοινωνίας τῶν μελῶν τῆς μεγάλης, πολυτέκνου καὶ καλλιτέκνου οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ.

Τούτῃ τὴν ἱερὴν καὶ πανεπίσημον ὥρα ἀπλώνω τὰ χέρια μου μὲ ἀγάπη πατρικὴ πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον τῆς ἐπαρχίας μου. Οἱ κληρικοὶ ἀποτελοῦν τοὺς πρώτους καὶ πλέον πολυτίμους συνεργάτες μου. Τοὺς διαβεβαιῶ ὅτι ἐκτιμῶ βαθύτατα τὴν προσήλωσή τους καὶ τὴν ἀφιέρωσή τους εἰς τὴν μητέρα Ἐκκλησία. Τοὺς περιβάλλω ὅλους, ἀγάμους καὶ ἐγγάμους, μὲ τὴν στοργὴν μου, τὴν ἀμέριστον ἐκτίμησίν μου καὶ τὴν ἀγάπην μου. Ἐχω ἀνάγκη εἰς τὴν σταυρικὴν πορείαν τῆς ἐπισκοπικῆς μου διακονίας εἰς τὴν τοπικὴν ταύτην Ἐκκλησίαν ἀπὸ συγκυρηναίους, ἀπὸ ἱερεῖς δηλαδὴ μὲ ἐπίγνωση τῆς ἀποστολῆς τους, μὲ φόβον Θεοῦ καὶ πιστότητα εἰς τὰ ἱερά καὶ θέσμιμα τῆς Ἐκκλησίας, μὲ ὑψηλοὺς ὀραματισμοὺς καὶ ἐργατικότητα.

Ὁ ὀρθόδοξος παπὰς πάντοτε ἦταν, μέσα στὴν

Ἑλληνορθόδοξο παράδοσή μας, ὁ ἀσυμβίβαστος ἀγωνιστής καὶ ὄχι ὁ βολεμένος καὶ ρίψασπις ὑπάλλληλος τῆς ζωῆς, ὁ μπροστάρης καὶ ποτέ ὁ οὐραγός, ὁ πατέρας καὶ ποτέ ὁ πατριός, τὸ ἐκούσιον θύμα μὰ ποτέ ὁ θύτης.

Τὸ πρῶτιστο πὺν ζητεῖ σήμερα ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν ἱερέα του εἶναι ἡ πίστις, ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ συνέπεια εἰς τὴν ἱερατικὴν του ζωὴν. Κατόπιν ἀκολουθοῦν οἱ γνώσεις καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα πὺν εἶναι καὶ αὐτὰ χρήσιμα διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου μας. Ἄλλὰ τὸ πρῶτιστον, ἐπαναλαμβάνω, εἶναι ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ εἰλικρινὴς καὶ πηγαία εὐλάβεια.

Δὲν θὰ ἔχουν τόπο μετ' ἐμοῦ ὅσοι δὲν χαρακτηρίζονται ἀπὸ φόβον Θεοῦ, ἀπὸ πιστότητα, ἀπὸ ἀγάπην διὰ τὸν λαόν, ὅσοι ζοῦν ΑΠΟ τὸν λαόν καὶ ὄχι ΓΙΑ τὸν λαό, ὅσοι δὲν περικοσμοῦνται ἀπὸ ἀρετὲς καὶ ὅσοι σκανδαλίζονται μὲ τὴν ἄστατη ζωὴ τους. Εἰς αὐτούς πὺν πιθανόν αὐτὸν τὸν τρόπο πολετεύονται θὰ δώσω εὐκαιρίες μετανοίας, ἀλλὰ θὰ εἶμαι καὶ αὐστηρὸς στοὺς ἀμετανοήτους.

Ὁ κόσμος μας, στὶς αὐγὲς τῆς τρίτης χιλιετίας, βαθύτατα ἀπογοητευμένος ἀπὸ τοὺς κάθε λογῆς -ισμούς καὶ τὶς θολὲς ιδεοληψίες, στρέφεται μὲ ἐλπίδα καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἑκκλησίαν μας, καὶ ζητεῖ τὸ αὐθεντικὸ, τὸ ἀληθινόν, τὸ πάντα ἐπίκαιρο γιὰ νὰ ξεδιψάσῃ τὴν ὑπαρξιακὴ του δίψα καὶ νὰ ἐπιναβευαίωσῃ τὴν ἀνθρωπιὰ του.

Εἰς ὅλους μας, πατέρες μου, περιπίπτει πρωτίστως αὐτὸς ὁ τόσον τιμητικὸς ἀλλὰ καὶ βαρὺς κληρὸς. Δὲν θὰ πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ διαψεύσωμε, ἐξ αἰτίας ἰδικῶν μας προσωπικῶν ἀδυναμιῶν, τὶς προσδοκίες αὐτές, διότι θὰ λογοδοτήσωμε εἰς τὸν Θεόν. Εἴμεθα ὅλοι φορεῖς μιᾶς δισχιλιετοῦς ἱεραῆς καὶ ἀγίας παραδόσεως τὴν ὁποία θὰ πρέπει καὶ νὰ τιμήσωμε καὶ νὰ ἀξιοποιήσωμε γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου πὺν συνιστᾷ καὶ τὴν ἰδικὴ μας ἀποστολή. Οἱ δυσκολίες καὶ οἱ κίνδυνοι πολλοί, μὴν δειλιάτε ὅμως. Τὸ Παράκλητον Πνεῦμα πὺν συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς Ἑκκλησίας θὰ θεραπεύσῃ τὰ ἀσθενήματά μας καὶ θὰ καλύψῃ τὶς ἐλλείψεις μας.

Ἀπὸ ἐμᾶς ζητεῖται ἡ θερμουργὸς πίστις καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Θεόν καὶ εἰς τὴν ἱεράν ἀποστολήν πὺν ἐκεῖνος ἐπέθεσε ἐπὶ τῶν ὤμων μας. Ἡ εἰλικρίνεια τῶν προθέσεων καὶ ἡ διάθεσις νὰ ἀγωνισθοῦμε θὰ μᾶς βοηθήσῃ ὅλους νὰ καθαρίσωμε

πρῶτα τοὺς ἑαυτούς μας καὶ ἔπειτα, ὅπως ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀναφέρει, “νὰ φωτίσωμε καὶ τὸν κόσμον”. Ἔργο μοναδικὸ καὶ ἅγιο τὸ ὁποῖο καταξιώνει καὶ νοηματοδοτεῖ τὸ φευγαλέο πέρασμα ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον.

Μὲ πολὺ εὐστοχο τρόπο ἔχει λεχθῆ ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας, ὡς τὸ μυστικὸ Σῶμα Χριστοῦ, λειτουργεῖ μὲ δύο πνεύμονες. Ὁ ἕνας εἶναι ἡ ἐνορία περὶ τῆς ὁποίας ὠμίλησα προηγουμένως. Τώρα ἐπιθυμῶ μὲ ἰδιαίτερη στοργὴ νὰ στρέψω τὸν λόγον πρὸς τὸν ἕτερον πνεῦμονα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, τὸν Μοναχισμό καὶ τὰ Μοναστήρια μας.

Θεωρῶ τὸν ἑαυτὸν μου εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον ἰδιαίτερος εὐνοημένον ἀπὸ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, διότι ἦλθα εἰς ἕναν τόπο μὲ σπουδαία μοναστικὴ παράδοση κατὰ τὴν ὁποία ἀνεδείχθησαν πλῆθος ἀγίων μοναχῶν οἱ ὁποῖοι λάμπουν ὡς ἀστέρες ἀείφωτοι εἰς τὸ νοητὸν στερέωμα τῆς Ἑκκλησίας μας καὶ πρесеβεύουν ἰδιαίτερος ὑπὲρ τῆς περιοχῆς μας, ποτίσαντες αὐτὴν μὲ τὰ δάκρυα, τοὺς ἀσκητικούς τοὺς ἰδρωτὲς καὶ μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀκόμη.

Προεξάρχων αὐτῆς τῆς λαμπρᾶς χορείας ἵσταται ὁ μαρτυρικὸς ἡγούμενος τῆς Ἱεραῆς Μονῆς Κορώνης καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου, ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ, ὁ προστάτης καὶ πολιούχος μας. Ἔρχομαι εἰς τὸν ἀγιασμένο τοῦτο τόπο ὡς ταπεινὸς προσκυνητὴς τῶν σεβασμάτων αὐτῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεώς μας. Νοερῶς τούτη τὴν στιγμή γονυκλινῆς προσκυνῶ τὴν Παναγιά τὴν Κορώννα, τὴν Σπηλιανή, τὴν Φανερωμένη καθὼς καὶ ὅλα τὰ μοναστήρια τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπῶ καὶ τιμῶ τὸν Ὁρθόδοξο μοναχισμό καὶ τὰ μοναστήρια μας, πὺν ἀποτελοῦν πνευματικὲς δάσεις μέσα εἰς τὴν ἔρημον τῆς ζωῆς καὶ τὰ προκεχωρημένα φυλάκια τῆς ἑλληνορθόδοξου παραδόσεώς μας. Θὰ προσπαθήσω μὲ ὅλες μου τὶς δυνάμεις, μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὴν βοήθεια, πιστεύω, ὅλων νὰ στελεχωθοῦν διὰ νὰ ἀρχίσουν νὰ ξαναζοῦν, νὰ φωτίζονται, νὰ ἀγιάζουν καὶ νὰ στηρίζουν τὸν εὐλογημένο λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Μονές μας εἶναι τόποι προσευχῆς, ἀσκήσεως καὶ λατρείας τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τόποι παρακλήσεως, πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς προσφορᾶς καὶ τίποτε ἄλλο. Δὲν θὰ ἐπιτρέψω ἀλλοίωση αὐτῆς τῆς ἀποστολῆς. Θὰ σταθῶ δίπλα εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ εἰς τὶς μοναχὲς μὲ διάκριση, μὲ κατανόηση καὶ ἀγάπη, ζητώντας μόνον ἀπὸ αὐτοὺς

συνέπεια και αυστηρότητα εις όσα ενώπιον Θεού και ανθρώπων ύπεσχέθησαν κατά την ήμέρα της μοναχικής των κουράς.

Έπιθυμώ επίσης, ως ποιμενάρχης και πατέρας πνευματικός, να διαδηλώσω με όλη την δύναμη της καρδιάς μου ότι θα σταθούμε ως Έκκλησία αλληλέγγυοι στα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα που άπασχολούν τον τόπο αυτό.

Όχι μόνον ή πνευματική, αλλά και ή ύλική άνεχεια, ή άνεργία που κτυπά άδιακρίτως μικρούς και μεγάλους στην ήλικία, ό κάθε λογής κοινωνικός άποκλεισμός, ό κάθε είδους και μορφής, έκδηλος ή ύφέρπων, ρατσισμός, ή άπομόνωση και ή μοναξιά θα άποτελέσουν δι' έμας αίτιες καθημερινού ποιμαντικού άγώνα και άγωνίας.

Η Έκκλησία μας δέν δικαιούται να σιωπά ενώπιον των μεγάλων αυτών κοινωνικών προβλημάτων. Όφείλει να έχη θέση και γνώμη είτε πρόκειται για τό μεΐζον πρόβλημα των ναρκωτικών, τό όποϊον καθημερινώς ως θυρεπανοίκτης φιλόσοφος μάς κρούει την θύρα, είτε πρόκειται για τά προβλήματα των ανθρώπων της γής και του μόχθου.

Θά άγωνισθώ, όσο ύπάρχει μοι δύναμις, εν συνεργασία πάντοτε και με τους λοιπούς θεσμικούς φορείς της περιοχής μας ώστε να ύπάρξη ένα καλό άποτέλεσμα εις αυτόν τον άγώνα. Η Έκκλησία θα άνοιξη «ώσπερ πελεκάν» τις εύεργετικές και φιλόστοργες πτέρυγές της διά να περιθάλη, να παρηγορήση, να ενισχύση, να συντρέξη πνευματικά, ήθικα και ύλικά τον άνθρωπο των δακρύων, της ένδειας και της άνεργίας, χωρίς καμμία άπολύτως διάκριση πίστεως, φυλής, ιδεολογίας και γλώσσης.

Άντιλαμβάνομαι πλήρως τον ανθρώπινον πόνον και την στέρησιν διότι και έγώ πόνεσα και στερήθηκα εις την ζωήν μου. Αυτό δέν τό λησμονώ, ούτε θα τό λησμονήσω ποτέ, κι αν ποτέ τό πράξω παρακαλώ να μου τό ύπενθυμίσετε.

Θά σταθούμε συναρωγοί και συμπαραστάτες δίπλα σε κάθε προσπάθεια και θα έκμεταλλευθώμεν κάθε δυνατότητα ή όποία θα μάς δοθεί άπ' όπου και αν προέρχεται -κρατικό ή ιδιωτικό φορέα, άπό την Ελλάδα, ή άπό την Ένωμένη Εύρώπη- ώστε να άντιμετωπίσωμε τά φλέγοντα κοινωνικά προβλήματα τά όποια πλήττουν την συνέχεια και την άντοχη του κοινωνικού ίσοϋ και

στιγματίζουν με μελανά χρώματα τον πολιτισμό μας και την ανθρωπιά μας.

Άλλά, αν όλες οι κοινωνικές ομάδες άδιακρίτως θα άπολαμβάνουν της εύεργετικής και φιλοστόργου παρουσίας της Έκκλησίας μας, ύπάρχει και ένα κομμάτι της κοινωνίας μας, τό πιο λαμπρό, τό πιο άξιαγάπητο, τό πιο ιερό θα έλεγα, τό όποιο κατέχει κυρίαρχη θέση στην επισκοπική μου καρδιά. Όμιλώ διά τους νέους μας, που συγκροτούν την έλπίδα αυτου του τόπου, τό πιο αυθεντικό, άληθινό και εύαισθητο κομμάτι της κοινωνίας μας.

Παιδιά μου, για σας τό Γραφείο μου θα είναι πάντα άνοικτό, για σας ή καρδιά μου θα πάλλεται άπό πραγματικό πατρικό ενδιαφέρον, για σας θα είναι ή πρώτη και ή τελευταία προσευχή μου προς τον Θεόν κάθε ήμέρα. Σας καλώ να πλησιάσετε άκόμη περισσότερο την Έκκλησία μας. Σας καλώ να μάς δώσετε τά χέρια σας για να σας δώσουμε την καρδιά μας. Σας παρακαλώ να συγχωρέσετε τις όποιες άντινομίες μας και με μπροστάρη τον Χριστό να πορευθούμε μαζί στον τραχύ και άπαγορευτικό, πολλές φορές, για τις εύαισθησίες σας, δρόμο της ζωής.

Η Έκκλησία, παιδιά μου, παρά τις όποιες δικές μας άστοχίες και άντινομίες παραμένει ό μόνος αυθεντικός χώρος που διαθέτει πρότυπα, όραμα ζωής και όπλοστάσιο ικανό, ώστε να όπλισθετε για να βγεϊτε πανέτοιμοι στον κοινωνικό στίβο και να νικήσετε. Σας θέλουμε άληθινούς επαναστάτες με τά κακώς κείμενα της κοινωνίας, ασυμβίβαστους με την άμαρτία και την διαφθορά, ζωντανούς και άποφασισμένους να κερδίσετε τό στοίχημα της ζωής που άπλώνεται προκλητικά μπροστά μας.

Η Έκκλησία μας θα σταθει δίπλα σας με πίστοτητα, με ύπομονή, με έπιμονή και με άγάπη τέτοια που μόνο μιá μάνα διαθέτει για τά παιδιά της. Έμπιστευθετε τον Χριστό, άγαπήστε την Έκκλησία, άνταποκριθεϊτε με έμπιστοσύνη στο κάλεσμά μας που γίνεται με ειλικρίνεια και άδολη άγάπη.

Την άνάλογη έκκληση άγάπης έπιθυμώ να άπευθίνω προς άπαντας τους σπουδαστάς των Σχολών της Μητροπόλεως μας και όχι μόνον. Όλοι έχετε θέση στην Έκκλησία. Οι θέσεις σας δέν είναι θέσεις άπόντων αλλά παρόντων. Δέν είναι θέσεις πνευματικώς νεκρών, αλλά ζώντων. Διεκδικήστε ό,τι σας άνήκει. Έλάτε για να λάβετε τις θέσεις σας στον οϊκον του Πατρός σας.

Μὲ ἰδιαίτερη ἐπίσης τιμὴ καὶ ἐκτίμηση περιβάλλοντων τοὺς εὐγενεῖς καὶ φιλοπροόδους πολιτικούς, ἐπιστημονικούς, δικαστικούς τε καὶ στρατιωτικούς παράγοντας τῆς περιοχῆς μας. Ὅλους ὅσοι ἐργάζονται μὲ ζήλον, μὲ ὑψηλὴν ἐνόρασιν καὶ ἀποφασιστικότητα γιὰ ἓνα καλύτερο μέλλον τοῦ τόπου μας.

Θὰ σταθῶ μὲ ὄλες τὶς δυνάμεις μου, σεβόμενος τοὺς διακριτοὺς μας ρόλους, ἀλληλέγγυος εἰς τὸν καθημερινὸ τους ἀγώνα.

Θερμὸν πατρικὸν χαιρετισμὸν ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως ἀπευθύνω καὶ στὴν πολυπληθῆ ἐκπαιδευτικὴ κοινότητα τῆς περιοχῆς μας, προσβλέπων εἰς μίαν στενὴν συνεργασίαν μαζί της πρὸς ὄφελος τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων μας, οἱ ὅποιοι σπουδάζουν τὶς ἐπιστῆμες τῆς φύσεως, τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ νόμου στὴν περιοχὴ μας.

Παραλλήλως χαιρετίζω ὄλους τοὺς ἐπιστημονικούς, καλλιτεχνικούς, ἐμπορικούς καὶ τοὺς συντεχνιακοὺς φορεῖς τῆς πόλεώς μας καὶ τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς.

Ἐρχομαι στὸν τόπο σας, πού ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμή γίνεται καὶ δικός μου τόπος, μὲ διάθεσιν νὰ ἐργασθῶ ἀόκνως ὥστε μαζί νὰ οἰκοδομήσωμε ἓνα νέο αὐριο καλύτερο καὶ οὐσιαστικότερο.

Ἐρχομαι γιὰ νὰ μείνω ἐδῶ κοντά σας συνέχεια, μέχρις ὅτου τουλάχιστον ὁ Θεὸς μὲ καλέσει κοντά του. Θέλω νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡ Μητροπόλις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ἔχει Ἐπίσκοπο παρόντα, τοῦ ὁποίου ἡ πόρτα τῆς Μητροπόλεως, μὰ περισσότερο τῆς καρδιάς του, θὰ εἶναι πάντοτε ἀνοικτὴ πρὸς ὄλους. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ τὸ τονίσω αὐτό. Εἶμαι Ἐπίσκοπος καὶ Πατέρας ὄλων, χωρὶς διακρίσεις, χωρὶς ἀποκλεισμούς, χωρὶς ἀναφορὰς εἰς τὸ παρελθόν πού πληγώνουν καὶ δὲν ὠφελοῦν. Ὅλους σὰς ἀγαπῶ ἐξ ἴσου. Πὰ ὄλους ὑπάρχει θέσι στὴν καρδιά μου. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἔχω καὶ ἐγὼ μιὰ θέσι στὴν δική σας. Θὰ ἀγωνισθῶ σκληρὰ διὰ νὰ κερδίσω αὐτὴν τὴν θέσιν.

Τιμῶ, σέβομαι καὶ ὑποκλίνομαι εὐλαβῶς ἐνώπιον ὄλων τῶν προκατόχων μου πού ἐργάσθηκαν φιλότιμα στὸ θεῖο γεώργιον τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως ὥστε ἐγὼ σήμερον νὰ εἰσέρχομαι μὲ φόβον Θεοῦ καὶ μὲ εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν κόπον αὐτῶν καὶ νὰ ἀπολαμβάνω τοὺς καρπούς γιὰ τοὺς ὁποίους ἐκεῖνοι ἐκοπίασαν. Ὑποκλίνομαι ἐπίσης μὲ μεγάλο σεβασμὸ καὶ ἐνώπιον ἐκείνων τῶν μεγάλων ἠρωϊκῶν μορφῶν τῆς περιοχῆς μας, τοῦ Καραϊ-

σάκη, τοῦ Πλαστήρα, τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἑθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ ὄλων ἐκείνων τῶν ἀνώνυμων μαρτυρικῶν ἡρώων καὶ ἀγνῶν ἰδεολόγων πού ἀγωνίσθηκαν ἕως θανάτου γιὰ νὰ εἶναι ἡ πατρίδα μας, ἡ τρισεύγενη Ἑλλάδα, ἐλεύθερη.

Ἄς εἶναι ἡ μνήμη τους αἰωνία καὶ καθοδηγητικὴ γιὰ μᾶς τοὺς νεωτέρους, ὥστε ἂν κάποτε χρειασθῆ νὰ βαδίσωμε καὶ ἐμεῖς μὲ αὐταπάρνησιν τὸν δρόμον τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς θυσίας γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια τῆς Ἑλλάδος μας. Καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας μας ἀκριβὸ καὶ πολύτιμον εἶναι «τὸ προμαχεῖν οὐ μόνον ὑπὲρ πίστεως ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πατρίδος».

Τὰ δύο αὐτὰ πανίερα μεγέθη, ὅσο καὶ ἂν κάποιος δὲν τὸ ἐπιθυμοῦν, εἶναι ἀλληλένδετα καὶ ἀχώριστα. Αὐτὰ συναποτελοῦν τὴν ταυτότητα τοῦ γένους μας.

Ἀδελφοί μου καὶ Πατέρες, ἐμάκρυνα τὸν λόγον μου καὶ φοβοῦμαι ὅτι σὰς ἐκούρασα. Σὰς ἀνοιξα ὅμως τὴν καρδιά μου. Κατέθεσα τὶς ἀγωνίες μου καὶ τοὺς ὀραματισμούς μου, τοὺς φόβους καὶ τὶς ἀνησυχίες μου.

Παρακαλῶ συναγωνίσασθέ μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς, δεηθῆτε γιὰ μένα τοῦ Κυρίου τοῦ ἀμπελώνος, ὥστε νὰ ἀναδειχθῶ ἄξιος τῆς ἀγάπης Του, ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς μητέρας Ἐκκλησίας, τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου της, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν σεπτῆς Ἱεραρχίας. Ἄξιος, τέλος, τῶν ἰδικῶν σας προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων. Ἐπικαλοῦμαι πρὸς τοῦτο τὰς πρὸς τὸν Θεὸν δραστηκότητας πρεσβείας τῆς Παναγίας μας, τοῦ Τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου, τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ ἱερομάρτυρος Θεοκλήτου, τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Σεραφεῖμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου, τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ ἐν Βουνένιοις, τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ Νέου τοῦ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καθὼς καὶ τὶς εὐχὰς τῶν κεκοιμημένων γονέων μου καὶ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

«Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν» (Πρὸς Κορινθίους Β', γ' 11).

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΝΗΜΟΝΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΝ. Ι. ΜΠΟΥΜΗ

Πανοσιολογιώτατον
Ἀρχιμ. π. Δανιήλ Πουρτσουκλήν
Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἐνταῦθα

Ἀθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 1999

Πανοσιολογιώτατε Ἅγιε Ἀρχιγραμματεῦ,

Ἐν πρώτοις εὐχαριστῶ γιὰ τὴν τιμὴ ποῦ μοῦ κάνατε, καὶ ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, νὰ μοῦ ζητήσετε νὰ ἐκφέρω κι ἐγὼ τὴν ταπεινὴ μου γνώμη ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μνημονεύσεως τοῦ πρώτου ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄνταποκρινόμενος, λοιπόν, στὴν ἐπιθυμία - πρόσκληση τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῆ δικῆ Σας, εὐσεβάστως λαμβάνω τὴν τιμὴ νὰ Σᾶς ὑποβάλω τὰ ἑξῆς:

Α. Οἱ κανονικὲς βάσεις

Κανόνες, οἱ ὁποῖοι κάνουν λόγο γιὰ μνημόνευση τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου ἀπὸ ἀρχιερεῖς στὴ θεία μυσταγωγία, εἶναι οἱ ιδ' καὶ ιε' τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου (861 μ.Χ.) Ὁ πρῶτος ὀρίζει:

«*Εἴ τις Ἐπίσκοπος ἐγκλήματος πρόφασιν ποιούμενος κατὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως, ἀποστήσει ἑαυτὸν τῆς πρὸς αὐτὸν κοινωνίας, καὶ μὴ ἀναφέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ, κατὰ τὸ εἰθισμένον, ἐν τῇ θείᾳ μυσταγωγίᾳ, τοῦτον ὄρισεν ἡ ἁγία Σύνοδος καθηρημένον εἶναι· εἰ μόνον ἀποστάς τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου σχίσμα ποιήσει. Δεῖ γὰρ ἕκαστον τὰ οἰκεῖα μέτρα γινώσκειν, καὶ μήτε τὸν Πρεσβύτερον καταφρονεῖν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, μήτε τὸν Ἐπίσκοπον τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου*» (Ράλλη - Ποτλῆ, 2, 692).

Σύμφωνα μὲ τὸν κανόνα αὐτὸν οἱ ἐπίσκοποι πρέπει νὰ μνημονεύουν τὸν οἰκεῖο μητροπολίτη.

Καὶ ὁ δεῦτερος κανόνας προσθέτει:

«*Τὰ ὀρισθέντα ἐπὶ Πρεσβυτέρων, καὶ Ἐπισκό-*

πων, καὶ Μητροπολιτῶν, πολλῶ μᾶλλον καὶ ἐπὶ Πατριαρχῶν ἀρμόζει. Ὡστε, εἴ τις Πρεσβύτερος, ἢ Ἐπίσκοπος, ἢ Μητροπολίτης τολμήσειεν ἀποστήναι τῆς πρὸς τὸν οἰκεῖον Πατριάρχην καὶ μὴ ἀναφέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ, κατὰ τὸ ὄρισμένον καὶ τεταγμένον, ἐν τῇ θείᾳ Μυσταγωγίᾳ, ἀλλὰ πρὸ ἐμφανείας συνοδικῆς καὶ τελείας αὐτοῦ κατακρίσεως, σχίσμα ποιήσει, τοῦτον ὄρισεν ἡ ἁγία Σύνοδος πάσης ἱερατείας παντελῶς ἀλλότριον εἶναι, εἰ μόνον ἐλεγχθεῖ τούτο παρανομήσας. Καὶ ταῦτα μὲν ἐσφράγισται τε καὶ ὄρισται περὶ τῶν προφάσει τινῶν ἐγκλημάτων τῶν οἰκείων ἀφισταμένων προέδρων, καὶ σχίσμα ποιούντων, καὶ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἐκκλησίας διασπώντων» (Ρ. -Π. 2, 692-693).

Κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ μνημονεύει καὶ τὸν οἰκεῖο Πατριάρχη ἀκόμη καὶ ὁ Πρεσβύτερος. Ἡ ἀλλιῶς κατὰ τὸν κανόνα αὐτὸν καὶ ὁ ἐπίσκοπος μπορεῖ νὰ μνημονεύει καὶ τὸν Πατριάρχη του ὅπως καὶ ὁ Πρεσβύτερος.

Ὁ μεγάλος βυζαντινὸς κανονολόγος τοῦ ΙΒ' αἰ. Ζωναράς, ἐρμηνεύοντας τὸν ἀνωτέρω ιε' καν. τῆς Πρωτοδευτέρας γράφει:

«*Εἴ γὰρ τις..., μητροπολίτης, ἢ ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, τολμήσει ἀποστήναι τοῦ συγκοινωνεῖν τῷ πατριάρχῃ αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρειν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, πρὶν ἢ ἐμφανίσῃ τῇ συνόδῳ κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ πρὸ τοῦ ἐξετασθῆναι ταῦτα, καὶ κατακριθῆναι ἴσως αὐτόν, ὁ τοιοῦτος, ὡς σχίσμα ποιήσας, πάσης ἱερατείας ἀλλότριος ἔσται παντελῶς*» (Ρ. -Π. 2, 693-694). Δηλαδή καὶ ὁ Ζωναράς δέχεται ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μητροπολίτες καὶ οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὀφείλουν, ἢ ἀλλιῶς, μποροῦν, νὰ μνημονεύουν τὸν Πατριάρχη τους.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι οἱ κανόνες τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου θεσμοθετοῦν (ἂν καὶ δὲν ἔχουν ἐπικυρωθεῖ ἀπὸ Οἴκουμ. Σύνοδο) μία ὑπάρχουσα ἐκκλησιαστικὴ συνήθεια (πρβλ. τὸ «εἰθισμένον» τοῦ ιδ' καν.), ἢ ὁποῖα ὁμως, ὅπως φαίνεται, βασιζέται καὶ σὲ προηγουμένους κανόνες, ἢ σὲ διατάξεις (Πρβλ. τὸ «ὄρισμέ-

νον καὶ τεταγμένον» τοῦ ἱε' καν.).

Βεβαίως μπορεῖ κάποιος νὰ ἐπικαλεσθεῖ καὶ νὰ ἐκμεταλλευθεῖ τὸ γεγονός, ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς αὐθεντίας, ὅτι οἱ κανόνες αὐτοὶ δὲν ἐπικυρώθηκαν ἀπὸ Οἴκουμ. Σύνοδο, ἀφοῦ ἄλλωστε καὶ δὲν ἦταν δυνατόν, καθ' ὅσον καὶ ἡ Ζ' Οἴκουμ. Σύνοδος προηγήθηκε τῆς Πρωτοδευτέρας. Πλὴν ὅμως καὶ οἱ κανόνες αὐτοὶ ἀπολαμβάνουν κύρους «ἀναγκαῖοι μὲν ὄντες εἰς τὴν τῆς Ἐκκλησίας εὐκοσμίαν καὶ κατάστασιν, βεβαιούμενοι δὲ καὶ ἐπικυρούμενοι ... ἀπὸ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν» (Πηδάλιον, σελ. 344).

Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἀπὸ ἐρμηνευτικῆς ἀπόψεως οἱ κανόνες αὐτοὶ εἶναι οἱ αὐθεντικότεροι. Ὡς γνωστόν, ὁ αὐθεντικότερος ἐρμηνευτὴς ἐνὸς κανόνα Οἴκουμ. Συνόδου εἶναι ἡ (ἴδια ἢ) Οἴκουμ. Σύνοδος, τὸ νομοθετοῦν τ.ἔ. ὄργανο, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ διάδοχα αὐτοῦ συνοδικὰ ὄργανα, ὡς ἡ γενικὴ Σύνοδος, ἡ τοπικὴ Σύνοδος κ.ο.κ.

Ἄλλὰ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ κανόνες τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως ἢ τάξεως, τοὺς ὁποίους ὑποδηλώνουν οἱ ἰδ' καὶ ἱε' κανόνες τῆς Πρωτοδευτέρας;

Ἐν πρώτοις νομίζουμε καὶ ἐμεῖς ὅτι εἶναι ὁ λδ' ἀποστολικὸς κανόνας. Αὐτὸς ὁρίζει:

«Τοὺς Ἐπισκόπους ἐκάστου ἔθνους εἰδέναι χρῆ τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν, καὶ μηδὲν τι πράττειν περὶ τὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· ἐκεῖνα δὲ μόνον πράττειν ἕκαστον, ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικία ἐπιβάλλει, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις. Ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνος ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖτω τι. Οὕτω γὰρ ὁμόνοια ἔσται, καὶ δοξασθήσεται ὁ Θεός, διὰ Κυρίου, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι· ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα».

Ἐδῶ ἀξίζει νὰ μεταφέρουμε καὶ ἓνα χαρακτηριστικὸ σημεῖο τῆς ἐρμηνείας τοῦ Ζωναρά στὸν λδ' καν. τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων. Σημειώνει:

«Τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὁ πρωτεύων τούτου, καὶ τάξιν πληρῶν κεφαλῆς, ἐπὶ τῆς οἰκείας διατηροῖτο τιμῆς, ἀτάκτως καὶ πλημμελῶς κινήσεται. Διὰ τοῦτο ὁ παρὼν κανὼν τοὺς ἐκάστης ἐπαρχίας πρῶτους ἐπισκόπους, τοὺς τῶν μητροπόλεων δηλονότι ἀρχιερεῖς, κεφαλὴν ἡγεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπισκόπων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας κελεύει» (P. -Π. 2, 45).

Ἐπογραμμίζουμε τὸ ὅτι τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν μητροπόλεων αὐτομάτως, θὰ λέγαμε αὐτοδικαίως,

τοὺς ἀποκαλεῖ «πρωτεύοντας» καὶ πρῶτους. Νομίζουμε ὅτι ἅπαξ καὶ ἓνας εἶναι ἀρχιερέας τῆς μητροπόλεως, τῆς πρωτεύουσας, εἶναι πρῶτος χωρὶς ἄλλη διαδικασία καὶ διατύπωση.

Τὴν ἴδια ἐρμηνεῖα δέχεται - προσφέρει ὁ Ἁγ. Νικόδημος στὸ Πηδάλιον (σελ. 36-37), ὅταν ταυτίζει τὸν πρῶτον μὲ τὸ Μητροπολίτη, λέγοντας: *«Ὅλοι οἱ Ἐπίσκοποι τῆς κάθε ἐπαρχίας πρέπει νὰ γνωρίζουν ἐκεῖνον, ὁποῦ εἶναι πρῶτος ἀνάμεσα εἰς αὐτούς, ἦτοι τὸν Μητροπολίτην».*

Εἶπαμε ὅτι αὐτομάτως καὶ αὐτοδικαίως καὶ ὄχι αὐθαιρέτως ὁ Ζωναράς καὶ ὁ Ἁγ. Νικόδημος θεωροῦν τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν μητροπόλεων «πρῶτους», γιὰτι καὶ οἱ δύο βασιζονται σὲ μία κανονικὴ παράδοση καὶ ζωὴ πολλῶν αἰώνων, ἀλλὰ προπαντὸς γιὰτι στηρίζονται καὶ στὸν παράλληλο θ' καν. τῆς Ἀντιοχείας.

Στὸν ἴδιο κανόνα πρέπει νὰ στηρίζεται ὁ Ζωναράς, γιὰ νὰ ὁμιλεῖ «περὶ οἰκείας τιμῆς» τοῦ πρώτου, ἀφοῦ ὁ λδ' ἀποστολικὸς δὲν ὁμιλεῖ ρητῶς περὶ αὐτῆς.

Μεταβαίνουμε, λοιπόν, στὸν θ' καν. Ἀντιοχείας, ὁ ὁποῖος *«Τὰ αὐτά, καὶ σχεδὸν ἀπαράλλακτα μὲ τὸν παρόντα (λδ' ἀποστολικόν) κανόνα διορίζεται»*, ὅπως λέει ὁ Ἁγ. Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης (Πηδάλιον, σελ. 37). Ὁ θ' Ἀντιοχείας, λοιπόν, ὁρίζει:

«Τοὺς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν Ἐπισκόπους εἰδέναι χρῆ τὸν ἐν τῇ Μητροπόλει προεστώτα Ἐπίσκοπον, καὶ τὴν φροντίδα ἀναδέχεσθαι πάσης τῆς ἐπαρχίας διὰ τὸ ἐν Μητροπόλει πανταχόθεν συντρέχειν πάντας τοὺς πράγματα ἔχοντας. Ὅθεν ἔδοξε καὶ τῇ τιμῇ προηγεῖσθαι αὐτόν, μηδὲν τε πράττειν περὶ τὸν τοὺς λοιποὺς Ἐπισκόπους ἄνευ αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἀρχαῖον κρατήσαντα τῶν Πατέρων ἡμῶν Κανόνα... περαιτέρω δὲ μηδὲν πράττειν ἐπιχειρεῖν, δίχα τοῦ τῆς Μητροπόλεως Ἐπισκόπου, μηδὲ αὐτόν, ἄνευ τῆς τῶν λοιπῶν γνώμης».

Σχετικῶς μὲ τὴν ὁμοιότητα ἢ τὴν ταυτότητα τῶν καν. λδ' ἀποστολικοῦ καὶ θ' Ἀντιοχείας ὁ Ζωναράς σημειώνει: *«Εἰ καὶ μὴ τοῖς ῥήμασι διόλου ὁ κανὼν οὗτος (θ' Ἀντιοχείας) ἀπαράλλaktως ἔχει πρὸς τὸν λδ' κανόνα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν ἐκείνῳ ἐν ἅπασι συμφωνεῖ ὥστε ἂ ἐν ἐκείνῳ εἴρηται, καὶ τὸν τούτου νοῦν παριστώσι τῷ βουλομένῳ» (P. -Π. 3, 141).* Καὶ ὁ Ἀρι-

στηνός: «Τὰ αὐτὰ τῶ τριακοστῶ τετάρτῳ κανόνι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ ὁ κανὼν οὗτος διδάσκει» (ὄπ. παρ.).

Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ὁ παρὼν κανόνας τῆς Ἀντιοχείας συνδέει - ταυτίζει ἐμφανέστερα τοῦ λδ' ἀποστολικοῦ «τὸν ἐν τῇ Μητροπόλει ἐπίσκοπον» μιᾶς χώρας μὲ «τὸν προεστῶτα ἐπίσκοπον» λέγοντας σὲ μία ἔκφραση: «τὸν ἐν τῇ Μητροπόλει προεστῶτα Ἐπίσκοπον». Ἐπειδὴ δὲ ὁ κανόνας αὐτὸς εἶναι ὁμοιος μὲ τὸν λδ' ἀποστολικό, περαιτέρω σημαίνει ὅτι μᾶς προσδιορίζει ποιὸς εἶναι ὁ ἐκάστοτε πρῶτος τοῦ λδ' ἀποστολ. κανόνα.

Ἐπίσης δέον νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὁ παρὼν κανόνας ἀναφέρει ρητῶς καὶ περὶ τῆς ὀφειλόμενης καὶ ἀποδιδόμενης στὸν πρῶτο - προεστῶτα τιμῆς («Τοὺς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν Ἐπισκόπους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν τῇ Μητροπόλει προεστῶτα Ἐπίσκοπον... καὶ τῇ τιμῇ προηγεῖσθαι αὐτόν»), ἐνῶ ὁ λδ' ἀποστολικὸς δὲν τὸ λέγει ρητῶς, χωρὶς βεβαίως νὰ τὸ ἀποκλείει.

Πειραιτέρω, καὶ ὁ κγ'/λδ' καν. τῆς Καρθαγένης συμφωνεῖ μὲ τὰ ἀνωτέρω καὶ τὰ ἐνισχύει. Τουτέστι καὶ ἀπὸ τὸν καν. κγ'/λδ' τῆς Καρθαγένης ἐν συνδυασμῶ καὶ μὲ τὴν ἐρμηνεία τοῦ Βαλσαμῶνος συμπεραίνουμε περὶ τῆς ταυτότητας «τοῦ ἐπισκόπου ἀρχιερέως τῆς πρώτης καθέδρας μιᾶς χώρας τουτέστι τοῦ πρωτεύοντος αὐτῆς» ἢ ἄλλως, «τοῦ πρώτου δηλονότι τοῦ μητροπολίτου». Ὁ κανόνας καὶ ὁ Βαλσαμῶν λένε κατὰ σειράν: «Ὅμοιως Ἐπίσκοποι πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημεῖωσαν, εἰμὴ μετὰ ψηφίσματος τῆς πρώτης καθέδρας τοῦ ἰδίου ἐκάστης χώρας Ἐπισκόπον, τουτέστιν, εἰμὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πρωτεύοντος κατ' ἐξαιρετον (=κυρίως) λάβῃ τὴν, ἣτις λέγεται ἀπολυτικὴ, τετυπωμένην, ἥτοι παράθεσιν». Ὁ δὲ Βαλσαμῶν ἐρμηνεύει: «Ἀκούων δὲ τοῦ κανόνος λέγοντος, μετὰ ψηφίσματος, ἥτοι διαγνώσεως τοῦ πρώτου, δηλονότι τοῦ μητροπολίτου, ὀφείλει ἀποδημεῖν τὸν ἐπίσκοπον» (P.-Π. 3, 367-368).

Ἐν συνεχείᾳ ἔχουμε τοὺς κανόνες, οἱ ὅποιοι ἀναφέρονται στὴν τιμὴ τῶν Πατριαρχῶν. Ἔτσι, ὁ γ' καν. τῆς Β' Οἴκου. Συνόδου ὀρίζει: «Τὸν μέντοι Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον ἔχειν τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς μετὰ τὸν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν νέαν Ρώμην».

Ἐρμηνεύοντας τὸν κανόνα ὁ Ζωναρᾶς σημει-

ώνει: «Περὶ τῶν ἄλλων πατριαρχικῶν θρόνων τοῦ ἀνωτέρω (β') κανόνος διαταξαμένου, οὗτος καὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέμνηται, καὶ ἔχειν αὐτὸν τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς, ἥτοι τὰ πρωτεῖα, ἢ τὸ ἐξαιρετον, ἐθέσπισεν» (P.-Π. 2, 173).

Ὑπογραμμίζουμε τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ζωναρᾶς συνδέει ἢ μᾶλλον ταυτίζει «πρεσβεῖα τιμῆς» καὶ «πρωτεῖα». Θεωρεῖ τ.ἔ. τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον - ἐπίσκοπον «πρῶτον» καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄξιο ιδιαίτερης, «ἐξαιρέτου», τιμῆς.

Ἀκολούθως ὁ κη' καν. τῆς Δ' Οἴκ. Συνόδου ὀρίζει: «Πανταχοῦ τοῖς τῶν ἁγίων Πατέρων ὄροις ἐπόμενοι, καὶ τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα Κανόνα τῶν ἑκατὸν πενήκοντα Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων, τῶν συναχθέντων ἐπὶ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς μνήμης μεγάλου Θεοδοσίου, τοῦ γενομένου βασιλέως ἐν τῇ βασιλίδι Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης, γνωρίζοντες, τὰ αὐτὰ καὶ ἡμεῖς ὀρίζομεν τε καὶ ψηφίζομεθα περὶ τῶν πρεσβείων τῆς ἀγνωτάτης Ἐκκλησίας, τῆς αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης. Καὶ γὰρ τῶ αὐτῶ σκοπῶ κινούμενοι οἱ ἑκατὸν πενήκοντα Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι, τὰ ἴσα πρεσβεῖα ἀπένεμαν τῶ τῆς νέας Ρώμης ἀγνωτάτῳ θρόνῳ εὐλόγως κρίναντες... τῶν ἴσων ἀπολαύουσαν πρεσβείων τῇ πρεσβυτέρῳ Βασιλίδι Ρώμῃ, καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνην μεγαλύνεσθαι πράγμασι...».

Ἀπὸ τὰ ἐρμηνευτικὰ σχόλια τοῦ Ζωναρᾶ, στὸν κανόνα ἀποσποῦμε τὸ ἐξῆς, τὸ ὁποῖο, ἐξηγεῖ τὴν πρόταση τοῦ κανόνα «ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς μεγαλύνεσθαι πράγμασι»: «Τοῦτο λεγόντων τῶν ἁγίων Πατέρων ἐκείνων, ὅτι, ἐπεὶ βασιλεῖα ἐτιμήθη ἡ πόλις αὕτη (ἢ Κωνσταντινούπολις) καὶ συγκλήτω ὡς ἡ πάλαι Ρώμη, δεῖ αὐτὴν καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς προνομίαις, ὡς ἐκείνην, τιμᾶσθαι, πασῶν τῶν ἄλλων προτιμωμένην ἐκκλησιῶν» (P.-Π. 2, 282). Ὅμιλεῖ, λοιπόν, καὶ ὁ κανόνας αὐτὸς περὶ «ἐκκλησιαστικῶν προνομίων καὶ τιμῆς» τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τέλος, ὁ λστ' καν. τῆς Πενθέκτης Οἴκου. Συνόδου ἐπαναλαμβάνει: «Ἀνανεούμενοι τὰ παρὰ τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ἁγίων Πατέρων, τῶν ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ ταύτῃ καὶ Βασιλίδι πόλει συνελθόντων, καὶ τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα, τῶν ἐν Χαλκηδόνι συναθροισθέντων νομοθετηθέντα, ὀρίζομεν, ὥστε τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον

τῶν ἴσων ἀπολαύειν πρεσβειῶν τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης θρόνου, καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς, ὡς ἐκείνον, μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δεύτερον μετ' ἐκείνον ὑπάρχοντα, μεθ' ὃν ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως ἀριθμείσθω θρόνος, εἶτα ὁ Ἀντιοχείας, καὶ μετὰ τοῦτον, ὁ τῆς τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως».

Σημείωση: Ἡ ἐπανάληψη καὶ ἡ ἀνανέωση τῶν κανόνων αὐτῶν περὶ τῶν πρεσβειῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀφείλεται, κατὰ τὸν Ἁγ. Νικοδήμου, τὸν Ἀγιορείτη, σὸς ὅτι (1) «Τὰ προνόμια τοῦ Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὸ νὰ εἶναι ἐπίφθονα, ἀθετήθησαν ἀπὸ πολλοὺς κατὰ καιροὺς» καὶ (2) «Μὲ τὸ νὰ ἦναι δὲ καὶ κανονικά, ἀνεκαινίσθησαν ἀπὸ πολλοὺς, κατὰ διαφόρους καιροὺς» (Πηδάλιον, σελ. 252, ὑποσ.). Πλὴν ὅμως ἐκτὸς τούτων καὶ ἄλλοι βαθύτεροι λόγοι ὑπάρχουν. Περὶ τούτου βλέπε: Παν. Μπούμη, *Τὰ κανονικά προνόμια (πρεσβεῖα ἐξουσίας - πρεσβεῖα τιμῆς) τῶν θρόνων Ρώμης - Κωνσταντινουπόλεως*, Ἀθήναι 1983.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, νομίζουμε ὅτι χρήσιμο εἶναι νὰ παραθέσουμε ἀκόμη δύο ὑποβοηθητικά καὶ διαφωτιστικά σχόλια. Τὸ πρῶτο εἶναι τοῦ Βαλασαμῶνος, ὁ ὁποῖος στὴν ἐρμηνεία τοῦ στ' καν. τῆς Α' Οἰκουμ. Συνόδου γράφει: «Ὁ παρῶν στ' κανὼν καὶ ὁ ἔβδομος, διορίζονται τοὺς τέσσαρας πατριάρχας... κατὰ τὰ παλαιὰ ἔθνη τιμᾶσθαι... οὕτω δὲ θέλουσιν οἱ κανόνες προσέχειν τοὺς πατριάρχας τῶν ὑπ' αὐτοὺς μητροπολιτῶν, καὶ πάλιν τοὺς μητροπολίτας τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων, ὥστε μηδὲν χωρὶς τούτων γίνεσθαι περιττὸν παρὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων» (Ρ. -Π. 2, 129).

Τὸ δεύτερο εἶναι τοῦ Ἁγ. Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτη, ὁ ὁποῖος, σχολιάζοντας τὸν λδ' ἀποστολικὸ κανόνα, γράφει τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά, ὅσον ἀφορᾷ στὴ σχέση ἐπισκόπων, μητροπολιτῶν, πατριαρχῶν: «Ὁν λόγον καὶ τάξιν ἔχει ὁ Μητροπολίτης πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους, τὸν αὐτὸν ἔχει καὶ ὁ Πατριάρχης πρὸς τοὺς Μητροπολίτας. Καὶ καθὼς ὁ Μητροπολίτης εἶναι πρῶτος καὶ κεφαλὴ τῶν Ἐπισκόπων, οὕτως εἶναι καὶ ὁ Πατριάρχης, πρῶτος καὶ κεφαλὴ τῶν Μητροπολιτῶν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ παρῶν Ἀποστολικὸς Κανὼν, ὃχι περισσότερον νοεῖται διὰ τοὺς Ἐπισκόπους πρὸς τὸν Μητροπολίτην, παρὰ διὰ τοὺς Μητροπολίτας πρὸς

τὸν Πατριάρχην, ἀλλ' ἐξ ἴσου καὶ διὰ τοὺς δύο ὁμοῦ» (Πηδάλιον, σελ. 37, ὑποσ. 1).

Ἴσως, γιὰ νὰ γίνουν πιὸ πειστικὲς οἱ γνώμες αὐτῆς τῶν μεγάλων κανονολόγων, χρειάζεται νὰ κάνουμε ὠρισμένες παρατηρήσεις στὴ λέξη «ἔθνος» τοῦ λδ' ἀποστολικοῦ κανόνα καὶ στοὺς ἀποστολικοὺς κανόνες γενικότερα.

Ἡ λέξη ἔθνος τοῦ λδ' ἀποστολικοῦ κανόνα μπορεῖ νὰ ἔχει καὶ τὴ στενὴ ἔννοια τῆς χώρας, τοῦ κράτους, τῆς ἐπαρχίας, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν θ' καν. τῆς Ἀντιοχείας ἢ τὸν κδ'/λδ' τῆς Καρθαγένης (συσταλτικὴ ἐρμηνεία), ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ἔχει καὶ τὴν εὐρεία ἔννοια μιᾶς μεγάλης αυτοκρατορίας μὲ πολλὰ κράτη, ἢ ἐνὸς γένους, ἢ ἐνὸς συνόλου ὁμοδόξων (διασταλτικὴ ἐρμηνεία). Τοῦτο φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν Α' καθολικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀπ. Πέτρου (2, 9), ὅπου γράφει τὸ «Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον» (ἔθνος in universum), καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Μακαρίου Χρυσοκεφάλου (μέσα ΙΔ' αἰ.), ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ χαρακτηρίζει τὸν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον «ἀρχηγὸν τῆς Ὁρθοδοξίας» προσθέτει ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι εἶναι «Οἱ τὴν αὐτοῦ θεολογίαν ἀμετάθετον φυλάττοντες, τὸ ἡγαπημένον ἔθνος, τὸ ὀρθόδοξον γένος, ὁ περιοῦσιος τοῦ Θεοῦ λαός» (Λόγοι πανηγυρικοὶ ΙΔ', Ἐν Κοσμοπόλει 1794, σελ. 291, 293).

Αὐτῆς οἱ ἀπόψεις - ἐρμηνεῖες τῶν ἀνωτέρω κανονολόγων καὶ αὐτῆς οἱ ἔννοιες στηρίζονται καὶ μποροῦν κάλλιστα νὰ περιλαμβάνονται στὸν λδ' ἀποστολικὸ κανόνα, γιὰ γενικῶς οἱ ἀποστολικοὶ κανόνες εἶναι οἱ βάσεις, ἢ ἀφετηρία, τὸ σύνταγμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας καὶ παρουσιάζουν μιὰ γενικότητα καὶ εὐρύτητα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ νοήματα, καὶ στὴ διατύπωση, ὥστε νὰ δύνανται μεταγενεστέρως νὰ χωροῦν πολλὰς λεπτομερέστερες κανονικὲς διατάξεις.

Τέλος θὰ πρέπει νὰ ἐπαναλάβουμε καὶ νὰ τολήσουμε ὅτι ὀρθῶς «κατὰ τὸ εἰθισμένον, ὠρισμένον καὶ τεταγμένον» καὶ οἱ ιδ'-ιε' κανόνες τῆς Πρωτοδευτέρας θεσπίζουν καὶ ἐρμηνεύουν ὅσα ἀφοροῦν στὴ μνημόνευση τοῦ ὀνόματος τῶν «πρώτων». Οἱ κανόνες αὐτοὶ ἀπηχοῦν μιὰ δόκλῃρη κανονικὴ παράδοση ἀπὸ τὸν λδ' ἀποστολ. κανόνα καὶ ἐντεῦθεν. Ὅταν ὀρίζει ὁ κανόνας

«πρώτον» ἐκάστου ἔθνους, μπορούμε νὰ ἐνοουῦμε καὶ τὸν πρῶτο πατριάρχη τοῦ Ὁρθοδόξου γένους καὶ τὸν πρῶτο Μητροπολίτη - Ἀρχιεπίσκοπο μιᾶς χώρας - ἐνὸς κράτους.

Ἐρμηνεύοντες καὶ συνοψίζοντες, λοιπόν, τοὺς ἀναφερθέντες κανόνες κατὰ γράμμα καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀλλήλους καταλήγουμε στὰ ἐξῆς συμπεράσματα τὰ ἀφορῶντα στὸ θέμα μας:

1) Ὅτι οἱ ἐπίσκοποι μιᾶς χώρας εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μνημονεύουν τὸ Μητροπολίτη τους ἢ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο ὡς τὸν «πρῶτον».

2) Οἱ μητροπολίτες εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μνημονεύουν τὸν οἰκεῖο Πατριάρχη, τὸν «Πρῶτο», τοῦ Πατριαρχείου, στὸ ὁποῖο ἀνήκουν.

3) Οἱ ἐπίσκοποι μιᾶς χώρας ὀφείλουν ἢ μποροῦν νὰ μνημονεύουν καὶ τὸν Πατριάρχη, στὸν ὁποῖο ὑπάγονται.

4) Ἄρα μποροῦν ἢ καὶ πρέπει οἱ ἐπίσκοποι μιᾶς χώρας νὰ μνημονεύουν καὶ τὸ Μητροπολίτη καὶ τὸν Πατριάρχη τους.

Β. Ἱστορικά γεγονότα - δεδομένα

Πρὶν προχωρήσουμε σὲ σχετικὴ θέση καὶ ἀπάντηση στὸ τεθὲν ἐρώτημα, πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψη μας καὶ τὰ ἐξῆς ἱστορικά - πραγματικά γεγονότα καὶ δεδομένα ἐκτὸς τῶν πολὺ γνωστῶν ἀπὸ τὴ Γενικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία:

1) Ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος (Θέμελης) ὑπεθυμίζει: «Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἀρχιερεῖς, ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸ Κλίμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐμνημόνευον κατὰ τὰ Δίπτυχα ἐν τῇ θείᾳ Λειτουργίᾳ τοῦ ἐκάστοτε Οἰκουμενικοῦ Πατράρχου. Ἀρξαμένης δὲ τῆς Ἐπαναστάσεως, ἢ μνημόνευσις τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου ἐδημιούργησεν εἰς αὐτοὺς προβληματισμόν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιφέρει κλονισμόν εἰς τὸν ἀδιάρηκτον πνευματικὸν δεσμόν καὶ τὸν σεβασμόν αὐτῶν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον» (Εἰσήγησις πρὸς τὴν ἐπιτροπὴ μελέτης τοῦ θέματος περὶ τῆς μνημονεύσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Πρώτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 5).

2) Ἄλλη ἐπίσης χαρακτηριστικὴ πληροφορία εἶναι ἢ τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἢ ἀναφερόμενη στὸ Σχέδιο «Περὶ τῆς

Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς», τὸ ὁποῖο συνέταξαν οἱ Κορίνθου Κύριλλος, Τριπόλεως Δανιὴλ, Ρέοντος Διονύσιος, Ἀνδρούσης Ἰωσήφ καὶ Βρεσθῆνης Θεοδώρητος, κατὰ τὸ ἔτος 1827, καὶ τὸ ὁποῖο ἐτέθη ὑπ' ὄψη τῆς ἐν Ἐρμῶνι Γ' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τὸ Μάρτιο τοῦ ἴδιου ἔτους. Στὰ ἄρθρα κγ' καὶ κδ' αὐτοῦ ἀναγράφονται τὰ ἐξῆς: «κγ'. *Νὰ γνωρίζῃ (ἢ Σεβαστῇ τοῦ Ἑθνους Συνέλευσις) καὶ αὐτὴ καὶ ἅπας ὁ Κλήρος, καὶ τὸ Ἑθνος ἅπαν, ὡς μητέρα κοινήν, τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἣς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός. κδ'. Ἐπειδὴ πάντως ἡμεῖς, ἐξαιρέτως δὲ οἱ τοῦ κλήρου τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, οὐκ ἐγνωρίζαμεν ἄλλην μητέρα, εἰ μὴ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, οὐτ' ἄλλον Κυριάρχην, εἰ μὴ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχην... διὰ τοῦτο οὐκ ἐφείται ἡμῖν ἀποσπασθῆναι ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀποσκιρτῆσαι» (Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, *Τὰ σωζόμενα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα*, τόμ. Β', Ἀθήνησι 1864, σελ. 46-47).*

3) Στὸν Πατριαρχικὸ καὶ Συνοδικὸ Τόμο τῆς 29ης Ἰουνίου 1850 ἀνακηρύξεως Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναγράφεται ὅτι ἀπεφασίσθη «ἵνα ἢ ἐν τῷ Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, Ἀρχηγὸν ἔχουσα καὶ κεφαλὴν, ὡς καὶ πᾶσα ἢ Καθολικὴ καὶ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, τὸν Κύριον καὶ Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπάρχη τοῦ λοιποῦ κανονικῶς αὐτοκέφαλος, ὑπερτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν γνωρίζουσα Σύνοδον διαρκῆ, συνισταμένην ἐξ Ἀρχιερέων, προσκαλουμένων ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας, Πρόεδρον ἔχουσαν τὸν κατὰ Ἱερώτατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν ...δαφιλεύομεν δὲ αὐτῇ καὶ πάσας τὰς προνομίας καὶ πάντα τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τὰ τῇ ἀνωτάτῃ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ παρομαρτοῦντα, ἵνα τοῦ λοιποῦ μνημονεύηται ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχιερέων ἐν ταῖς ἰδίαις ἐπαρχίαις ἱερουργούντων, τοῦ Προέδρου αὐτῆς μνημονεύοντος Πάσης Ἐπισκοπῆς Ὁρθοδόξων» (Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα Τζωρτζάτου, *Ἡ Καταστατικὴ Νομοθεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου*, Ἀθήναι 1967, σελ. 21-22).

4) Ἀκολούθως, ὅτι ἢ Ἱερὰ Σύνοδος ὡς «ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή», θὰ μνημονεύεται ἀπὸ

τούς ἐν Ἑλλάδι ἀρχιερεῖς ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὴν «*Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Πράξιν περὶ τῆς ὑπαγωγῆς τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑπτανήσου τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος*» τοῦ ἔτους 1866 (Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα Τζωρτζιάτου, ὅπ. παρ., σελ. 47).

5) Ἐπίσης ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὴν «*Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Πράξιν περὶ τῆς ὑπαγωγῆς τῶν Ἐπαρχιῶν Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος*» τοῦ ἔτους 1882 (Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα Τζωρτζιάτου, ὅπ. παρ., σελ. 50).

6) Τέλος, στὸν θ' ὄρο τῆς «*Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως περὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν*», τοῦ Σεπτεμβρίου 1928 καθορίζεται ὅτι «*οἱ ἐν Ἑλλάδι Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου*», χωρὶς νὰ ἀναφέρεται σ' αὐτὸν μνημόνευση τοῦ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα Τζωρτζιάτου, ὅπ. παρ., σελ. 52-55).

7) Ἡ παράλειψη αὐτὴ τῆς μνημονεύσεως τοῦ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἔπαυσε μὲ ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου (*Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι*, τόμος Α', Ἀθῆναι 1955, σελ. 505-506. Ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ (τότε) Ἀρχιεπισκοπικοῦ Ἐκτελεστικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας). Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ ἐλήφθη, ἀφοῦ προηγουμένως ὑπῆρξε συμφωνία, δι' ἀλληλογραφίας, μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος [(Ἀρχιμ. Μελίτωνος Καρᾶ, Ἀρχιεπισκοπικῆς Ἐκτελεστικῆς Συνοδῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (νῦν Μητροπολίτου Φιλαδελφείας), Ἡ περὶ τῆς Διοικήσεως τῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξις τοῦ 1928 καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς, ἐν Ἀναφορᾷ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμος τρίτος, Γενεύη 1989, σελ. 125. Πρβλ. Μεσσηνίας, Εἰσήγησις, σελ. 14].

8) Εἰδικώτερον, καὶ ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἀνωτέρω συμφωνία μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὸ πρὸς τὸν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Βασίλειο Γ' γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου τῆς 28ης Μαΐου 1929, ἀναγράφεται καὶ ἡ ἐξῆς σχετικὴ ὑπόσχεσις: «*Περιττὸν δὲ κρίνομεν τούτοις προσθῆναι ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ὑπεραμυνθήσεται πάντοτε τοῦ γοήτρου καὶ τῆς πνευματικῆς δυνάμεως τοῦ Πατριαρχείου*» (Μεσσηνίας, Εἰσήγησις, σελ. 25).

9) Στὸ ἀπαντητικὸ γράμμα τοῦ Πατριάρχου τῆς 3ης Αὐγούστου 1929 τονίζονα: «*Κομισάμενοι τὴν ἀπὸ κη' Μαΐου, ἄρ. 1085, ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος, μετ' ἐπιστασίας καὶ ἐν ἀγάπῃ ἐμελετήσαμεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὅσα ἐν αὐτῇ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ἀποφάσει τῆς περὶ Αὐτὴν Δ. Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκτίθεται ἡμῖν καί... ἄσμενοι διὰ τῆς παρουσίας ἀδελφικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς εἰς ἀπάντησιν τῇ ἀγάπῃ ὑμῶν ἀνακοινοῦμενοι καὶ ἐκφράζοντες τὴν πεποιθήσιν ἡμῶν ὅτι διὰ τῆς τελεωτικῆς καὶ τῶν μικρῶν τούτων σημείων διευθετήσεως... οὐδὲν δὲ τῶν οὕτως ἀποδεκτῶν γενομένων καὶ κυρωθέντων θιγῆσεται ποτε μονομερῶς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν, εὐχόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς κατενοδοῖ πάντοτε τὰ πάντα ἐν πάσῃ χάριτι καὶ εὐλογίᾳ ἐπ' ἀγαθῶ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἐγκαρδίου ἀγάπης καὶ τιμῆς*» (Μεσσηνίας, Εἰσήγησις, σελ. 15-16).

10) Ἐχοντας ὑπ' ὄψην τοῦ προφανῶς καὶ τὰ ἀνωτέρω ὁ Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν) ἔγραφε γενικῶς, ἀλλὰ καὶ κάπως ἀοριστῶς: «*Ὁ Ἀθηνῶν, φέρων τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου εἶναι, κατὰ τὸν Συνοδικὸν Τόμον καὶ τοὺς νόμους Σ' καὶ ΣΑ' ἰσόβιος Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλὰ, κατὰ τοὺς νόμους τούτους, δὲν εἶναι ἀρχηγὸς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὴν Ἐπισκοπικὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν εἶναι εἷς τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διότι ἡ ἀρχηγία τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκει τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ*» (Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόμος Α', Ἀθῆναι 1920, σελ. 421).

11) Παρομοίως πρὸ καιροῦ ἔγραφε καὶ ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου Παντελεήμων: «*Κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν Τόμον τῆς Αὐ-*

τοκεφαλίας τῆς Ἐκκλησίας μας (1850), ἡ ἀρχηγία, δηλαδή, ὁ Πρῶτος, ὑπάρχει στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλά Συλλογικά, καί τὸ Συλλογικόν εἶναι ἡ κατ' ἔτος Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία μας δέν ἔχει Πρῶτον ἀλλ' Ἀρχιεπίσκοπον, μόνιμον Πρόεδρον τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου καί Πρόεδρον τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Βλέπει λοιπὸν κανεῖς ὅτι ὄχι μόνον πρόσωπον Πρώτου δέν ὑπάρχει ἀλλὰ μία συλλογική κατάσταση καί ὄχι σταθερή ἀλλὰ μεταβαλλομένη κάθε χρόνο. Αὐτὸ συμβαίνει μόνον γιὰ τὴν ἰδική μας Ἐκκλησία, γιὰτί οἱ ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἔχουν συγκεκριμένο καί κανονικὸ πρόσωπο Πρώτου, δηλαδή ἢ Πατριάρχου ἢ Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὴν Σύνοδόν του ὄχι ὡς Πρῶτον, ἀλλὰ Σύνοδον περὶ τὸν Πρῶτον ἢ Ἀρχιεπίσκοπον ἢ Πατριάρχη» (Ἐφημ. Τὸ Βῆμα τῆς Κυριακῆς τῆς 11.10.1998).

12) Καί προσθέτει ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου: «Κατὰ τὰ παραπάνω, οἱ Ἀρχιερεῖς, ὅταν μνημονεύουν ἢ ὅταν συλλειτουργοῦν, μνημονεύουν οἱ μὲν τῶν λεγομένων «Νέων Χωρῶν» «Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν Βαρθολομαίου καί τῆς Ἱεράς Συνόδου τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς Ἀληθείας» ἐνῶ οἱ τῆς «Παλαιᾶς Ἑλλάδος», «Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τῆς Ἱεράς ἡμῶν Συνόδου τῆς ὀρθοτομούσης τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας». Ἐπ' αὐτῶν ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου Παντελεήμων γράφει καί λίγο ὑποθετικά: «Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖον ὥρισε ἔτσι τὸ ζήτημα γιὰτί θὰ εἶχε ἴσως κάποιους φόβους καί κάποιους λόγους. Καί οἱ μὲν λόγοι εἶναι κάποιου εἶδους τιμωρία νὰ μὴν ὀρίση Πρόσωπον - Πρῶτο ἀλλὰ Συλλογικὸ (καί δὴ ἐναλλασσόμενο) - Πρῶτο, γιὰ νὰ τιμωρήσῃ, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος γιὰτί «αὐτογνωμῶνως» καί ἐπαναστατικῶς ἐκηρύχθηκε Ἀυτοκέφαλος, μὲ τὴν γνωστὴ πρωτοπορία τοῦ Θεόκλητου Φαρμακίδη, ὁπότε ἀποκόπηκε ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη καί ἐκηρύχθηκε Σχισματική. Ὁ ἄλλος, ὑποθετικὸς, καί μᾶλλον ἀδύναμος λόγος πού τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐνήργησεν οὕτως, εἶναι ἴσως κάποιος φόβος μήπως ἀνακηρυχθῇ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κάποτε σὲ Πατριαρχεῖο».

13) Πλὴν ὅμως, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος, «εἰς τὸν προαναφερθέντα Πατριαρχικὸν καί Συνοδικὸν Τόμον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1998 «περὶ εὐλογίας τοῦ Ἀυτοκεφάλου τῆς ἐν Τσεχία καί Σλοβακία Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» ἀναγράφεται ὅτι: «Ὁ διαπομαίνων τὴν ἐπαρχίαν Πράγας ὀνομαζόμενος εἰς τὸ ἐξῆς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας καί πάσης Τσεχίας καί Σλοβακίας κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος τὸ Ἀρχιεπισκόπους ὀνομάζον τὸς Μητροπολιτῶν προεδρεύοντας πρώτους Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπερ καί ἐν τε Κύπρῳ καί Ἑλλάδι καί Ἀλβανίᾳ καί ἀλλαχοῦ καλῶς τηρεῖται, καθίσταται Πρόεδρος τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἔχων τὰ προνόμια τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν ἐν ἐκάστῳ ἔθνει πρῶτον κατὰ τὸν ΛΔ' Ἀποστολικὸν Κανόνα... Οἱ Ἱερώτατοι Μητροπολιταὶ μνημονεύουσιν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πράγας, ὡς τοῦ ἐν αὐτοῖς πρῶτον» (Ἡμερολόγιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Ἔτους 1999 -Β' Ἱστορικὸν Μέρος, σελ. 1476-1478)». Καί προσθέτει ὁ Ἅγιος Μεσσηνίας: «Εἰς τὸ ὡς ἄνω κείμενον τοῦ (ἐν λόγῳ) Τόμου κανονικῶς ἀναγράφεται ὅτι, ἡ Τοπικὴ Ἀυτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει «Πρῶτον». Καί κανονικῶς ἐπίσης μνημονεύεται ὁ ΛΔ' (34ος) Κανὼν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων περὶ τοῦ «Πρώτου» ἐν ταῖς Τοπικαῖς Ἐκκλησίαις, ἔχοντος τὰς ὑπὸ τοῦ Κανόνος τούτου συνεπομένας προνομίας. Καί ὡσαύτως κανονικῶς καθορίζεται ἡ μνημόνευσις τοῦ ὀνόματος τοῦ Πρώτου» (Εἰσηγήσις, σελ. 29-30). Καί ἄς ἐπιτραπῇ ἐδῶ καί στήν ταπεινότητά μας νὰ προσθέσουμε ὅτι αὐτὸ γίνεται (αὐτὰ εἶναι) σύμφωνα καί μὲ ὅσα ἐγράψαμε στὸ Α' μέρος τῆς παρούσης γνωμοδοτήσεως.

14) Ἐπίσης, ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ 1923 ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε τὸν τίτλο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐνῶ μέχρι τότε εἶχε τὸν τοῦ Μητροπολίτη. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος ἤδη τὸν ἀναγνώρισε καί συνοδικῶς καί σύμφωνα μὲ τοὺς προαναφερθέντες κανόνες καί πάλιν ὡς «πρῶτον».

15) Ἐκτὸς τούτου ἄλλο γεγονός, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψην εἶναι τὸ ὅτι οἱ ἐν Ἑλλάδι

(Παλαιᾶ καὶ Νέα) ἀρχιερεῖς - ἐπίσκοποι ἀνακηρύχθηκαν (Νόμος τῆς Γ' Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1922) «*Μητροπολίται*», ἔστω καὶ «*ὀνόματι*». Ὅποτε τίθεται τὸ ἐρώτημα, μήπως ἔχουν τὸ δικαίωμα ἢ μᾶλλον τὴν ὑποχρέωση νὰ μνημονεύουν Πατριάρχη;

16) Ἐδῶ ὀφείλουμε νὰ ἀναφέρουμε καὶ τὰ ἐξῆς σχετικά χαρακτηριστικά σχόλια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ (Χαρκιανάκη): «*Κατὰ τὴν ἀνύψωσιν τῶν Ἐπισκοπῶν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς Μητροπολῆς καὶ τῶν πομαινόντων ταύτας Ἐπισκόπων εἰς Μητροπολίτας, τοῦ δὲ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐγένετο τὸ ἐξῆς ἀνήκουστον: Οἱ μὲν Ἐπίσκοποι ἢ Ἀρχιεπίσκοποι, οἵτινες προηγουμένως ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ μνημονεύουν, κατὰ τὸν ΑΔ' Κανόνα τῶν Ἀποστόλων, τοῦ προκαθημένου αὐτῶν Μητροπολίτου, ἀνυψώθησαν ὄντως διὰ τῆς, ἔστω καὶ ὑπὸ πληθωριστικῆν γενίκευσιν, ἀπονομῆς εἰς αὐτοὺς τοῦ τίτλου "Μητροπολίτης". Ὁ περιέργως ὁμως Ἀρχιεπίσκοπος ὀνομασθεὶς τέως Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, πρὸς δῆθεν ἀνύψωσίν του, ἔπαυε νὰ ἔχει ἐφεξῆς τὸ ἀναπαλλοτρίωτον δικαίωμα τοῦ μνημοσύνου του παρ' ἐκείνων, καίτοι ἐξακολουθεῖ προεδρεύων, ὡς ἡ κανονικὴ κεφαλὴ τῆς τε Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Συνόδου τῆς ὅλης Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διαθέτων μάλιστα τώρα -ὅποια εἰρωνεῖα- ἐπὶ τὸ ἐμφαντικώτερον καὶ τὸ πρόσθετον στοιχεῖον "πάσης Ἑλλάδος" εἰς τὸν τίτλον του» (Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, Τὰ «Σύν» καὶ τὰ «Πλήν» τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν νεώτερον κόσμον, ἐν Ἐπιστημονικῇ Παρουσίᾳ Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης, τόμος Γ', Ἑκατονπεντηκονταετηρῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης 1844-1994, Ἀθῆναι 1994, σελ. 591).*

17) Περαιτέρω πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ καὶ τὸ ἐξῆς γεγονός: Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτες τῆς Ἑλλάδος ἐκτὸς τοῦ τίτλου «Μητροπολίτης» ἔλαβαν καὶ τοὺς τίτλους - προσφωνήσεις «*ὑπέρτιμος* καὶ *ἑξαρχος*», οἱ ὅποιοι πάλιν δίνονταν καὶ τοὺς ὁποίους εἶχαν ἐξέχοντες μητροπολιτικοὶ θρόνοι. Ὁ Ἅγ. Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης γράφει σχετικῶς: «*Ὁ δὲ τῶν Μητροπολιτῶν πρῶτος ὀνομάζεται, ἢ*

ἑξαρχος τῆς διοικήσεως, κατὰ τὸν θ' καὶ ιζ' τῆς Δ' καὶ στ' τῆς Β' ἢ Πατριάρχης» (Πηδάλιον, σελ. 37, ὑποσ. 1). Ὡσαύτως ὁ καθηγητῆς Βλ. Φειδᾶς μᾶς πληροφορεῖ συμπερασματικά: «*Εἶναι λοιπὸν σαφές ὅτι ὁ τίτλος τοῦ "ὑπερτίμου καὶ ἑξάρχου" ἀποδιδόταν κατὰ κανόνα μόνον στοὺς παλαιοὺς καὶ ἐξέχοντες ἐπαρχιούχους μητροπολίτες μὲ ὑποκείμενες ἐπισκοπές»* (Ὁ ἐκκλησιαστικὸς τίτλος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἑξάρχων, Ἐκκλησία, τόμ. ΟΒ' [1995], σελ. 493).

18) Τέλος δὲν μποροῦμε νὰ παραλείψουμε καὶ τὶς ἐξῆς πληροφορίες τοῦ Μητροπολίτη Κορίνθου: «*Κατὰ τὴν πρὸ ἐτῶν γνωστῇ διένεξῃ τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, γιὰ τὸ θέμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιορισίας, ἢ μηδαμινότης μου, ὡς προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ποῦ ἀπεστάλη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, γιὰ νὰ μᾶς συμπαρασταθῇ τὸ Πατριαρχεῖο στὸν ἀγῶνα μας αὐτόν, εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζητήσω, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Αὐτοῦ Παναγιώτητα, τὸν μακαριστὸν ἤδη Πατριάρχην Δημήτριον καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἱερὰν Σύνοδο, συγγνώμην ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (γιὰ τὴν ἀυθαίρετη ἀπόσχιση τοῦ παρελθόντος αἰῶνος) ἐδόθη δὲ αὐτῇ, τοῦτο δὲ ἀναγγέλθηκε πρὸς τὴν συνεχῶς συνεδριάζουσαν τότε Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἢ ὅποια τὸ ἐδέχθη μὲ τὸν ἀσυνήθη καὶ σχεδὸν σπάνιον τρόπον, τῶν χειροκροτημάτων».*

19) Καὶ ἐνῶ λέει αὐτὰ κατωτέρω σημειώνει τὰ ἐξῆς, τὰ ὅποια ὁμως προκαλοῦν κάποιαν ἀναστολή: «*Πάντως τὸ θέμα κανονικῶς ἐτέθη καὶ ἔπρεπε κάποτε νὰ τεθῇ, ἐναπόκειται δὲ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, μετὰ τὴν αἴτηση τῆς συγγνώμης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἄρῃ τὴν ποινήν, νὰ διορθώσῃ τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ Τόμου τῆς Αὐτοκεφαλίας καὶ νὰ κἀνῃ τὸν Πρῶτον κατ' οὐσίαν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἑλλάδος καὶ κανονικὰ Πρῶτον, ὥστε καὶ τὸ μνημόνευμά του νὰ εἶναι Κανονικόν, καὶ ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας μας ἀκραιφνῶς κανονικὴ, καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ εἶναι ἀκριβῶς ὡς τὶς ἄλλες πνευματικῆς κορυφῆς τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν. Πρέπει νὰ παύσῃ νὰ ἀποτελῇ, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτό, ἢ Ἐκκλησία τῆς*

Ἑλλάδος παγκόσμιαν παραφωνίαν.

Στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐναπόκειται πλέον ἢ πρωτοβουλία νὰ τὸ κἀνῃ. Δὲν εἶναι καὶ δύσκολο νὰ προβῆ σὲ αὐτό, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ βιαστικό. Μέχρι τώρα διατηρηθήκαμε ἔτσι καὶ ἀλλιῶς καὶ τίποτε δὲν ἐπάθαμε» (Ἐφημ. Τὸ Βῆμα τῆς Κυριακῆς).

20) Παρατηρήσαμε ἀνωτέρω ὅτι τὰ προηγούμενα δύο κείμενα δημιουργοῦν σύγχυση γιατί: Ἀπὸ τὰ γραφόμενα, ἐνῶ ἔχει ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐντύπωση ὅτι ἡ συγχώρηση «ἐδόθη» ἐκείνη τὴ στιγμή ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅμως ὁ πρωταγωνιστὴς αὐτῆς τῆς διαδικασίας ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχει καὶ διατηρεῖ μετὰ τόσα χρόνια τὴν αἴσθηση ὅτι δὲν ἦρθη ἡ «ποινὴ», τὸ ἐπιτίμιο. Γι' αὐτὸ μάλιστα ὑποδεικνύει (;) στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ προβεῖ στὴν αἴτηση (ἐπίσημα πλέον) συγγνώμης, στὸ δὲ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐναποθέτει τίς σχετικὲς πρωτοβουλίες γιὰ διευθέτηση τοῦ θέματος τῆς μνημονεύσεως τοῦ πρώτου διὰ τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου.

Γ. Ὑποβληθεῖσες προτάσεις

Μετὰ τὰ ὅσα κανονικὰ καὶ ἱστορικὰ ἐκθέσαμε ἐρχόμεστε νὰ ἀναφέρουμε ὠρισμένες παλαιότερες καὶ νεώτερες προτάσεις περὶ τοῦ θέματος τῆς μνημονεύσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Πρώτου στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

1) Πρὸ ἐβδομηκονταετίας, ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτης σὲ ἄρθρο του ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ μνημόσυνο τοῦ Πρώτου καὶ ὁ Νόμος Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως» μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφε: «Δέον καὶ ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ (τῆς Ἑλλάδος) νὰ ἰσχύσῃ ἡ κανονικὴ διάταξις, τοῦ μνημονεύειν τοῦ Πρώτου, τοῦ ἐκάστοτε δηλαδὴ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἔστω καὶ ἂν εἶναι οὗτος ὁ κατὰ τιμὴν Ἀρχιεπίσκοπος, ἀρκεῖ ὅτι εἶναι ὁ Πρῶτος, ὡς ἄλλωστε τοῦτο, σύμφωνον μὲ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, εἶχεν ἀποφασίσει ἡ Ἱεραρχία ἄλλοτε» (Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τόμος Α', Βόλος 1947, σελ. 200).

Σὲ ἄλλο δὲ ἄρθρο του ὑπὸ τὸν τίτλο «Ὁ Πρῶτος ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἐσημείωνε: «Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὡς ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ φαίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Συντάγματος δηλοῦται, Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ ἐξ Ἀρχιερέων Σύνοδος ὑπὸ τὴν διαρκῆ τοῦ Ἀθηνῶν Προεδρίαν, ἣν Σύνοδον μνημονεύουσιν ἱερουργοῦντες πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ αὐτὸς ὁ Ἀθηνῶν, ὁσάκις λειτουργεῖ μόνος... Ἀντικανονικῶς καὶ ὄλως ἐκνόμως ἢ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχει Πρῶτον, ὡς ἔχουσι πᾶσαι αἱ ἄλλαι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι... Ἄλλως τε μὴδὲ δύναται νὰ λογισθῇ Πρῶτος ἐφ' ὅσον οἱ ἄλλοι Ἱεράρχαι δὲν μνημονεύουσιν αὐτοῦ ἱερουργοῦντες, τὰ Πρωτεῖα αὐτῶ οὕτω προσκομίζοντες, ὡς ἡ τῆς Ἐκκλησίας αἰωνόβιος τάξις... Ὁ Ἀθηνῶν δὲν εἶναι Πρῶτος, εἶναι ὁ Προεδρεύων ἀπλῶς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τούτου μὴ ὑπάρχοντος κανονικῶς προεδρεύει ἄλλος οἰοσδήποτε κατὰ τὰ πρεσβεῖα». Καὶ κατέληγε: «Κατὰ τοὺς Κανόνας δὲν δύναται νὰ νοηθῇ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ἄνευ Πρώτου. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ οἱ ξένοι θεωροῦσι τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν τῶ ὄντι Πρῶτον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ συνειδήσει τῶν Ἑλλήνων τοιοῦτος λογίζεται, Πρόεδρος οὐχὶ ἀπλῶς τῆς Συνόδου, ἀλλὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς οἱ ἱεροὶ Κανόνες κελεύουσιν (Κανὼν ΛΔ' τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων)» (Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου, ὅπ. παρ., τόμος Β', Βόλος 1948, σελ. 515-517).

2) Ὁ Μητροπολίτης Νουβίας Ἄνθιμος σὲ διατριβὴ του, ἀναφερόμενος εἰδικῶς στὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἐκδοθέντα τὸ ἔτος 1943 (Νόμος 671), θεωρεῖ ὡς παρέκκλιση τὸ ἄρθρο 30 αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ὀρίζει ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἐν τῇ Θεῖᾳ Λειτουργίᾳ μνημονεύει «Πάσης Ἐπισκοπῆς Ὁρθοδόξων», οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς «Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου», καὶ οἱ τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν «καὶ τοῦ ἐκάστοτε Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου». Καὶ παρατηρεῖ: «Τὸ 30ὸν ἄρθρον ἀντιστρατεύεται θρασύτητα καὶ προκλητικώτατα πρὸς τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ΑΒαs ΙΔ' καὶ ΙΕ' καὶ τὴν πρᾶξιν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, διότι ἀφαιρεῖ τὸ κανονικὸν δικαίωμα ἀπὸ τὸν Πρῶτον νὰ τυγχάνῃ

τῆς ἀναφορᾶς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων Ἀρχιερέων κατὰ τὰς Λειτουργίας καὶ Τελετὰς καὶ ὑποχρεοῖ τοὺς Ἀρχιερεῖς νὰ τίθεται ἀντιμέτωποι πρὸς τοὺς ὡς ἄνω Κανόνας μνημονεύοντες "Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου"» (Μητροπολίτου Νουβίας Ἀνθίμου, *Ἡ κυριαρχικὴ ἐξουσία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Ἀλεξανδρινῇ ἰδίᾳ*, Ἀλεξάνδρεια 1950, σελ. 61, 67-69 καὶ 80).

Δέον νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ ἄρθρο αὐτὸ ὑπάρχει σ' ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα Καταστατικούς Χάρτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέχρι καὶ τοῦ σημερινοῦ (Νόμος 590/1977, ἄρθρον 28). Πρβλ. Κ.Ν. Παπαδοπούλου, *Ἱστορικά καὶ Λειτουργικά, ἐν Ἐπιστημονικῇ Ἐπετηρίδι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*, τόμος ΛΒ', Ἀθῆναι 1997, σελ. 527-531).

3) Ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου μετὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευόμενα καὶ προτεινόμενα καταλήγει μετὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ εἰδικοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου, ἢ μνημόνευση ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτες καὶ ἐν γένει τοὺς Ἀρχιερεῖς τῶν Νέων Χωρῶν δέον νὰ ἔχει τὸν ἐξῆς τύπο: «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡμῶν Βαρθολομαίου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Χριστοδοῦλου καὶ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας*». Πὰ δὲ τοὺς Μητροπολίτες τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἢ μνημόνευση θὰ πρέπει νὰ ἔχει τὸν τύπο: «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Χριστοδοῦλου καὶ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας*» (ἐφημ. *Τὸ Βῆμα τῆς Κυριακῆς*).

4) Ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας, ἀφοῦ ἐγκρίνει προηγουμένως τὴν ἀνωτέρω πρόταση τοῦ Κορίνθου προσθέτει: «*Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν μνημονεύεται εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Οἰκουμενικόν, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, Ρωσίας καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας Γεωργίας, Κύπρου, Πολωνίας, Ἀλβανίας καὶ Τσεχίας καὶ Σλοβακίας, καὶ δεδομένου ἐπίσης, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εἶναι "ἀπρόσωπος θεσμός" ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη, εἶναι δυνατὸν μὲ ἐκδοσὴν Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, νὰ μὴ μνημονεύεται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν ἐκφώνησιν "Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε..."*, ἀλλὰ νὰ γί-

νεται ἢ ἐξῆς μνημόνευσις: Ἀπὸ μὲν τοὺς Μητροπολίτας τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος: «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Χριστοδοῦλου, τοῦ ὀρθοτομοῦντος τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας*». Ἀπὸ δὲ τοὺς Μητροπολίτας τῶν Νέων Χωρῶν: «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡμῶν Βαρθολομαίου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Χριστοδοῦλου, τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας*» (Μεσσηνίας, *Εἰσήγησις*, σελ. 36).

Στὴν ἀνωτέρω πρότασή του θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἔχει δίκαιο ὁ Ἀγ. Μεσσηνίας, γιατί ἡ ΔΙΣ δὲν εἶναι κανονικὸ σῶμα καὶ μπορεῖ μάλιστα καὶ νὰ καταργηθεῖ. Ὅμως, ἐφ' ὅσον ἔτσι ἔχει συμφωνηθεῖ καὶ διακανονισθεῖ καὶ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖο καὶ ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ τὴν Πολιτεία καὶ τὸ Σύνταγμα, καὶ τοὺς καταστατικούς νόμους, δὲν μποροῦμε νὰ τὰ ἀθετήσουμε καὶ μάλιστα μονομερῶς.

Λέγεται ἐπίσης στὴν πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μεσσηνίας ὅτι, ἐπειδὴ δὲν μνημονεύεται στὶς ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες «*τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου*», μπορεῖ νὰ μὴ μνημονεύεται καὶ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτες. Ὅμως πρέπει νὰ ληφθεῖ ὑπ' ὄψη, ἐάν (ὅτι δὲν) ἔχουν Διαρκῆ Ἱ. Σύνοδο ἢ ἐάν ἔχουν καὶ δὲν μνημονεύεται, μήπως ἔχουν Πατριάρχην, ὅποτε μνημονεύεται αὐτός. Ἀντιθέτως ἐδῶ ἐμεῖς ἔχουμε δεχθεῖ τὴ Δ.Ι.Σ. «ὡς κεφαλὴν», ἀσχέτως ἐάν δὲν θεσπίζεται ἀπὸ τοὺς ἰ. κανόνες.

5) Ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱερόθεος ὑποβάλλει τίς ἐξῆς δύο προτάσεις, ἀφοῦ προηγουμένως τονίζει ὅτι «*ἢ προσωπικῆ του ἄποψη εἶναι νὰ παραμείνουν ὅπως ἔχουν τὰ πράγματα*». Λέει, λοιπόν: «*Ἡ πρώτη εἶναι νὰ γίνῃ ἀλλαγὴ στοὺς ὄρους τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850, καθὼς ἐπίσης καὶ στὶς Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ Πράξεις τοῦ 1866, τοῦ 1882 καὶ τοῦ 1928. Βεβαίως, γιὰ νὰ γίνῃ μιὰ τέτοια ἀλλαγὴ ἀπαιτεῖται ὅπωςδήποτε ἢ συμφωνία τοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, ἀκριβῶς γιατί καὶ οἱ προηγούμενες Πατριαρχικὲς Πράξεις ἔγιναν μὲ τὴν σύμπραξιν τῶν τριῶν αὐτῶν παραγόντων*». «*Ἡ δευτέρα δυνατότητα εἶναι, προκειμένου νὰ μνημονεύεται ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτας ὁ Ἀρχιεπί-*

σκοπος πρέπει να θεωρείται, σύμφωνα με τὸ κανονικὸ δίκαιο, ὡς “πρῶτος”. Καὶ γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀλλαγῇ τὸ σύστημα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτοι νὰ παύσῃ νὰ εἶναι συνοδικὸ καὶ νὰ γίνῃ ἢ Μητροπολιτικὸ ἢ Πατριαρχικὸ. Ἄν λειτουργήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὸ Μητροπολιτικὸ σύστημα, τότε οἱ νῦν Μητροπολίτες θὰ ὀνομαστοῦν ἐπαρχιοῦχοι ἐπίσκοποι καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Μητροπολίτης, ὁπότε θεωρεῖται “πρῶτος” καὶ μνημονεύεται. Ἄν λειτουργήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὸ Πατριαρχικὸ σύστημα, τότε οἱ Μητροπολίτες μνημονεύουν τὸν Ἐπίσκοπο Ἀθηνῶν ὡς “πρῶτον”.

6) Ὁ καθηγητὴς Ἀθ. Ἀγγελόπουλος σὲ σχετικὴ Εἰσήγησή του προσφάτως προτείνει: «Ὅπως ὑποχρεοῦνται (οἱ Ἀρχιερεῖς) νὰ προεδρεύονται ὑπὸ τοῦ Πρώτου των πάντοτε ἐν Συνόδῳ (Μεγάλῃ ἢ Διαρκῇ), ὅπως οἱ ἴδιοι τὸν ἐκλέγουν γιὰ Πρῶτον των, κατὰ συνέπεια πρέπει καὶ νὰ τὸν μνημονεύουν. Δὲν μειώνεται ἡ μητροπολιτικὴ ἀξία... Κάθε μητροπολίτης τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνδείκνυται εἰς τὰς ἱεράς ἀκολουθίας νὰ μνημονεύει “ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνα) καὶ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου”. Αὐτὴ εἶναι ἡ τάξις. Ὅλα τ’ ἄλλα εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ. Ἡ προσθήκη εἶναι καθαρὰ τελετουργικῶς, ποιμαντικῶς καὶ πνευματικῶς χαρακτῆρος καὶ δὲν χρειάζεται εἰδικὴ νομικὴ συνδρομή. Ἡ νομικὴ συνδρομὴ θὰ μπλέξει τὸ ζήτημα καὶ θὰ τὸ καταστήσῃ “ἀνατολικό”...».

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ στὶς λεγόμενες «Νέες Χῶρες» παρατηρεῖ: «Καὶ περὶ τῆς μνημονεύσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου αὐτὴ μένει ἀθικτος στὸ ἰσχύον νομικὸ, κανονικὸ καὶ συνταγματικὸ ἐπίπεδο. Ἡ συνείδηση τοῦ λαοῦ τῆς Βορείου Ἑλλάδος καὶ τῶν νήσων (τῶν Νέων Χωρῶν ἐκκλησιαστικῶς) ἐπιθυμεῖ βαθύτατα τὴν πατριαρχικὴν εὐλογία καὶ μνημόνευση. Ἐμεῖς στὴν Βόρειο Ἑλλάδα θέλουμε καὶ τὴν πατριαρχικὴν τιμὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴν τιμὴ τῶν Ἀθηνῶν... Ὅποιοι ἐπιχείρησαν στὸ παρελθὸν νὰ μᾶς δημιουργήσουν προβλήματα γιὰ νὰ μᾶς ἀποκόψουν ἀπὸ τὸν πνευματικὸ ὀμφάλιο λῶρο (ὑπενθυμίζω τὴν ἀρχιεπισκοπεῖα Ἱερωνύμου), ὡς τάχα χαμένη ὑπόθεση, καὶ τὴν ἔξαρση,

κατ’ ἀκολουθία, τῶν Ἀθηνῶν, ὡς Πατριαρχείου, ἀπώλοντο κακὴν κακῶς». Τέλος προσθέτει καταλήγοντας: «Ἐν τούτοις, ἡ μνημόνευση καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στὶς ἀκολουθίες μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κάνουμε τὴν διασταλτικὴ ἐρμηνεία ὅτι ἡ μνημονομένη Ἱερὰ Σύνοδος δὲν εἶναι σῶμα ἄνευ κεφαλῆς οὔτε εἶναι μόνο κεφαλὴ ἄνευ σώματος. Ἐχει κεφαλὴ-πρόεδρο καὶ μέλη. Θὰ μπορούσε, ὡς ἐκ τούτου, μετὰ τὴν σύμφωνη διαγνώμη καὶ τοῦ Πατριαρχείου, ἡ μνημόνευση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ ἔχει ἀντὶ τοῦ γενικοῦ περιγραφικὸ καὶ ἐπώνυμο χαρακτῆρα, στὸν τύπο “ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν (δεῖνα) καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνα) μετὰ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου”. Ἔτσι, τὸ μνημόσυνο ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει τὸ ἴδιο διπλοῦν καὶ ὄχι τριπλοῦν, ἀλλὰ περισσότερο ἐπώνυμο, παρὰ συλλογικὸ, καὶ κατανοητὸ στὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας».

Στὴν τελευταία πρόταση ἴσως ὑπολανθάνει ἡ ὑποστηριζόμενη ἀπὸ πολλοὺς ἄποψη ὅτι δὲν πρέπει νὰ μνημονεύονται δύο-τρία πρόσωπα (φυσικὰ ἢ νομικὰ) γιὰτὶ δὲν μπορούμε νὰ ἔχουμε περισσότερες ἀπὸ μία κεφαλές, ἢ γιὰτὶ αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀναγνωρίζουμε στὴν Ἐκκλησία πολλὰς κεφαλές, ἢ ὅτι αὐτὸ μειώνει τὴν ἐξουσία, τὴν ὁποία ἔχει καθὲς μίᾳ ἀπ’ αὐτές.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ὑπογραμμισθεῖ τὸ γεγονός ὅτι στὴν Ἐκκλησία μόνο μία κεφαλὴ ὑπάρχει μετὰ ὅλη τὴν πραγματικὴ ἐξουσία («Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς», Ματθ. 28, 18): ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ γι’ αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία εἶναι καὶ Μία καὶ Ἁγία καὶ Καθολικὴ.

Δεύτερο, ὅπως εἶδαμε καὶ στὸ Α’ μέρος καὶ οἱ ἰδ’- ἰε’ καν. τῆς Πρωτοδευτέρας, οἱ ὅποιοι ἀπηχοῦν μία ὁλόκληρη κανονικὴ παράδοση, δὲν ἀποκλείουν τὴ μνημόνευση δύο προσώπων, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τὴν προβάλλουν, ἂν δὲν τὴν ἐπιβάλλουν.

Ἐξ ἄλλου καὶ σχετικῶς ὁ καθηγητὴς τῆς Λειτουργικῆς Παν. Τρεμπέλας ἔγραφε: «Εἶναι γνωστὸν ὅτι, ἐνωρίτατα ἐν τῇ λειτουργικῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν τέλει τῆς θείας Λειτουργίας, ἐμνημονεύοντο, ἀπὸ τὰ ὀνομαζόμενα Δίπτυχα, ὀνόματα Ἐπισκόπων, καὶ ἄλλων ἐξεχόντων Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν, ὡς καὶ ὀνόματα

Βασιλέων, ζώντων και τεθνεώτων, πλὴν τῶν ὀνομάτων τῶν αἰρετικῶν. Ἐμνημονεύοντο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἀντιοχείας, καὶ τῶν Ἱεροσολύμων... Τὰ Δίπτυχα ἀπαγγέλλονται, ὡς γνωστόν, μετὰ τὴν Ἐπίκλησιν καὶ τὸν Καθαγιασμόν τῶν Τιμίων Δώρων, κατὰ τὴν Ἐκφώνησιν “Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε”» (Παν. Τρεμπέλα, Δίπτυχα, ἐν Θρησκευτικῇ καὶ Ἠθικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμος 5, στήλαι 107-113. Καί, Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 1999, Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. ν'-νβ').

Ἐπίσης, ὅπως καταχωρεῖ καὶ ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος στὴν Εἰσήγησή του, πληροφοροῦμεθα, ὅτι:

α) Οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας σ' ὅλη τὴν Ἀφρικανικὴ ἡπειρο μνημονεύουν «... τοῦ πατρὸς καὶ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Πάπα καὶ Πατριάρχου (δεῖνα) καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνα)...».

β) Οἱ Ἱερεῖς τῆς Ρωσίας στίς Ἐπαρχίες, μνημονεύοντες τὸν Πατριάρχη καὶ τὸν τοπικὸ Ἀρχιερέα κατὰ τὴν Ἐκφώνησιν: «Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε», κατ' ἀρχὴν ἐκφωνοῦν τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου (τους) καὶ ἀκολουθῶν τὸ ὄνομα Μητροπολίτου Ἀρχιεπισκόπου ἢ Ἐπισκόπου...

γ) Οἱ Χωρεπίσκοποι Κύπρου καὶ οἱ Πρεσβύτεροι μνημονεύουν μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου οἱ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ ἐπὶ πλέον τὸ ὄνομα τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου οἱ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Βεβαίως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκληφθεῖ ἀπὸ μερικὸς ὅτι ἡ τοιαύτη συμνημόνευση σημαίνει μείωση (ἢ συμμετοχὴ) τῆς ἐξουσίας τῶν ἀναφερομένων προσώπων (φυσικῶν ἢ συλλογικῶν-νομικῶν) κατὰ τὰ ὅσα διαλαμβάνονται σὲ ἔγγραφο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τῆς 9.2.1929: «Οἱ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἀρχιερεῖς μνημονεύωσι καὶ ἐφεξῆς μόνον τοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος ὡς τοῦ μνημοσύνου τούτου ἀποτελοῦντος μίαν τῶν πρώτων καὶ σπουδαιότερων κανονικῶν ἐκφάνσεων τῆς διατηρουμένης κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐπαρχιῶν αὐτοῦ, τοῦ δὲ συμνημοσύνου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

δυναμένου ἐκληφθῆναι ὡς μειώσεως τῆς ἐξουσίας ταύτης» (Ἱεροθέου, Εἰσήγησις, σελ. 6).

Ὅμως ἡ μνημόνευση δὲν εἶναι θέμα ἐξουσίας, ἀλλὰ τιμῆς καὶ ἐνότητος, ταπεινοφροσύνης, ἀγάπης καὶ ὁμοιοῦς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν, ὅπως διαφαίνεται καὶ στὴν κανονικὴ παράδοση τῶν ἱ. κανόνων, καὶ αὐτῶν ποὺ ἀναφέραμε στὴν ἀρχὴ καὶ ἄλλων. Ὁ Ζωναρᾶς γράφει ἐπιγραμματικά: Ὁ λδ' ἀποστολικὸς κανόνας «βούλεται ... ὁμνοεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ συνδεδέσθαι τῷ τῆς ἀγάπης δεσμῷ, καὶ ὑπόδειγμα πρὸς ἀγάπην τε, καὶ ὁμόνοιαν τοῖς ὑπ' αὐτοὺς εἶναι κληροῖς τε καὶ τοῖς πλήθεσιν ἢ οὕτω δοξάζηται ὁ Θεός» (Ρ.-Π. 2, 46).

Δ. Ἡ δική μας πρόταση

Πὰ ὅλους τοὺς ἐκτεθέντες κανονικοὺς ὅρους, ἱστορικοὺς λόγους καὶ ποιμαντικὸς ῥόλους θὰ μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ ὑποβάλουμε ταπεινῶς τίς ἐξῆς προτάσεις σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς μνημονεύσεως τοῦ «πρώτου» στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος:

1. Ἡ μνημόνευση τοῦ Πρώτου στὴν Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν Μητροπολιτῶν τῆς (Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ Νέων Χωρῶν) εἶναι καὶ ἐνδεδειγμένη καὶ κανονικὴ (βλ. ιδ' καν. Πρωτοδευτέρας καὶ λδ' ἀποστολικό, θ' Ἀντιοχείας, κγ'/λδ' Καρθαγένης).

2. Πὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἰσχύουν τὰ περὶ τοῦ Πρώτου τῆς μητροπολιτικῆς δομῆς μᾶς τοπικῆς ἐκκλησίας (μητροπολίτης-ἐπίσκοποι), δεδομένου ὅτι οἱ μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος χωρὶς ἐπισκόπους οὐσιαστικὰ εἶναι ἐπίσκοποι.

3. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἐν λόγῳ ἀρχιερεῖς, ἔστω καὶ ὀνόματι, φέρουν τὸν τίτλο τοῦ μητροπολίτη (μερικοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἐπὶ πλέον καὶ τὸν τίτλο τοῦ ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου) μποροῦν ἢ καὶ ὀφείλουν νὰ μνημονεύουν καὶ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, σύμφωνα καὶ μὲ τὸν ιε' καν. τῆς Πρωτοδευτέρας καὶ τοὺς γ' τῆς Β', κη' τῆς Δ' καὶ λστ' τῆς Πενθέκτης Οἰκουμ. Συνόδου.

4. Βεβαίως ὑφίσταται δυσχέρειες μᾶς ὡς ἀνωτέρω γενικῆς ἐφαρμογῆς, λόγῳ τῆς ἰδιοτυπίας μὲ τὴν ὁποία δημιουργήθηκε καὶ ἀνακηρύχθηκε ἡ αὐτοκέφαλη Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος (π.χ. α) ἡ τμηματικὴ δημιουργία, β) ἡ ἔλλειψη προηγουμέ-

νης ἐμπειρίας στὴ δημιουργία αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν στὰ Βαλκάνια, γ) ἢ μὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, τ.ἔ. τῆς ταυτίσεως ὁρίων κράτους καὶ τοπικῆς Ἐκκλησίας).

5. Ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει νὰ παραθεωρηθεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ μνημόνευση συνδέεται μὲ Πατριαρχικούς καὶ Συνοδικούς Τόμους, κατοχυρωμένους καὶ συνταγματικῶς, ὁπότε εἶναι ἀναγκαῖες σχετικές διαπραγματεύσεις μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο γιὰ ἀλλαγὴ κάποιων πραγμάτων καὶ προσαρμογὴ τούτων τόσο στὰ ἀνωτέρω κανονικὰ ὅσο καὶ στὰ νεώτερα δεδομένα. Ἀλλιῶς ἡ ἀταξία, ἴσως καὶ οἱ συγκρούσεις, εἶναι ἀναπόφευκτες.

6. Ἡ αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει, νομίζουμε κι ἐμεῖς, τὸ δικαίωμα, ἴσως καὶ τὸ καθήκον, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο νὰ ἐφαρμοσθεῖ καὶ σ' αὐτὴν τὸ αὐτοκέφαλο, ὅπως ἐφαρμόζεται καὶ στὶς ἄλλες Ὁρθόδοξες χῶρες - Ἐκκλησίες, ἢ ἔστω ἀντιθέτως νὰ ζητήσῃ νὰ ἐφαρμοσθεῖ καὶ σ' αὐτές, ὅ,τι ἀπαιτοῦν οἱ κανόνες. Ἔτσι θὰ ὑπάρχει τάξη, ὁμοιομορφία καὶ ἐνότητα ὄχι μόνον ἐντὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ εὐρύτερου χώρου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

7. Πρέπει νομίζουμε νὰ ἐξετασθεῖ ἐπ' εὐκαιρία, ἐὰν ἰσχύει καὶ το λεγόμενον: *«Αὐτονόητον... εἶναι ὅτι ἡ παραχώρησις αὐτοκεφάλου ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος τελεῖ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον βεβαίως ὅτι θὰ τηρηθοῦν τὰ δόγματα, οἱ κανόνες καὶ αἱ παραδόσεις τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτι θὰ τελεῖται τὸ μνημόσυνον τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅτι τὸ Ἅγιον Μύρον θὰ λαμβάνεται ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ κυρίως ὅτι θὰ ἀναγνωρίζεται τὸ πρωτεῖον τιμῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου»* (Κων. Βαβούσκου, Ἡ Ὁρθόδοξία καὶ ἡ ἐν Ἑσθονίᾳ ἐκκλησιαστικὴ κρίσις, ἐν Kanon XV, Kirchenrecht und Ökumene, Festgabe Panteleimon Rodopoulos, σελ. 21).

8. Στὶς ἀνωτέρω προτάσεις ὑποβοηθεῖ καὶ τὸ γεγονός ὅτι *«Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶναι πατὴρ πάντων τῶν Ὁρθοδόξων, ὁ συνδετικὸς κρίκος τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ σεπτὴ αὐτῶν κορυφή. Ἐντεῦθεν, ὁ "πάγκοιμος πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ σεβασμός"»* (Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν προσφώνηση πρὸς τὴν Α.Θ.Π., τὸν Οἰκουμε-

νικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, τῆς Α.Μ., τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, κατὰ τὴ δοξολογία στὸ Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν, στὸ *Πληροφορία*, Ἐκδοσις τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Περίοδος Γ', ἀρ. φ. 2, Μάιος - Αὐγ. 1999, σελ. 6).

9. Περαιτέρω, ὑπὲρ τῆς προτάσεώς μας συνηγορεῖ καὶ τὸ ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐπιτυγχάνεται καὶ μεγαλύτερη πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος ἐνότητα. Ἔχουν δίκαιο, νομίζουμε, ὅταν λένε οἱ κάτοικοι τῆς Β. Ἑλλάδος γιὰ τὸ χαρακτηρισμὸ *«μητροπόλεις τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος»*, ὅτι: *«Ἡ Ἑλλάδα πολιτειακῶς, διεθνῶς, διοικητικῶς εἶναι μία. Οὔτε παλαιὰ εἶναι! Οὔτε νέα εἶναι! Εἶναι ἡ Ἑλλάδα. Μὴ συγχέουμε δὲ καὶ μὴ ἀντιδιαστέλλουμε τὰς "Νέας Χώρας", πὸν εἶναι πλέον καθαρὰ ἐκκλησιαστικὴ κανονικὴ ὁρολογία (terminus technicus) μὲ τὰς οὕτω πως "Παλαιᾶς Χώρας" τῆς "Παλαιᾶς Ἑλλάδος" γιὰ νὰ ἐνσπεύρουμε ἐνδεχομένως νέα ζιζάνια»* (Πρβλ. Ἀθ. Ἀγγελόπουλου, *Εἰσήγησις*).

10. Ἐπὶ πλέον θὰ θέλαμε νὰ παρατηρήσουμε ὅτι ἡ πρόταση αὐτὴ εἶναι καὶ συνταγματικῶς καλυμμένη καὶ νόμιμη, ἐφ' ὅσον τὰ ἀνωτέρω προβλέπονται ἀπὸ τοὺς κανόνες καὶ ἀπὸ τὴν παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ ἀφοῦ τὸ Σύνταγμα κατοχυρώνει αὐτὴν τὴν κανονικὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ Καταστατικὸς Χάρτης αὐτῆς κατοχυρώνει καὶ κατοχυρώνεται σ' αὐτὴν τὴν παράδοση. Ἴσως μάλιστα θὰ λέγαμε ὅτι ἀκριβῶς γι' αὐτὴν τὴν συνταγματικότητα καὶ νομιμότητα πρέπει νὰ γίνουν οἱ ἐν λόγω τροποποιήσεις - προσθήκες.

Σ' αὐτὰ πού παραθέτουμε ἀνωτέρω δὲν διεκδιμοῦμε τὸ ἀλάθητο. Προσπαθήσαμε μὲ προϋπόθεση τὴν ὅλη παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καὶ μὲ βάση τὰ κανονικὰ κείμενα Αὐτῆς, καθὼς καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῶν μεγάλων βυζαντινῶν καὶ μεταγενεστέρων κανονολόγων, ἔχοντας βεβαίως ὑπ' ὄψην καὶ τὰ νεώτερα ἱστορικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ δεδομένα, νὰ συμβάλουμε στὴ λύση τοῦ τεθέντος προβλήματος, μὲ σκοπὸ τὴν ἐπίτευξη μεγαλύτερης ἐνότητας στὴν Ἐκκλησία, γιὰ τὴν ὁποία προσευχήθηκε ὁ Κύριος.

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΟΝΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΣΠΥΡ. Ν. ΤΡΩΙΑΝΟΥ

Πρὸς
τὴν Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ
τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴ μας ἀπὸ τὴν Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο ἐρώτημα μὲ ἀντικείμενο: *Τὸ καθεστὼς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν ἐπιχωρίων Ἐπισκόπων ἐπ' αὐτῶν*, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τὰς κειμένας διατάξεις τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39/1972 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑσχασηρίων». Ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος αὐτοῦ εἰσηγοῦμαι τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ καθεστὼς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ρυθμίζεται, ἀπὸ πλευρᾶς ἰσχύοντος ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, μὲ τὸ ἄρθρο 39 τοῦ ν. 590/77 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Στὴν §1 προσδιορίζεται ἡ Ἱερὰ Μονὴ ὡς «θρησκευτικὸν καθίδρυμα διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐγκαταβιούστων ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς μοναχικὰς ἐπαγγελίας καὶ τοὺς περὶ μοναχικοῦ βίου Ἱεροὺς Κανόνας καὶ παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας». Στὴν §2 προβλέπεται ὅτι «ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος λειτουργοῦν Ἱεραὶ Μοναὶ τελοῦσαι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καὶ Συνοδικαὶ Σταυροπηγιακαὶ Μοναί, τελοῦσαι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τῆς Δ.Ι.Σ.». Στὴν §3 ὀρίζεται ἡ διαδικασία ἰδρύσεως, διαλύσεως ἢ συγχωνεύσεως Ἱερῶν Μονῶν, δηλαδὴ «διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καὶ ἐγκρισιν τῆς Δ.Ι.Σ., προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων». Ἡ εἰδικότερη ρύθμιση τοῦ τρόπου διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μονῶν ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τῆς §4: «Τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Μονῆς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβου-

λίου συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, δημοσιευομένου διὰ τοῦ Δελτίου "Ἐκκλησία"». Στὴν §5 ὀρίζεται ἡ διαδικασία ἐκλογῆς τῶν κυρίων ὀργάνων διοικήσεως τῆς Μονῆς, δηλαδὴ Ἱγουμενοῦ καὶ Ἱγουμενοσυμβουλίου. Σημαντικὴ εἶναι ἡ διάταξη, ὅτι ἂν ἡ Μονὴ ἔχει ὀλιγότερους τῶν πέντε μοναχῶν, τὰ ὄργανα αὐτὰ ὀρίζονται ἀπὸ τὸν ἐπιχώριον Ἀρχιερέα.

Οἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν διοικούντων Μητροπόλεις Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἱ. Μονῶν τῆς περιφερείας τους καθορίζονται ἀπὸ τὴν §6 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ποὺ διαλαμβάνει τὰ ἑξῆς: «Ὁ Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τὴν κατὰ τοὺς Ἱεροὺς κανόνας πνευματικὴν ἐποπτεῖαν διὰ τὴν κανονικὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἱγουμενοῦ, τὴν ἐγκρισιν τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, τὴν μέριμναν διὰ τὴν κατὰ τοὺς Ἱεροὺς κανόνας λειτουργίαν τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως».

Ἡ τελευταία αὐτῆ διάταξη δὲν ἀποτελεῖ καινοτομία τοῦ ν. 590/77, γιὰ τὸ ἴδιο περιεχόμενο ἔχει καὶ τὸ ἄρθρο 6 §1 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39 τοῦ 1972, ποὺ ἐκδόθηκε μὲ βάση τὶς ἐξουσιοδοτικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 §2 καὶ 51 §3 τοῦ ν.δ. 126/1969 καὶ ὁ ὁποῖος Κανονισμὸς διατηρεῖται σὲ ἰσχὺ μὲ τὸ ἄρθρο 67 τοῦ ν. 590/77 (χωρὶς μάλιστα νὰ προβλέπεται ἀντικατάστασή του, γιὰ τὸ ὅτι ἰσχύων Καταστατικὸς Χάρτης δὲν περιέχει γενικὴ ἐξουσιοδοτικὴ διάταξη ἀντίστοιχη μὲ ἐκείνη τοῦ ν.δ. 126/69). Ἡ διάταξη αὐτῆ τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39 ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἐκάστη Ἱ. Μονὴ διατελεῖ ὑπὸ τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κατὰ τόπον Ἐπισκόπου, ὅστις α) μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱ. Ἀκολουθίαις, β) ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς ἐπὶ τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν ὀμαλὴν κατὰ τοὺς θεῖους καὶ Ἱ. Κανόνας λειτουργίαν αὐτῆς, γ) χειροθετεῖ τὸν ἐκλεγέντα Ἱγούμενον, δ) ἐγκρίνει τὰς κουρᾶς

των μοναχών, ε) ανακρίνει τὰ κανονικά παραπτώματα τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων καί φροντίζει διά τὴν ἄμεμπτον αὐτῶν βιοτήν, ς) ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως».

Ἄπό τῆ γραμματικῆ διατύπωση καὶ τῶν δύο συναφῶν αὐτῶν διατάξεων προκύπτει διττὴ ἐποπτεία τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, ἀφενὸς μὲν πνευματικῆ μέ βάση τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τοὺς Ἱερούς Κανόνες πού μέχρις ἑνὸς σημείου ἐξειδικεύονται στὴν ἀπαρίθμηση τοῦ κεμένου τῶν διατάξεων καὶ ἀφετέρου ὑπὸ στενὴ ἔννοια διοικητικῆ, συνιστάμενη στὸν ἔλεγχο τῆς «νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως».

Ὅταν ἐκδόθηκε ὁ Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθμ. 39, τὸ 1972, δὲν ἐξάντλησε τὰ θέματα τῆς ἐσωτερικῆς ὀργανώσεως τῶν Ἱ. Μονῶν, ἰδίως μάλιστα ὡς πρὸς τὰ βασικά τους διοικητικὰ ὄργανα, γιὰ τὰ ὁποῖα ἐλάχιστες διατάξεις περιέλαβε, παραπέμποντας κατὰ τὰ λοιπὰ στὶς διατάξεις ἑνὸς ἐκδοθησόμενου «Γενικοῦ Μοναστικοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ» (πού δὲν ἐκδόθηκε ποτέ) καὶ στὸν ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ καθεμιᾶς Μονῆς, πού θὰ συντασσόταν κατὰ τὶς βασικὲς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρου Γενικοῦ Κανονισμοῦ. Τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἐπακολούθησε, ὅπως ἀναφέρθηκε ἤδη, ἡ ἐκδοσὴ του εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα, νὰ μὴν ἀποκτήσει καμία Μονὴ ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ. Αὐτὸ εἶχε ὡς συνέπεια νὰ διατηρηθεῖ σὲ ἰσχὺ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 28.7./15.9.1858 «Κανονισμὸς περὶ τῶν Μοναστηρίων» ὡς πρὸς ὅλες του τὶς διατάξεις γιὰ τὴν ἐκλογή ἡγουμένου καὶ ἡγουμενοσυμβουλίου. Αὐτὸ γίνεται ὁμοφώνως δεκτὸ ἀπὸ τὴ θεωρία καὶ τὴ νομολογία (πρβλ. ΣτΕ 2714/84, Τμ. Γ', «Χριστιανός», 1984, σ. 125 ἐπ.). Ἄλλὰ καὶ μετὰ τὴ θέση σὲ ἰσχὺ του ν. 590/1977 διατηρεῖται τὸ ἀνωτέρω Β. Διάταγμα ἀνέπαφο ἀπὸ πλευρᾶς ἰσχύος γιὰ ὅλες τὶς Μονές πού δὲν ἀπέκτησαν ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ μέ βάση τὶς ἐξουσιοδοτικὲς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπισημάνθηκε πὺ πάνω τὸ διττὸν τῆς ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως ἐπὶ τῶν «ἐπισκοπικῶν» Μονῶν τῆς περιφερείας του. Ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία ἐπιβάλλει ἡ διάταξη §6 τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τὴν ἄσκησὴ τῆς «κατὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνες», εἰδικότερα δὲ προβλέπει στὴ συνέχεια τὴ μέριμνα τοῦ Ἐπι-

σκόπου «διὰ τὴν κατὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνες λειτουργίαν τῆς Μονῆς». Στὴ σκέψη τῆς ἀνωτέρω παραπεμπόμενης ἀποφάσεως τοῦ ΣτΕ, πού, σημειωτέον, ἐκδόθηκε μέ ἀυξημένη σύνθεση τοῦ Τριήματος, ἀναφέρεται ὅτι «ἡ διάταξις αὕτη προϋποθέτει πάντως ὅτι διὰ τῶν σχετικῶν πράξεων τοῦ Μητροπολίτου δὲν θὰ παραβιάζεται ἡ συνάδουσα πρὸς τὸ Σύνταγμα πολιτειακὴ νομοθεσία περὶ Ἱερῶν Μονῶν».

Τὸ θέμα, πότε ἡ ἐπέμβαση τοῦ πολιτειακοῦ νομοθέτη σὲ θέματα ρυθμιζόμενα ἀπὸ τοὺς Ἱερούς Κανόνες εἶναι συνταγματικῶς ἐπιτρεπτή, ἀπασχόλησε στὸ παρελθὸν πολλὲς φορὲς τὸ Ἀνώτατο Διοικητικὸ Δικαστήριον καί, ὅπως εἶναι γνωστὸ, παρουσίασε ἡ νομολογία του ἐντυπωσιακὴ διακύμανση, καταλήγοντας στὸ ὅτι ναὶ μὲν ὁ κοινὸς νομοθέτης καὶ ἡ Διοίκηση μποροῦν νὰ ρυθμίσουν κατὰ διάφορο τρόπο (σὲ σύγκριση πρὸς τοὺς Ἱερούς Κανόνες) ζητήματα διοικητικῆς φύσεως, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται οἱ τροποποιήσεις αὐτὲς νὰ προχωρήσουν «μέχρι τῆς θεμελιώδους μεταβολῆς βασικῶν διοικητικῶν θεσμῶν καθιερωμένων παγίως ἀπὸ μακροῦ ἐντὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (ΣτΕ 3619/82, 1134-1136/83).

Ἡ γένεση τοῦ μοναχισμοῦ εἶναι φαινόμενο ἄρκετὰ μεταγενέστερο ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ κλήρου. Τὸ πρῶτο στάδιο τῆς τελικῆς του διαμορφώσεως τοποθετεῖται στὸν 4ο αἰῶνα καὶ συμπίπτει μέ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Παχωμίου πού εἰσήγαγε τὸ κοινοβιακὸ σύστημα καὶ προέβη στὴν ὀργάνωση τῆς μοναχικῆς διαβιώσεως μέ τοὺς «μοναχικούς κανόνες» πού συνέταξε, στοὺς ὁποίους λίγο ἀργότερα προστέθηκαν οἱ «Ὅροι» τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἀκολούθησαν πολλοὶ συνοδικοὶ κανόνες, ἀρχικῶς τῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος (4, 8, 23 καὶ 24), στὴ συνέχεια τῆς Πενθέκτης Συνόδου (41 καὶ 49), τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς (13 καὶ 17) καὶ τῆς Πρωτοδευτέρας (2, 4 καὶ 6), μέ τοὺς ὁποίους ὀλοκληρώθηκε τὸ νομικὸ καθεστῶς λειτουργίας τῶν κοινοβίων, μέ κοινὸ παρονομαστή ὄλων τῶν παραπάνω κανόνων τὴ ρητὴ ὑπαγωγή τῆς ὀργάνωσης καὶ λειτουργίας τῶν Μονῶν στὴν ἐποπτεία τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου γιὰ τὸν ἀποκλεισμὸ παρεκτροπῶν πάσης φύσεως. Ὅλοι οἱ σχετικοὶ κανόνες, τόσο αὐτοί, στοὺς ὁποίους γίνεται ρητὴ μνεία τῆς ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας, ὅσο καὶ

αυτοί, στους οποίους ή αναφορά είναι έμμεση, ανήκουν ασφαλώς στους «βασικούς διοικητικούς θεσμούς τους καθιερωμένους παγίως από μακροϋ έντός της Όρθοδόξου Έκκλησίας». Και αυτό έπειδή ό χώρος του μοναχισμού είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος. Ό μοναχικός βίος συνίσταται στην αναζήτηση της ήθικης τελειώσεως, με την έγκατάλειψη των έγκοσμίων και την απάρνηση των υλικών απολαύσεων κάθε μορφής. Ό καθέννας άντιλαμβάνεται ότι στα όρια κείριων ανθρώπινων παθών ή ποιμαντική ευθύνη του τοπικώς άρμοδιου Έπισκόπου είναι ιδιαίτερα αυξημένη και είναι έξαιρετικά επικίνδυνο να άκρωτηριασθεί έν όνόματι όποιωνδήποτε σκοπιμοτήτων ή ευθύνη αυτή.

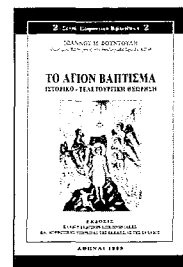
Πολλή συζήτηση έχει προκαλέσει ή φράση στην οικεία διάταξη του Καταστατικού Χάρτη, ότι στον έπιχώριο Μητροπολίτη ανήκει ό έλεγχος της νομιμότητας της οικονομικής διαχειρίσεως σε κάθε Μονή της περιφέρειάς του. Και έγώ προσωπικώς έχω δεχθεί, ότι δέν είναι έπιτρεπτός ό έλεγχος σκοπιμότητας (βλ. Σπ. Τρωιάνου, Παραδόσεις έκκλησιαστικού δικαίου, β' έκδ. Άθήνα 1984, σ. 333). Έν προκειμένω όμως πρέπει να τονισθεί, πόσο ρευστά είναι στον έλεγχο της οικονομικής διαχειρίσεως μίας Μονής τά όρια μεταξύ νομιμότητας και σκοπιμότητας. Ό έλεγχος της οικονομικής διαχειρίσεως μπορεί, ως γνωστόν, να είναι είτε προληπτικός, είτε κατασταλτικός. Η νομιμότητα της οικονομικής διαχειρίσεως μπορεί να έλεγχθεί και στις δύο περιπτώσεις. Κατά συνέπεια έλεγχος νομιμότητας μπορεί να άσκηθεί και κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού της Μονής, γιατί είναι κάλλιστα δυνατό, ένα κονδύλιο να είναι άσυμβίβαστο με τό περιεχόμενό του μοναχικού βίου. Με άλλα λόγια, αυτό που προκύπτει από τό γράμμα των οικείων διατάξεων του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Έλλάδος και του Κανονισμού ύπ' άριθμ. 39/1972, ότι δηλαδή ό χαρακτήρας της έπισκοπικής έποπτείας είναι διττός, είναι μόνο σχηματικό, γιατί στην πραγματικότητα ό έλεγχος της νομιμότητας της οικονομικής διαχειρίσεως στις Έ. Μονές της Έκκλησίας της Έλλάδος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την πνευματική έποπτεία, που ό έπιχώριος Έπίσκοπος άσκει με βάση τόσο την πολιτειακή νομοθεσία όσο και τό πλήθος των συνταγματικώς κατοχυρωμένων

Έρωών Κανόνων των Οίκουμηνικών και των Γενικών Συνόδων των 4ου-9ου αίωνων.

Τό συμπέρασμα, όθεν, της εισηγήσεως είναι ότι ή άρμοδιότητα των έπιχωρίων Έπισκόπων επί των Έ. Μονών της περιφέρειάς τους περιλαμβάνει όποιαδήποτε ένέργεια επιβάλλει ή άποτελεσματική κατά νόμον μέριμνα, ώστε ή λειτουργία κάθε Μονής να έκπληροί τον σκοπό της, που συνίσταται στην άσκηση όσων έγκαταβιώνουν σε αυτήν σύμφωνα προς τους περι μοναχικού βίου Έρωούς Κανόνες και τις Παραδόσεις της Όρθοδόξου Έκκλησίας.

Άθήνα, 24 Νοεμβρίου 1999

Ό Εισηγητής
ΣΠΥΡΟΣ Ν. ΤΡΩΙΑΝΟΣ

**ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΝ**

Ίωάννου Μ. Φουντούλη
Όμοτίμου Καθηγητού
της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

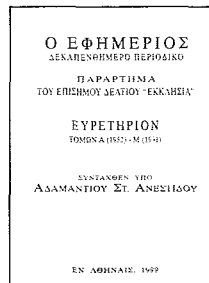
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ

Ότορικο - Τελετουργική θεώρηση

Σε μία έκκοσμικευμένη έποχή, που δέν θεωρεί εύχαριστιακά τον άνθρωπο και την κτίση, τό βιβλίο αυτό άποτελεί σπουδή στο μυστήριο της πίστεώς μας, καλλιεργεί την έν Χριστώ ευσέβειά μας, την είσοδο και συμμετοχή μας στην ζωή του Άναστάντος Κυρίου.

Τιμή 1.000 δρχ.

(Μπορείτε να τό προσφέρετε ως εύλογία στους συνεργάτες, τά στελέχη, τους ένορίτες σας, τά μέλη των έσπερινών κηρυγμάτων κ.λπ.).

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Εύρετήριο

Τόμων Α (1952) - Μ (1991)

(έπ. Άδαμαντίου Άνεστίδη)

Τιμή 5.000 δρχ.

Τό Εύρετήριο ανασύρει τό υλικό που έχει δημοσιευθή στους σαράντα τόμους του Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ (άπό τό 1952 μέχρι τό 1991), τό ταξινομεί κατά ένότητα και διευκολύνει τον έρευνητή να ανατρέξει σε θέματα και δημοσιεύματα που τον ένδιαφέρουν.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ*

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Με τὸ ὑπ' ἀριθ. 601 ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1980 Προεδρικό Διάταγμα, πὸν δημοσιεύθηκε στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τευχ. Α', ἀριθ. φύλ. 160 τῆς 15 Ἰουλίου 1980, συνεστήθη, σύμφωνα μὲ τὰ ἄρθρα 39 §3 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ ἄρθρο 2 τοῦ Κανονισμοῦ ἀριθ. 39/1972 "Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν

Τοῦ **I. M. ΚΟΝΙΔΑΡΗ**

Καθηγητοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου
τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

καὶ Ἑσχαστηρίων", στὴ θέση Ἁγία Τριάδα τῆς Κοινότητος Σ.**, Ἱερὰ Ἀνδρῶν Κοινοβιακὴ Μονὴ μὲ τὴν ἐπωνυμία "Ἱερὰ Μονὴ Μ.**".

Τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Ἱ. ταύτης Μονῆς, ρυθμίζει ὁ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1980 Ἑσωτερικὸς αὐτῆς Κανονισμὸς, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται δημοσιευμένος στὸ ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ περιοδικὸ "Ἐκκλησία" (τ. 61 [1984], Παράρτημα, σ. 43 - 53).

2. Τὸ Νοέμβριο 1989 ἰδρύθηκε θρησκευτικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ, κοινωφελές, μὴ κερδοσκοπικὸ σωματεῖο μὲ τὴν ἐπωνυμία "Ἀδελφότης Μ.**", μὲ ἔδρα τῆ Ν.** μεταξὺ τῶν σκοπῶν τοῦ ὁποῖου καταλέγονται ἡ ἀποπεράτωση τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἡ κάλυψη τῶν πάσης φύσεως δαπανῶν τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τοῦ Γηροκομείου τῆς, ἡ ἀνέγερση, λειτουργία καὶ διοίκηση πνευματικῶν καὶ πολιτιστικῶν κέντρων καὶ γενικῶς ἡ ὑποστήριξη τῆς φιλανθρωπικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος τῆς Ἱ. Μονῆς.

Τὸ Καταστατικὸ τοῦ μὴ κερδοσκοπικοῦ αὐτοῦ

* Κατὰ τὴν παγίως ἀκολουθουμένην πρακτικὴν ἐπὶ δημοσιεύσεως γνωμοδοτήσεων ἔχουν διατηρηθεῖ μόνον τὰ ἀρχικά τῶν σημειωμένων εἰς τὸ κείμενον φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων.

Συλλόγου ἐγκρίθηκε μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7 ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου 1990 ἀπόφαση τοῦ Πολυμελοῦς Πρωτοδικείου Μεσολογγίου καὶ καταχωρήθηκε στὰ βιβλία ἀναγνωρισμένων σωματείων τοῦ ἴδιου πρωτοδικείου μὲ ἀριθ. 4 τὴν 20 Φεβρουαρίου 1990.

Μεταξὺ τῶν ἰδρυτικῶν μελῶν τοῦ Σωματείου καταλέγονται μοναχοὶ καὶ ἱερομόναχοι, μέλη τῆς μοναστικῆς ἀδελφότητος τῆς Ἱ. Μονῆς Μ.**.

3. Με τὸ ὑπ' ἀριθ. 127 ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1992 συμβόλαιο τῆς συμβολαιογράφου Ν.** Εἰρήνης Νικολάου πέντε ἱερομόναχοι τῆς Ἱ. Μονῆς, ὑπὸ τὴν ιδιότητά τους αὐτὴ καὶ μὲ τὴ χρησιμοποίησιν τόσο τῶν κοσμικῶν ὅσο καὶ τῶν μοναστικῶν ὀνομάτων τους, συνιστοῦν Ἐταιρεία Περιορισμένης Εὐθύνης μὲ τὴν ἐπωνυμία "Ἰχθυοκαλλιέργειες Σ.**. Ἐταιρεία Περιορισμένης Εὐθύνης Μ.**" (Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τευχ. Α.Ε. καὶ Ε.Π.Ε., ἀριθ. 2597 τῆς 22 Ἰουνίου 1992, σ. 6).

Ἡ ἐν λόγῳ Ε.Π.Ε., μὲ ἀρχικὸ κεφάλαιο συνολικῶς 600.000 δρχ., ἡ ὁποία καταχωρήθηκε στὰ βιβλία ἐταιρειῶν τοῦ Πρωτοδικείου Μεσολογγίου μὲ γενικὸ ἀριθμὸ 84 καὶ εἰδικὸ 3 τὴν 17 Ἰουνίου 1992, σκοπὸ ἔχει, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 1 τῆς συστατικῆς τῆς πράξεως, τὴν "ἰδρυση, ἐγκατάσταση καὶ λειτουργία συγχρόνου κέντρου Ἰχθυοκαλλιέργειας ὑψηλῆς τεχνολογίας γιὰ τὴν παραγωγή γόνου ψαριῶν, ἐκτροφή, πάχυνση καὶ στή συνέχεια διάθεση τῶν προϊόντων, γιὰ κοινωφελῆ ἰδρύματα, Νοσοκομεῖα, Ἐκκλησίες, Μοναστήρια, Γηροκομεῖα, Στέγες ἀπόρων, Ὁρφανοτροφεῖα, Κατασκηνώσεις κ.λπ.", καθὼς ἐπίσης τὴν ἀνάπτυξη συναφῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων, μὲ τὴ βοήθεια εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν συμβούλων ἀπὸ τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Πατρῶν, στὶς ἐγκαταστάσεις τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου τῆς Ἱ. Μονῆς Μ.**.

Ἡ ἀρχικὴ πράξη συστάσεως τῆς Ε.Π.Ε. διορθώθηκε μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 228 ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1992 καὶ τροποποιήθηκε μὲ αὐξηση τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου μὲ τίς ὑπ' ἀριθ. 839 ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου 1995 καὶ 1733 ἀπὸ 30 Μαΐου 1997 πράξεις τῆς αὐτῆς Συμβολαιογράφου.

4. Με τὴν ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1997 ἀπόφαση τοῦ

Υπουργού Έθνικης Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου εγκρίθηκε ή ύπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 1892/1990 επενδύσεως τής Ί. Μονής Μ.** πού αναφέρεται στην προσθήκη και τόν εκσυγχρονισμό κτιρίων για τήν εξυπηρέτηση κοινωνικών και πολιτιστικών έκδηλώσεων και θα περιλαμβάνει ξενώνα, αίθουσα συνεδρίων και βοηθητικούς χώρους.

Η συνολική δαπάνη του έργου θα ανέλθει στο ποσό τών 655.100.000 δρχ. Από αυτά ή ίδια συμμετοχή του φορέα του έργου θα ανέλθει σε ποσοστό 65% και προβλέπεται να καλυφθεί από δωρεές και χορηγίες, ενώ για τó υπόλοιπο 35% τής επενδύσεως θα επιχορηγηθεί ó φορέας του έργου με τó αντίστοιχο ποσό.

Περίληψη τής απόφασεως αυτής έχει δημοσιευθεί στην Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως, τεύχ. Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων, άριθ. φύλ. 3 τής 14 Ιανουαρίου 1998, σ. 18.

5. Από τινος χρόνου, ίδια δέ μετά τήν έγκριση τής ύπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 1982/1990 τής επενδύσεως τής Ί. Μονής Μ.**, για τήν όποία έγινε άμέσως άνωτέρω λόγος, πυκνή άλληλογραφία μεταξύ του επικώριου Μητροπολίτη Ν.** και τής Ί. Μονής κατέληξε σε άμφισβήτηση ως προς τά όρια του έλέγχου, ιδίως του οικονομικού, και γενικότερα ως προς τά όρια τής έξουσίας του Μητροπολίτη επί τής Ί. Μονής.

II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Με βάση τά παραπάνω και τά λοιπά στοιχεία του φακέλου τής ύποθέσεως μου τέθηκαν τά έξής έρωτήματα:

1. Ποία ή νομική φύση τής Ί. Μονής Μ.**;
2. Ποία ή έκταση τής έποπτείας του επικώριου Μητροπολίτη επ' αυτής;
3. Ποία ή έννοια και τά όρια του έλέγχου εκ μέρους του Μητροπολίτη τής οικονομικής διαχειρίσεως τής Ί. Μονής;
4. Ποίες οί άρμοδιότητες του Μητροπολιτικού Συμβουλίου επί τής οικονομικής διαχειρίσεως Ί. Μονής γενικώς και ειδικώς προκειμένου περι εκτελέσεως έργων σε αυτές;
5. Ποία ή επίδραση τής πρόσφατης νομοθεσίας για τή μοναστηριακή περιουσία στη διοίκηση και διαχείριση τής περιουσίας τών Ί. Μονών;
6. Ποίες διατάξεις ρυθμίζουν τήν εκτέλεση και τόν έλεγχο έργων πού εκτελούνται με βάση τó Ν.

1892/1990;

7. Έχουν οί μοναχοί και μετά τήν κουργά τους ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας και, σε περίπτωση καταφατικής άπαντήσεως, δικαιούνται να διαθέτουν ό,τι αποκτούν από τήν άσκηση οικονομικής δραστηριότητας;

8. Ίερομόναχοι δικαιούνται να μετέχουν σε σωματεία και σε εταιρείες περιορισμένης εϋθύνης;

III. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Στο πρώτο έρώτημα:

1. Σύμφωνα με τó άρθρο 1 § 4 Ν. 590/1977 "Περί του Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος", "κατά τās νομικές αυτών σχέσεις ή Έκκλησία τής Ελλάδος, αί Μητροπόλεις, αί Ένορίαί μετά τών Ένοριακών αυτών Ναών, αί Μοναί" κ.λπ. είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Τήν αυτή διάταξη περιλαμβάνει και ó Κανονισμός 39/1972 "Περί τών εν Ελλάδι Όρθοδόξων Έρωών Μονών και τών Ήουχαστηρίων" στο άρθρο 2 §β αυτού και μάλιστα με τή γενικώτατη διατύπωση ότι "άπασαι αί εν τή Έκκλησία τής Ελλάδος Όρθόδοξοι Ί. Μοναί, άνδρωαί ή γυναικεία, άποτελοϋσι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και λειτουργοϋσιν επί τή βάσει ίδιου εκάστη Κανονισμού..." (βλ. προχείρως Ί. Μ. Κονιδάρη, *Περίγραμμα του δικαίου τών όρθόδοξων Μονών στην έλληνική επικράτεια*, Νομικό Βήμα τ. 40 [1992] σ. 982 έπ., 984).

Άλλωστε και πριν καταστρωθοϋν οί σχετικές διατάξεις τής νομοθεσίας, τó πρώτον από και διά του Ν.Δ. 126/1969, ή κρατοϋσα άποψις τόσο στην έπιστήμη (πρβλ. Παναγιώτου Ί. Παναγιωτάκου, *Σύστημα του εκκλησιαστικού δικαίου κατά τήν εν Ελλάδι ισχύν αυτού*, τ. Δ': Τó δικαίον τών μοναχών, εν Άθήναις 1957, σ. 290 έπ.) όσο και στη νομολογία (πρβλ. Μον. Πρωτοδικείου Κεφαλληνίας 133/1970: Έφημερίς Έλλήνων Νομικών τ. 38 [1971] σ. 770 έπ.) θεωροϋσε ότι οί Μονές άποτελοϋσαν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καθόσον έχουν ως αντικείμενο τή θεραπεία γενικώτερων θρησκευτικών αναγκών οί όποίες άνάγονται στον κύκλο τών ενδιαφερόντων τής Πολιτείας. Αυτός ήταν άλλωστε ó λόγος για τόν όποίο τó νεώτερο έλληνικό κράτος, ήδη από τής συστάσεώς του, έθεσε υπό ιδιαίτερη νομοθετική ρύθμιση και

ἐξάρτηση συνολικῶς τις Μονές καὶ προέβλεψε τόσο γὰρ τὴν ἴδρυση ὅσο καὶ τὴ συγχώνευση ἢ διάλυσή τους τὴν ἔκδοση (βασιλικοῦ ἢ προεδρικοῦ ἐκάστοτε) διατάγματος.

2. Ἡ πρόσδοση τῆς νομικῆς προσωπικότητας δημοσίου δικαίου στὴν Ἐκκλησία καὶ τὰ ἐπὶ μέρους μορφώματά της δὲν εἶναι, ὡς εἰκός, ἄμοιρη συνεπειῶν.

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν Ἱ. Μονῶν ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου σημαίνει ὅτι θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Πολιτεία ὅτι ἔχουν ὡς ἀποστολή των τὴν ἄσκηση δημόσιας ἐξουσίας, τὴν ἐκπλήρωση πολιτειακοῦ σκοποῦ ἢ τὴν ὑποστήριξη γενικότερα τῶν σκοπῶν τῆς Πολιτείας (βλ. ἀντὶ ἄλλων Σωτήρη Ἀρ. Λύτρα, *Ἡ ὀργάνωση τῆς δημόσιας διοίκησης*, Ἀθήνα - Κομοτηνὴ 1993, σ. 186 ἐπ. πρβλ. καὶ Ἐπαμεινώνδα Π. Σπηλιωτοπούλου, *Ἐγχειρίδιον Διοικητικοῦ Δικαίου*, ἔκδ. 8η, Ἀθήνα - Κομοτηνὴ 1997, σ. 369 ἐπ., 379 ἐπ.). Παραλλήλως ἢ Πολιτεία ἔχει θέσει τὰ νομικὰ αὐτὰ πρόσωπα γενικῶς καὶ βεβαίως καὶ τις Ἱ. Μονές ἀφενὸς μὲν σὲ εἰδικὴ προστασία, ὅμοια μὲ τὴ θεσπιζόμενη γιὰ τὸ Κράτος, ὅσο καὶ σὲ αὐστηρότερο καὶ διαρκὴ ἔλεγχο, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ ἀμέσως καὶ τὴν οἰκονομικὴ τους διαχείριση.

3. Συνεπῶς, ἡ Ἱερά Ἀνδρῶν Κοινοβιακὴ Μονὴ μὲ τὴν ἐπωνυμία “Ἱερά Μονὴ Μ.**”, νομίμως καὶ κανονικῶς συγκροτημένη Μονὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι νομικὸ πρόσωπο δημοσίου δικαίου μὲ ὅλες τις συνέπειες πού ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της αὐτῆς ἀπορρέουν.

Β. Στὸ δεύτερο ἐρώτημα:

1. Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 39 § 6 τοῦ προσημειωθέντος Ν. 590/1977 “Ὁ Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνας πνευματικὴν ἐποπτεῖαν διὰ τὴν κανονικὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἡγουμένου, τὴν ἔγκρισιν τῆς κορυᾶς τῶν μοναχῶν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, τὴν μέριμναν διὰ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνας λειτουργίαν τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισεως αὐτῆς”.

Σχεδὸν ταυτόσημη εἶναι ἡ διατύπωση καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἐπίσης προδιαληφθέντος Κανονι-

μοῦ 39/1972, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐκδοθεῖ ὑπὸ τὴν ἰσχὺ τοῦ Ν.Δ. 126/1969, ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ ἰσχύει σύμφωνα μὲ τὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 67 Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. 590/1977).

Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρο 6 τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972, ὑπὸ τὸν τίτλο “Κανονικαὶ Δικαιοδοσίαι Ἐπισκόπου”, διαλαμβάνει στὴν § 1 αὐτοῦ τὰ ἑξῆς: “Ἐκάστη Ἱ. Μονὴ διατελεῖ ὑπὸ τὴν Κανονικὴν Δικαιοδοσίαν του κατὰ τὸπον Ἐπισκόπου, ὅστις α) μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱ. Ἀκολουθίαις, β) ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς ἐπὶ τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν ὁμαλὴν κατὰ τοὺς θείους καὶ Ἱ. Κανόνας λειτουργίαν αὐτῆς, γ) χειροθετεῖ τὸν ἐκλεγέντα Ἡγουμένον, δ) ἐγκρίνει τὰς κορυᾶς τῶν μοναχῶν, ε) ἀνακρίνει τὰ Κανονικὰ παραπτώματα τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἀμεμπτον αὐτῶν βιοτήν, στ) ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισεως”.

Ἀνάλογες διατυπώσεις περιέχει καὶ τὸ ἄρθρο 4 τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Μ.** ὡς πρὸς τὴ δικαιοδοσία τοῦ Μητροπολίτου Ν.** ἐπ’ αὐτῆς.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων ἀβιάστως προκύπτει ὅτι ἡ ἐποπτεία τοῦ κατὰ τὸπον Ἐπισκόπου εἶναι σαφῶς προσδιορισμένη. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀσκεῖ, πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς, τὴν ἀνώτατη ἐποπτεία ἐπὶ τῆς Ἱ. Μονῆς, παρακολουθεῖ τὴν ὁμαλὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνες λειτουργίας της καὶ ἐλέγχει τὴ νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισεως αὐτῆς (πρβλ. καὶ Ἱ. Μ. Κονιδάρη, *Περίγραμμα κ.λπ.*, ὅπ. π. σ. 984).

2. Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι οἱ ἐν λόγῳ διατάξεις, οἱ ὁποῖες σαφῶς διαγράφουν τὰ ὄρια τῆς Ἐπισκοπικῆς ἐποπτείας ἐπὶ τῶν Ἱ. Μονῶν, δὲν εἰσῆλθαν στὴν ἐκκλησιαστικὴ νομοθεσία μέσω μονομεροῦς πολιτειακῆς πρωτοβουλίας, ἀλλὰ εἶναι γνήσια συνέχεια τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος κανονικῆς νομοθεσίας, ὅπως αὐτὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἔφθασε ἕως τις ἡμέρες μας.

Καὶ τοῦτο πέραν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Ν. 590/1977 εἶναι προϊὸν κοινῆς νομοπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ γενικῶς συμφανίας μεταξύ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, ὁ δὲ Κανονισμὸς 39/1972 εἶναι κανονιστικὴ πράξις τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία, κατ’ ἐξουσιοδότηση

άπλως του νόμου, με αποκλειστικώς ιδική της πρωτοβουλία, κατηρτίσθη και έτέθη σε εφαρμογή.

Είναι γνωστόν ότι οι Μονές δεν ιδρύθησαν το πρώτον από το κράτος ή την Έκκλησία, αλλά από ιδιώτες, είτε μοναχούς είτε λαϊκούς, ένιοτε και κληρικούς και διοικούνταν κατά το κτητορικό δίκαιο και σύμφωνα με τὰ μοναστηριακά, κατ'έξοχην τὰ κτητορικά, τυπικά (βλ. Μελετίου Σακελλαροπούλου, *Έκκλησιαστικόν δίκαιον τής Ανατολικής Όρθοδόξου Έκκλησίας μετά του ισχύοντος νυν έν τή Έκκλησία του Πατριαρχείου και έν Ελλάδα, έν Αθήναις 1898, ιδίως σ. 388 έπ.*; ειδικώς δέ περί των κτητορικών τυπικών Ι. Μ. Κονιδάρη, *Νομική θεώρηση των μοναστηριακών τυπικών*, Αθήνα 1984, με βιβλιογραφία).

Η ύπαγωγή των Μονών, άκριβέστερα των άσκουμένων σε αυτές μοναχών, υπό την έποπτεία του επιχώριου Έπισκόπου, ή όποία εγκαινιάζεται δια και από των κανόνων τής Δ' Οικουμενικής Συνόδου, δεν σήμαινε σε καμία περίπτωση και άλλαγή των οργάνων και του τρόπου διοικήσεως τής Μονής και μάλιστα και τής οικονομικής διαχειρίσεως αυτής. Είται χαρακτηριστικό ότι καθ' όλη τή βυζαντινή περίοδο τὰ σημαντικότερα και οικονομικώς ισχυρότερα των μοναστηρίων είναι τὰ γνωστά ως αυτοδέσποτα ή αυτεξούσια (βλ. Ι. Μ. Κονιδάρη, *Νομική θεώρηση κ.λπ.*, όπ. π., § 21: σ. 171 έπ.).

Έκείνο στο όποιο έπιμένει ή κανονική νομοθεσία είναι νά μήν ιδρύονται νέα μοναστήρια χωρίς την άδεια του επιχώριου Έπισκόπου (βλ. χαρακτηριστικώς κανόνες 4 και 24 τής Δ' Οικουμενικής Συνόδου, 17 τής Ζ' Οικουμενικής Συνόδου και 1 τής Πρωτοδευτέρας' πρβλ. Ιωάννου Μ. Κονιδάρη, *Το δίκαιον τής μοναστηριακής περιουσίας από του 9ου μέχρι και του 12ου αιώνας*, Αθήναι 1979, §3: σ. 21 έπ., ιδίως σ. 23 και σημ. 16-18).

Η έν γενεί έξάλλου έποπτεία του Έπισκόπου επί τής διοικήσεως τής Μονής ουδέποτε έξικνεϊται μέχρι κυριαρχίας του Έπισκόπου επ' αυτής. Αντιθέτως, ό σημαντικότερος των κανονολόγων του 12ου αιώνα, ό πολυς Βαλσαμίων, στην έρμηνεία του στον κανόνα 1 τής Πρωτοδευτέρας Συνόδου, σαφώς αποφαίνεται ότι: *"ούκ ένεδόθη τῷ επισκόπῳ κατεξουσιάζειν του μοναστηρίου, ως δεσποτικώς διαφέροντος τή εκκλησία αυτού· άλλ' έχειν μόνα δίκαια επισκοπικά επ' αυτόῳ. Είσι δέ ταῦτα: ανάκρισις των ψυχικῶν σφαλμάτων, επιτή-*

ρησις των διοικούντων αυτό, αναφορά του όνόματος τούτου και σφραγίς του ήγουμένου" (βλ. Γ. Α. Ράλλη - Μ. Ποτλή, *Σύνταγμα των θείων και ιερῶν κανόνων*, τ. Β', Αθήνησιν 1862 [άνατ. 1966], σ. 648 έπ., έδῶ σ. 651-652).

Είται φανερό ότι άκριβώς και σχεδόν επί λέξει οι διατυπώσεις αυτές του έγκριτου κανονολόγου του 12ου αιώνας κατέστησαν διατύπωση και περιοχόμενο και των σήμερα ισχυουσών σχετικών διατάξεων.

Γ. Στο τρίτο έρώτημα:

1. Ήδη τίθεται το ζήτημα ποία άκριβώς ή έννοια και τὰ όρια του έλέγχου εκ μέρους του Μητροπολίτη τής νομιμότητας τής οικονομικής διαχειρίσεως των Μονών τής περιφερείας του.

Η γραμματική έρμηνεία τής διατυπώσεως οδηγεί άμέσως στη διαπίστωση ότι ό Έπίσκοπος δεν έλέγχει συνολικώς τή διοίκηση τής Μονής. Άλλωστε τή διοίκηση κάθε Μονής και την εκτελεστική έξουσία σε αυτήν άσκει σύμφωνα με τους ιερους κανόνες, αλλά και τή ρητή διάταξη του άρθρου 7 του Κανονισμού 39/1972, ό Ήγούμενος με το Ήγουμενοσυμβούλιο σύμφωνα με τον Έσωτερικό Κανονισμό τής Μονής. Προς τίς διατάξεις αυτές συνάδει και το άρθρο 15 του Έσωτερικού Κανονισμού τής Μονής Μ**.

2. Η έποπτεία συνεπώς του Έπισκόπου περιορίζεται στην οικονομική διαχείριση και μάλιστα, κατά τή ρητή διατύπωση όλων των συναφών διατάξεων, στη *"νομιμότητα"* αυτής.

Τούτο σημαίνει, κατ' άντιδιαστολήν, ότι ό Έπίσκοπος δεν έχει δικαίωμα νά προβαίνει σε έλεγχο σκοπιμότητας τής οικονομικής διαχειρίσεως (έτσι και Σ. Τρωιάνος, *Παραδόσεις εκκλησιαστικού δικαίου*, έκδ. 2η, Αθήνα 1984, σ. 333) και, έπομένως, περιορίζεται άπλως στη διαπίστωση τής συνδρομής των άπαιτούμενων εκ του νόμου τύπων κατά τή διενέργεια των έπιμέρους διαχειριστικών πράξεων από μέρους των άρμόδιων οργάνων τής Μονής.

3. Υπό αυτό το πνεύμα και σύμφωνα με το γράμμα τής νεώτερης διατάξεως του άρθρου 39 Ν. 590/1977 θα πρέπει νά έρμηνευθεϊ και ή διάταξη του άρθρου 11 του Κανονισμού 39/1972 κατά την όποία *"καθ' έκαστον έτος υποβάλλονται [ένν. υπό των Ι. Μονών] έντός των νομίμων προθε-*

ομιών Προϋπολογισμός και Άπολογισμός τῆ οἰκεία Ἐκκλησιαστικῆ ἀρχῆ, δυναμένου τοῦ Ἐπισκοποῦ νά προβῆ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἰς τυχόν ἀξομείωσίν τινα τῶν ἀναγραφομένων κονδυλίων...”.

“Ὅπως ἔχει ἤδη νομολογηθεῖ (βλ. Ἐφετείου Πειραιῶς 1235/1986: Ἑλληνικῆ Δικαιοσύνη τ. 28 [1987] σ. 502 ἐπ.) μετὰ τὸ Ν. 590/1977 στὸ Μητροπολίτη ἀνήκει μόνον ὁ ἔλεγχος τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου πρέπει νά θεωρηθεῖ καταργημένη ἡ ὑποχρέωση ὑποβολῆς προϋπολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος συντάσσεται καὶ ἐκτελεῖται ὑπ’ εὐθύνη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

3. Ἐνόψει ὅλων αὐτῶν εἶναι προφανές ὅτι ἡ διοίκηση καὶ οἰκονομικῆ διαχείριση τῶν Ἱ. Μονῶν ἀσκεῖται ἀπὸ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, κύριο μέλημα τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖ ἡ ἄσκηση συνετῆς διαχειρίσεως, ἡ ἐξασφάλιση καὶ ἡ ἀπόδειξη τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται μετὰ τὴν τήρηση ὀρισμένων διατυπώσεων.

Ἀκριβῶς γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ὀρθῆς διαχειρίσεως προβλέπεται ὅτι οἱ διαχειριστικὲς πράξεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὑπόκεινται σὲ ἔλεγχον νομιμότητος ἀπὸ τὸν ἀρμόδιο Μητροπολίτη κατὰ τὴν ἔγκριση τοῦ ἐτήσιου ἀπολογοισμοῦ, μετὰ δυνατότητα καταλογοισμοῦ τυχόν ἐλλειμμάτων σὲ βάρους τῶν ὑπολόγων.

Πέραν τούτου, ὅπως καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων, εἶναι πάντοτε δυνατό, σύμφωνα μετὰ τὸ ἄρθρο 46 §4 Ν. 590/1977, νά διαταχθεῖ (καὶ) οἰκονομικὸς ἔλεγχος τῶν διαχειριστικῶν πράξεων τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων ἀπὸ Ἐπιθεωρητὲς Δημοσίων Διαχειρίσεων, οἱ ὁποῖοι διορίζονται μετὰ κοινὴ ἀπόφαση τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἦδη δέ, σύμφωνα μετὰ τὸ ἄρθρο 16 τοῦ Κανονισμοῦ 100/1998 “Περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.)”, εἶναι δυνατόν νά διαταχθεῖ οἰκονομικὸς ἔλεγχος καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., μετὰ αἴτηση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἢ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως καὶ ἔγκριση τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου.

Δ. Στὸ τέταρτο ἐρώτημα:

1. Ἀπὸ τὸ συνδυασμὸ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρων 67 καὶ 35 §3 τοῦ Ν. 590/1977 “Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-

δος” σαφῶς προκύπτει ὅτι ἐξακολουθεῖ νά ἰσχύει, ὑπὸ τὴν προϋπόθεση ὅτι οἱ διατάξεις του δὲν ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μετὰ τὶς ρυθμίσεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη καὶ τῶν νεώτερων Κανονισμῶν, οἱ ὁποῖοι τέθηκαν ἐν τῷ μεταξύ σὲ ἐφαρμογή, ὁ Κανονισμὸς 58/1975 “Περὶ ἀρμοδιοτήτων καὶ τρόπου λειτουργίας τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων”, ἕως ὅτου ἐκδοθεῖ ὁ προβλεπόμενος νέος Κανονισμὸς.

Σύμφωνα μετὰ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Κανονισμοῦ 58/1975 τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, ποῦ διοικεῖ κατὰ τὸ ἄρθρο 35 τοῦ Ν. 590/1977 τὸ νομικὸ πρόσωπο δημοσίου δικαίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἔχει σειρά ἀρμοδιοτήτων, οἱ ὁποῖες διακρίνονται σὲ τέσσερις ἐνότητες καὶ συγκεκριμένως σὲ ἐκείνες ποῦ ἀφοροῦν στοὺς Ἱ. Ναοὺς, στὶς Ἐνορίες, στοὺς Ἐνοριῆτες καὶ στὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια καὶ τὶς πράξεις αὐτῶν ἀντιστοίχως.

Ἀπὸ τὴ λεπτομερῆ καὶ περιοριστικὴ ἀπαρίθμηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομοθέτη σαφῶς καὶ ἀναμφιβόλως προκύπτει ὅτι τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο δὲν ἔχει καμμία ἀρμοδιότητα καὶ γενικῶς καμμία ἀνάμειξη στὰ θέματα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱ. Μονῶν ποῦ βρίσκονται στὴν περιφέρεια ἐκάστης Μητροπόλεως. Καὶ δὲν θὰ ἦταν δυνατό νά ἦταν ἄλλως, ἐφ’ ὅσον οἱ Ἱ. Μονές, ὅπως ἤδη ἐλέχθη, ἀποτελοῦν καὶ αὐτὲς ἴδια νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἢ διοίκηση καὶ διαχείριση τῶν ὁποίων δὲν εἶναι νοητὸ νά ἀνατίθεται στὰ ὄργανα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἄλλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, δηλαδὴ ἐκείνου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

2. Μεταξὺ τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καταλέγεται καὶ ἡ γνωμοδότηση ἐπὶ περιπτώσεων ἀνακαινίσεως, ἀγιογραφῆσεως καὶ συντηρήσεως ἢ κατεδαφίσεως Ἱ. Ναῶν, ὡς ἐπίσης ἡ ἄσκηση ὅλων τῶν ἀρμοδιοτήτων ποῦ ἀναφέρονται στὸν Κανονισμὸ 55/1977 “Περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων” ὡς καὶ ἡ ἔγκριση τῶν ἀφορῶντων στὴν ἐκτέλεση τῶν ἔργων τῶν Ἱ. Ναῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἱδρυμάτων.

Ἀνάλογες διατάξεις περιέχει καὶ ὁ νεώτερος Κανονισμὸς 8/1979 “Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν”, ὁ ὁποῖος στὸ ἄρθρο 15 διαλαμβάνει λεπτομερεῖς ρυθμίσεις περὶ ἀνεγέρσεως Ναῶν καὶ ἐκτελέσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων ποῦ ἀφοροῦν σὲ

ἐνοριακούς Ναούς.

Οἱ εἰδικές αὐτές διατάξεις εἶναι συνεπῶς προφανές ὅτι ἐπίσης περιορίζονται καὶ ἀφοροῦν μόνον στὴν ἐκτέλεση ἔργων στὰ πλαίσια τῶν Ἐνοριῶν καὶ Μητροπόλεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπάγονται στὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὸν ἔλεγχο τῶν οἰκείων ὀργάνων, δηλαδή τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, τῶν ἀντίστοιχων νομικῶν προσώπων.

3. Ὁ Κανονισμὸς 55/1974 “Περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων” ἐκδόθηκε, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τὴν ἰσχὺ καὶ κατ’ ἐξουσιοδότηση τοῦ Ν.Δ. 126/1969 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος”.

Στὸ προοίμιο τοῦ Κανονισμοῦ γίνεται ἐπικλήση τῶν ἐξουσιοδοτικῶν διατάξεων βάσει τῶν ὁποίων οὗτος ἐκδίδεται καὶ συγκεκριμένως τῶν ἀρθρῶν 10 καὶ 32 §2 Ν.Δ. 126/1969. Ἐξ αὐτῶν τὸ μὲν ἄρθρο 10 καθορίζει τὶς ἀρμοδιότητες τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου, καὶ δὴ καὶ ἐκείνην τῆς ἐκδόσεως, κατ’ ἐξουσιοδότηση τῆς Ἱεραρχίας, κανονιστικῶν πράξεων ποὺ ρυθμίζουν τὴν ἐσωτερικὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ ἄρθρο 32 §2, στὸ κεφάλαιο περὶ τῆς κατὰ τόπον διοικητικῆς διαρθρώσεως τῆς Ἐκκλησίας σὲ Μητροπόλεις καὶ Ἐνορίες, ὀρίζει ὅτι “τὰ περὶ ἱερῶν ναῶν, τὰ τῶν πόρων καὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, τὰ τῆς ἐκτελέσεως ἐκκλησιαστικῶν ἔργων, τὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν” ρυθμίζονται μὲ ἀποφάσεις τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Ὁ Κανονισμὸς αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύει καὶ ὑπὸ τὸν νέο Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν σὲ ἐνοριακούς ναοὺς (βλ. ἄρθρο 67 σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄρθρο 36 §6 Ν. 590/1977), ὑπὸ τὴν αὐτονόμητη ἄλλωστε προϋπόθεση ὅτι οἱ συγκεκριμένες διατάξεις του δὲν ἀντίκεινται σὲ διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτη καὶ δὲν ἔχουν τροποποιηθεῖ ἢ ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴ νεώτερη νομοθεσία.

Ὁ Κανονισμὸς 55 συστηματικῶς καὶ ἐπιμελῶς ἀποφεύγει ἐξάλλου κάθε μνεία τῶν Ἱ. Μονῶν στὸ κείμενό του, ὁ ὀρισμὸς δέ, στὸ ἄρθρο 1 αὐτοῦ, τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων κατ’ οὐδένα τρόπο εἶναι δυνατὸ νὰ ἐρμηνευθεῖ ὅτι περιλαμβάνει καὶ τὰ ἔργα Ἱ. Μονῶν.

Καθίσταται συνεπῶς προφανές, τόσο ἐκ τοῦ

προοιμίου του ὅσο καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων του, ὅτι ὁ Κανονισμὸς 55 ἀναφέρεται στὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν σὲ Ἐνορίες, στοὺς Ἐνοριακούς Ναοὺς καὶ σὲ Μητροπόλεις καὶ πάντως ὄχι στὰ ἔργα ποὺ ἀφοροῦν σὲ Ἱ. Μονές, πράγμα ποὺ θὰ βρισκόταν ἄλλωστε καὶ ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

4. Τέτοια περίπτωση συνιστᾶ καὶ ἡ μοναδικὴ διάταξη τοῦ Κανονισμοῦ, ἡ ὁποία κάνει λόγο περὶ Ἱ. Μονῶν, χωρὶς ὅμως νὰ σχετίζεται μὲ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Πρόκειται γιὰ τὸ ἄρθρο 58 §1, τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὴν προσωρινὴ παραλαβὴ ἐκκλησιαστικῶν ἔργων καὶ προβλέπει τὴ σύσταση ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ (τότε ὑφισταμένου) Ο.Δ.Ε.Π. τριμελοῦς ἐπιτροπῆς παραλαβῆς τῶν ἔργων ἀπὸ τεχνικούς. Προκειμένου περὶ ἔργων Ἱ. Μονῶν προβλέπει τὴ δυνατότητα συμμετοχῆς καὶ ἐκπροσώπου τοῦ οἰκείου Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐν λόγω διάταξη δὲν ἀναφέρεται οὔτε σχετίζεται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τὶς ἀρμοδιότητες τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ ἔργων ποὺ ἐκτελοῦνται ἀπὸ ἢ σὲ Ἱ. Μονές, εἶναι προφανές ὅτι ἡ διάταξη αὐτὴ εἶναι ἀνίσχυρη ὡς εὐρισκομένη ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἀρθροῦ 32 §2 τοῦ Ν.Δ. 126/1969, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀντίθετη πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρα 1 §4 καὶ 39 §4) καὶ τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 (ἄρθρο 7).

Ε. Στὸ πέμπτο ἐρώτημα:

1. Τὸ περιουσιακὸ δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ σύνολό του ὑπέστη σοβαρότατες μεταρρυθμίσεις μετὰ τὴ θέση σὲ ἰσχὺ τοῦ Ν. 1700/1987 “Ρύθμιση θεμάτων ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας” καὶ στὴ συνέχεια καὶ τοῦ Ν. 1811/1988 “Κύρωση τῆς Σύμβασης παραχώρησης στὸ Δημόσιο τῆς δασικῆς καὶ ἀγροτολιβαδικῆς περιουσίας τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ποὺ συμβάλλονται στὴ σύμβαση αὐτή” (βλ. περὶ ὄλων αὐτῶν διεξοδικῶς, Ἱ. Μ. Κονιδάρη, *Ὁ Νόμος 1700/1987 καὶ ἡ πρόσφατη κρίση σὲ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας*, Ἀθήνα 1988 [ἀνατύπωση 1991], ὅπου καὶ τὰ κείμενα τῶν νόμων).

2. Καίρια μεταβολὴ ὑπῆρξε ἡ κατάργηση, μὲ τὸ ἄρθρο 3 τῆς “Σύμβασης παραχώρησης” καὶ τὸ “ἄρθρο τρίτο” τοῦ κυρωτικοῦ τῆς Συμβάσεως Ν.

1811/1988, του Όργανισμού Διοικήσεως Έκκλησιαστικής Περιουσίας (Ο.Δ.Ε.Π.) (βλ. σχετικώς Ί. Μ. Κονιδάρη, *Ό Νόμος 1700 κ.λπ.*, όπ. π. σ. 206 έπ., 258 έπ. και 268 έπ.).

Μετά την κατάργηση του Ο.Δ.Ε.Π. ή Έκκλησία της Ελλάδος, ή όποια ύπεισήλθε στα δικαιώματα και τις ύποχρεώσεις αυτού, ανέλαβε τη διοίκηση, διαχείριση και αξιοποίηση της έν γενει έκκλησιαστικής περιουσίας άρχικώς μέν μέ την επί των Οικονομικών Συνοδική Έπιτροπή της, στη συνέχεια μέ τη σύσταση της “Οικονομικής Ύπηρεσίας της Έκκλησίας της Ελλάδος” (Κανονισμός 49/1990, όπως μεταγενεστέρως τροποποιήθηκε βλ. Ί. Μ. Κονιδάρη, *Ό Νόμος 1700 κ.λπ.* όπ. π., Συμπλήρωμα κεμένων, σ. 3 έπ.), ήδη δέ μέ τη σύσταση της “Έκκλησιαστικής Κεντρικής Ύπηρεσίας Οικονομικών” (Ε.Κ.Υ.Ο.) (Κανονισμός 100/1998).

3. Μεταξύ των Κανονισμών που εκδόθηκαν από την Έκκλησία της Ελλάδος μετά τη θέση σε ίσχύ και κατ' έξουσιοδότηση του Ν. 1811/1988 καταλέγεται και ό Κανονισμός 66/1993 “Περί λειτουργίας Γραφείου Ναοδομίας και έκτελέσεως Έκκλησιαστικών Τεχνικών Έργων”. Σύμφωνα μέ τό άρθρο 3 του Κανονισμού 66 “ή Διοικούσα Έπιτροπή της Οικονομικής Ύπηρεσίας της Έκκλησίας της Ελλάδος άσκει όλας τας άρμοδιότητες περί έκτελέσεως Έκκλησιαστικών Έργων του καταργηθέντος Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Δ.Ε.Π.” (§1), ένω οι άρμοδιότητες των Περιφερειακών Συμβουλίων του Ο.Δ.Ε.Π. άσκούνται πλέον από τά οικεία Μητροπολιτικά Συμβούλια (§2).

Ήδη έκ του συνδυασμού των άρθρων 7 §3 και 13 §1 του Κανονισμού 100/1998 προκύπτει ότι επίκειται ή κατάρτιση Έσωτερικού Κανονισμού της Έκκλησιαστικής Κεντρικής Ύπηρεσίας Οικονομικών, ό όποιος θα περιλαμβάνει ιδιαίτερο κεφάλαιο περί της Τεχνικής Ύπηρεσίας της Έκκλησίας, μονάδα της όποίας άποτελεί και τό Γραφείον Ναοδομίας.

4. Άνεξαρτήτως του τελευταίου τούτου, πρέπει νά τονιστεί ότι, όπως προκύπτει από τη ρητή διάταξη του άρθρου 12 Ν. 1700/1987, από τη θέση σε ίσχύ του νόμου αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη νόμου, διατάγματος, κανονισμού και κανονιστικής πράξεως, ή όποια είναι αντίθετη πρός τις διατάξεις του ή ρυθμίζει θέματα που πε-

ριλαμβάνονται σε αυτές κατά διαφορετικό τρόπο.

Έξάλλου σύμφωνα μέ τό “άρθρο δεύτερο” του Ν. 1811/1988 και μετά την κύρωση της Συμβάσεως μεταξύ του Δημοσίου και των Ί. Μονών που συμβλήθηκαν σε αυτήν, ή ίσχύς του Ν. 1700/1987 δέν θίγεται, αντίθέτως έξακολουθεί νά ίσχύει πλήρως για όσες Μονές δέν προσχώρησαν στη έν λόγω Σύμβαση. Τουτό έμμέσως πλέον σαφώς έπιβεβαίωσε και ό πρόσφατος Ν. 2413/1996, ό όποιος μέ τό άρθρο 55 αυτού τροποποίησε, μετά και σύμφωνα μέ τό πνεύμα της από 9 Δεκεμβρίου 1994 άποφάσεως του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων στην ύπόθεση Ί. Μονών κατά Έλληνικού Δημοσίου, τους έν λόγω Ν. 1700/1987 και 1811/1988.

Κατά συνέπεια, έχουν καταργηθεί από τη θέση σε ίσχύ του Ν. 1700/1987, δηλαδή από 6 Μαΐου 1987, όλες οι σχετικές μέ τη διοίκηση γενικώς και διαχείριση της μοναστηριακής περιουσίας διατάξεις, μεταξύ των όποιων οι πλέον σημαντικές ήταν οι περιλαμβανόμενες στον Κανονισμό 14/1981 περί Ο.Δ.Ε.Π., στο Π.Δ. της 1/5 Μαρτίου 1932 περί διοικήσεως και διαχειρίσεως της διατηρουμένης περιουσίας των Μονών, στο Β.Δ. της 12/23 Φεβρουαρίου 1948 περί όρων και τρόπου έκποιήσεως των άκινήτων της διατηρουμένης περιουσίας των Μονών και στις Κανονιστικές Διατάξεις 3 και 4/1969 περί έκποιήσεως και εκμισθώσεως αντίστοιχως των έκκλησιαστικών άκινήτων και κινητών.

Ή όποια κατά συνέπεια άβεβαιότητα ως πρός την έρμηνεία ή τυχόν νομοθετικό κενό, τό όποιο ως έκ της ιδιομόρφου αυτής καταστάσεως παρουσιάζεται, και έως ότου ρυθμιστούν έκ νέου ή κατά διαφορετικό τρόπο τά σχετικά ζητήματα δέν μπορεί παρά νά έρμηνευθεί μέ βάση την άρχή της άυτονομίας της διοικήσεως και διαχειρίσεως της περιουσίας των Ί. Μονών. Ή περιουσία αυτή, μετά την κατάργηση του Ο.Δ.Ε.Π., πρέπει νά θεωρηθεί ότι άυτοδικαίως επανήλθε στις Ί. Μονές και συνεπώς μοναδικοί ύπεύθυνοι και βεβαίως ύπόλογοι για τη διοίκηση και διαχείρισή της είναι, τόσο κατά τους ίερούς κανόνες όσο και κατά την πολιτειακή νομοθεσία, τά κατεστημένα όργανα αυτών, δηλαδή ό Ήγούμενος μέ τό Ήγουμενοσυμβούλιο.

ΣΤ. Στο έκτο έρώτημα:

1. Μέ τό Ν. 1892/1990 “Πά τον έξουγχρονισμό

και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις”, όπως έκτοτε τροποποιήθηκε ή/και συμπληρώθηκε και τελικώς κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 456/1995 “Περί κωδικοποιήσεως σε ένιαίο κείμενο των κειμένων διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων”, ρυθμίσθηκε ή ενίσχυση της οικονομικής αναπτύξεως της χώρας με την παροχή επενδυτικών κινήτρων και την επιδότηση σημαντικών αναπτυξιακών έργων και έργων εκσυγχρονισμού της υπάρχουσας υποδομής από το Δημόσιο.

Οι επενδύσεις αυτές υπόκεινται σε συνεχή και αυστηρό έλεγχο, όπως προβλέπεται διεξοδικώς με το άρθρο 8 του Ν. 1892/1990 και το αντίστοιχο άρθρο 8 του κωδ. Π.Δ. 456/1995, τόσο με ειδικές γνωμοδοτικές επιτροπές σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο όσο και με όργανα ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων.

Σύμφωνα εξάλλου με το άρθρο 6 §8 έδ. β’ του Ν. 1892/1990 και το αντίστοιχο άρθρο 6 §8 έδ. β’ του κωδ. Π.Δ. 456/1995, “οι επιχορηγήσεις επενδύσεων και οι επιδοτήσεις επιτοκίου που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή δικαίωμα, καθώς και από κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου ή τρίτων”.

2. Η Γ. Μονή Μ.** υπέβαλε στις 4 Ιουλίου 1997 αίτηση για την υπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 1892/1990 επενδύσεώς της που αναφέρεται στην προσθήκη και στον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής κτιρίων για την έξυπνη ανάπτυξη κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, που θα περιλαμβάνει ξενώνα, αίθουσα συνεδρίων, ήχοληψιών, ροτόντα και βοηθητικούς χώρους.

Η αίτηση αυτή εγκρίθηκε με την υπ’ αριθ. 64131/Ν.Ν. 711/Ν.1892/90 από 4 Δεκεμβρίου 1997 απόφαση του Υπουργού Έθνικης Οικονομίας, στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς οι όροι και προϋποθέσεις υπό τους οποίους εγκρίνεται ή εν λόγω επένδυση, περίληψη δε της απόφασως αυτής δημοσιεύθηκε στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως, τευχ. Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (αριθ. φύλ. 3 της 14.1.1998, σ. 18).

Η συνολική δαπάνη του έργου ανέρχεται στο ποσό των 655.100.000 δρχ. Από αυτά ή ίδια συμμετοχή του φορέα του έργου θα ανέλθει σε ποσο-

στο 65% και θα καλυφθεί από δωρεές και χορηγίες, ενώ για το υπόλοιπο 35% της επενδύσεως θα επιχορηγηθεί ο φορέας του έργου με το αντίστοιχο ποσό.

Μεταξύ των προϋποθέσεων για την επιχορήγηση καταλέγονται ή τήρηση ιδιαίτερων λογιστικών βιβλίων και ή μη επιχορήγηση της επένδυσης από άλλη πηγή, ενώ ορίζεται ότι ή επιχορήγηση θα εμφανίζεται με τη μορφή αφορολόγητου αποθεματικού σε ξεχωριστό λογαριασμό στα τηρούμενα λογιστικά βιβλία και ρυθμίζεται ο τρόπος και οι όροι της καταβολής της επιχορηγήσεως σε δόσεις, οι οποίες εξαρτώνται από την πρόοδο των εργασιών.

3. Όπως είναι κοινώς γνωστό ή εξέλιξη των συναλλαγών έχει επιφέρει κατά τα τελευταία έτη μία πλήρη αναδιαμόρφωση της οικονομικής πραγματικότητας, ή οποία έχει οδηγήσει ακόμη και σε νέες μορφές συμβάσεων.

Η δυνατότητα εξάλλου της ενισχύσεως σημαντικών έργων από πόρους που προέρχονται από διάφορα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με συγχρηματοδότηση των ενδιαφερόμενων φορέων ή/και του Δημοσίου, αλλά και της χρηματοδοτήσεως έξ ολοκλήρου ή εν μέρει κατασκευαστικών έργων μέσω του θεσμού των “χορηγιών”, καθιστά όλως αναγκαία την προσαρμογή και των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων στις νέες συνθήκες. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τα τελευταία έτη κατέστη δυνατή ή επισκευή ή ανακατασκευή πολλών εκκλησιών στην περιοχή της δικαιοδοσίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου μέσω ιδιωτικών χορηγιών με την “υπόθεσία” συγκεκριμένων εκκλησιών από τους ιδιώτες - χορηγούς.

Ο έλεγχος των πόρων που διατίθενται για έργα στα πλαίσια των νέων αυτών μορφών χρηματοδοτήσεως, είτε πρόκειται για συγχρηματοδότηση έργων από το Έλληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση είτε πρόκειται περί ιδιωτικών χορηγιών, ασκείται αποκλειστικώς από τους φορείς που επιδοτούν ή χρηματοδοτούν τα έργα αυτά. Οι διατάξεις δε της νομοθεσίας που ρυθμίζουν τα συγκεκριμένα ζητήματα είναι ειδικές διατάξεις και συνεπώς επικρατούν των τυχόν διαφορετικών γενικών ρυθμίσεων.

Συνεπώς και στην περίπτωση που εξετάζεται εν προκειμένω, ή αίτηση που υποβλήθηκε από την

Ί. Μονή Μ. ** για την υπαγωγή επενδύσεως της στις διατάξεις του αναπτυξιακού Ν. 1892/1990, δέν είναι δυνατόν να υποβληθεί στις διατυπώσεις που προβλέπουν οι κείμενες γενικές διατάξεις, αλλά σέ εκείνες που όρίζει ή σχετική ειδική νομοθεσία. Τό αυτό ισχύει τόσο για την έκτέλεση του έργου όσο και την έποπτεία και τόν έλεγχο τής οικονομικής διαχειρίσεως.

Τούτο σημαίνει ότι θά πρέπει να τηρούνται ειδικά βιβλία για τό συγκεκριμένο έργο, οι σχετικές πιστώσεις δέν χρειάζεται να έγγράφονται στόν τακτικό Προϋπολογισμό τής Μονής και σύμφωνα με τις ρητές διατάξεις τής ειδικής νομοθεσίας που προεκτέθηκαν δέν υπάγονται σέ εισφορές υπέρ τής Μητροπόλεως ή άλλων εκκλησιαστικών νομικών προσώπων.

4. Έξεταστέον, τέλος, τό ζήτημα τής αιτίας, ή όποία θά ήταν ένδεχομένως δυνατόν να προσαφθεί κατά τής Ί. Μονής, ότι δηλαδή υπέβαλε άπειθείας τήν σχετική αίτηση προς τό άρμόδιο Ύπουργείο Έθνικής Οικονομίας και όχι δια τού έπιχώριου Μητροπολίτη και μάλιστα κατά παραγνώριση τής από 7 Άπριλίου 1992 υπ' άριθ. 2531 έγκυκλίου τής Διαρκούς Ί. Συνόδου τής Έκκλησία τής Ελλάδος, με τήν όποία όρίζεται ότι οι Ί. Μονές άλληλογραφούν μέσω τής Ί. Μητροπόλεως.

Έν πρώτοις θά πρέπει να σημειωθεί ότι ή Έγκύκλιος αυτή, ή όποία σημειωτέον δέν εύρίσκειται δημοσιευμένη εις τόν τόμο του έτους 1992 του περιοδικού “Έκκλησία”, έπίσημου δελτίου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, κοινοποιήθηκε από τήν Ί. Μητρόπολη Ν.** προς τήν Ί. Μονή Μ. ** με τό υπ' άριθ. πρωτ. 4 από 8 Ίανουαρίου 1998 έγγραφο του Μητροπολίτη, πολύ άργότερα δηλαδή από τήν υποβολή τής σχετικής αίτήσεως τής Ί. Μονής προς τό Ύπουργείο, ή όποία, όπως ήδη σημειώθηκε και άναμφιβόλως προκύπτει από τό κείμενο τής επ' αυτής Ύπουργικής Άποφάσεως, υποβλήθηκε στις 4 Ίουλίου 1997.

Άνεξαρτήτως τούτου συντρέχουν σοβαρές άμφιβολίες για τή νομιμότητα και συνταγματικότητα του περιεχομένου τής έν λόγω Έγκυκλίου. Και τούτο διότι ή άποψη που έκτίθεται στην έν λόγω Έγκύκλιο, ότι δηλαδή κάθε Ί. Μητρόπολη είναι “προϊσταμένη άρχή” των Ί. Μονών που βρίσκονται στην περιφέρειά της, δέν βρίσκει κανένα έρεισμα στην ισχύουσα νομοθεσία, σύμφωνα με

τήν όποία όλες οι Ί. Μονές τής Έκκλησίας τής Ελλάδος είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και συνεπώς δέν δικαιολογείται να άλληλογραφούν με τις έντός ή έκτός έλληνικής έπικρατείας άρχές μέσω άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

5. Πέραν όλων των άνωτέρω κρίσιμο ήδη για τήν άπάντηση του έρωτήματος αυτού είναι τό κείμενο του πρόσφατου Ν. 2601/1998 “Ένισχύσεις Ίδιωτικών Έπενδύσεων για τήν Οικονομική και Περιφερειακή Άνάπτυξη τής χώρας και άλλες διατάξεις”, που άντικαθιστά στην ουσία τό καθεστώς του Ν. 1892/1990, στόν όποιο ρητώς πλέον γίνεται λόγος περι ένισχύσεως επενδυτικών προγραμμάτων των Ί. Μονών, χωρίς βεβαίως να άπαιτείται άδεια ή γνώμη οίουδήποτε όργάνου τής Έκκλησίας, ούτε βεβαίως του έπιχώριου Μητροπολίτη.

Πράγματι στο άρθρο 3 του Ν. 2601/1998 μεταξύ των κατηγοριών έπιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ένισχύονται, υπό στοιχείο υ, περιλαμβάνονται και εκείνες Ίερών Μονών “για τήν άνέγερση και εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τή μετατροπή κτιρίων τους σέ ξενώνες, καθώς και για τήν άνέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετατροπή κτιρίων τους σέ χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών”, καθορίζονται δέ στή συνέχεια λεπτομερώς οι ένισχυόμενες δαπάνες.

Ζ. Στο έβδομο έρώτημα:

1. Ήδη στή βυζαντινή νομοθεσία, με τή Νεαρά 5 του Λέοντος ΣΤ' του Σοφού, καθιερώνεται ή ικανότητα των μοναχών να άποκτούν μετά τήν κουρά τους και να διαθέτουν έλευθέρως περιουσιακά στοιχεία, υπό τήν προϋπόθεση ότι κατά τήν είσοδό τους στή Μονή άφιέρωσαν σέ αυτήν μέρος τής περιουσίας τους, πράγμα που είχε άλλωστε έπικρατήσει και στην προγενέστερη πρακτική (βλ. διεξοδικώς Ί. Μ. Κονιδάρη, *Νομική θεώρηση κ.λπ.*, όπ. π. §19: σ. 156 έπ., ιδίως σ. 159· πρβλ. και Ί. Μ. Κονιδάρη, *Τό δίκαιον τής μοναστηριακής περιουσίας κ.λπ.*, όπ. π. §§12-14: σ. 76-107, όπου και περαιτέρω παραπομπές στις πηγές και τή βιβλιογραφία).

Και κατά τό ισχύον σήμερα δίκαιο, όπως προκύπτει εκ του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 17, 18, 19 και 27 του Ν. ΓΥΙΔ'/1909, ιδίως δέ από τις διατάξεις του άρθρου 18 §2, ό μοναχός και μετά τήν κουρά του διατηρεί τήν ικανότητα

δικαίου και δικαιοπραξίας και συνεπώς έγκυρως προβαίνει στην κατάρτιση δικαιοπραξιών και στο σχηματισμό νέας περιουσίας.

Την άποψη αυτή δέχεται τόσο ή θεωρία (βλ. ήδη Αναστασίου Π. Χριστοφιλοπούλου, *Έλληνικόν Έκκλησιαστικόν Δίκαιον*, έκδ. 2η, Αθήναι 1965, σ. 227 έπ. Τρωιάνου, όπ. π., σ. 405 έπ. Ί. Μ. Κονιδάρη, *Σχόλιο στην Έφετείου Πειραιώς 826/1984*, Νομικό Βήμα τ. 33[1985], σ. 845 έπ. Κωνσταντίνου Θ. Πολυζωΐδου, *Τό ισχύον περιορισιακόν καθεστώς των μοναχών εντός της ελληνικής επικρατείας*, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 100 έπ. Αρχμ. Κωνσταντίνου Ραμιώτη, *Η Έκκλησία μέσα στην Έλληνική Πολιτεία*, Αθήνα 1997, σ. 168), όσο και ή νομολογία (βλ. χαρακτηριστικά από τις πιο πρόσφατες Πολ. Πρωτοδικείου Πειραιώς 2917/1968: Αρχείο Νομολογίας τ. 20 [1969] σ. 162 έπ. Έφετείου Θεσσαλονίκης 1215/1975: Νομικόν Βήμα τ. 23 [1975] σ. 1196 έπ. Πολ. Πρωτοδικείου Βεροΐας 596/1980: Έλληνική Δικαιοσύνη τ. 22 [1981] σ. 259 έπ.). Η αντίθετη άποψη, ή όποια μεμονωμένως ύποστηρίχθηκε (Παναγιωτάκος, όπ. π., τ. Δ', σ. 260 έπ.), δέν βρήκε ανταπόκριση ούτε στη θεωρία ούτε στη νομολογία.

2. Έκ του συνδυασμού των διατάξεων του Ν. ΓΥΙΔ/1909 που προεκτέθησαν, όπως και ή νομολογία τις έρμήνευσε, σαφώς προκύπτει ότι ό μοναχός μετά την απόκαρσή του δύναται να αποκτήσει περιουσία καθ' όιονδήποτε τρόπο.

Άπό αυτή την περιουσία, εκείνη που προέρχεται από την έν γενέει οικονομική του δραστηριότητα, που δέν θα πρέπει να είναι ασυμβίβαστη με την μοναχική ιδιότητα, άνήκει στον ίδιο τό μοναχό χωρίς κανένα περιορισμό, ό όποιος και δικαιούται να τη διαθέτει έλευθέρως και άπεριορίστως.

Συνεπώς, εισοδήματα τά όποια οί μοναχοί αποκτούν από την άσκηση όποιασδήποτε άπασχολήσεως συμβιβαστής με την μοναχική ιδιότητα, όπως λ.χ. ή συγγραφική ή καλλιτεχνική εργασία, ή την άσκηση έκκλησιαστικής ύπηρεσίας έκτός μονής, υπό την ιδιότητα έκκλησιαστικού ύπαλλήλου, προσωρινού έφημέριου, ιεροκήρυκα, κ.ο.κ. άνήκουν άποκλειστικώς σε αυτούς.

Τά άνωτέρω ισχύουν, πολλώ μάλλον, προκειμένου περι ίερομονάχων, οί όποιοί άσκούν έκκλησιαστική ύπηρεσία έκτός μονής, οί όποιοί άλλωστε, κατά την όρθότερη γνώμη, μετά και τό Ν.

2067/1952, κληρονομούνται κατά τό κοινό δίκαιο, ως και οί λαϊκοί (πρβλ. σχετικώς Έφετείου Πειραιώς 826/1984 με σχόλ. Ί. Μ. Κονιδάρη: Νομικό Βήμα τ. 33 [1985], σ. 842 έπ.).

Οΐκοθεν νοείται ότι τά έν των ως άνω λόγων, έν της προσωπικής δηλαδή εργασίας, άποκτώμενα εισοδήματα των μοναχών και βεβαίως των ιερομονάχων δέν άποτελούν έσοδα της Μονής της μετανοίας ή/και έγκαταβιώσεώς των και συνεπώς δέν άναγράφονται στον προϋπολογισμό της Μονής.

Η. Στο όγδοο έρώτημα:

1. Η άπάντηση στο έρώτημα αυτό προϋποθέτει την έκθεση όρισμένων σκέψεων που άφορούν στο κύρος και την ισχύ των ιερών κανόνων και γενικότερα του κανονικού δικαίου της Έκκλησίας.

“Όπως είναι γενικώς γνωστό, ή νομοθετική παραγωγή στο χώρο της Έκκλησίας όλοκληρώθηκε πολύ ένωρίς, ούσιαστικώς με τό τέλος των Οικουμενικών Συνόδων. Μάλιστα με τον κανόνα 2 της Πενθέκτης Συνόδου του 691, κανόνα που άποτελεσε ένα είδος επίσημης κωδικοποίησεως της Έκκλησίας, επικυρώθηκαν και άπέκτησαν άξιημένη ισχύ οί άποστολικοί κανόνες, οί κανόνες δώδεκα οικουμενικών και τοπικών συνόδων και δεκατριών Πατέρων της Έκκλησίας. Στο σώμα αυτό κανόνων προστέθηκαν στη συνέχεια οί κανόνες της Πενθέκτης, οί κανόνες της Ζ' Οικουμενικής (787), καθώς επίσης οί κανόνες της Πρωτοδεύτερας (861) και οί κανόνες της Συνόδου του 879/880 που συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη στο ναό της Αγίας Σοφίας. Με την συμπλήρωση λοιπόν αυτή τό Σύνταγμα Κανόνων, τό Corpus Canonum της Όρθόδοξης Έκκλησίας, άποτελέστηκε από ένα σύνολο 770 κανόνων που συνήθως κατατάσσονται σε τρεις ένότητες, τους Άποστολικούς, τους Συνδικούς και τους Κανόνες των Πατέρων (βλ. άντι άλλων Μητρ. Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας Παύλου Μενεβίσογλου, *Ίστορική εισαγωγή εις τους κανόνες της Όρθοδόξου Έκκλησίας*, Στοκχόλμη 1990, σ. 73 έπ. και passim).

Θεμελιώδης είναι έξάλλου ή διάκριση μεταξύ του πυρήνα και του περιβλήματος του έκκλησιαστικού κανόνα, μεταξύ ούσίας και μορφής, μεταξύ πνεύματος και γραμματος του κανόνα. Η ούσία, τό πνεύμα του κανόνα παραμένει αιώνιο και άναλλοίωτο. Η έξωτερική όμως μορφή και τό γράμμα των κανόνων μπορεί και πρέπει να μετα-

βάλλεται ανάλογα με τις έξωτερικες συνθήκες του διαρκώς αναπτυσσόμενου και μεταβαλλόμενου κοινωνικού βίου, εάν ή Έκκλησία, κατ' επιτυχή διατύπωση, “δέν θέλη ν' αποτελεή ή νομοθεσία αύτης μουσειον ιστορικων κειμηλιων, μεγάλης μέν ίσως ιστορικης αξίας, άλλ' ουχι και πρακτικης ται αυτης δια την ζωην των μελων αυτης κατα την σημερινην εποχήν” (Αρχιμ. [τότε, νυν Οικουμενικός Πατριάρχης] Βαρθολομαίος Χ. Άρχοντώνης, *Περί την κωδικοποίηση των Ι. Κανόνων και των κανονικών διατάξεων εν τη Όρθοδόξω Έκκλησία*, [Ανάλεκτα Βλατάδων, 6], Θεσσαλονίκη 1970, σ. 23-24).

Συνεπώς, ή κανονική νομοθεσία της Έκκλησίας όφείλει να προσαρμόζεται, όταν τα ζητήματα που εμφανίζονται έχουν σχέση με μία έντελώς νέα κοινωνική πραγματικότητα ή άφορούν σε θεσμούς οί όποιοι εμφανίσθηκαν στην έννομη τάξη αιώνες μετά τη θέση σε ίσχύ των ιερών κανόνων. Όφείλει λοιπόν στις περιπτώσεις αυτές να τροποποιεί ή και να προσαρμόζει τη νομοθεσία της, τηρώντας άσφαλώς τό σεβασμό στο πνεύμα των εκκλησιαστικών θεσμών.

Είναι π.χ. όλως χαρακτηριστικό ότι την ιδιότητα του νομικού προσώπου αποκτούν για πρώτη φορά οί Ένορίες τό 1910, οί Μητροπόλεις τό 1931 και ή ίδια ή Έκκλησία της Ελλάδος τό 1969 (βλ. διεξοδικώς Ιωάννη Μ. Κονιδάρη, *Η διαπάλη νομιμότητας και κανονικότητας και ή θεμελίωση της έναρμονισέως τους*, Άθήνα 1994, σ. 72 έπ.) ενώ για πρώτη φορά στον ίσχύοντα Καταστατικό Χάρτη (άρθρ. 46 § 3 Ν. 590/1977) γίνεται λόγος για τη δυνατότητα ίδρύσεως ανώνυμων εταιριών ή εταιριών περαιορισμένης ευθύνης για την έν γενει αξιοποίηση της εκκλησιαστικής περιουσίας. Και οί δύο αυτές καινοτομίες κατέστησαν αναγκαίες για να δυνηθεί ή Έκκλησία και τα έπιμέρους νομικά της πρόσωπα να ανταποκριθεί στη νέα οικονομική πραγματικότητα.

2. Υποστηρίζεται στη θεωρία (Χριστοφιλόπουλος, όπ. π. σ. 226· αναλόγως Παναγιωτάκος, όπ. π. σ. 261) ότι, αντίθετως προς ό,τι ίσχύει προκειμένου περί κληρικων, στην περίπτωση των μοναχων δέν είναι επιτρεπτή ή σύμπληξη ιδιων μοναχικών σωματείων. Η άποψη αυτή δέν έρείδεται σε διάταξη νόμου, αλλά άπορρέει από την κανονική άπαγόρευση αναλήψεως κοσμικών φροντίδων

από μέρους των μοναχων.

Άς σημειωθεί, ότι ή άπαγόρευση συμπήξεως σωματείου από τους μοναχους άφορά μόνο στους μοναχους που έγκαταβιώνουν σε νομίμως συνεστημένες Ι. Μονές της Έκκλησίας της Ελλάδος και δέν έπεκτείνεται σε μοναστές και μονάστριες άλλων μοναχικών ιδρυμάτων, λ.χ. των ήσυχαστηριων, τά όποια συνιστούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Ήδη πάντως ή νομολογία των δικαστηριων έχει κρίνει ότι δέν είναι δυνατόν γενικώς και έν προομίου να άποκλεισθεί ή συμμετοχή μοναχων σε σωματείο και μάλιστα θρησκευτικό και έχει δεχθεί (βλ. Έφετείου Θεσσαλονίκης 1215/1975: Νομικόν Βήμα τ. 23 [1975] σ. 1196 έπ.) ότι μοναχοί της Άνατολικής Όρθοδόξου Έκκλησίας είναι δυνατόν υπό όρους, έφόσον δηλαδή δέν έκάρησαν σε νομίμως συνεστημένη μονή, δέν είναι έγεγραμμένοι σε μοναχολόγια και δέν έγκαταβιοούν σε τέτοια Μονή, να συστήσουν σωματείο και δη μοναστική άδελφότητα κατά τά πρότυπα των αρχαίων μοναστικών άδελφοτήτων.

Είναι προφανές ότι σε όλες αυτές τις περιπτώσεις πρόκειται για σύσταση μοναχικών σωματείων από μοναχους άποκλειστικώς και όχι για άπλή συμμετοχή μεμονωμένων μοναχων σε σωματείο τό όποίο έπιδιώκει θρησκευτικούς και συναφείς σκοπούς. Και μάλιστα ιερομονάχων, δηλαδή μοναχων που έχουν και την ιδιότητα του κληρικού, για τους όποιους, όπως ήδη έλέχθη, όχι μόνον δέν τίθεται θέμα άσυμβιβάστου, αλλά ό ίσχύων Καταστατικός Χάρτης (άρθρο 63 Ν. 590/1977) προβλέπει τη λειτουργία και σωματείου άποκλειστικώς από κληρικούς, του Έιερου Συνδέσμου Κληρικων Ελλάδος.

Η συμμετοχή συνεπώς όρισμένων ιερομονάχων της Ι. Μονής Μ. **, μαζί με άλλους, ως ιδρυτικών μελων, στο θρησκευτικό, φιλανθρωπικό, κοινωφελές και μη κερδοσκοπικό σωματείο με την έπωνυμία “Άδελφότης Μ. **”, σκοπός του όποιου είναι μάλιστα ή ένίσχυση της Ι. Μονής, φρονώ ότι δέν μπορεί να θεωρηθεί ότι άπάδει στις κανονικές εκείνες διατάξεις που θεμελιώνουν την άπαγόρευση αναλήψεως από μέρους των μοναχων οποιασδήποτε φύσεως κοσμικής μέριμνας.

Άλλωστε τυχόν άπαγόρευση συμμετοχής των ιερομονάχων σε σωματείο, τό όποίο έπιδιώκει θρησκευτικούς σκοπούς και μάλιστα την ύποστή-

ριξη καὶ ἐνίσχυση τῆς ἴδιας τῆς Ἱ. Μονῆς των, θὰ προσέκρουε καὶ στὴ συνταγματικῶς καθιερωμένη, μὲ τὸ ἄρθρο 13 §§1-2 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, θρησκευτικὴ ἐλευθερία, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπορρέει καὶ κατασφαλίζεται σὲ κάθε πρόσωπο εὐρισκόμενο στὴν Ἑλλάδα, καὶ βεβαίως καὶ στοὺς ἀνήκοντες στὴν ἐπικρατοῦσα Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίριζεσθαι γιὰ θρησκευτικούς σκοποὺς (βλ. ἀντὶ ἄλλων Π. Δ. Δαγτόγλου, *Συνταγματικὸ Δίκαιο. Ἀτομικὰ Δικαιώματα*, τ. Α', Ἀθήνα - Κομοτηνὴ 1991, σ. 383 ἐπ.: πρβλ. Ὁλομ. Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 866/1974 [εἴσηγ. Ἄν. Μαρίνος]: Νομικὸν Βῆμα τ. 22[1974] σ. 717 ἐπ., ἰδίως σ. 719).

3. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ Ἐταιρία Περιορισμένης Εὐθύνης (Ε.Π.Ε.), δημιουργημάτων τῶν νεότερων χρόνων, εἰσήχθη στὴν Ἑλλάδα γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸ Ν. 3190/1955, ἐνῶ μὲ τὸ Π.Δ. 419/1986 ἔγινε προσαρμογὴ τοῦ νόμου αὐτοῦ πρὸς τὶς διατάξεις σειρᾶς κοινοτικῶν ὁδηγιῶν. Συνεπῶς δὲν θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ γίνεται στὴν κανονικὴ νομοθεσία ὁποιαδήποτε εἰδικὴ πρόβλεψη γιὰ συμμετοχὴ γενικῶς σὲ κεφαλαιουχικὲς ἐταιρίες καὶ εἰδικῶς σὲ Ε.Π.Ε. κληρικῶν ἢ/καὶ ἱερομονάχων· ὅπως ἄλλωστε ἤδη σημειώθηκε, στὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γίνεται γιὰ πρώτη φορὰ λόγος περὶ ἰδρύσεως Ε.Π.Ε. γιὰ τὴν ἐν γένει ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας.

Σύμφωνα ἐξάλλου μὲ τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἀπαγορεύεται κατ' ἀρχὴν στοὺς κληρικούς καὶ μοναχοὺς ἡ ἀνάληψη δημόσιων λειτουργημάτων καὶ ἡ ἄσκηση ὠρισμένων βιοποριστικῶν ἐπαγγελμάτων, τὰ ὁποία ὡς ἐκ τῆς φύσεώς τους θεωροῦνται ὅτι βρίσκονται σὲ ἀντίθεση πρὸς τὸ ἱερατικὸ σχῆμα. Ἀντιθέτως ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκηση, κατὰ τὴ χαρακτηριστικὴ διατύπωση τοῦ Βαλσαμῶνος (σχόλιο στὸν κανόνα 15 τῆς Ζ' Οἰκουμένης Συνόδου: ἔκδ. Ράλλη - Ποτλῆ, *Σύνταγμα κ.λπ.*, ὅπ. π., τ. Β', σ. 621) "*ἐπιτηδευμάτων ἐλευθερίων καὶ ἀκαταγνώστων*", ὅπως εἶναι τὰ σχετιζόμενα μὲ τὸ διδακτικὸ ἔργο καὶ τὶς γεωργικὲς γενικῶς ἀπασχολήσεις.

Ἐχει ὅμως ἤδη ἀποδειχθεῖ ἡ διάσταση μεταξὺ θεωρίας καὶ πράξεως καὶ στὸ θέμα αὐτὸ καὶ ἔχει ἤδη καταγραφεῖ σειρά ὁλόκληρη ἐπαγγελμάτων καὶ λειτουργημάτων· τὰ ὁποία φαίνεται νὰ ἀσκοῦσαν κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ καθ' ὅλη τὴ βυζαν-

τινὴ περίοδο (βλ. Ἀναστασίου Π. Χριστοφιλοπούλου, *Θέματα βυζαντινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἐνδιαφέροντα τὴν σύγχρονον πρακτικὴν*, Ἀθήνα 1957, σ. 71-101). Εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπαγγελμάτων, ὑπὸ τὴν εὐρύτατη ἐννοια τοῦ ὅρου, εἶναι δύσκολο νὰ γίνει λόγος γιὰ μία ἐνιαία ἀρχή, πολὺ λιγότερο γιὰ μία ἀνεξίτητη πρακτικὴ. Ὁρθότερη ἐμφανίζεται ἡ ἄποψη ὅτι οἱ δραστηριότητες αὐτὲς ἀπαγορεύονταν μόνο ὅταν γίνονταν στὰ πλαίσια ὁργανωμένων συντεχνιῶν καὶ μὲ σκοπὸ τὸ κέρδος (πρβλ. Χριστοφιλόπουλο, ὅπ. π. σ. 74 ἐπ.).

Ὡς ἰδιαίτερος χαρακτηριστικὰ θὰ μπορούσαν ἐν προκειμένῳ νὰ ἀναφερθοῦν δύο παραδείγματα. Τὸ πρῶτο ἀφορᾷ στὶς τραπεζικὲς ἐργασίες πού εἶναι μία ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες δραστηριότητες γιὰ τὶς ὁποῖες φαίνεται νὰ ὑπάρχει ρητὴ ἀπαγορευτικὴ διάταξη μὲ "*πρόσταγμα*" τοῦ αὐτοκράτορα Μανουὴλ Κομνηνοῦ, τὸ ὁποῖο διασώζει ὁ Βαλσαμῶνος (ἀπόκριση 27: ἔκδ. Ράλλη - Ποτλῆ, *Σύνταγμα κ.λπ.*, ὅπ. π., τ. Δ', σ. 468 ἐπ., ἰδίως σ. 469)· εἶναι ἐν τούτοις γνωστὸ ὅτι προσφάτως καὶ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιερεῖς ἔλαβαν μέρος στὴν ἴδρυση καὶ διοίκηση ἰδιωτικῆς τράπεζας, τῆς "*Τράπεζας Π.***".

Τὸ δεύτερο ἀφορᾷ στὴ συμμετοχὴ σὲ ἀνώνυμες ἐταιρίες, γιὰ τὶς ὁποῖες ἡ θεωρία ἔχει ἤδη δεχθεῖ ὅτι κατ' ἀρχὴν δὲν ἀπαγορεύεται στοὺς κληρικούς ἢ κυριότητα μετοχῶν ἐφ' ὅσον αὐτὲς δὲν ἀντιπροσωπεύουν ἀξιόλογο κεφάλαιο, πράγμα πού θὰ πρέπει νὰ ἐρμηνευθεῖ, κατὰ τὴ γνώμη μου, ὅτι τὸ κεφάλαιο αὐτὸ δὲν ἐξικνεῖται μέχρις ἐλέγχου τῆς πλειοψηφίας τῶν μετοχῶν τῆς ἀνώνυμης ἐταιρίας· εἶναι ὅμως γνωστὸ ὅτι τόσον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὅσο καὶ πολλὲς Ἱ. Μονὲς διαθέτουν σημαντικὰ πακέτα μετοχῶν, σὲ ἄλλες δὲ περιπτώσεις Ἀρχιερεῖς πρωτοστάτησαν στὴν ἴδρυση ἀνώνυμων ἐταιριῶν λαϊκῆς βάσεως.

Φρονῶ ὅτι καὶ στὶς δύο περιπτώσεις οἱ ἐνέργειες αὐτὲς δὲν ἀντιβαίνουν σὲ ἀπαγορεύσεις, ἀκριβῶς ἐπειδὴ οἱ συγκεκριμένοι κληρικοὶ οὔτε κατ' ἐπάγγελμα προέβησαν σὲ αὐτὲς οὔτε ἐπιδίωκαν τὸ ὅποιο προσωπικὸ ὕλικὸ ὄφελος.

Ἀναλόγως θὰ πρέπει νὰ κριθεῖ συνεπῶς καὶ ἡ ἴδρυση ἀπὸ μέρους πέντε Ἱερομονάχων τῆς Ἱ. Μονῆς Μ.**, ὑπὸ τὴν ιδιότητά τους αὐτῆ, Ἐταιρίας Περιορισμένης Εὐθύνης μὲ τὴν ἐπωνυμία

“Ίχθυοκαλλιέργειες Σ.**”. Ο σκοπός τής εταιρίας, όπως περιγράφεται διεξοδικώς στη συμβολαιογραφική πράξη με την οποία συστάθηκε ή Έταιρία, είναι ή διάθεση τών προϊόντων τής ίχθυοκαλλιέργειας σε κοινωφελή ιδρύματα, Νοσοκομεία, Έκκλησίες, Μοναστήρια, Γηροκομεία, Στέγες άπόρων, Όρφανοτροφεία, Κατασκηνώσεις κ.λπ., ενώ τó ποσό τών καθαρών κερδών, πέραν εκείνου για τó σχηματισμό άποθεματικού, κατατίθεται, και αύθις, σε κοινωφελή ιδρύματα. Η μονάδα έχει έξάλλου σκοπό και τή λειτουργία έρευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με Πανεπιστήμια με άπώτερο σκοπό νά παρασχεθεί στο εύρύ κοινό ή δυνατότητα νά καταναλώνει ένα πλούσιο σε πρωτεΐνες είδος διατροφής με τó δυνατón χαμηλότερο κόστος.

Συμπερασματικώς, σύμφωνα και με τήν εύστοχη διατύπωση τού Βαλσαμώνος σε αντίστοιχη περίπτωση, “*μη τήν πράξιν, αλλά τόν τρόπον κολάζεσθαι*” (Σχόλιο στο Νομοκάνονα ΙΔ΄ τίτλων, Η΄ 13: έκδ. Ράλλη - Ποτλή, *Σύνταγμα κ.λπ.*, όπ. π., τ. Α΄, σ. 160). Θα πρέπει δηλαδή νά συνεκτιμηθεί ότι ή δημιουργία τής Ε.Π.Ε. απέβλεπε στην ενίσχυση τών δραστηριοτήτων τής Ί. Μονής, Μονής τής μετανόιας τών συγκεκριμένων μοναχών, και στη συνδρομή τού καθόλου φιλανθρωπικού της έργου και δέν είχε ως αντικείμενο ούτε τήν άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος ούτε τόν πορισμό προσωπικού όφελους και συνεπώς ή ίδρυσή της και ή συμμετοχή τών εν λόγω ίερομονάχων σε αύτήν δέν καταλέγεται στις άπαγορευμένες σε κληρικούς και μοναχούς δραστηριότητες.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Η Έερά Άνδρώα Κοινοβιακή Μονή με τήν έπωνυμία “Έερά Μονή Μ. **”, νομίμως και κανονικώς συνεστημένη Μονή τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με όλες τις έντεϋθεν συνέπειες.

2. Ήδη από τούς βυζαντινούς χρόνους έως και σήμερα, τόσο κατά τήν κανονική όσο και κατά τήν πολιτειακή νομοθεσία, ή έποπτεία πού άσκει ό έπιχώριος Έπίσκοπος επί τών Ί. Μονών τής δικαιοδοσίας του είναι σαφώς προσδιορισμένη. Άσκει τήν άνώτατη έποπτεία επί τής Μονής, παρακολουθεί τήν όμαλή λειτουργία της και έλέγχει τή νομιμότητα τής οικονομικής διαχείρισεως.

3. Τούτο σημαίνει ότι ή διοίκηση και οικονομική διαχείριση τών Ί. Μονών άσκείται από τόν Ήγούμενο και τó Ήγουμενοσυμβούλιο, οί διαχειριστικές δέ πράξεις τού τελευταίου ύπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας από τόν άρμόδιο Μητροπολίτη, ό όποιος, κατά τήν έγκριση τού έτήσιου άπολογισμού, διαπιστώνει τή συνδρομή τών άπαιτούμενων εκ τού νόμου τύπων.

4. Τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο δέν έχει καμία άρμοδιότητα στα θέματα οικονομικής διαχείρισεως τών Ί. Μονών πού βρίσκονται στην περιφέρεια εκάστης Μητροπόλεως.

5. Η περιουσία τών Ί. Μονών, μετά τούς Ν. 1700/1987 και 1811/1988 και τήν κατάργηση τού Ο.Δ.Ε.Π., έπανήλθε αύτοδικαίως στις Ί. Μονές και συνεπώς μοναδικοί ύπεύθυνοι και βεβαίως ύπόλογοι για τή διοίκηση και διαχείρισή της είναι ό Ήγούμενος με τó Ήγουμενοσυμβούλιο.

6. Ειδικώς προκειμένου περι έργων Ί. Μονών πού ύπάγονται στις διατάξεις τού Ν. 1892/1990 ίσχύουν οί ειδικότατες διατάξεις τού νόμου αύτου τόσο ως προς τήν εκτέλεση τών έργων όσο και ως προς τόν έλεγχο τής οικονομικής διαχείρισεως.

7. Οί μοναχοί έχουν και μετά τήν κουρά τους ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας. Είσοδήματα τά όποια άποκτοϋν από τήν άσκηση όποιασδήποτε άπασχολήσεως συμβιβαστής με τή μοναχική ιδιότητα άνήκουν άποκλειστικώς σε αύτούς.

8. Η συμμετοχή ίερομονάχων μαζί με άλλους, ως μελών, σε σωματείο, σκοπός τού όποιου είναι μάάλιστα ή ενίσχυση τής Ί. Μονής τους, δέν μπορεί νά θεωρηθεί ότι άπάδει στις κανονικές εκείνες διατάξεις πού θεμελιώνουν τήν άπαγόρευση ανάληψης από μέρους τών μοναχών όποιασδήποτε φύσεως κοσμικής μέριμνας. Η σύσταση έξάλλου από μέρους πέντε ίερομονάχων τής Ί. Μονής Μ.** Έταιρίας Περιορισμένης Εϋθύνης δέν καταλέγεται στις άπαγορευμένες σε κληρικούς και μοναχούς δραστηριότητες, εφόσον δέν έχει ως αντικείμενο ούτε τήν άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος ούτε τόν πορισμό προσωπικού όφελους, αλλά άποβλέπει μόνον στην ενίσχυση τών δραστηριοτήτων τής Ί. Μονής και στη συνδρομή τού καθόλου φιλανθρωπικού της έργου.

Άθήνα, 28 Δεκεμβρίου 1998

Ό γνωμοδοτών
Καθηγητής Ι. Μ. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (20 Μαΐου - 5 Ἰουνίου 1999)*

Ἡ εὐλόγησις τῆς ἰδρύσεως τῆς Μακεδονικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Τσοτυλίου Σχολῆς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ', τελέσαντος ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Πατριαρχικὴν Συνοδικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν μετὰ τρεισκαίδεκα Μητροπολιτῶν, ἡ διαμεσολάβησις Αὐτοῦ ἵνα ἐκδοθῇ Αὐτοκρατο-

εὐεργετῶν τῆς Μ. Φ. Ἀδελφότητος καὶ τῆς Τσοτυλίου Σχολῆς καὶ συμβολικὴ φύτευση δυὸ κυπαρισσιῶν. Κατόπιν ὁ Παναγιώτατος ἀποκάλυψε ἀναμνηστικὴ πλάκα καὶ τὴν προτομὴ τοῦ Θεοχάρη Κάλφα (Θεοχάρη Γεωργίου), πρωτεργάτη καὶ μεγάλου εὐεργέτη τῆς Μ. Φ. Ἀδελφότητος καὶ τῆς Τσοτυλίου Σχολῆς. Οἱ δύο Προκαθήμενοι καὶ οἱ ἐπίσημοι ἐπισκέφθησαν μετὰ τὸ ἱστορικὸ κτίριο (Διδακτήριο-Οἰκοτροφεῖο) τῆς Τσοτυλίου Σχολῆς καὶ ἔγραψαν τὶς ἐντυπώσεις τους σὲ εἰδικὸ βιβλίον. Ἀκολούθησε δεξίωσις στὴν τραπεζαρία τοῦ ἱστορικοῦ οἰκοτροφείου. Ὁ Παναγιώτατος εἶπε κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του ἐκεῖ:

Τοῦ **Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ**
Διευθυντῆ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας»
Συμβούλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

Δυσκαταμάχητον προτέρημα τῆς Δυτικομακεδονικῆς ὄρεινῆς χώρας ἀποτελεῖ ἡ ἐν ἐντίμῳ στενότητι ὑλικῶν πόρων διαβίωσις τοῦ λαοῦ, ἔκπαλαι καὶ πάλαι ποτέ. Πλὴν ἡ στενότης δὲν ὠδήγησεν εἰς ἀπόγνωσιν, ἀλλὰ εἰς μεγάλους ὀρίζοντας τῆς παλαιᾶς κοινωνίας. Αἱ κορυφαὶ καὶ τὰ προσηγῆ τῶν ὀρέων μετεβλήθησαν εἰς ἐργώδεις κυψέλας. Αἱ στενωποὶ καὶ τὰ ὀροθέσια ἀρχαίων μαχῶν μετεβλήθησαν εἰς χώρους ὑποδοχῆς καὶ συναντήσεως ἐμπόρων καὶ ταξιδιωτῶν. Ναοὶ καὶ Σχολαὶ ὑψώθησαν πανταχοῦ, ἐπιρροαὶ ὑδάτων ἐτίθασεσθαι, τόξα γεφυρῶν ἔξευξαν τὸν κίνδυνον καὶ οἱ λαοὶ τῆς ὄρεινῆς χώρας ἐφημίσθησαν ἕως τὰς Ἄλπεις καὶ τὰς Σκυθικὰς ἐρημίας. Ἡ ξηνητεία τῶν παιδῶν, φέρουσα ζοφερὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μητέρων, ἔφερε πάντοτε τὸν ὄριμον ἐπαναπατριισμόν. Μεγάλοι τοῦ Γένους Εὐεργεταί, ἐπιφανεῖς Ἱεράρχαι, σπουδαῖοι Διδάσκαλοι δημοτελῶς εἰργάζοντο ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ὁ τὰ πάντα σκέπων Θεῖος Λόγος ἤγμασεν ἐνταῦθα, προκαλέσας πνεῦμα φιλαλληλίας, κορυφαῖον δεῖγμα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν καὶ ὑπάρχει ἡ ἀνδροσυία καὶ συντήρησις οἰκοτροφείων παρὰ τὰς κοινοτικὰς Σχολὰς τῆς χώρας.

ρικὸν φερμάνιον ἀφορὸν εἰς τὴν ἀνέγερσιν περικαλλοῦς κτιρίου πρὸς στέγασιν τῆς Τσοτυλίου Σχολῆς, ἡ ἀπόλυσις ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ Πατριαρχικοῦ Συνοδικοῦ Σιγιλλώδους ἐν μεμβράναις γραμματος διασφαλίζοντος τὴν περιουσίαν τῆς τε Μακεδονικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς Τσοτυλίου Σχολῆς καὶ ἡ διάθεσις τῶν ἐσόδων τοῦ ἐν Βεφῶ Κωνσταντινουπόλεως θαυματουργοῦ Ἁγιάσματος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὑπὲρ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Σχολῆς, περιτράνωσ μαρτυροῦσιν ὅτι αἱ προμνησθεῖσαι Μακεδονικὴ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης καὶ Τσοτύλιος Σχολὴ ἰδρύθησαν, ἀνεδείχθησαν καὶ ἐμεγαλουργήσαν ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ διαρκῆ ἐποπτείαν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις αἰείποτε, ἰδίᾳ δὲ ἐν ζοφεραῖς ἡμέραις, πολυειδῶς μερμινᾶ διὰ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας.

Ἀκολούθησε ἐπιμνημόσυνη δέηση μπρὸς στίς προτομὰς τῶν ἀειμνήστων ἰδρυτῶν καὶ μεγάλων

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 750 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 12/1999 τεύχους.

Ἡ πτωχεία τῶν ὑλικῶν μέσων δὲν ὠδήγησεν τὸν εὐσεβῆ τῆς Ἄνω Μακεδονίας Λαὸν εἰς ἐκουσίαν δουλείαν. Οἱ πτωχοὶ μαθηταὶ ἐγνώριζον ὅτι διὰ τῆς ἀρετῆς των θὰ ἠδύναντο νὰ σπουδάσουν τὰ γράμματα, καθ' ὅτι ἡ κοινωνία ἐφρόντισε νὰ ἀνιδρύσῃ οἰκοτροφεῖα, ἐν οἷς τὸ φημισμένον καὶ ἱστορικὸν τῆς εὐγενοῦς πόλεως τοῦ Τσοτυλίου Οἰκοτροφεῖον. Ὅποσοι καὶ ποιοὶ φιλότμοι ἐνοικοῖ του ἐτίμησαν τὰς γενετείρας των προκόψαντες καὶ μεταδώσαντες τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως! Ἐν καιροῖς χαλεποῖς, οἱ ἀπόστολοι τῆς εὐθύνης ἐδιδάχθησαν ἐδῶ τὴν κοινὴν συμβίωσιν, τὴν ἐπ' ἀγαθῷ σοφίαν, τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐπρέπειαν, μεταδώσαντες αὐτάς, ἅμα τῇ ἀκαδημαϊκῇ των ὠριμότητι, εἰς πάντας τοὺς συμπολίτας των.

Ἡ ἡμετέρα Μετριοτής μεγάλως χαίρει καὶ προσεύχεται μαζί σας διὰ τὴν ἀγαθὴν συνέχειαν τοῦ μείζονος ἔργου, προσθέσασα εἰς τὴν ἐπιχώριον συγκίνησιν τὴν ἀνάμνησιν ἐτέρας ὁμολόγου τῆς Προποντίδος Σχολῆς, τοῦ διαμονητηρίου καὶ τοῦ σπουδαστηρίου τῆς περιφανοῦς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Ἀμφότερα, φροντιστήρια γενεῶν. Ἀμφότερα, ἐπὶ μακρὸν ὁμογενῆ καθιδρύματα. Εἶθε εἰς τὸ Τσοτύλιον νὰ μὴ ἀνακύψουν ποτὲ ζητήματα διακοπῆς τῆς λειτουργίας τοῦ Οἰκοτροφείου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τάξεως, ὅσα ζητήματα χεμιάζουν τὴν σήμερον τὴν ἀδελφὴν καταμονὴν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς».

Στὴν Ἱ. Μητρόπολη Καστορίας

Στὶς 7 μ.μ. οἱ δύο Προκαθήμενοι μὲ τις συνοδείες τους ἔφθασαν στὴν Καστοριά, τὴν “πολιτεία τῆς λίμνης”, τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνα καὶ τῶν βυζαντινῶν μνημείων. Ἡ ὑποδοχὴ ἔγινε στὴν κεντρικὴ πλατεία τῆς πόλεως, ὅπου ὁ Δήμαρχος κ. Δημ. Παπουλίδης προσφώνησε τὸν Πατριάρχη μὲ τοῦτα τὰ λόγια:

Ἡ πόλη μας, πὸν ἡ ἱστορικὴ της πορεία χάνεται στὰ βᾶθη τῶν αἰώνων, μὲ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ συγκίνησης Σᾶς καλωσορίζει.

Ἡ Βυζαντινὴ Καστοριά, προπύργιο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οἱ εὐγενεῖς κάτοικοί της, φορεῖς τῆς Ἑλληνορθόδοξης Παράδοσης τοῦ Γένους, καὶ ἀκραιφνεῖς φύλακες της, Σᾶς ὑποδέχονται μὲ ἀγάπη.

Ναί, Παναγιώτατε. Ὑποδεχόμαστε τὴν ἐλπίδα,

πὸν εἶναι ὁ Χριστός. Καὶ ἐσεῖς στέκεστε ἀνάμεσά μας, εἰς τύπον καὶ τόπον Ἐκεινοῦ.

Ὁ λαὸς αὐτὸς πὸν κατὰ τὴν παραμονὴ Σας στὴν πόλη μας, θὰ ἔχετε τὴν εὐκαιρία νὰ συναναστραφεῖτε καὶ νὰ εὐλογήσετε, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνετε ἀποδέκτης τῆς γνήσιας ἀγάπης του, ἔχει περγαμηνὲς στὰ χέρια του, τοὺς ἀγῶνες καὶ τίς θυσίες τῶν πατέρων του γιὰ Χριστὸ καὶ Ἑλλάδα. Κάθε σπιθαμὴ γῆς πὸν θὰ διέλθετε εἶναι ποτισμένη μὲ αἷμα. Αἷμα μαρτύρων καὶ ἡρώων.

Ἡ πόλη μας, μὲ τοὺς πολλοὺς ναοὺς της εἶναι θεοφρούρητη καὶ φυλάγει ὡς θησαυρὸ ἀνεκτίμητο τὰ λείψανα τοῦ ἀγνοῦ πρωτομάρτυρα τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα, τοῦ Παύλου Μελά καὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ μας Δεσπότη Γερμανοῦ Καραβαγγέλη.

Δεῦτε, λοιπὸν, λάβετε φῶς, Παναγιώτατε, ἀλλὰ καὶ ὄλοι μας ἀπὸ τὸ ἄσβεστο φῶς πὸν πηγάζει ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐθνικῶν μορφῶν. Λάβετε φῶς, Παναγιώτατε, καὶ μεταλαμπαδεύστε το, μὲ τὸν μοναδικὸ καὶ ξεχωριστὸ καὶ χαρισματικὸ δικό Σας τρόπο καὶ λόγο, σὲ ὅλους τοὺς ἀπανταχοῦ Ἑλληνες· τὸ ἔχουν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος εἶπε γιὰ τὴν Καστοριά, τὴν ἱστορία, τὴν προσφορά της:

... Ἡ πόλις τῆς Καστορίας μὲ τοὺς ἑβδομήκοντα βυζαντινοὺς καὶ μεταβυζαντινοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, μὲ τοὺς ἑπτὰ περισσότερον γνωστοὺς τοπικοὺς Ἁγίους, μὲ τοὺς εὐλαβεστάτους κατοίκους, μὲ τὴν μακρὰν καὶ ἔνδοξον ἱστορίαν, μὲ τὴν πρωτοποριακὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπεξεργασίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς γούνας, μὲ τὴν γραφικότητά της, τὰ ἀρχοντικά της, τὴν ὠραία λίμνην της, τὸ πλούσιον μουσεῖον τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης, τὴν σφύζουσαν ζωὴν της καὶ τὴν μεγάλην εὐλάβειάν της, ἐντυπωσιάζει ὡς παρελθόν, συγκινεῖ ὡς παρῶν καὶ προκαλεῖ ὄνειροπολήματα διὰ τὸ μέλλον.

Τὸ παρελθόν εἶναι πάντοτε μία ἀφετηρία καὶ μία κατεύθυνσις διὰ τὸ μέλλον. Οἱ Καστοριεῖς, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ μεταβάλλουν ἓνα ἄγονον λόφον ἐντὸς μιᾶς λίμνης εἰς εὐήμεροῦσαν πόλιν διὰ τῆς ἐπεξεργασίας τῆς γούνας, ἔχουν κληρονομήσει τὴν προγονικὴν σοφίαν τῆς ἐξευρέσεως διεξόδων ἐκεῖ ὅπου δι' ἄλλους ὑπάρχει ἀδιέξοδος. Τὸ γεγονός ὅτι ἐντεῦθεν ἀνεδείχθησαν τόσοι Ἅγιοι δη-

λοῖ ὅτι ἡ πνευματικὴ ζύμη ἐνεργεῖ ἐδῶ τὴν μεταμόρφωσιν τῶν ψυχῶν. Ἡ χάρις τῶν Ἁγίων πάντοτε ἐπηρεάζει εὐνοϊκῶς τὸν τόπον ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχονται ἢ εἰς τὸν ὁποῖον ἔζησαν καὶ ἡγίασαν. Διότι ἡ παρουσία των καὶ ἡ μνήμη των δρᾷ ἀθορύβως, ἀλλὰ οὐσιαστικῶς, ὡς κανὼν ζωῆς, ὡς μέτρον συγκρίσεως τῆς ἰδικῆς μας καταστάσεως πρὸς τὴν κατάστασιν ἐκεῖνων καὶ οὕτω περιστέλλει τὴν ροπὴν πρὸς τὸ κακὸν καὶ προκαλεῖ τὴν τάσιν πρὸς μερικὴν, ἔστω, μίμησιν τῆς ἀρετῆς ἐκεῖνων.

Εὐλογημένος ὁ τόπος, ὁ ὁποῖος ἀνέδειξεν Ἁγίους. Εἶναι ἕδαφος κατάλληλον νὰ ἀναδείξῃ καὶ νέους Ἁγίους. Εὐλογημένος ὁ τόπος, τοῦ ὁποῖου οἱ κάτοικοι ἐχρησιμοποίησαν τὸ κατὰ φύσιν ἄγονον διὰ νὰ γονιμοποιήσουν τὸ πνεῦμα των εἰς καρποφορίαν ἰδεῶν, ἀποδοτικώτερον τοῦ φυσικοῦ πλούτου. Διὰ τοῦτο ἂς μὴ μακαρίζωμεν τοὺς εὐνοημένους μὲ πλούσιον εἰς ὕλικούς καρπούς τόπον. Αὐτὴ ἡ εὐλογία ἐνδέχεται νὰ ἀποβῇ αἰτία ψυχικῆς ραθυμίας καὶ πνευματικῆς καταστροφῆς. Μακαρίζωμεν ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἐργατικότητος αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ πλούτου τῶν ἰδεῶν των, κάμουν τὴν ἔρημον νὰ ἀνθίσῃ καὶ μεταμορφώσουν τὸ ἄγονον εἰς ἀφορμὴν εὐρηματικότητος καὶ δημουργίας.

Κατόπιν ἐψάλλη Δοξολογία γιὰ τὴν ἀφιξὴ τοῦ Παναγιωτάτου στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου ὁ Νομάρχης Καστορίας κ. Πῶργος Καταχτοῆς, τόνισε προσφωνώντας τὸν κ. Βαρθολομαῖο:

Παρακολουθοῦμε τίς δημουργικὰς καὶ καρποφόρες ἐξορμήσεις σας ἀνὰ τὸν κόσμον, πού προσφέρουν τὴ δυνατότητα σὲ ὅλους νὰ διαπιστώνουν καθημερινὰ ὅτι ἡ παρεξηγημένη ἀπὸ κάποιους Ὁρθοδοξία εἶναι ὄχι μόνο κιβωτὸς διαφυλάξεως τῆς πατρογονικῆς μας πίστεως, ἀλλὰ καὶ ἀστείρευτη πηγὴ εὐλογιῶν γιὰ τὸ παρὸν καὶ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ κόσμου.

Ἡ Ὁρθοδοξία, τὴν ὁποία ἀπὸ ὑψηλοτάτης θέσεως διακονεῖτε, Παναγιώτατε Δέσποτα, εἶναι γιὰ ὅλους ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνας “ἡ ἀφθαρτος καὶ ἀμίαντος καὶ ἀμάραντος”, ἡ “τετηρημένη ἐν οὐρανοῖς κληρονομία”.

Εἶναι, κοντολογίς, ἡ ἐνσάρκωση τῆς ἐντολῆς τῆς Ἀγάπης, ὅ,τι δηλαδὴ πολύτιμο ἔχει ἢ μπορεῖ ν’ ἀποκτήσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Κατόπιν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφεῖμ καλωσόρισε τὸν Παναγιώτατο μὲ τὰ ἀκόλουθα:

Σὰς ὑποδεχόμεθα εἰς τὴν Βυζαντινὴν καὶ θεοφρούρητον πόλιν, τὴν κεκοσμημένην μὲ πλήθος Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Ἱερῶν Ναῶν, “ὅπου πύργοι καὶ μεσοπύργια ὠκοδόμηνται κάστρον δίκην, δι’ ὅπερ καὶ Καστορία ὀνομάζεται” κατὰ τὴν Ἄνναν τὴν Κομνηνὴν.

Σὰς ὑποδεχόμεθα εἰς τὴν θρυλικὴν καὶ ἡρωικὴν Ὁρεσιίδα, τὴν ὁποῖαν κοσμοῦν παλαίφατοι Ἱεραὶ Μοναί, Ἱερά Προσκηνύματα καὶ κέντρα λατρείας καὶ προσευχῆς, φυτώρια ἀγιότητος, τὰ ὁποῖα διεδραμάτισαν σημαντικώτατον ρόλον εἰς τὴν διάσωσιν τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεως.

Καὶ ἐὰν ἡ παρουσία τοῦ χριστοκέρουκος τῶν Ἑθνῶν Ἀποστόλου Παύλου μετὰ τοῦ συνεκδήμου Ἀποστόλου Βαρνάβα εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας “ἐποίει χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς”, καὶ εἰς οἷαν πόλιν εἰσῆρχοντο, “ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνῃ”, καθὼς μᾶς ἐξιστορεῖ εἰς τὸ ἱερὸν κείμενον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, οὕτω καὶ ἡ παρουσία τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Παναγιότητος γίνεται πρόξενος πνευματικῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης.

Ἔχομεν ἐν μέσῳ ἡμῶν τὸν Πατριάρχην τοῦ Γένους, ἄνδρα πολλὸν καὶ σεβάσμιον, τὸν ἐν παιδείᾳ καὶ γνώσει κεκοσμημένον, ἀλλὰ καὶ ἱκανότητι καὶ συνέσει καὶ πείρᾳ καὶ ἀρεταῖς συγκεκροτημένον. Ἔχομεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς μητροπολιτικῆς ταύτης περιφερείας τὴν σεπτὴν κορυφὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν συνεκτικὸν κρῖνον τῶν ἐπιμέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τὸν πνευματικὸν πατέρα τῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην Ὁρθοδόξων, καθὼς ἔγραφεν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος Πρωθιεράρχης τῶν Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος καὶ τοῦ ὁποῖου ἄξιος διάδοχος καὶ κυβερνήτης ἄριστος καὶ δεξιὸς οἰακοστρόφος τῆς νοητῆς νηὸς τῆς καθ’ Ἑλλάδα Ἐκκλησίας, τυγχάνει ὁ σήμερον μεθ’ ἡμῶν συναγαλλόμενος Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος.

Καὶ δικαιολογημένως, τὴν ὄραν ταύτην, Παναγιώτατε, ἡμεῖς οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἑπαλξιν αὐτὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ θεο-

Ύποδοχή τῆς Α.Θ.Π. στήν πλατεία Ὁμονοίας τῆς Καστοριάς

Ἡ Α.Θ.Π. κατευθυνόμενη στό Βυζαντινό παρεκκλήσι τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων (ΙΑ' αἰών) .

Ὁ Παναγιώτατος ἀνάβει κερὶ στὴν εἰκόνα τῶν Ἁγ. Αναργύρων στὸ ὁμώνυμο παρεκκλήσι.

μητροικὴν προστασίαν τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου, τῆς ὁποίας πλῆθος ἱερῶν Ναῶν καὶ ἱερῶν Εἰκόνων κοσμοῦν, ἀλλὰ καὶ φρουροῦν τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, ὀραματιζόμεθα τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, τὴν προκαθημένην πόλιν τῆς Εὐρώπης, κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, ἀσπάζόμεθα νοερώς τὴν πνευματικὴν πρωτεύουσαν τοῦ Γένους ἡμῶν τὴν δεδοξασμένην καὶ ἡγιασμένην ἀπὸ Ἁγίας Συνόδου, Ἁγίους Ἱεράρχας καὶ Μεγάλους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, Μάρτυρας καὶ Ὁμολογητὰς τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, ἀλλὰ καὶ Διδασκάλους τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν.

Προσέτι δέ, οὐ διαφεύγει τῆς προσοχῆς ἡμῶν, ὅτι, ἂν καὶ ἀπεσβέσθησαν ἢ μετεκινήθησαν αἱ λυχνίαι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ τὸ ποίμνιον ὑμῶν ἐσυρρικνώθη, ἢ θρυαλλίς τοῦ Φαναρίου, ἦν ἦναψεν ὁ πρωτόκλητος Μαθητὴς καὶ μμητὴς τοῦ Πάθους Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἄν-

δρέας ὁ Ἀπόστολος, μένει ἀκοίμητος καὶ θά καταγάξῃ τὴν οἰκουμένην μὲ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἀκτινοβολίαν, ἐκπέμπονσα πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τοῦ παγκοσμίου στερεώματος τὰς φωτιστικὰς καὶ ζωογόνους ἀκτῖνας αὐτῆς.

Ἡ πρωτόθρονος Ἐκκλησία, ὡς φιλόστοργος μήτηρ, μετέφερε πάντοτε εἰς τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν εὐρισκομένους τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἰδιαίτερος δὲ ἐδίδαξεν ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους Ρωμηοὺς τὸ ἱεροπρεπὲς ἦθος τῆς ἀρχοντιᾶς καὶ τῆς συνέσεως, τῆς σεμνότητος καὶ τῆς σιωπῆς.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος, Παναγιώτατε Πάτερ, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εἰς δυσκόλους στιγμὰς καὶ καιροὺς χαλεποὺς, ἀποστέλλουσα πρὸς αὐτόν, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ἄνδρας σοφοὺς καὶ γενναίους πρὸς διαποίμανσιν τῶν λογικῶν προβάτων, εἶναι τόπος ἡρωϊκὸς καὶ ἔνδοξος, μὲ μεγίστην θρησκευτικὴν, ἐθνικὴν, πνευματικὴν καὶ πολιτιστικὴν παράδοσιν.

Εἶναι αὐτὸς ὁ τόπος δεξαμενὴ ἀγιότητος, ἀνέδειξε πλειάδα Ὁσίων καὶ Μαρτύρων τῆς πίστεως ἡμῶν. Ἀνέδειξε ἥρωας καὶ γενναίους ὑπερασπιστὰς τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ λαμπροὺς Ἱεράρχας, οἱ ὁποῖοι παρὰ τὰς ὑφισταμένας τότε δυσκολίας, ἐκράτησαν τὰ ζώπυρα τῆς εὐσεβείας, μὲ κορυφαῖον τὸν ἡρωϊκὸν Ἱεράρχην τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, μακαριστὸν Μητροπολίτην Καστορίας Γερμανὸν Καραβαγγέλην.

Ὁ Ἱερός Κληρὸς, Παναγιώτατε, οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἀγαστὴ συνεργασία, ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἅγιος, εἶναι λαὸς εὐγενὴς καὶ ὑπέροχος, εὐλαβὴς καὶ φιλόξενος, προσηλωμένος εἰς τὴν πατρῶαν εὐσέβειαν, ἐργατικὸς καὶ λιτὸς εἰς τὸν βίον, μὲ φρόνημα πατριωτικὸν καὶ γενναῖον, ἄξιος δὲ διὰ πᾶσαν πάντοτε θυσίαν.

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στὴν ὁμιλία πού ἔκανε ὑπογράμμισε:

Ἡ Καστοριὰ μὲ τοὺς ἐβδομήκοντα Ἱερούς Ναοὺς αὐτῆς, οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων ἀνεγέρθησαν κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον, καὶ μὲ τὰ λείψανα τῶν ἄλλων βυζαντινῶν κτιρίων τῆς ἀκτινοβολεῖ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἱστορίας της καὶ ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς εὐσεβείας τῶν κατοίκων της. Καὶ

είναι θαυμαστόν τὸ ὅτι αὐτοὶ οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ δὲν ἐκτίσθησαν βάσει ἐνὸς προγράμματος κάποιου ἰσχυροῦ ἡγεμόνος, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔξοδα καὶ τὰς φροντίδας κάποιων μεσαίων ἀξιοματούχων. Δὲν ἔχουν τὰς μεγάλας διαστάσεις ἄλλων ὀνομαστῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἐπιβάλλονται ὅμως μὲ τὴν ταπεινὴν καὶ φιλοκαλῆ ἀρχιτεκτονικὴν των καὶ μὲ τὰς ἀγιογραφίας των, αἱ ὁποῖαι ἀποπνέουν εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον φανερώνουν τὴν βαθεῖαν πνευματικότητα τῶν ἰδρυτῶν των καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, οἱ ὁποῖοι εἰργάσθησαν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑψηλὸν πνευματικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον τῆς Καστορίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δέκα τελευταίων αἰῶνων.

Διότι ἡ ἀνέγερσις ἐνὸς Ἱεροῦ Ναοῦ ἀπὸ κάποιον ἰδιώτην ἐκπληρώνει μίαν ἀνάγκην τῆς ψυχῆς του· φανερῶναι τὴν ἀγάπην του διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν εὐλάβειάν του πρὸς τοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ φιλοκαλία μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Ἱερός Ναός κατεσκευάσθη ἀποκαλύπτει τὴν ἐσωτερικὴν ὠραιότητα τοῦ κτίτορός του καὶ τὴν ἀγάπην του διὰ τὸ οὐράνιον κάλλος.

Ἀλλὰ τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον πολιτισμοῦ καὶ παιδείας τῆς πόλεως ὑμῶν τὸ ἀποδεικνύει καὶ ἡ μακρὰ παράδοσις τῶν φιλοθέων, φιλομαθῶν καὶ φιλογενῶν Καστοριανῶν εὐεργετῶν τῆς μεταβυζαντινῆς περιόδου. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶναι γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ Μανωλάκη Καστοριανοῦ, “βασιλικοῦ πρωτογούναρη”, κτίτορος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Βηθλεέμ, τοῦ Ἱεροῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ πολλῶν σχολείων εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἄλλοῦ, ὅπως εἶναι γνωστὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν λογίων διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι ἐδίδαξαν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως ὑμῶν, καὶ τῶν Καστοριανῶν λογίων, οἱ ὁποῖοι συνέθεσαν λογοτεχνικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐφευρετικὸς καὶ δραστηρίους Καστοριανούς, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ αἰῶνας πρωταγωνιστοῦν παγκοσμίως εἰς τὴν μεταποίησιν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς γούνας, δὲν ἐχρησιμοποίησαν τὸν πλοῦτον των μόνον διὰ προσωπικὴν ἄνεσιν, ἀλλὰ κυρίως διὰ σκοποὺς κοινωφελεῖς. Ἐνδιεφέρθησαν διὰ τὴν πνευματικὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν συμπατριωτῶν των, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἰδρυσαν σχολεῖα καὶ πέραν τῆς Καστορίας καὶ ἐβόηθησαν ποικιλοτρόπως τὴν

Ἐκκλησίαν. Δὲν λησμονοῦμεν ὅτι ἡ συντεχνία τῶν γουναράδων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπῆρξε ἐπὶ αἰῶνας συμπαραστάτης τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ βοηθὸς εἰς τὸ ἔργον τῆς. Μέχρι σήμερον δὲ εἰς τὰ Εἰρηνικὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν περιλαμβάνεται εἰς τὸ Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ δέησις ὑπὲρ τῆς συντεχνίας τῶν Γουναράδων.

Ἀκολούθησε δεξίωσις στὴν αἴθουσα, πού βρίσκεται παραπλεύρως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Κατόπιν ὁ Παναγιώτατος τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέησις στὴν προτομὴ τοῦ ἀείμνηστου μητροπολίτη Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, γιὰ τὴν μορφὴ καὶ τοὺς ἀγῶνες τοῦ ὁποῖου εἶπε:

Διὰ τῆς ἐπιμνημοσύνης δεήσεως τὴν ὁποίαν ἀνεπέψαμεν, θέλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτην Γερμανὸν Καραβαγγέλην, τὸν ἀπὸ Ἰωαννίνων καὶ Καστορίας, διὰ τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸ εὐσεβὲς Γένος μας ἀπὸ ὅλας τὰς θέσεις εἰς τὰς ὁποίας ἐτοποθετήθη, καὶ νὰ παρακαλέσωμεν τὸν Κύριον νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διὰ Συνοδικῆς ἀποφάσεως κατεδίκασεν ἐπισήμως τὸν ἐθνοφυλετισμὸν, ἐπειδὴ γνωρίζει καλῶς ὅτι ἡ ἀπόδοσις μεγαλύτερας τῆς πρεπούσης σημασίας εἰς τὴν φυλετικὴν καταγωγὴν καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν, μόνον διχονοίας καὶ σχίσματα ἤμπορεῖ νὰ διασπείρῃ μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, σχίσματα τὰ ὁποῖα τραυματίζουν τὴν ἐνότητά των καὶ σχίζουν τὸν ἄρραφον χιτῶνα τοῦ Κυρίου.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀνέκαθεν ὑπῆρξε θεματοφύλαξ αὐτῆς τῆς ἐνότητος. Δι' αὐτὸ ὅταν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα μερὶς τῶν Ἱεραρχῶν γειτονικῆς Ὁρθοδόξου χώρας, διεκήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, ὄχι διὰ τῆς κανονικῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ στηριζομένη μόνον εἰς φυλετικὰς καὶ γλωσσικὰς διαφορὰς, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ἀντέδρασε. Καὶ ὅταν ἡ βία τῶν σχισματικῶν ἐπὶ τῶν φιλησύχων πιστῶν τῆς περιοχῆς ἐκλιμακώθη, τότε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐτοποθέτησε καταλλήλους ποιμενάρχας εἰς τὰς δοκιμαζομένας Ἱεράς Μητροπόλεις, διὰ νὰ ἀντιδράσῃ μὲ κάθε θεμιτὸν μέσον

εἰς τὸ κῆμα τῆς βίας καὶ νὰ προστατεύουν τὸν λαὸν ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς, τὰς σφαγὰς καὶ τὰς βιαιοπραγίας. Ἐδῶ πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι ἀποφάσεις, ὡς ἡ προαναφερθεῖσα, ἀποτελοῦν σταυρὸν διὰ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ ὅτι πολλὰς φορὰς αὕτη προσέφερε στελέχη τῆς ὡς θυσίαν ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς Γένους μας. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρξε καὶ ὁ ἀείμνηστος Γερμανὸς τὸν ὁποῖον ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατέστησε Μητροπολίτην Καστορίας τὸ 1900 εἰς ἡλικίαν 34 μόλις ἐτῶν. Ἐποίμανε τὴν θεόσωστον ἐπαρχίαν του ἐπὶ ὀκταετίαν. Ἐνίσχυσε τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς μὲ κάθε τρόπον καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν κανονικὴν Ἐκκλησίαν ὄλων σχεδὸν τῶν ἐνοριῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀποσκιρτήσῃ. Κάποια ἀπὸ τὰ μέσα καὶ τὰς μεθόδους, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησε μόνον “κατ’ ἄκραν οικονομίαν” καὶ λόγῳ τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς δικαιολογοῦνται.

Ὁ πιστὸς λαὸς τῆς Ἐπαρχίας του τὸν ὑπερηγάπησε. Καὶ σήμερα, ἕνα σχεδὸν αἰῶνα μετὰ, ἰσχύει αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάποιος διδάσκαλος τοῦ εἶπε προσφωνώντας τον: “Φεύγεις, μὰ τ’ ὄνομά σου θὰ μείνῃ γιὰ πάντα ἀνάμεσά μας... Κι αὐτὰ τὰ νερὰ καὶ τὰ λαγκάδια καὶ τὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας θὰ τὸ ἀντιλαλοῦν αἰῶνια ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιά!”. Αὐτὸ ἐσεῖς τὸ γνωρίζετε ἐκ πείρας. Τὸ ἀπεδείξατε πρὸ τεσσαρακονταετίας μὲ τὸ νὰ μετακομίσετε τὰ λείψανά του ἀπὸ τὴν Βιέννην ἐδῶ καὶ τὸ ἀποδεικνύετε μὲ τὸ νὰ τιμᾶτε ποικιλοτρόπως τὴν μνήμη του.

Ἀλλὰ καὶ οἱ συνεπίσκοποι του τὸν ἐκτίμησαν. Μάλιστα ἕνας ἄλλος διακεκριμένος Ἱεράρχης, ὁ Ἱερομάρτυς ἅγιος Χρυσόστομος Σμύρνης, ὁ ὁποῖος ἦτο τότε Μητροπολίτης Δράμας, τὸν ἐθεώρει ὑπόδειγμα πρὸς μίμησην καὶ τοῦ ἔγραφε, ὅταν αὐτὸς ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Καστορία: “Ἡμεῖς, μαθηταὶ τῆς μεγάλης νέας Σχολῆς, ἦν σὺ ἴδρυσες ἐν Μακεδονίᾳ θὰ φροντίσωμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰ ἴχνη σου”.

Ὁ ἀείμνηστος Γερμανὸς ἐδέχθη ὡς θυσίαν τὴν τοποθέτησίν του εἰς τὴν θεόσωστον Ἐπαρχίαν σας κατ’ ἐκείνην τὴν δύσκολον περίοδον. Δὲν ὑπελόγισε τὸν ἑαυτὸν του. Δὲν ἐφοβήθη διὰ τὴν ζωὴν του. Μὲ τὴν ἰδίαν διάθεσιν αὐτοθυσίας τὴν ὁποῖαν ἔδειξεν εἰς τὴν Καστορίαν ὑπηρέτησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὡς Μητροπολίτης Ἀμασειας. Καὶ ὅταν

τοῦ ἐξητήθη νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ καὶ ὡς Ἐξαρχος Κεντρῶας Εὐρώπης, ὑπήκουσε καὶ δὲν ἠρνήθη, παρ’ ὅλον ὅτι ἐπεθύμει νὰ μείνῃ εἰς τὴν ἀγαπημένην του Ἑλλάδα.

Σήμερον ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, μνήμων τῆς προσφορᾶς του πρὸς αὐτὴν καὶ τὸ Γένος, ἰκετεύει δι’ ἡμῶν τὸν φιλόθρονον Θεὸν νὰ τὸν κατατάξῃ “ἐν σκηναῖς δικαίων”, “ἐνθα οὐκ ἐστὶ πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός, ἀλλὰ ζωὴ ἀτελεύτητος”. Εἴθε δὲ νὰ ἀποτελῇ ὑπόδειγμα αὐταπαρηγήσεως καὶ ἀνδρείας δι’ ὅλους μας, ἰδιαίτερος ὅμως διὰ σᾶς, τὸν λαὸν τῆς ἀγαπημένης του Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας. Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰωνία. Ἀμήν.

Ἀκολούθησε ἐπίσκεψη τοῦ Παναγιωτάτου σὲ ἕνα βυζαντινὸ ναὸ τῆς Καστορίας καὶ στὸ Κέντρο Γούνας Καστορίας, ὅπου συναντήθηκε μὲ φορεῖς τοῦ Νομοῦ. Ἐκεῖ τὸν προσφώνησε ὁ Πρόεδρος τοῦ Κέντρου κ. Νικόλαος Ζουλούμης λέγοντας μεταξὺ ἄλλων:

Στὸν Πατριαρχικὸ ἀνλόγυρο, ὑπάρχει μιὰ μαρμάρινη βρύση. Στὴ ράχη τῆς, ὑπάρχει μιὰ ἱστορικὴ ἐπιγραφή μὲ χρονολογία 1798. Τῆς ἐποχῆς τῆς πρώτης Πατριαρχίας τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε’. Δὲν εἶναι μόνον ἔργο τέχνης. Εἶναι μιὰ βαθυστόχαστη ἐκδήλωση φαναριωτικῶν συνειδησῶν τῆς εὐσεβοῦς καὶ φιλόνης συντεχνίας τῶν Γουναράδων πρὸς τὸν Θρόνον. Καὶ στοὺς ἔντεχνα γλυμένους στίχους τοῦ μαρμάρου, διαβάζομε τοὺς τρεῖς λόγους, γιὰ τοὺς ὁποῖους ἔγινε αὕτη ἡ προσφορὰ τῶν γουναράδων.

Πρῶτα, γιὰ νὰ ἔχει λέει, ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία «ρέον ὕδωρ» γιὰ πάντα, νὰ εἶναι δηλαδὴ τοῦ ἐλέους Κυρίου πλήρης, σὰν τὸν ἀσίγαστο καὶ ζωντανό της λόγο. Δεύτερο, γιὰ νὰ τὸ ἀρύονται, νὰ τὸ πίνουν, «ἄνθρωποι παντὸς γένους». Σὰν δηλαδὴ τὴν οἰκουμενικὴ τῆς μαρτυρία καὶ μέριμνα. Καὶ τρίτον, γιὰ νὰ μὴν παύσουν νὰ εὐχονται γι’ αὐτοὺς καὶ οἱ μετέπειτα «μιμούμενοι τὸν τόπον». Μιμούμενοι δηλαδὴ τὴν ἀποστολὴ τῆς Μεγάλης τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, πὺν εἶναι γιὰ ὅλους μία ἐκ βαθέων εὐχή.

Αὐτοὺς τοὺς τρεῖς λόγους τῆς συντεχνίας τῶν Γουναράδων, μέσα ἀπὸ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἀλήθεια, κρατᾶμε ὑπερήφανα σήμερα στὸ χέρι καὶ στὴν σκέψη μας. Καὶ πίνοντας νοερὰ νερὸ ἀπὸ τὴν βρύση τῶν Γουναράδων στὸν ἀνλόγυρο τοῦ

Η ξενάγηση τῶν δύο Προκαθημένων στους Ἁγίους Ἀναγύρους Καστοριάς.

Κατάθεση στεφάνου ἀπὸ τὴν Α.Θ.Π. στὸ μνημεῖο τοῦ Μητρο. Καστοριάς Γερμανοῦ Καραβαγγέλη.

Πατριαρχεῖον, εἴμαστε σίγουροι, Παναγιώτατε, ὅτι ἡ ἐμφανὴς εὐλογία τοῦ Κυρίου πρὸς ἐμᾶς, ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ τὴν ὑψιστὴ τιμὴ καὶ εὐλογία, νὰ σᾶς ἔχουμε σήμερα ἐδῶ, θὰ φέρει στὸν δοκιμαζόμενο κλάδο, καὶ στὸν λαὸ τῆς θεοφύλακτῆς Καστοριάς, πλούσια τὰ ἐλέη Του.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας Γούνας κ. Λάζαρος Φωτιάδης εἶπε στὸν Παναγιώτατο:

Οἱ γουνοποιοί, Παναγιώτατε, πὸν χρόνια τώρα στέκονται στὸ χῶρο αὐτό, συνδέονται ἄρρηκτα μὲ τὸ Οἰκονομικὸ Πατριαρχεῖο. Προσέφεραν μὲ ἀπλοχεριά τὴν βοήθειά τους, ἠθικὴ καὶ ὑλική, στὴν Μητέρα Ἐκκλησία, ὥστε Ἐκείνη στὸ σεπτὸ κέντρο τοῦ Φαναρίου, στὸν Πατριαρχικὸ Ναό, νὰ δέεται καὶ νὰ μνημονεύει "ὑπὲρ ὑγείας, σωτηρίας καὶ προκοπῆς τῆς συντεχνίας τῶν γουναράδων".

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ἡ παρουσία Σας ἀπόψε ἐδῶ εἶναι πολὺτιμη καὶ ἐνισχυτικὴ. Ἀποτελεῖ πηγὴ δυνάμεως καὶ ἐλπίδος γιὰ τὸ μέλλον. Καὶ μόνο τὸ ἄγγιγμα τοῦ ράσου Σας στὸς χώρους τοῦ κτιρίου αὐτοῦ, στὸ ὁποῖο συγκεντρώνεται ὅλος ὁ μόχθος καὶ οἱ ἐλπίδες τῶν συναδέλφων μας, μεταφέ-

ρει σὲ ὄλους μας τὴν χάρη καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ποὺ τόσο τὴν ἔχουμε ἀνάγκη, γιὰ νὰ ξεπεράσουμε τὴν οἰκονομικὴ κρίση ποὺ διέρχεται ὁ τόπος μας καὶ ἰδιαίτερα ὁ κόσμος τῆς γούνας.

Αἰσθανόμαστε, ἀκόμη, ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐμεῖς οἱ ἀπόγονοι τῶν γουναράδων, ποὺ ἔζησαν κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη καὶ τὴν προστασία τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ γαλονγήθηκαν πνευματικὰ ἀπὸ αὐτὴν, νὰ Σᾶς εὐχαριστήσουμε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μας γιὰ τὴν ἐπίσκεψή Σας, τόσο στὴν πόλη μας, ὅσο καὶ στὸν χῶρο αὐτὸ τῆς γούνας, στὸν κόπο καὶ στὸ μόχθο τῆς πλειονότητος τῶν κατοίκων τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς.

Ὁ Παναγιώτατος στὴν ἀντιφώνησή του ἀνέφερε:

Ὡς καὶ ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου πρὸ ὀλίγου ἀνεφέραμεν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διατηρεῖ στενοτάτους δεσμούς μετὰ τῆς συντεχνίας τῶν γουνοποιῶν καὶ ἔχει περιλάβει εἰς τὰς εἰρηνικὰς δεήσεις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν εἰδικὴν ὑπὲρ αὐτῶν δέησιν. Ὡς ἐκ τούτου αισθανόμεθα ἰδιαίτεραν συγκίνησιν ἐπισκεπτόμενοι τὸ Κέντρον Γούνας τῆς Καστορίας καὶ γνωρίζοντες ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Συντεχνίας αὐτῶν, τῆς ὁποίας κλάδοι καὶ μέλη εὐρίσκονται εἰς τὰς σπουδαιοτέρας χώρας τοῦ κόσμου.

Στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχῃ οἱ γουνοποιοὶ τῆς Καστορίας πρόσφεραν χαρακτηριστικὰ ἀναμνηστικὰ δῶρα. Τὸ βράδυ παρατέθηκε ἐπίσημο δεῖπνο πρὸς τιμὴν τοῦ Παναγιωτάτου σὲ παραλίμνιο ξενοδοχεῖο, στὸ ὁποῖο παρακάθησε ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι. Πρόποση ἔκανε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφεῖμ ὁ ὁποῖος εἶπε:

Παναγιώτατε, αἶνον καὶ δοξολογίαν προσφέρουμεν τῷ Σωτῆρι Θεῷ, διότι ἔσχομεν τὴν μεγάλην εὐλογίαν τῆς ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Παναγιότητος εἰς τὴν ἀκριτικὴν καὶ ταπεινὴν ταύτην ἐπαρχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐπιείκεια τῆς Ἐκκλησίας ἔταξεν ἡμᾶς Ποιμένα καὶ Ἐπίσκοπον.

Ἐμπλεοι, λοιπόν, πνευματικῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, μετὰ τὴν ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ ψαλεῖσαν Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἀφίξει Ὑμῶν εἰς

τὴν θεοφρούρητον πόλιν ταύτην, παραθέτομεν τὸ λιτὸν τοῦτο Δεῖπνον, πρὸς τιμὴν τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς, δοξολογοῦντες πάλιν καὶ πολλάκις τὸν ἐλεοῦντα καὶ τρέφοντα ἡμᾶς ἐκ τῶν πλουσίων Αὐτοῦ δωρεῶν Ὑπεράγαθον Κύριον, τὸν χαρίσαντα εἰς ἡμᾶς τοιαύτην τιμὴν καὶ εὐλογίαν.

Διὸ καὶ εὐχαριστοῦντες Ὑμῖν ἐκ βάθους καρδίας, καθὼς καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίῳ Χριστοδούλῳ καὶ τῇ χορείᾳ τῶν λοιπῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, καὶ διαβεβαιοῦντες ὅτι πάντοτε θὰ ἐνθυμούμεθα τὸ Σεπτὸν Ὑμῶν Πρόσωπον καὶ τὴν μαρτυρικὴν Προπόθηρον Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, “τὸν μέγαν Θρόνον, τὸ περιβόητον Πρᾶγμα καὶ Ὄνομα”, κατὰ τὸν ἱερὸν Βαλασαμῶνα, ἐγείρομεν τὸ ποτήριον τοῦτο, εὐχόμενοι υἰοπρεπῶς ὑπὲρ ὑγείας τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Παναγιότητος, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Χριστοδούλου καὶ τῆς τιμίας συνοδείας Ὑμῶν. Πολλὰ τὰ ἔτη Σας.

Ὁ Παναγιώτατος ἀντιφώνησε ὡς ἀκολούθως:

Διήλθομεν ἤδη ὀλίγας ὥρας πλησίον σας εἰς τὴν ὠραίαν πόλιν τῆς Καστορίας ἐν μέσῳ τῶν ἀγαπητῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ ἐπλήσθημεν ἀγαθωτάτων ἐντυπώσεων καὶ ἀνεξιτήλων ἐμπειριῶν ἀγάπης καὶ τιμῆς.

Ἐκφράζομεν τὴν χαρὰν, τὴν συγκίνησιν καὶ τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν δι’ ὅλα αὐτὰ καὶ διὰ τὴν πρόφρονα παράθεσιν τῆς τραπέξης ταύτης, ἡ ὁποία ἐπισφραγίζει τοὺς δεσμούς ἡμῶν. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ συννεστίασις ἦτο ἔνδειξις ἀποδοχῆς καὶ ἐμπιστοσύνης, τιμῆς καὶ φιλότητος πρὸς τὸν ἐπισκέπτην, διότι φέρει τοὺς συνανθρώπους πλησίον τῆς κοινῆς ὅλων τροφῆς τῆς ζωῆς, δηλαδὴ καθιστᾷ αὐτοὺς κατ’ αἴθησιν κοινωνοὺς τῆς αὐτῆς ζωῆς [...].

Στὴ συνέχεια, ἀναφέρθηκε μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ στοὺς γουνοποιοὺς οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται, κατὰ τρόπον παγκοσμίως ζηλευτόν, μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς γούνας πρὸς βιοπορισμὸν, ὑπερναπληροῦντες οὕτως ὅσα τὸ φυσικὸν περιβάλλον δὲν τοὺς παρέχει, γεγονός ἀποδεικνύον ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν. Ἡ εὐρηματικότης των καὶ ἡ τε-

χνική τελειότης των εἶναι ἀξία παντός ἐπαίνου.

Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας διὰ τὰ ἐπιτεύγματα. Ἐνδόμεθα ὀλοψύχως πᾶσαν πρόοδον εἰς τὰς ἐργασίας τῶν γουνοποιῶν καὶ ὄλων τῶν κατοίκων τοῦ Νομοῦ Καστορίας καὶ ἐπιδαφιλεύομεν εἰς πάντας τὴν ὀλόθυμον πατρικὴν εὐχὴν καὶ Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν. Ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Οἱ δύο Προκαθήμενοι καὶ τὰ μέλη τῶν συνοδειῶν τους διανυκτέρευσαν στὴν Καστοριά.

Στὴν Ἱ. Μητρόπολη Κίτρους καὶ Κατερίνης

Τὸ Σάββατο 29 Μαΐου ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, Σεβ. Μητροπολίτες τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, κληρικούς καὶ λαϊκούς ἐφθασε στὴν Ἱ. Μητρόπολη Κίτρους καὶ Κατερίνης.

Στὴν κεντρικὴ πλατεία τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Ἱ. Κληρὸς καὶ Λαὸς μὲ ἰδιαίτερα ἐγκάρδια αἰσθήματα. Ὁ χώρος ἦταν σημασιοτολισμένος καὶ τὴν πανηγυρικὴ ἀτμόσφαιρα ὑπογράμμιζαν οἱ κωδωνοκρουσίες τῶν Ἱ. Ναῶν. Ἐκεῖ ὁ Δήμαρχος Κατερίνης κ. Ἰωάννης Ἀμοιρίδης προσφώνησε μὲ θερμότητα τὸν Παναγιώτατο λέγοντας μεταξὺ ἄλλων:

ὑποδεχόμεστε τὸν Σεπτὸ Προκαθήμενο τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν Πατριάρχη τοῦ Γένους, σύμβολο τῶν καμῶν καὶ τῶν πόθων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Σᾶς καλωσορίζουμε στὴν πολυαγαπημένη μας πόλη, τὴν ὁποία εὐλογεῖ καὶ προστατεύει ὡς πολιοῦχος ἡ Ἁγία καὶ ἐνδοξος Μεγαλομάρτυς Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, Παρθένος καὶ Πάνσοφος Αἰκατερίνα τοῦ Θεοβάδιστου ὄρους Σινᾶ, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα φέρει πρὸς τιμὴν της, ἀπὸ ἰδρύσεως, ἡ Πιερικὴ πρωτεύουσα.

Καλῶς ἤλθατε, στὸν τόπο τὸν ὁποῖο σκέπει ἀπὸ τὸ ἱερὸ βουνὸ τῆς Οἰκουμένης ὁ οἰκιστὴς τοῦ Ὀλύμπου, ὁ θαυματουργὸς Ὅσιος Διονύσιος.

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος, Παναγιώτατε, στὰ ἱερὰ χώματά μας, στὰ χώματα τῆς γῆς τῶν Μακεδόνων, τὰ ὁποία ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς ἱστορικῆς συνέχειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Στὴ γειτονικὴ Μεθώνη, τὸ 51 μ.Χ. ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος μὲ τὸ πέρασμά του ἀνέδειξε τὸν ὀρίζοντα τῆς χριστιανικῆς μεγαλοπρέπειας.

Γιὰ τὸ στέριωμα τῆς «τοῦ Χριστοῦ Πίστεως καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία» χύθηκαν μὲ προστάρη τὸν Δεσπότη καὶ Παπά, σὲ τοῦτα τὰ χώματα, μὲ τὰ σπασμένα ἀγάλματα καὶ εὐλογημένα εἰκονοστάσια, ποταμοὶ αἵματος.

Νιώσαμε τὸ δάκρυ καὶ τὸν καημὸ τῆς Ρωμοσύνης, ἀλλά, Παναγιώτατε, βροντοφωνάζομε ἀπὸ τὴ λεύτερη γῆ μας, ὅτι δὲν θα ἐπιτρέψομε ἄλλη ταπεινώση γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ γένος. Νὰ εἶσθε σίγουρος καὶ βέβαιος γι' αὐτό.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σταθῶ στὴν ἐπωδὸ τοῦ πολέμαρχου ἀγωνιστῆ τῆς ἐλευθερίας, στρατηγῶ Μακρυνγιάννη «χωρὶς ἀρετὴ καὶ πόνο εἰς τὴν πατριδα, καὶ πίστη εἰς τὴν θρησκείαν τους, ἔθνη δὲν ὑπάρχουν». Θρησκεία καὶ πατριδα μᾶς κράτησαν ἐπὶ αἰῶνες ὡς ἔθνος καὶ ὡς λαό. Τὸ ξέρετε, ὅπως ἐπίσης τὸ βλέπετε σήμερα στὰ πρόσωπα τῶν συμπατριωτῶν μας, οἱ ὁποῖοι σᾶς ὑποδέχονται ὡς «πάντες ἀπολαύοντες τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως, ὡς πάντες ἀπολαύοντες τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητας».

Γιατί, ὁ Ὁρθόδοξος λόγος κατηγεῖ τὰ ὄψα. Εὐφραίνει τὰς καρδίας. Ὑπερβαίνει τὰς προσδοκίας. Καταργεῖ τοὺς φόβους. Παύει τὸν θρήνον καὶ φέρει τὴν χαρὰν. Παρέχει τὴν ἄφεσιν. Ὁμιλεῖ τὴν γλώσσαν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

Εἶναι ἡ δεύτερη φορὰ στὴν ἱστορία τῆς πόλης μας ποὺ λαμβάνει χώραν ἐπίσκεψη τοῦ Προκαθήμενου τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Εἶσθε ὁ Πατριάρχης τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ὁ ὁποῖος ἀπὸ καθέδρας τοῦ ταπεινοῦ Φαναρίου, «φαίνει τοῖς πᾶσι» μὲ τὸ ἄσβεστο φῶς τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἶναι «ἐλεύθεροι πολιορκημένοι οἱ κληρικοὶ τοῦ Φαναρίου», ὅπως πολὺ σωστὰ τοὺς χαρακτήρισε πρόσφατα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας κύριος Χριστόδουλος, ἓνας ἀκόμα ἀξιόλογος καὶ ἀξιοθαύμαστος ἡγέτης τοῦ χριστιανισμοῦ, τὸν ὁποῖο μὲ μεγάλη χαρὰ ὑποδεχόμεστε στὴν πόλη μας γιὰ δεύτερη φορὰ.

Ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ὑπῆρξε κιβωτὸς τοῦ ἔθνους καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις ἡ οὐσιώδης Ἑστία του. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποτελεῖ χριστογέννητο ἱερὸ θεομῶ. Κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη, ἀποτελεῖ τὴν εὐσεβῆ πηγὴ τοῦ Γένους, ἡ ἀενάως ρέουσα ὕδωρ «ἄλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον». Καὶ ὡς ἐκ τούτου,

ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βυζαντίου, εἶναι φυσικό νὰ βασιλεύει ἐπὶ αἰῶνες στὶς καρδιές τῶν Ὁρθοδόξων, ὡς σκῆνωμα θεϊκῆς δόξας, πέρα τῶν περιπετειῶν τῆς ἱστορίας συνεχῶς μεταλλασσομένων.

Ἡ Ὁρθοδοξία, μὲ φιλειρηνικό ἐπὶ αἰῶνες ρόλο ἀλλὰ καὶ μὲ τίς πλούσιες ἠθικῆς παραδόσεις, ἀποτελεῖ τὸν συνεκτικό ἰστό τῆς Ἐθνικῆς μας ὑπόστασης καὶ τῆς πολιτιστικῆς μας ταυτότητας. Μὲ τὴν παγκόσμια φυσιογνωμία της, συμβάλλει στὴν ὥθηση γιὰ σύσφιξη τῶν σχέσεων τῶν λαῶν καὶ στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπικοινωνίας. Ἰδιαίτερα σήμε-
ρα, πὸν ἡ περιοχὴ μας διέρχεται κρίση στὸν τομέα τῆς εἰρήνης, δὲν θὰ ἀργήσει νὰ εἰσακουσθεῖ ἔμπρακτα ἡ φωνή σας, γιὰ εἰρήνη τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Φτάνει πιά. Τὰ ὄπλα δὲν δίνουν λύσεις. Ἐνώ-
νουμε τὴ φωνή μας μαζί σας, γιὰ ἐπὶ γῆς εἰρήνη
στὰ Βαλκάνια, παντοῦ καὶ πάντοτε.

Παναγιώτατε, Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν τιμη-
τική σας παρουσία, τὴν θεόπεμπτη εὐλογία καὶ
τὴν πατρική εὐχή. Ὁ σύγχρονος Ἑλληνισμὸς χρει-
άζεται πνευματικούς καὶ πεφωτισμένους ἡγέτες
τοῦ δικοῦ σας κύρους ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐθνικοῦ καὶ
θρησκευτικοῦ σας ἀναστήματος.

Στὸν τόπο μας, στὴ Μητρόπολη τῆς Πιερίας,
ἐμεῖς προσπαθοῦμε νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν ἰδε-
ωδῶν τῆς πίστεως, τῶν παραδόσεων καὶ τῶν
ἀξιῶν τοῦ Ἔθνους μας.

Καθοδηγητὴς μας, ὁ πνευματικός μας ἡγέτης,
ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερί-
νης καὶ Πλαταμῶνος κ. Ἀγαθόνικος, ὁ ὁποῖος ἐπι-
τελεῖ ἓνα ἀξιόλογο καὶ ἀξιοζήλευτο ἔργο. Μὲ τὴν
εὐλογημένη διακονία του, ἡ Κατερίνη καὶ Πιερία
γνώρισαν στιγμὲς δημιουργίας, κοινωνικῆς προ-
σφορᾶς, ἀγάπης, φιλανθρωπίας, καρτερίας, ἀγα-
θοεργίας. Συνάνθρωποί μας γεύθησαν τὴν παρη-
γορία, τὴ συμπόνια, ἀπάλυνε ὁ πόνος τους, ζεστά-
θηκε ἡ καρδιά τους. Μακαρίζουμε τὸν Θεὸ καὶ
Πατέρα μας γιὰ τὸ θεάρεστο ἔργο τοῦ Ποιμενάρ-
χη μας.

Ἡ Κατερίνη, πόλη πὸν γνώρισε τὴν ἐλευθερία
στὶς ἀρχές τοῦ τελευταίου αἰῶνα, ἀνθίσε καὶ
ἤκμασε, στηριζόμενη στὸ ἀσίγηστο πάθος τῶν κα-
τοίκων γιὰ πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη. Δημιούργησε,
ἐπὶ δεκαετίες, σ' ὅλες τίς μορφές τοῦ πρωτογενῆ
τομέα, ἀλλὰ, ἐξελίχθηκε περισσότερο τὰ τελευ-
ταῖα χρόνια, βασιζόμενη στὶς σύγχρονες πηγές

ἀνάπτυξης, μὲ ιδιαίτερη βαρύτητα στὸ ἐμπόριο,
τὴν μεταποίηση καὶ τὸν τουρισμὸ, ἐκμεταλλεόμε-
νη τίς μοναδικές φυσικὲς ὁμορφιές, πὸν σμίλειψε,
μὲ ξεχωριστὸ μεράκι, ὁ πρωτομάστορας Θεός,
κατὰ πὸς λέει ὁ ποιητής.

Δημιουργικός, φιλειρηνικός, φιλοπρόοδος ὁ
λαὸς μας, ἔδωσε τὸ παρὼν στὶς ἀπαιτήσεις τῶν
καιρῶν. Παρὼν στοὺς ἀγῶνες γιὰ τὸ σεβασμὸ
τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιῶν, τὴ δημοκρατία, τὴν κοι-
νωνική δικαιοσύνη. Τὸ αἷμα τῶν προγόνων μας
γιὰ τὴν ἐλευθερία δὲν πῆγε χαμένο. Μὲ ψηλὰ τὸ
κεφάλι συνεχίζουμε, ὥστε νὰ σηκωθοῦμε λίγο ψη-
λότερα...

Στὸν Παναγιώτατο ὁ Δήμαρχος Κατερίνης
πρόσφερε τὸ χρυσὸ κλειδί τῆς πόλεως καὶ τοῦ
ἀνήγγειλε ὅτι τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο μὲ ὁμόφωνη
ἀπόφασή του τὸν ἀνακήρυξε Ἐπίτιμο Δημότη
Κατερίνης. Στὴν προσφώνηση τοῦ Δημάρχου
ἀπάντησε ὁ Παναγιώτατος μὲ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ σημερινὴ ἐπίσκεψις καὶ τιμητικὴ ὑποδοχὴ
ἐπιτρέπει εἰς ἅπαντας νὰ χαιρετίσωμεν τόσον τὴν
ἀμοιβαιότητα τῶν αἰσθημάτων ἀγάπης καὶ τιμῆς,
ὅσον καὶ τὴν πρόοδον καὶ προκοπὴν τῶν νέων
πατρίδων, τὰς ὁποίας δυσχερεῖς καιροὶ ἔδωκαν
εἰς γενεάς προσφύγων ἐξ Ἀνατολῆς. Συμπίπτει
πρὸς μίαν ἱστορικὴν ἐπέτειον, ἡ ὁποία ἐπεσφράγι-
σε μίαν περίοδον ἐσωτερικῶν συγκρούσεων τοῦ
Γένους καὶ ἀπομακρύνσεως μεγάλης μερίδος
αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀκραιφνοῦς ὀρθοδόξου πίστεως
καὶ ἐπιτρέπει νὰ συνεορτασθῇ μεθ' ὄλων, τῶν τῆς
Ἑλληνικῆς καὶ Ὁρθοδόξου Παιδείας μετεχόντων,
ἡ προφανῆς σημερινὴ ὁμόνοια, εἰρήνη, ἀγάπη καὶ
κοινὴ προσευχὴ, ἣτις πλέον εἶναι καὶ δέον νὰ πα-
ραμεινῇ κτῆμα καὶ δῶρον ἀπάντων τῶν μελῶν
τοῦ πληρώματος τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας.
Διότι ἡ ἐνότης ἡμῶν εἶναι ἀπόδειξις τῆς εἰς τὸν
αὐτὸν Χριστὸν πίστεως ἡμῶν.

Ἡ εὐλογημένη τῆς Κατερίνης πόλις κεῖται ἐν
μέσῳ πεδίου καὶ γηλόφων ἔκπλαται ἱστορικῶν καὶ
δημιουργικῶν. Ἡ ἀρχαία εὐσέβεια ἔπλασεν ἐκ τοῦ
Ὀλύμπου καὶ τοῦ Δίου λαμπροὺς ἀγῶνας ἰδεῶν.
Ἡ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου Ὁρφέως εἰκὼν, ἡ εἰς τὰ
Λεῖβηθρα, ἐνωρὶς ἠγαπήθη ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν
τέχνην, ἡ ὁποία παρωμοίασε προσφυνῶς τὴν προσ-
ήλωσιν τῶν ζωντανῶν τῆς γῆς πρὸς τὸν ἀρχαῖον
αὐτὸν ἀοιδόν, μετὰ τῆς συμβολικῆς παραστάσεως
τοῦ ἀπωλολότου προβάτου, τὸ ὁποῖον ὁ σώσας

Η ύποδογή τής Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κατερίνης. Εἴσοδος στὸν Καθεδρικό ναὸ τής Ἀναλήψεως (Φωτ. Ἀρ. Πανώτη).

αὐτὸ Σωτὴρ Χριστὸς φέρει μετ' ἀγάπης ἐπὶ τῶν ὤμων Του. Ἡ δὲ πλησιόχωρος καὶ συνεγγίζουσα τὴν ἀκτὴν Ἀγιωτάτη Ἐπισκοπὴ Κίτρους ἐνωρὶς ἐφημίσθη διὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν φροντίζουσαν χεῖρα τῶν ἀρχιερέων της, ὡς δεικνύουν τὰ λαμπρὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα.

Οἱ ἀρχαῖοι μύθοι ἐπλάσαν τὴν ὀμηρικὴν εἰκόνα τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τὸν Ὀλύμπου εἰς τὸν Ἄθωνα καὶ εἶτα εἰς τὴν Τρωϊκὴν Ἴδην. Ὁ νέος χριστιανικὸς κόσμος κατηύθυνεν τὰς νέας σωτηριώδεις ιδέας τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, ἐκ τῆς Τρωάδος, ἐνθεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐξεκίνησεν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τοῦ Ἄθωνος, ὅστις κατέστη τὸ ἀγαθὸν καὶ δίκαιον Περιβόλιον τῆς Παναγίας, ἕως τὰ πρόβοννα τοῦ Ὀλύμπου, ἐνθα ἡ σημερινὴ ὑποδοχὴ καὶ συνάντησις, καὶ πέραν αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν κόσμον, ἵνα φέρῃ εἰς αὐτὸν μῆνυμα σωτηρίας, χαρᾶς, ἐνότητος καὶ δημιουργίας.

Τοιοῦτους στοχασμοὺς ἠγειρεν εἰς τὴν σκέψιν ἡμῶν ἡ τοῦ τόπου τούτου ἱστορία καὶ ἀπεμάκρυνε τὸν νοῦν ἐκ τοῦ παρόντος εἰς τὰ ἀπύθμενα βᾶθη τοῦ παρελθόντος.

Ὅμως τὸ παρὸν εἶναι ζωντανὸν καὶ βιώνεται ὡς προέκτασις τοῦ παρελθόντος καὶ ὡς πρόγεν-

Ὁ Ἀγιασμός τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου Ἐπισκοπέιου τῆς Κατερίνης (Φωτ. Ἀρ. Πανώτη)

σις τοῦ μέλλοντος, ὥστε ἀντιλαμβανόμεθα τὴν παροῦσαν χαρὰν τῆς συναντήσεως ὡς ἀντικατοπτρισμὸν τῆς μεγάλης χαρᾶς τῆς αἰωνίου καὶ ἀκατάλυτου συναντήσεως καὶ κοινῆς ζωῆς.

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ὅμως διὰ τὴν πρόφρονα ὑποδοχὴν, τοὺς τιμητικούς λόγους καὶ ἐκδηλώσεις καὶ ἐπιδαφιλεύομεν εἰς ὑμᾶς ὀλόθυμον τὴν πατρικὴν ἡμῶν εὐχὴν καὶ τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογία. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἴη μεθ' ὑμῶν.

Κατόπιν ἐψάλη Δοξολογία στὸν Ἰ. Ναὸ τῆς Ἀναλήψεως Κατερίνης γιὰ τὴν ἄφιξη τοῦ Παναγιωτάτου ἐκ μέσῳ πληθούσης ἐκκλησίας. Στὸ τέλος ὁ Νομάρχης Κατερίνης κ. Παπαστεργίου χαιρέτισε τὴν ἄφιξη τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχῆ λέγοντας μεταξύ ἄλλων:

Ἐμεῖς οἱ Πιερεῖς τρέφουμε αἰσθήματα πίστεως, ἀφοσίωσης καὶ πρωτίστως καθημερινῆς πρακτικῆς τῆς θρησκευτικῆς μας εὐλάβειας. Γιατὶ πιστεύουμε ὅτι ἡ πίστις στὸ Θεό, ἡ πίστις στὴν Ὁρθοδοξία ἀσκεῖται. Εἶναι ἄσκηση καθήκοντος, ἄσκηση ψυχῆς ἢ καθημερινὴ πραγμάτωση τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Κυρίως σήμερα διαμέσου τῆς σκληρῆς πραγματικότητας, τοῦ βιοπορισμοῦ καὶ τῆς ἀντιμετώπισης τῶν δυσκολιῶν, ἐμεῖς οἱ Πιερεῖς βαδίζουμε στὸ δρόμο τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀντλοῦμε δύναμη καὶ πίστις ἀπὸ τῆ δική σας ἀποστολή. Ἀντλοῦμε δύναμη καὶ κουράγιο ἀπὸ τῆ δική σας προσπάθεια. Ἡ εὐαισθησία σας καὶ τὸ ἔργο σας στὰ κοινωνικά καὶ οἰκολογικά προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν οἱ σύγχρονες δυτικὲς κοινωνίες, ἀποτελοῦν γιὰ ἐμᾶς, τὸν ὁδηγὸ σκέψης καὶ δράσης.

Ὁ λόγος καὶ τὸ ἔργο Σας γιὰ τὴ διασφάλιση τῆς εἰρήνης, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ὀρθόδοξη παράδοση, ἡ ὁποία προβάλλει τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, γλώσσας ἢ θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, συνιστοῦν ἀρχές καὶ κανόνες, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἀποτελοῦν τὸ βᾶθος τῆς διεθνoῦς νομιμότητας καὶ τάξης.

Παναγιώτατε,

Ἡ Πιερία εἶναι ἓνας λαμπρὸς, πλούσιος καὶ προικισμένος τόπος, γιατί ἔχει εὐεργετηθεῖ ἀπὸ τὸν Πανάγαθο Θεό, μὲ μία εὐφορὴ καὶ ὁμορφὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ γιατί ἔχει ἱκανοὺς καὶ ἄξιους ἀνθρώπους. Σήμερα, ἡ Πιερία καὶ οἱ ἀνθρώποι τῆς δημοσιοῦν προοπτικὲς καὶ θέτουν στόχους. Σ' αὐτὴν

τὴν πορεία δὲν ἀρκεῖ μόνο ἡ σκληρὴ δουλειὰ καὶ τὸ μεράκι. Χρειάζεται τὸ ὄραμα, ὁ σχεδιασμός, καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα ἡ συντεταγμένη προσπάθεια ποὺ ἐνώνει καὶ συνεγείρει ὄλους μας, μακριὰ ἀπὸ σκοπιμότητες καὶ λογικὲς, ἔξω ἀπὸ διαχωριστικὲς γραμμές: πολίτες, φορεῖς, πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἡγεσία. Ἀλλὰ, ὀφείλω νὰ Σᾶς βεβαιώσω ὅτι, ὁ θεμέλιος λίθος αὐτῆς τῆς συντεταγμένης πορείας εἶναι ἡ θρησκευτικὴ μας συνείδηση. Σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια, ἡ θρησκευτικὴ μας πίστις καὶ ἐνότητα ἀποτελεῖ τὴ βάση πάνω τὴν ὁποία οἰκοδομοῦμε τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν μας.

Ἀμέσως μετὰ ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος ἔλαβε τὸν λόγο καὶ προσφώνησε τὸν Παναγιώτατο ὑπογραμμίζοντας μεταξύ ἄλλων:

Ἐκπροσωπῶν ὄλον τὸν πιστὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῶν χαρισμάτων, τὸν εὐλογημένον, τὸν εὐπατρίδη, τὸν εὐγενικόν, τὸν φιλόξενον καὶ δραστήριον τοῦτον Λαὸν τῆς, λόγω τοῦ ὑψηλοτάτου Ὀλύμπου, οὐρανογεῖτονος Πιερίας, ἐπιτρέψατέ μοι, παρακαλῶ, νὰ Σᾶς μεταφέρω τὸ κλίμα τῆς ἐξαιρετοῦ συγκινήσεως, τῆς διακατεχοῦσης τὰς ψυχὰς ὄλων μας οἱ ὁποῖοι ἔχομεν τὴν τιμὴν καὶ εὐλογίαν, παραληροῦντες, νὰ σᾶς ὑποδεχόμεθα εἰς τὸν Τόπον μας.

Σήμερον, ἡ μεγαλόφανος αὐτὴ τῶν Πιεριέων Σύναξις εὐφραίνεται ἐν Κυρίῳ, ὑποδεχομένη μετὰ πανηγυρικῶν ἐκδηλώσεων Ἰμᾶς, τὸν χαρισματικὸν ἡγέτην καὶ Ἀρχιθῦτην τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Εἶπε ἀκόμη ὁ Σεβ. κ. Ἀγαθόνικος στὴν προσφώνησή του:

Ἡ ἀκτινοβόλος προσωπικότης σας, ζωηρεύουσα εἰς τὰς συνειδήσεις ὄλων ἡμῶν, τὴν ἱκανοποιῶσαν καὶ λίαν εὐχάριστον ἐντύπωσιν, ὅτι κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ὑψηλοτάτων καθηκόντων Σας συμμαχεῖτε ἀπολύτως μὲ τὴν εὐθύνην, μᾶς ἐμπνέει τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐπιθύρᾳς νέαν χιλιετίαν, τόσον ἀπὸ τοῦ μαρτυρικοῦ Φαναρίου, ὅσον καὶ μὲ τὰς ἱεράς κατὰ Ἐκκλησίαν ἐπισκέψεις Σας, θὰ συνεχίσετε νὰ ἀναβαίνειτε εἰς τὸ γιγαντιαῖον βᾶθος τῆς τόλμης καὶ τῆς εὐθύτητος, καί, παρουσιάζοντες μίαν βαθυτάτην αἰσθησιν ἀποστολῆς, συνεχῶς θὰ πραγματώνετε τὸν αὐθεντικὸν καὶ ἱστορικὸν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ μίαν ὄντως οἰκουμενικὴν ὀρθόδοξον μαρτυ-

ρίαν και διακονίαν, ή όποία θα χαρακτηρίζεται από την άπαραιτήτως συνοδεύουσαν έστρωμένην και θυσιαστικήν προσφοράν. Καί πάντα ταύτα, μέσα εις ένα ευρωπαϊκόν κόσμον άπηλπισμένον από τας έσωτερικάς ρήξεις, και δοκιμαζόμενον από τας καταφώρους άδικίας, από την άπογοήτευσιν και την όδύνην, έφόσον διαθέτει ένα άναξιόπιστον χριστιανισμόν, προελθόντα από την άλλοτριωτικήν αντίστροφην του Εύαγγελίου.

Ουδόλως, Παναγιώτατε, άγνοείτε την δυναμικήν των ιδεολογικών ζυμώσεων και ρευμάτων των ήμερών μας. Μετά τας άπαιτήσεις του κόσμου ό όποϊος έρχεται, και μετά τας έπιταγάς των άνατροπών αί όποϊοι τας διαδέχονται, Ύμεις συνεχίσατε, παρακαλοϋμεν, με ένα ιερόν και ήσύχιον πείσμα, να ύπογραμμίζετε πανταχοϋ, ότι ή άκαινοτόμητος Όρθοδοξία έχει λόγον παγκόσμιον, οίκουμενικόν και παρεμβατικόν. Με την πείθουσαν δέ δυναμικήν του λόγου σας, έξακολουθεΐτε να βροντοφωνήτε, ότι ή Όρθοδοξία είναι εδώ. Καί παραμένει ή μοναδική έλπίς αυθεντικής προσεγγίσεως του σωτηριολογικού μηνύματος της Άναστάσεως και της άληθοϋς άναστάσεως, μέσα εις τον πολυτάραχον κόσμον της σήμεραν και της αύριον. Καί ότι τό μικρόν «φύραμα» της άδυνάμου κατά κόσμον, αλλά κραταιάς χάριτι Χριστου, Όρθοδόξου Άνατολικής, Μιάς, Άγίας, Καθολικής και Άποστολικής Έκκλησίας, έχει ιστορικόν και εύαγγελικόν χρέος να ζυμώση όλον τό φύραμα του παραστρατημένου Χριστιανισμού της Δύσεως, διατηροϋσα ζωντανόν και άπαραχάρακτον τό σωστικόν έργον του Εύαγγελίου, όπως τουτοηγάζει αυθεντικόν από την ζωήν των Άγίων και την σταυρικήν δύναμιν της Παραδόσεως.

Εις ανάμνησιν της έπισκέψεως του Παναγιωτάτου, του προσέφερε έπιτραχήλιο και ώμόφορο, κεντημένο έπιγονάτιο με σιάλτα που εικονίζουν τον Χριστόν και τους τέσσερις Εύαγγελιστές, καθώς και μία ι. εικόνα με τον προστάτη του άποστολο Βαρθολομαίο και την πολιοϋχο του Άγία Αϊκατερίνα. Ό Παναγιώτατος είπε στην άντιφώνησή του για την άνάγκη και τη σημασία της Έκκλησίας στη ζωή των πιστών:

Χαίρομεν όλως ιδιαιτέρως, διότι σήμεραν ή πρωτόθρονος μεταξύ των Όρθοδόξων Άγιωτάτων Έκκλησιών, ή Έκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως, άσπάζεται δι' ήμων τον Έπίσκοπον και

τόν εύσεβή λαόν της εν Κατερίνη άγιωτάτης Έκκλησίας.

Δίδοντες τον πρωτοχριστιανικόν αυτόν άσπασμόν (Α' Κορ. 16, 19-20) καθιστώμεν έκδηλον την κοινωνίαν της άγάπης και της άληθοϋς πίστωσης μεταξύ των κατά τόπους Άγίων Όρθοδόξων Έκκλησιών. Δίδομεν μαρτυρίαν περι αυτής ταύτης της Έκκλησίας.

Η άνα την οίκουμένην διεσπασμένη Άγία Όρθόδοξος Έκκλησία του Χριστου είναι Μία και φανεροϋται όλόκληρος εν εκάστη τοπική Έκκλησία. Η κατά Χριστόν αύξησις και οίκοδομή εκάστης τοπικής Έκκλησίας σημαίνει την αύξησιν και την οίκοδομήν και της άνα την οίκουμένην Άγίας Όρθοδόξου Έκκλησίας του Χριστου.

Δέν όμιλοϋμεν περι της Έκκλησίας ως κοινωνικού θεσμοϋ, ως την αντιλαμβάνονται τινες των διανοουμένων σήμεραν. Όμιλοϋμεν περι της Έκκλησίας ως όντολογικού σώματος του Χριστου. Όμιλοϋμεν περι του θεανθρωπίνου σώματος, του όποϊου μέλη είμεθα όλοι οι βεβαπτισμένοι Όρθόδοξοι Χριστιανοί και έχομεν θείαν Κεφαλήν τον Θεάνθρωπον Κύριον Ίησοϋν Χριστόν.

Μαρτυρείται εκ της πείρας των Άγίων ότι τό νόημα του κόσμου ύπάρχει και γνωρίζεται εν τη Έκκλησία, εντός της όποίας βιώνεται ή μετά του Χριστου σχέσις ενότητος και άγάπης, ή όποία είναι και ό τελικός σκοπός της ζωής. Δέν ύπάρχει πράγματι νόημα δια τον κόσμον εκτός της Έκκλησίας και της κεφαλής αυτής, του Χριστου. Δέν ύπάρχει σωτηρία εκτός Έκκλησίας. Δέν ύπάρχει ώσαύτως Έκκλησία πέραν της Μιάς Άγίας Καθολικής και Άποστολικής Έκκλησίας, διότι αυτή ως τό μοναδικόν σωμα του Χριστου είναι "τό πλήρωμα του τά πάντα εν πāσι πληρουμένου" (Εφ. 1, 21).

Εις την Όρθόδοξον Έκκλησίαν ύπάρχει τό πλήρωμα της άποστολικής διδασκαλίας και πίστωσης, ή Όρθόδοξος παράδοσις ζωής, τό άκαινοτόμητον και άναλλοίωτον Εύαγγέλιον του Χριστου.

Εις αυτήν ύπάρχει τό πλήρωμα της Χάριτος, δια της όποίας ό άνθρωπος θεοϋται και καθίσταται θείας κοινωνός φύσεως, κατά τον κορυφαϊον άπόστολον Πέτρον. Μάρτυρες τουτου οι Άγιοι, των όποϊων τά χαριτόβρυτα λείψανα εύωδιάζουν ύπερφνωσ και θαυματουργοϋν και μυροβλύζουν.

Εις αυτήν ύπάρχει ή μόνη άληθής όδός σωτηρίας, ήτοι ό Θεάνθρωπος Χριστός, ό όποϊος είπε

“ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ” (Ιω. 14, 6), καὶ εἰς αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος ἐπιτυγχάνει τὴν μόνην ἀληθῆ θεογνωσίαν.

Εἰς αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ εὕρῃ τὴν ἀληθινὴν ἀνάπαισίν του, τὴν λύσιν τῶν ἀδιεξόδων του. Εἰς αὐτὴν ὑπερβαίνει τὸν θάνατον καὶ τὰς συννεπιείας του διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ κόσμος ἔχει πάντοτε καὶ σήμερον τὴν ἄμεσον ἀνάγκην τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὅχι ὡς ἰδεολογίας ἀλλ’ ὡς τρόπου καὶ στάσεως ζωῆς, ὡς ἀμέσου προσωπικῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ Χριστοῦ, ὁ Ὅποῖος διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ καθιστᾷ τὸν πιστὸν ὑπέρτερον τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς.

Γνωρίζομεν τοὺς κόπους τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου σας προσφιλεστάτου ἀδελφοῦ κυρίου Ἀγαθονίκου, ὅστε ἡ Ἐκκλησία τῆς Κατερίνης νὰ αὐξάνῃ ἐν Κυρίῳ εἰς ἐνότητα καὶ ἀγάπην τὴν εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πᾶσαν ἀρετὴν καὶ ἀγαθωσύνην. Ὁ πρῶτος, ὁ ταπεινός, ὁ μειλίχιος Μητροπολίτης σας ἐργάζεται ἐν ἀγάπῃ, ἐν μακροθυμίᾳ ἐν πόνῳ καρδίας, ἐν προσευχῇ πολλῇ, διὰ τὴν ἐπισυναγωγὴν πάντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Διὰ νὰ ζήσουν οἱ πάντες τὴν Ὁρθόδοξον εἰς Χριστὸν πίστιν εἰς τὴν προσωπικὴν των ζωὴν, νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς ἁμαρτίας, τῆς αἰρέσεως, τῆς ἀπελπισίας, καὶ νὰ ἀπολαύσουν τῆς θείας μακαριότητος.

Τὸ μεσημέρι ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἑπεκταθέντος Ἐπισκοπείου, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἀγαθόνικος εἶπε:

Ὁ ἀέμνηστος καὶ διακεκομμένος ἄμεσος προκατόχος μου κυρὸς Βαρνάβας, ὅταν τῷ 1954 ἐγκατεστάθῃ ἐνταῦθα Μητροπολίτης, εὗρε τὴν Μητρόπολιν παντελῶς στερουμένην οἰκήματος, ἐπισκοπικῆς κατοικίας καὶ ὑπηρεσιακῶν γραφείων. Ἀξιεπαίνως δραστηριοποιηθεὶς τότε, κατόρθωσε σὲ σύντομον χρονικὸν διάστημα νὰ ἀνεγείρῃ τὸν παρόντα Μητροπολιτικὸν Οἶκον καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως Κίτρους.

Ἡ ταπεινότης μου, ἐν εὐγνωμοσύνῃ πρὸς τὴν πολύτιμον προσφορὰν του αὐτῆν, καὶ μετὰ πενηνταετίαν, περίπου, ἐκτιμήσασα τὰς συγχρόνους διοικητικὰς, ποιμαντικὰς, ἱεραποστολικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις, ἀπεφάσισε νὰ προβῇ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Ἐπισκοπείου, διὰ νὰ προχωρῇ εὐχερέστε-

ρον τὸ ἔργον τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Καὶ σήμερον, ὁ Ἱερός Κλήρος, ὁ Λαὸς καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Πιερίας, χαίρομεθα χαρὰν μεγάλην, διότι εὐηρεστήθετε, ἅμα τῇ εὐλογημένῃ καὶ πολλαπλῶς εὐεργετούσῃ ἡμᾶς ἀφίξει Ὑμῶν μετὰ τοῦ σεπτοῦ καὶ λαοφιλοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας Κυρίου Χριστοδοῦλου εἰς τὴν ἁγιαζομένην πόλιν μας, νὰ ἐγκαινιάσητε ἁγιαστικῶς τὴν ἐπίσημον εἰσοδὸν μας εἰς τὸ νέον κτίριον.

Σᾶς ὑπερευχαριστοῦμεν, Παναγιώτατε, καὶ δι’ αὐτὴν τὴν ἐξαιρετικὴν εὐλογίαν καὶ τιμὴν. Καὶ Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ εὐχηθῆτε, ὥτε καὶ μετὰ τὰς νέας ἀνετωτέρας συνθήκας, ἡ πορεία τοῦ ταπεινοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας νὰ εὐοδοῦται ἐν θείᾳ δυνάμει καὶ πολλῇ Χάριτι Θεοῦ, διὰ τὸ καλὸν τοῦ πληρώματος τῆς ἱστορικῆς Ἐπισκοπῆς μας, καὶ διὰ τὴν δόξαν καὶ εὐκλειαν τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας.

Κατόπιν τὸν λόγο ἔλαβε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ὁποῖος εἶπε:

Τῷ ὄντι μέγα τι ὑπάρχει τὸ ἀνεγείρειν οἰκοδομὰς τῷ Κυρίῳ, πνευματικὰς τε καὶ υἱικὰς. Πνευματικαὶ τοιαῦται εἶναι ἡ θέωσις καὶ σωτηρία ἡμῶν καὶ τοῦ πλησίον, ἡ πολιτεία ἐν καινότητι ζωῆς, ἡ κάθαρσις, ὁ ἁγιασμός, “οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον”. Τυγχάνει ὁμως μέγα καὶ τὸ υἱικὰς ἀνεγείρειν τοιαύτας, ἐφ’ ὅσον αὐταὶ ἀποβλέπουν εἰς τὸ θεῖον ἔργον τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, τὴν σωτηρίαν ψυχῶν.

Διὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία τελεῖ τὴν τῶν Ἐγκαινίων τελετὴν, δι’ ἧς προσφέρομεν δοξολογικῶς καὶ ἀφιερώνομεν εὐχαριστιακῶς εἰς τὸν Δημιουργὸν τῶν ἀπάντων πᾶσαν οἰκοδομήν, ἵνα αὕτη ἀποτελέσῃ σκῆνωμα τῆς Θείας Αὐτοῦ Χάριτος καὶ καταστῇ ὄργανον αὐτῆς πρὸς ἁγιασμὸν καὶ σωτηρίαν ψυχῶν.

Τὸ παρὸν ἔργον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἐργονομικὴν διευθέτησιν τοῦ χώρου πρὸς καλύτεραν ἀπόδοσιν τῶν ἐργαζομένων τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Θεοῦ ἡμῶν. Ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος “ἕως ἄρτι ἐργάζεται”. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐγκαινιάζομεν τὴν παροῦσαν οἰκοδομήν πρὸς ἐκτέλεσιν ἐντὸς αὐτῆς ἐργασίας ἁγίας.

Τὰ Ἐπισκοπεῖα ὑπῆρξαν ἀνεκαθεν καὶ ἐπάλληξαις τοῦ Γένους ἡμῶν κατὰ τὴν πολυπαθῆ αὐτοῦ πορείαν εἰς τὴν Ἱστορίαν, σύμβολα ἐνότητος, ἐλπί-

δος, παρηγορίας και συντονισμού.

Δηθῶμεν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλλῃ ἀείποτε καὶ εἰς τὴν τοῦ Ἐπισκοπείου τούτου διακονίαν, ἐργάτας ἐμφορομένους ἀποστολικοῦ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην ὑπηρεσίαν, ἵνα καὶ ὁ ἐκάστοτε Ἐπίσκοπος βοηθῆται εἰς τὸ βαρὺ ἔργον τῆς διαπομπάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἐπικαλεσθῶμεν πρὸς τοῦτο καὶ τὰς κραταιὰς πρεσβείας τοῦ διελθόντος καὶ ἐκ τῆς θεοσώστου Ἐπαρχίας ταύτης Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Διὰ τοῦ παρόντος ἔργου, ἐπιβραβεύομεν καὶ συγκοινωνοῦμεν τῇ ἀποστολικῇ αὐτοῦ διακονίᾳ, ὑπὲρ ἧς ἐκεῖνος ἔδωκε μαρτυρικῶς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ τὸ σῶμα. Ἐπικαλεσθῶμεν καὶ τὰς ἀκοιμήτους πρεσβείας τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης, τῆς κηδεμονεύουσας τὴν πόλιν ταύτην, καὶ πάντων τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν Ἁγίων, τῶν βιωσάντων ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μητροπόλει, σὺν τῇ θεοπειθεῖ μεσιτεῖᾳ τῆς Πανυπεράγνου Μητρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἐπικαλεσθῶμεν καὶ τὰς προσευχὰς τῶν θεοφιλῶς διακονησάντων ἀπ' ἀρχῆς ἕως ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῷ Ἐπισκοπείῳ τούτῳ μακαριστῶν κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ἀγνωστῶν ἐργατῶν τῆς Πίστεως, ὧν ὁ Κύριος γινώσκει τὰ ὀνόματα. Ὁ ἐνταῦθα ἐκχυθεὶς τίμιος ἰδρὼς αὐτῶν ἐξαγιαίνει καὶ χαριτώνει ἐπὶ πλεῖον τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον. Πιστευόμεν ὅτι ἡ παρούσα ἐγκαίνιος ἡμέρα τοῦ νεοδημητοῦ τούτου ἔργου θὰ εὐαρεστήσῃ αὐτούς τε καὶ τοὺς ὡς ἄνω μνημονευθέντας Ἁγίους, γεγονός δὲ περ ἐπιτείνει τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησιν ἀπάντων ἡμῶν καὶ ἐπαυξάνει τὸ εὖσημον τῆς ἡμέρας.

Ἐκ τῶν βαθέων τῆς πατρικῆς ἡμῶν καρδίας διδομεν δαψιλεῖς τὰς εὐλογίας καὶ ὀλόθυμον τὴν εὐχὴν, ὅπως “ὁ Θεῖος τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ” διαφυλάττῃ ἀπαρασάλευτον ἑσσεὶ καὶ τὴν προέκτασιν ταύτην μεθ' ὅλου τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς γεραρᾶς καὶ παλαιφάτου αὐτῆς Μητροπόλεως, ἵνα ὑπάρχῃ ἑστία ἀποστολικῆς διακονίας διηλεκτῶς σημαίνουσα Χριστόν, κέντρον μεγαλόπνοον ἐκκλησιαστικόν, ἐν ᾧ θὰ παραδίδηται ἐκ χειρὸς εἰς χεῖρα τὸ ἱερὸν ἔργον, τὸ ἐπιτελούμενον εἰς τὰ Ἐπισκοπεῖα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἴνα ἀποτελῇ ἀκαταπαύστως προέκτασιν τοῦ Ὑπερώου τῆς Πεντηκοστῆς καὶ φέρῃ καρπὸν ἑκατοστεύοντα, ὃν ὁ Κύριος τοῦ ἀγροῦ ἐπισυνάξει εἰς τὰς οὐρανίους

Αὐτοῦ ἀποθήκας.

Ἀκολούθησε πλούσια δεξίωση. Κατόπιν οἱ δύο Προκαθήμενοι ἐπισκέφθηκαν τὴν ἐπισκοπικὴ βασιλικὴ καὶ τὶς ἀρχαιότητες τοῦ Δίου, ὅπου ξεναγήθηκαν ἀπὸ τὸν καθηγητὴ κ. Παντερμαλῆ.

Ὁ Παναγιώτατος διήλθε καὶ ἀπὸ τὸ Λιτόχωρο, ὃ Δήμαρχος τοῦ ὁποῦ ἐπικεφαλῆς τοῦ λαοῦ τοῦ ἐπεφύλαξε ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴ. Σὲ ὀμιλία του πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη τόνισε μετὰ ξὺ ἄλλων:

Στὸ πρόσωπό σας ἀντανακλᾶται ἡ Μητέρα Ἐκκλησία, ὃ ἀκρογωνιαίος λίθος στὸν ὁποῖο στηρίχθηκε τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Γένους μας. Αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας ἔχετε τὴν εὐλογία καὶ τὴ χάρι τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ νὰ προϊύστασθε καὶ εἰς τὸ πρόσωπό σας προσβλέπομε προκειμένον νὰ διασφαλιστεῖ ἡ ἀρραγῆς ἐνότητα τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἡ φωτισμένη ποιμαντορία σας στὸν πάνσεπτο πατριαρχικὸ θρόνο συνιστᾷ τὴν ἐγγύηση ὅτι τὸ πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως θὰ εἶναι καὶ στὸ ἐξῆς παράγοντας σταθερότητας καὶ εἰρήνης. Εἶναι γνωστὲς ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη οἱ εὐαισθησίες καὶ οἱ πρωτοβουλίες σας γιὰ τὴν προστασία καὶ τὸ σεβασμὸ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ γιὰ τὴν κατάπαυση τῶν ἐχθροπραξιῶν στὶς χεμαζόμενες ἀπὸ τὸν πόλεμο περιοχές.

Εἶναι ἱστορικὴ ἡ σημερινὴ ἡμέρα, γιὰτὶ ὑποδεχόμεσθε στὸν τόπο ποῦ καθαγίασαν ὃ πολιοῦχος μας Ἅγιος Διονύσιος ὃ ἐν Ὀλύμπῳ καὶ ὃ ἔθνομάρτυς Κοσμάς ὃ Αἰτωλός, τὸν ἄξιο Ἱεράρχη, τὸν διάδοχο τοῦ Φωτίου τοῦ Μεγάλου, τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη ποῦ με φρόνημα Χριστοῦ καὶ ὑποδειγματικὸ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος ποιμαίνει τὴν Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία.

“Εὐφραίνεται ἐφ Ὑμῖν” καὶ ὃ Ὀλυμπος, τὸ ὑπέρτατον τῶν ὀρέων καὶ παρατάσσει τὸ πιὸ τιμητικὸ ἄγγελμα, τὶς νεφελοσκεπεῖς κορυφές του, γιὰ νὰ ὑποδεχθεῖ τὸν πιὸ ἐπίσημο ἐπισκέπτη του. Καὶ μεῖς, τέκνα πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ βαθέων κράζομεν: “Εὐλογημένος ὃ ἐρχόμενος”, εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα.

Κατόπιν πραγματοποιήθηκε ἐπίσκεψη στὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, ὅπου ἐψάλη δοξολογία, ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ Σκευοφυλακίου καὶ παρατέθηκε γεῦμα.

Προσφωνώντας στὸ Καθολικὸ τὸν Παναγιώ-

τατο ὁ καθηγούμενος Πανσο. Ἀρχιμ. π. Μάξιμος ἀνέφερε:

Ἡ ἄφιξις Σας ἐδῶ, συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ πεπνυμένου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία ἐνταῦθα πληροῖ ἐπίσης τὴν καρδίαν μας μεγίστης χαρᾶς, περιποιεῖ μεγίστην τιμὴν εἰς τὴν Μονὴν μας, διότι διὰ δευτέραν φορὰν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἀεμνήστου προκατόχου Σας κυροῦ Ἀθηναγόρου κατὰ τὸ 1963, ἀξιῶνεται αὕτη νὰ ὑποδέχεται ὡς Μέγαν Ἐπισκέπτην τῆς τὸν Οἴκου-μενικὸν Πατριάρχην.

Ἡ κενωτικὴ κατάβασις τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου δι' ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐπίσκεψις ἐνὸς προσώπου ἔστω καὶ τοῦ πρώτου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, ἀλλὰ Ἐκείνου εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἀντικρύζομεν τὸ ἱστορικὸν βᾶρος τῆς ἀποστολῆς Του. Ἀντικρύζομεν τὸ Βυζαντιόν μας, τὸ ἀποτελοῦν τὸν διαπρύσιον ἔρωτά μας. Τὴν ἔμψυχον εἰκόνα τῆς πονεμένης Ρωμοσύνης. Τὸ ἰδεῶδες μας, πρὸς τὸ ὁποῖον τείνομεν ὡς λαὸς καὶ ὡς ἔθνος. Τὸν ἀσφαλῆ κανόνα τῆς Ὁρθοδοξίας μας καὶ τὸν ἀκτινοβολοῦντα Φάρον μας, ἀπ' ὅπου ὁ πολυπαθὴς Χριστοφόρος λαὸς μας, αἴρων προνομιακῶς, ἀπὸ συστάσεώς του τὸν βαρὺν μαρτυρικὸν σταυρὸν του, καθοδηγεῖται καὶ ὑψοῦται εἰς αἰθερίους καὶ ἀύλους κόσμους.

Οἱ χαλεποὶ καιροί, οἱ ἀντίξοες περιστάσεις, οἱ «σύγχρονοι» πολιτισμοί, ἡ ὑποκριτικὴ ἀγάπη τῶν ἀνωνύμων καὶ ἐπωνύμων δῆθεν ὀμοπίστων ἀδελφῶν μας παρουσιάζουν πάντοτε τὸ ποῦ ἀνήκομεν. Τὸ φιλόθεον καὶ φιλόανθρωπον τοῦτο γένος δὲν ἀνήκει πουθενά, οὔτε εἰς τὴν Ἀνατολὴν οὔτε εἰς τὴν Δύσιν. Δὲν ὑπάρχει προηγούμενον εἰς τὴν ἱστορίαν, πὸν νὰ ἀμιλλᾶται μὲ τὰς παραδόξους συνθέσεις τοῦ Βυζαντίου, συνθέσεις τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς πολιτικῆς, τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς ἐγκοσμίου ἐξουσίας, τῶν θείων ἀναζητήσεων καὶ τῶν ὑλικῶν πραγματώσεων, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Συγκλήτου. Ἀνήκομεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν θεόγραφον ἱστορίαν τοῦ γένους μας. Γενάρχης δὲ καὶ σύμβολον τῆς ἀναδέλφου αὐτῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος εἴθετε Σεῖς, Παναγιώτατε Δέσποτα. Διὰ τοῦτο καὶ πάντες ἀγαλλόμεθα «ἐν παροξυσμῷ ἀγάπης» καὶ «ζήλω Θεοῦ» ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει Ὑμῶν».

Εἶπε ἀκόμη ὁ καθηγούμενος Μάξιμος:

Ἡ ἐποχὴ μας τείνει νὰ καταργήσῃ τοὺς θε-

σμούς καὶ ἐμπνέει τὴν αὐτονόμησιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν. Τοῦτο δὲ τὸ ἐπιτυγχάνει μὲ τὴν ψευδεπίγραφον ἀπομίμησιν τῆς αὐτοθεώσεως, οἷαν ὁ πονηρὸς καὶ ἀρχέκακος ὄφις ὑπεσχέθη εἰς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ ἐπέτυχε τὴν «πρὸ Θεοῦ δίχα Θεοῦ καὶ οὐ κατὰ Θεὸν» θέωσιν, δηλαδὴ τὴν αὐτολατρείαν καὶ σατανολατρείαν.

Κατὰ τὸν μέγαν σύγχρονον Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας Γέροντα Σωφρόνιον «Ζῶμεν εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν, ἔνεκα τῶν γεγονότων τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, ἡ τραγωδία τῆς πτώσεως καθίσταται ὀφθαλμοφανής... τὸ κακὸν ὀρθοῦται... διὰ συνεχῶς ἀξανομένης δυνάμεως. Τὸ τέλος τῆς ἐπιγείου ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος γίνεται “ἐπιστημονικῶς” καταληπτόν. Αὐριον ἴσως θὰ εἶναι καὶ τεχνολογικῶς πλέον ἐφικτόν. Ὁ κατὰ οἰκτρὸν τρόπον παράλογος χαρακτήρ τῶν συγχρόνων γεγονότων ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς βαθεῖαν ἀπορίαν... Τί λοιπὸν νὰ πράξωμεν, ἐὰν οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα; Νὰ ἀπελπισθῶμεν καὶ νὰ ἐκπέσωμεν τοῦ “αἰωνίου Εὐαγγελίου”;... Καὶ ἐὰν ἐκπέσωμεν, τότε τί ἄλλο θὰ ἱκανοποιήσῃ ἡμᾶς ἐν ὅλῃ τῇ κτίσει; Ἀληθῶς, οὐδὲν ὄντως ὑπάρχει, ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ χωρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὅσον βαρὺς καὶ ἐὰν εἶναι ὁ ἀγὼν ἡμῶν... Διηνοῖξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν πρὸς τὸ ἄπειρον καὶ εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ κλείσωμεν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ νὰ προσηλώσωμεν τὴν τυφλότητα τῶν ἀρτιγεννητῶν: “Θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον” εἶπεν ὁ Κύριος. Ἰδού, ἰστάμεθα πρὸ τοῦ Ζώντος Ἀπολύτου. Ἀκριβῶς αὐτὸ καὶ μόνον αὐτὸ ἀναζητοῦμεν...». Αὐτὰ λέγει ὁ μέγας Πατήρ.

Ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι ἐδιδάχθημεν νὰ ἀναφερόμεθα εἰς τοὺς Πατέρας ἡμῶν οἱ ὁποῖοι ἀπλανῶς ὀρθοτομοῦν τὸν Λόγον τῆς Ἀληθείας καὶ αὕτη ἡ ἀναφορὰ μᾶς καθιστᾶ κοινωνοὺς τῆς ἐμπειρίας αὐτῶν καὶ μᾶς διασφαλίζει τὴν εἰρήνην τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν καὶ τὴν ἐνότητα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διατηρεῖ τοὺς θεσμούς καὶ τὰ χαρίσματα. Τὰ πρόσωπα εἶναι οἱ φορεῖς τῶν θεσμῶν καὶ τῶν χαρισμάτων. Εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀξιοποιοῦν ἢ καταργοῦν τοὺς θεσμούς καὶ τὰ χαρίσματα. Εἶναι ἐκεῖνα πὸν θεοποιοῦν ἢ κοσμικοποιοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν. Ἡμεῖς οἱ μοναχοὶ πιστεύομεν εἰς τοὺς θεσμούς καὶ τὰ χαρίσματα τῆς Ἐκκλησίας. Θεωροῦμεν ὅτι οἱ ἐπίσκοποι μας ὡς Θεσμός καὶ Χάρι-

σμα εἶναι ἡ καρδιά τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας. Εἶναι τὸ σημεῖον ἀναφορᾶς ὄλων μας καὶ οἱ φορεῖς μέσῳ τῶν ὁποίων διανέμονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἡ καθημερινή μας εἰς τὸν Θεὸν προσευχή αὐτὴν τὴν διακονίαν ἐπιτελεῖ. Νὰ ἀναδεικνύη ὁ Θεὸς Πατέρας καὶ Διδασκάλους ἁγίους, ἀξιους οἰακοστροφούς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σκάφους, πεπληρωμένους ὑπερφυσικῶν ἀποκαλύψεων «ὕψουμένους καὶ συναπτομένους τῇ Θεαρχικῇ Τριαδικῇ Μονάδι, ὑπεράνω καθεστώτων σαρκός, κόσμου καὶ κοσμοκράτορος», ὥστε ἀνιδιωτελῶς καὶ χωρὶς σκοπιμότητος αἴροντες καθ' ἡμέραν τὸν μαρτυρικὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, νὰ φράζουν πᾶσαν εἴσοδον πλάνης εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μάνδραν τοῦ Χριστοῦ.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Παναγιώτατος ἐξήρη τὴν πνευματικὴ προσφορὰ καὶ ἀνάπτυξη τῆς Ἱ. Μονῆς, εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων:

Ὁ Ὅσιος Διονύσιος, ἀφοῦ ἠσκήθη εἰς τὰ Μετέωρα καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐμαθήτευσε πλησίον ἁγίων Γερόντων, ἐδιδάχθη τὴν μοναχικὴν πολιτείαν καὶ ἐνεκεντρίσθη προσφυνῶς εἰς τὴν μακροαίωνα ἀσκητικὴν παράδοσιν τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας. Ἐποίμανε τὴν Ἱερὰν Μονὴν Φιλοθέου, ὕστερον ἦλθεν εἰς τὴν Κεντρικὴν Μακεδονίαν εἰς καιροὺς δυσκόλους διὰ τὸν τόπον. Διωργάνωσε τὸν μοναχισμόν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βεροίας. Ἐν συνεχείᾳ, ἐν συνεννοήσει μὲ τὸν τότε Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην (κυρὸν) Ἱερεμίαν τὸν πρῶτον, ὁ ὁποῖος μεγάλως συνέβαλεν εἰς τὴν ἀναβίωσιν τοῦ μοναχισμοῦ τῆς ἡπειρωτικῆς κυρίως Ἑλλάδος, καὶ μὲ τὴν βοήθειάν του, ἀνεκαίνισεν ἐκ βάθρων καὶ ἀναδιωργάνωσε αὐτὴν τὴν Ἱερὰν Μονήν.

Καὶ σεῖς, Ὅσιολογιώτατε Καθηγούμενε, εἴσθε ἄξιος συνεχιστὴς καὶ μιμητὴς τοῦ ἐν Ἁγίοις προκατόχου σας. Ἡτύχησατε νὰ ἔχετε Γέροντα τὸν μακαριστὸν Ἁγιορείτην π. Χερουβεῖμ καὶ νὰ συγκαταλεγῆτε εἰς τὴν προσφιλῆ εἰς ἡμᾶς Ἱερὰν ἀδελφότητα τοῦ "Παρακλήτου", ἡ ὁποία, διὰ τῶν πολλῶν ψυχοφελῶν ἐκδόσεών της μετέδωκεν τὸ Ἁγιορειτικὸν πνεῦμα καὶ πολὺ συνέβαλεν εἰς τὴν ἐκ νέου ἀνθισθῆναι τοῦ μοναχισμοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. Καὶ σεῖς, καθὼς καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὴν εὐλογημένην συνοδείαν σας, ἐδιδάχθητε πολλὰ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος κατὰ τὰς συχνὰς προσκνηματικὰς ἐπισκέψεις σας καὶ τὸ ἔχετε ὡς πηγὴν

πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ.

Μὲ τὴν ἔμπνευσιν δὲ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰς πρεσβείας τοῦ Ὁσίου Διονυσίου καὶ τὴν ἐπίνευσιν καὶ πολύτροπον βοήθειαν τοῦ φιλομονάχου Ποιμενάρχου σας, τοῦ προσφιλοῦς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν Ἱεροτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Ἀγαθονίκου, ἦλθετε ἐδῶ πρὸ δεκατετραετίας, εἰς καιρὸν κατὰ τὸν ὁποῖον εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα ἐσπάνιζον αἱ ἐπαρκῶς ἐπηρεαζόμενα καὶ καλῶς διοργανωμένα καὶ λειτουργοῦσα ἀνδρῶι Ἱερὰ Μοναί. Ἀνεκαίνισατε ἐκ βάθρων τὸ παρὸν ἱερὸν Μετόχιον προχωρεῖτε καὶ εἰς τὴν ἀνακαίνισιν τῆς κατεστραμμένης παλαιφάτου Ἱερᾶς Μονῆς σας προσελκύσατε πολλοὺς μαθητάς· ἐδιδάξατε εἰς αὐτοὺς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν· δίδετε τὴν μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδόξου ἀσκητικῆς βιοτῆς εἰς τὴν εὐρύτεραν περιοχὴν καὶ καθοδηγεῖτε καὶ στηρίζετε πνευματικῶς πλήθη πιστῶν.

Ὅλα αὐτὰ εὐφραίνουν τὴν πατρικὴν μας καρδίαν. Οἱ καιροὶ ὁμως εἶναι δύσκολοι. Πολλὴ σύγχυσις ἐπικρατεῖ εἰς τὸν κόσμον. Πολλοὺς κινδύνους ἐκκοσμηκεύσεως ἀντιμετωπίζει τὸ εὐσεβὲς Γένος μας. Ὡς ἐκ τούτων, ὁ λαὸς μας ἔχει τὴν ἀνάγκην ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν μετάνοιαν, τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἀσκησιν θὰ ἀγιάζωνται ὀλοτελεῖς· μὲ τὴν ταπείνωσιν δέ, τὴν ἀγάπην καὶ ὄλας τὰς ἄλλας ἀρετὰς θὰ ἀποτελοῦν ὑπόδειγμα βίου· ἐνῶ μὲ τὰς πρὸς Κύριον εὐχὰς καὶ τοὺς λόγους των θὰ τὸν στηρίζουν, καὶ μὲ τὴν ζωὴν των θὰ παραπέμπουν εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν μας, τὴν πηγὴν τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς παρακλήσεως καὶ τὸ ἀκένωτον ταμεῖον τῆς Θείας Χάριτος· Εὐχόμεθα, λοιπόν, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, νὰ συνεχίζετε νὰ στοιχῆτε εἰς τὴν Ἱερὰν μοναστικὴν Παράδοσιν τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Ἁγίου κτίτορος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς σας. Νὰ προσφέρετε τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν σας εἰς τὸν Κύριον καὶ Θεὸν μας Ἰησοῦν Χριστόν, τηροῦντες τὸ θέλημά Του, ὑπακούοντας εἰς τὸν Γέροντά σας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀγιασθῆτε, διὰ νὰ ἀγιάσετε καὶ ἄλλους· θὰ φωτισθῆτε, διὰ νὰ τοὺς φωτίσετε· θὰ γίνετε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν κοινωνοὶ τῆς Χάριτος καὶ θὰ ἀπολαύσετε τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Σκευοφυλακίου ὁ Παναγιώτατος τόνισε γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ προσφορὰ τῶν Ἱ. Μονῶν:

Υπήρξε καιρὸς καὶ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ παιδεία, ὁ θρησκευτικὸς βίος, ἡ κοινωνικὴ φιλαλληλία καὶ ἡ σωτηριώδης τῶν ἀνθρώπων συνδρομὴ ἐτελοῦντο εἰς καθολικὰ Μονῶν, εἰς κελλῖα ἀσκουμένων, εἰς ἐργόχειρον ἐργαστηρίων, εἰς διδαχὴν κοινῆς τραπέζης. Αἱ Ἱερὰ Μοναί, τὰ Μονύδρια, τὰ ἰδιοσύστατα καὶ τὰ σταυροπήγια, τὰ μετόχια καὶ τὰ ἀγρίδια τοῦ μεσαιωνικοῦ βίου Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως μὲ κέντρον τὴν μακαριὰν Κωνσταντινούπολιν, ἐπλούτισαν τὸν θύραθεν βίον, διέσωσαν ἔργα τῆς ἀρχαιότητος, ἐδημιούργησαν καλλιτεχνήματα ὑψηλοῦ ἤθους καὶ διέδωσαν τὰ θεῖα καὶ πατερικὰ κείμενα.

Κεμμένη εἰς χαριεστάτην τοποθεσίαν, συνδρομῇ, φροντίδι καὶ κτητορίᾳ τοῦ Ἁγίου ἡμῶν Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς ὁποίας τὸ Σκευοφυλάκιον ἡ ἡμετέρα Μετρούτης ἐγκαινιάζει σήμερον, ἀποτελεῖ τυπικὸν καὶ σεβαστὸν παράδειγμα ἐκ τῆς τέφρας ἀναγεννωμένου διαμονητηρίου τῶν εὐσεβῶν. Αἱ τῆς Μονῆς ἱστορικαὶ περιπέτειαι ἀπαθανατίζουσι, ἐγκολπῶνουν καὶ διδάσκουσι ὡς ἐν ἐσόπτρῳ τὸν ἱστορικὸν κλύδωνα τῶν ἐποχῶν καὶ τοῦ διαρπαγέντος καιροῦ. Εὐτυχῶς, τὰ νέα μελιττουργεῖα, αἱ ἀγαθαὶ καὶ σεμναὶ τῶν μοναχῶν κηψέλαι, ἀναθρώσκουσι χάριτι θεῖα καὶ ἐμψυχώνονται διὰ τῆς προθύμου συνδρομῆς ἐπιχωρίων καὶ ξένων προσκυνητῶν, οἵτινες προσβλέπουσι εἰς τὸν ἐσωτερικὸν πανηγυρισμὸν τῶν ψυχῶν, ὅποτε καὶ ὅταν περιβάλλονται διὰ τιμῶν εἰκόνων, σεμνοπρεποῦς περιβάλλοντος καὶ θεριῶν προσευχῶν.

Ἐπιτελεῖτε, ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ, ἔργον σημαῖνον καὶ ἐπωφελές. Διὰ τῶν κόπων σας ἡ ἀνθρωπίνη φύσις γαληνεύει καὶ ἀπέχει τῆς συσκοτίσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν ἡ βία καὶ αἱ ἀντιπαραθέσεις. Τηροῦντες τοὺς ἱερούς καὶ θείους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κανόνας, προκαλεῖτε τὰς ἡμετέρας εὐχὰς καὶ προσευχὰς, ἀντιδιωροῦντες τῇ ἡμετέρᾳ πατρικῇ ἐπινοίᾳ διὰ τῶν εὐλαβῶν ὑμῶν πράξεων.

Στὸ γεῦμα ποῦ ἀκολούθησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος ἔκανε τὴν παρακάτω πρόποση:

... Τὸ ἀπὸ βάθους καρδίας εὐχαριστῶ μαρκαθῶς καὶ τὰ ποικίλα συναισθήματα εὐγνωμοσύνης, χαρᾶς ἀνεκλαλήτου καὶ ὑποχρεώσεως διὰ τὴν γενομένην ἀπροσμέτρητον τιμὴν καὶ εὐλο-

γίαν, Σᾶς τὰ ὑποβάλλομεν, ἐν πολλῇ εὐλαβείᾳ, εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον μοναστηριακὸν τόπον, τὸν ἀπὸ αἰῶνων ποτισθέντα καὶ εἰσέτι μέχρι σήμερον ποτιζόμενον, μὲ τὸν αἱμάτινον ἰδρωτὰ τῶν διηνεκῶν προσευχῶν τῶν ἀσκουμένων Ἀδελφῶν τῆς ἱστορικωτάτης καὶ παλαιφάτου ταύτης ἱερᾶς ἀκροπόλεως τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ.

Σᾶς διαβεβαιοῦμεν, ὅτι αἱ ἀσκητικαὶ αὐταὶ προσευχαί, συνεπικουρούμεναι καὶ ἀπὸ τὰς τοιαύτας τῶν ἀξιωθέντων νὰ γευματίσουν μαζί σας καὶ μαζί μὲ τὸν Μακαριώτατον ἐπωνύμων Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν ἐκλεκτῶν συνδαιτημόνων Σας, θὰ συνεχίζονται ἀπευθυνόμεναι εἰς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ μεγάλου Ὁσίου Διονυσίου, ὑπὲρ τῆς πολυσεβάστου καὶ λίαν ἀγαπητῆς Παναγιότητός Σας. Ἐν ἀκμῇ ὑγείας καὶ δυνάμεως νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐν τῇ Βασιλευούσῃ Ἑδρᾷ Σας, διὰ νὰ συνεχίζητε προσφέροντες τὴν γνησίως ὀρθόδοξον μαρτυρίαν σας εἰς τὸν συνεχῶς μεταβαλλόμενον καὶ ἐν διαρκεί συγχύσει εὐρισκόμενον κόσμον τῆς ἐποχῆς μας.

Ἄπαντες ἡμεῖς, θὰ μένωμεν μὲ νωπὴν πάντοτε τὴν ἀνάμνησιν τοῦ περάσματος σας ἀπὸ τὴν Πιερίαν, καὶ ἔνδακρεις θὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεόν, ὁ Ὅποῖος σᾶς ἐχάρισεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του καὶ εἰς τὸ Γένος μας Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη, ἄξιον διάδοχον μεγάλων προκατόχων σας, καὶ ἰδιαίτερος κατὰ τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν θὰ τὸν ἱκετεύωμεν, νὰ Σᾶς σκέπη καὶ διαφυλάττη ἀπὸ κάθε κακῶν εἰς τὴν μαρτυρικὴν πορείαν σας, ἡ ὁποία εὐχόμεθα νὰ εἶναι μακροτάτη, ἐν γλυκασμῶ ἐλπίδος καὶ κατὰ πάντα ἐπιτυχῆς.

Ἡ Α.Θ.Π. ἀπάντησε μὲ τὴν παρακάτω πρόποση:

Ἀπολαμβάνοντες τῆς ὑλικῆς ταύτης τραπέζης, αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην ὅπως εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον τοῦ παντός, ἀλλὰ καὶ τὸν τούτου θεομόνον λάτριν καὶ φίλον, τὸν πολιοῦχον τῆς Μονῆς καὶ περιχώρου ταύτης καὶ ξενίζοντα ἡμᾶς, Ἁγιον Διονύσιον τὸν ἐν Ὀλύμπῳ.

Μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγαλλιάσεως καὶ χαρᾶς θεωροῦμεν τὴν ἄλλοτε περίπτυστον Πατριαρχικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Διονυσίου, ἃν καὶ ἀπολέσασαν πρὸς καιρὸν ἔνεκα πολλαπλῶν δοκιμασιῶν τὴν συνέχειαν τῆς ἐν αὐτῇ μοναστικῆς ζωῆς, ἀνθοῦσαν σήμερον καὶ θάλλουσαν καὶ ἐπανελθοῦσαν ἐν τῷ στίβῳ τῆς

πνευματικής ζωής και μαρτυρίας.

Ἡ ἐπ'ἀνδρωσις καὶ ἀνακαινίσις τῆς Μονῆς ὀφείλεται κατ' ἄνθρωπον εἰς τὸν ἔνθεον ζῆλον καὶ τὴν πολλὴν πρὸς Κύριον καὶ τὸν ὅσιον Διονύσιον ἀγάπην τοῦ θεοφιλῶς ἀρχιερατεύοντος εἰς τὴν θεόσωστον Μητρόπολιν ταύτην, Ἱερωτάτου ἀδελφοῦ κυρίου Ἀγαθονίκου, τοῦ Ὁσιολογιωτάτου Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μαξίμου μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἐκλεκτῆς συνοδείας καὶ τῶν διαφοροτρόπως συνδραμόντων ἀδελφῶν. Οὐσιαστικῶς ὅμως ἐγένετο τῇ πολλῇ πρὸς Κύριον παρουσίᾳ, ἀοράτῳ ἐπιστασίᾳ καὶ ζώσῃ παρουσίᾳ ἐν αὐτῇ τοῦ προστάτου τῆς Μονῆς Ὁσίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ.

Πάντες αἰσθανόμεθα τὴν χάριν τοῦ Ὁσίου Διονυσίου, ὅστις ἠγίασεν διὰ τῶν ἀσκητικῶν αὐτοῦ καμάτων καὶ θεσμῶν πρὸς Κύριον ἐντεύξεων τὸ ὠραιότατον τοῦτον ὄρος, τὸ πάλαι ποτὲ συνδεθὲν μετὰ τῆς λατρείας τῶν ψευδωνύμων θεῶν, νῦν δὲ τιμώμενον ἐπὶ τῷ Ὄνόματι τῆς Ἁγίας καὶ Ζωαρχειῆς καὶ προσκνητῆς Τριάδος.

Οἱ ἐνταῦθα ἐνασκούμενοι ἀδελφοὶ βλέπουν νοερώς τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον συναγωνιζόμενον, συγκοιταζόμενον, συνανιστάμενον αὐτοῖς, παρακαλοῦντα, ἐνισχύοντα καὶ διδάσκοντα: “ἀγαπήσατε τὸν Χριστὸν καὶ μηδὲν προτιμήσατε τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ”. Καὶ τῷ ὄντι, ὁ θαυμαστός αὐτοῦ βίος, ὅπως δὲ ἰδιαίτερος ἢ ἀνάληψις τοῦ λίαν ἐπιπόνου ἔργου τῆς οἰκοδομήσεως τῆς παλαιᾶς καὶ περιφήμου Μονῆς διὰ τῶν πενιχρῶν μέσων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οὐδὲν ἄλλο διδάσκουν εἰ μὴ τὸν θεῖον ἔρωτα δι' οὗ ἐτέρωτο ἢ τοῦ Ὁσίου καρδία.

Ἐκοπίασεν διὰ τὸν Θεὸν καὶ οὐχὶ δι' ἄνθρωπα ρέσκεσαν. Οὕτως ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἀντεδοξάσθη ὑπ' Αὐτοῦ. Τέσσαρες αἰῶνες παρήλθον ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀφήκεν ἡ μακαρία αὐτοῦ ψυχὴ τὸ ἐπίγειον σκῆνος τοῦ σώματος, ἀλλ' ἡ Θεία Χάρις, ἡ ἐν αὐτῷ οἰκοῦσα, ἔτι ἐπὶ γῆς ζῶντος αὐτοῦ, παραμένει εἰσέτι εἰς τὰ ἱερά αὐτοῦ λείψανα, καὶ εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ, καθιστῶσα τὸν Ὅσιον παρόντα αἰσθητῶς ἐν μέσῳ ἡμῶν.

Ὅντως, μέγιστον κτῆμα τυγχάνει ἡ φιλία πρὸς Κύριον. Ὅντως, οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἀνώτερον αὐτῆς. Λέγει ὁ Κύριος: “Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν” (Ἰωάν. 14, 23).

Αὐτὴν τὴν ζωὴν τῆς τελείας ἀφιερώσεως τῷ Θεῷ διὰ τῆς ὀλοθύμου τηρήσεως τῶν ἁγίων Αὐτοῦ ἐντολῶν ὑπόσχεται, ἵνα διὰ βίου βαδίση ὁ Μοναχός. Τοιοῦτοτρόπως ποθεῖ νὰ καταστήσῃ τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν κατοικητήριον τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ποῖον ἄραγε τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν ὑπάρχει ἀνώτερον τούτου; Ἀναμφισβητήτως οὐδέν. “Ἀξίως λοιπὸν τῆς κλήσεως ὑμῶν περιπατήσατε, ἀδελφοί, ἀπαλλάγητε τῆς τῶν ματαίων προσπαθείας, μισήσατε τὴν πρὸς τὰ κάτω ἔλκουσαν ὑμᾶς ἐπιθυμίαν ὅλον ὑμῶν αὐτῶν τὸν πόθον μετέθετε πρὸς τὰ οὐράνια”. Οὕτω δὲ ποιοῦντες ἔξετε τὸν Κύριον “γλυκαίνοντα καὶ εὐφραίνοντα ὑμῶν τὴν καρδίαν τῇ παρακλήσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀξιῶντα ὑμᾶς τῆς μερίδος τῶν Ἁγίων καὶ ὁσίων Πατέρων ἡμῶν».

Οὕτω ποιῶν ὁ Μοναχός, ἀποθήσκων διὰ τῆς ὑπακοῆς τῷ προεστῶτι καὶ νεκρῶνων καθ' ἡμέραν τὸ ἴδιον θέλημα, γίνεται ὡς ὁ κόκκος τοῦ σίτου, ὅστις φέρει καρπὸν πολὺν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου: “Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐάν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει” (Ἰωάν. 12, 24), καθὼς εἶδομεν γενόμενον ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ὁσίου Διονυσίου, ὅστις μετὰ πάροδον τοσούτων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ ὀσιακοῦ αὐτοῦ τέλους, γίνεται καὶ σήμερον αἴτιος σωτηρίας πολλῶν ψυχῶν.

Δι' αὐτῶν τῶν σκέψεων συγχαίρομεν, ἐπὶ τῇ κατὰ Θεὸν προκοπῇ τῆς ἐνταῦθα ἀσκουμένης Ἀδελφότητος, ὑμῖν Ἱερώτατε ἀδελφεῖ κύριε Ἀγαθόνικε, Ὁσιολογιώτατε Καθηγουμένε Μάξιμε, Ὁσιώτατοι πατέρες καὶ ἀδελφοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης καὶ εὐλαβέστατοι ἀδελφοί, οἱ ἀγαπητικῶς κυκλοῦντες τὴν Μονὴν καὶ ἀποτελοῦντες τὸ “βασίλειον ἱεράτευμα” τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπονέμοντες ὑμῖν ὀλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν ἐνχόμεθα πατρικῶς, ὅπως ὁ Κύριος πρεσβείας τοῦ Ὁσίου χαρίζηται ὑμῖν μὲν ὑγίαν καὶ μακροήμερευσιν ἵνα εὐπειθὲς τὸ σῶμα ὄργανον τοῦ Πνεύματος ἔχητε, ἀφειδῶς δὲ τὴν ἄκτιστον Αὐτοῦ θεϊαν χάριν καὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου τὴν κοινωνίαν, ἵνα σώξησθε καὶ σωζόμενοι καθίστασθε, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιδιώκετε, “λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν”, φωτίζων καὶ ὀδηγῶν ψυχὰς εἰς θεογνωσίαν καὶ λιμένα σωτηρίας.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Βαρυσήμαντον Μήνυμα τῶν Προκαθημένων

Τὴν 7η Ἰανουαρίου, κατὰ τὴν ὁποία μὲ τὸ χρησιμοποιοῦμενον στὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων παλαιὸν ἡμερολόγιον ἐορτάζεται ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος, τελέσθηκε στὴν Βασιλικὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στὴν Βηθλεὲμ πανηγυρικὴ Πατριαρχικὴ καὶ Πολυαρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία, στὴν ὁποία ἦσαν παρόντες καὶ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι τῶν Ὁρθοδόξων Κρατῶν.

Στὴ Λειτουργία αὐτῇ, μετὰ τὴν ἀνάγνωσι τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἐκφωνήθηκε εὐσύννοπτο, ἀλλὰ βαρυσήμαντο Μήνυμα, στὴ διατύπωσι τοῦ ὁποίου εἶχαν συμφωνήσει προηγουμένως οἱ Προκαθημένοι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου. Στὸ Μήνυμα αὐτό, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τονίζονται τὰ ἑξῆς:

«Απορρίπτομεν πᾶσαν τάσιν ἐθνικισμοῦ καὶ ἐθνοφυλετισμοῦ, τείνοντος νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν...

»Τείνομεν ἐγκαρδίως χεῖρα φιλανθρώπου συμπαιθείας καὶ ἀρωγῆς πρὸς πάντας ὅσοι διώκονται διὰ τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν καὶ ὅσοι ὑφίστανται διακρίσεις λόγῳ τῆς φυσικῆς, κοινωνικῆς ἢ πολιτιστικῆς αὐτῶν διαφορᾶς...

»Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπορρίπτει τὴν μισαλλοδοξίαν καὶ καταδικάζει τὸν θρησκευτικὸν φανατισμὸν...

»Προσβλέπομεν πρὸς τὰς ἄλλας μεγάλας θρησκείας, ἰδίως δὲ τὰς μονοθεϊστικὰς τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλαμ, προκειμένου νὰ οἰκοδομήσωμεν τὰς καλυτέρας προϋποθέσεις διαλόγου διὰ τὴν εἰρηνικὴν συνύπαρξιν ὄλων τῶν λαῶν».

Ἐπίσης τὸ Μήνυμα τῶν Ἀρχιεπίσκοπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καταδικάζει τὴν «ὑπὸ ὠρισμένων ἑτεροδόξων ἐκκλησιῶν καὶ θρησκευτικῶν ὁμάδων ἄσκησιν προσηλυτισμοῦ».

Ἀνύψωσις «εἰς τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος»

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Σεπτὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στὸ Χριστουγεννιάτικο Μήνυμά Του ἐπισημαίνει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἡ σχέσις ἡμῶν πρὸς τὰ σπουδαῖα ἱστορικὰ γεγο-

νότα τῆς Θείας Οἰκονομίας... ἔχει χαρακτῆρα σπουδῆς καὶ οἰκειώσεως τῆς ἐξ αὐτῶν Χάριτος. Μελετῶμεν τὰ παρελθόντα, διὰ νὰ ἐτοιμάσωμεν τὰ μέλλοντα καὶ ἐλπίζόμενα. Καὶ ὁ κάθε ἓνας ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ὅλοι μαζί ἐπιδιώκομεν νὰ ἔχωμεν οὐσιαστικὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν πραγματοποιήσασθαι τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου».

Ὑπὸ τοιαύτην ὀπτικὴν γωνίαν «ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία γνωρίζει ὅτι ὁ ἀγὼν παντὸς πιστοῦ νὰ ἐπενδυθῆ τὸν Χριστὸν ἐκτυλίσσειται ἐν χρόνῳ ἐντὸς τοῦ κόσμου καὶ προϋποθέτει ὄχι μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ἢ ὁποία ἐκδηλοῦται εἰς τὴν προθυμίαν μας νὰ ἄρωμεν ἡμεῖς τὰ βάρη τοῦ ἀδελφοῦ, ὡσὰν νὰ ἦσαν ἰδικά μας βάρη (Ματθ. 23, 34, 46. Ἰαν. 2, 14, 20). Καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καλεῖ τοὺς πιστοὺς Τῆς εἰς ἓνα ἀδιάκοπον ἀγῶνα νὰ μιμηθοῦν κατὰ δύναμιν τὸν Χριστὸν, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀνυψωθοῦν καὶ ἀναχθοῦν εἰς τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος τῶν ἀρετῶν τοῦ Χριστοῦ, ὡς πλέον πρὸς τοῦτο πρόσφορα καὶ εὔστοχα ὄπλα τὸν λόγον, τὴν χάριν τῶν Μυστηρίων, τὴν εἰκόνα, τὰ σύμβολα καὶ τὰς ἐορτάς».

«Παρακλητικὸ καὶ ἐπιστηρικτικὸ μῆνυμα»

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στὸ Χριστουγεννιάτικο Μήνυμά Του συνιστᾷ νὰ προσπελάσωμε τὸ βαθύτερον νόημα τῆς ἐορτῆς τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου, «γιὰ νὰ μὴν περιορισθοῦμε στὴν ἐγκόσμιο εὐτυχία μόνο, ποὺ παραδοσιακὰ τὴν συνοδεύει».

Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσωμε, ὅτι «ὁ Χριστὸς σαρκώθηκε καὶ ἔγινε ἄνθρωπος, χωρὶς νὰ χάσει τὴν Θεότητά Του γιὰ ἓνα καὶ μοναδικὸ λόγο, γιὰ νὰ ξανααπολαύσωμε οἱ ἄνθρωποι τὴν νίθησι ἀπὸ τὸν Πατέρα. Νὰ ξαναγίνουμε δηλαδὴ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ κατὰ χάριν, μὲ τὴ δυνατότητα τῆς κληρονομίας τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ».

Τὸ Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ ὑποστασιάζει καὶ ὑπομνήσκει μὲ τὸν πλέον χαρακτηριστικὸ τρόπο τὸ παρακλητικὸ καὶ ἐπιστηρικτικὸ μῆνυμα τῆς ἐλπίδας, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς σωτηρίας, ποὺ ἔχει ἀνάγκη ὁ ἀποσταμένος καὶ ἐν πολλοῖς ἀπογοητευμένος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας».

Εύχαριστία, μετάνοια και έλπις

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὀργανώσει ἑορταστικές ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν εἰσοδὸ μας στὸ δισχλιστὸ σωτήριο ἔτος ἀπὸ τὴν Θεία Γέννησι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Στὸ Συνοδικὸ Διάγγελμα, πὸν ἐκφωνήθηκε κατὰ τὴν Συνοδικὴ καὶ Πολυαρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία, ἡ ὁποία τελέσθηκε τὴν 26η Δεκεμβρίου στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Παντελεήμονος τῆς ὁδοῦ Ἀχαρνῶν, ὅπως καὶ στὸ σχετικὸ Δελτίο Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου, ὑπογραμμίσθηκε ὅτι ὁ χαρακτήρ τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων γιὰ τὸ Ἰωβηλαῖο αὐτὸ προσδιορίζεται ἀπὸ τρεῖς βασικοὺς ἄξονες μὲ καθαρὰ ὀρθόδοξο ἦθος, πὸν δὲν ἔχει σχέση με φρόνημα καὶ διάθεσι κοσμοκρίτητος.

Ὁ χαρακτήρ τῶν ἐκδηλώσεων εἶναι ἐν πρώτοις εὐχαριστιακός, δοθέντος ὅτι εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεόν, διότι μᾶς ἀξίωσε νὰ ἑορτάζουμε ἐπὶ ἓνα ὀλόκληρο ἔτος τὴν ἐπικειμένη συμπλήρωσι 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἴδρσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ Ἁπ. Παύλου, ἡ ὁποία εἶναι φυσικὸς φορεὺς τῆς ἑλληνο-θοδόξου παραδόσεως.

Δεύτερον οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις ἔχουν χαρακτηριστὴ μετάνοια, δοθέντος ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἔχουν συνειδητοποιήσει τὸ γεγονός, ὅτι στὴ διάρκεια δύο χιλιετῶν δὲν βοήθησαν ὅσον ἔπρεπε στὴ βίωσι τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου.

Τέλος οἱ ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ Ἰωβηλαῖο θὰ ἐξάρουν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ κόσμος στὸ κατώφλι τῆς τρίτης χιλιετίας ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ζητήσῃ καὶ ἀποκτήσῃ στὸν Χριστὸ τὴν «ἀπαρχὴν, τὴν μεσότητα καὶ τὴν τελειότητα» τῆς ὑπάρξεώς του.

«Ἡ πίστις τρέφει τὴν ἐλπίδα γιὰ τὴν ἀλλαγὴ»

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στὸ Πρωτοχρονιάτικο Μήνυμά Του τονίζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Οἱ τύχες τοῦ κόσμου φαίνεται νὰ εἶναι στὰ χέρια τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Καὶ οἱ δικές μας φαίνεται νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἄλλους. Ὅμως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι σαφής: “Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ”. Τελικὰ πὸν ἄλλοῦ μπορούμε νὰ στηριχθοῦμε; Ὅλοι μᾶς ἀπεροήτευσαν. Γύρω μας βασιλεύει τὸ συμφέρον, ἡ ἐκμετάλλευσι, ἡ ἀνηθικότης, ἡ ἀστοργία, τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη. Τί μπορούμε νὰ περιμένουμε ἀπὸ ἓνα κόσμο παρακμῆς καὶ κατὰπτωσης; Ἡ

σκληρὴ πραγματικότης μᾶς γεμίζει ἀπογοήτευσσι καὶ θλίψη. Μποροῦμε τάχα νὰ ἐλπίζουμε; Ἡ μήπως ἡ νέα χιλιετία φέρνει μαζί τῆς καινούργιες θανατερές ἐμπειρίες...

»Δὲν εἶναι λίγοι αὐτοὶ πὸν προβλέπουν χειρότερα δεινά στὸν 21ο αἰῶνα. Τὰ ναρκωτικά, ἡ μοναξιά, ἡ ἀνεσιότητα, ὁ πνευματικὸς ἐξανδραποδισμὸς, ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας μας ὅλα μαζί συνθέτουν μιὰν ἐφιαλτικὴ εἰκόνα πὸν ἐπιτείνει τὴν παρακμὴ τοῦ ἦθους καὶ παγιώνει τὴν αἴσθησι τῆς ἀποτυχίας. Κι ὅμως ὑπάρχει ἐλπίς. Ὑπάρχει ἐλπίς νὰ μείνουμε ἄνθρωποι μέσα στὴν ἀγριότητα τῶν παθῶν, νὰ μείνουμε ἐλεύθεροι μέσα στὴν παραζάλη τῶν συμφερόντων, νὰ μείνουμε δημιουργικοὶ μέσα στὴν ἀγωνία τῆς ἐξάρτησης. Ὑπάρχει ἐλπίς νὰ διασώσουμε κυρίως μέσα μας τὴν ἀνεξαρτησία τῆς σκέψῆς μας, νὰ μειώσουμε τοὺς κραδασμοὺς τοῦ ἄγχους, νὰ ζήσουμε μετὴν αἴσθησι τῆς ὑπεροχῆς ἔναντι τῶν περιστάσεων».

Ἡ Ὀρθοδοξία στὴν Εὐρώπη

Ἡ ἐφημερίδα «Τὸ Βῆμα» (9.1.2000) ὑπὸ τὸν γενικὸ τίτλο «Ὁ ρόλος τῆς Ὀρθοδοξίας στὴν τρίτη χιλιετία» παρουσίασε τίς ἀπόψεις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Δημητρίου, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Στυλιανοῦ καὶ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος στὸ ἀρθροῖδί του ὑπὸ τὸν τίτλο «Ὁ θησαυρὸς τῆς Ἐκκλησίας» ἐπεσήμανεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ἡ οἰκουμενικὴ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβάλλει νὰ εἶναι ζωντανὴ ὑπόμνησι ὅτι ἡ Εὐρώπη τοῦ μέλλοντος δὲν μπορεῖ νὰ στηρίζεται μόνιμικα στὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς, στὴν ὀικονομικὴ ἀνάπτυξι καὶ στὶς εὐδαιμονιστικὲς ἐπιδιώξεις, ἀλλὰ κυρίως στὰ πνευματικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα πάνω στὰ ὁποῖα οἱ λαοὶ τῆς ἐστήριξαν γιὰ αἰῶνες τὴν ὑπόστασή τους. Τὸ “οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνω ζήσεται ἄνθρωπος” εἶναι γιὰ αὐτὴν τὸ μήνυμα ζωῆς, τῆς ὄντως ζωῆς. Ἡ Ὀρθοδοξία, ἐλεύθερη ἀπὸ κάθε σύνδρομο ἀνταρθέσκειας, καλεῖται νὰ συμμερισθεῖ τὴν κοινὴ εὐθύνη τῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας στὴν Εὐρώπη. Γιατὶ οἱ πνευματικὲς ἀξίες εἶναι ὁ συνδετικὸς κρίκος καὶ ὁ ἐγγυητὴς τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων».

«Καλλιέργεια τοῦ λατρευτικοῦ ἀνθρώπου»

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς στὸ ἀρθροῖδί του στὴν ἐφημερίδα «Τὸ Βῆμα» ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἡ

ἀνεξάντλητη δυναμικότητα τῆς πίστεως» τονίζει τὴν τεράστια δυνατότητα λατρευτικῆς προσφορᾶς τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἀμερικὴ κατὰ τὴν τρίτη χιλιετία.

«Ἄν -λέγει- ἡ χιλιετία αὐτὴ ἀποβεῖ τελικὰ ἡ χιλιετία τοῦ τεχνολογικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ homo technologicus, ἡ Ὁρθοδοξία ἐδῶ μπορεῖ νὰ προσφέρει τὸ σωτήριο ἀντίβαρο καὶ τὴν ἀναγκαῖα ἐξισορρόπηση μὲ τὴν καλλιέργεια τοῦ λατρευτικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ homo adoras. Μὲ τὸν ἀνεξάντλητο πλοῦτο τῆς λατρείας τῆς θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ βοηθήσει τὸν τεχνολογικὸ ἄνθρωπο νὰ γίνεῖ ὁ λατρεύων ἄνθρωπος, δηλαδή ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ στραφεῖ πρὸς τὸν Θεὸ καὶ θὰ κάνει τὸν Θεὸ προτεραιότητά του καὶ ἀντικείμενο λατρείας του. Ὑπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια, ἡ τρίτη χιλιετία μπορεῖ κάλλιστα νὰ γίνεῖ ἡ χιλιετία τῆς ὀρθοδόξου λατρείας.

»Σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἡ τρίτη χιλιετία μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἰσχύσει σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ ἡ προφητεία τοῦ Ἡσαΐα ποὺ ἐπανελήφθη ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο: Τέθεικά σε εἰς φῶς ἔθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς (Πράξ. 13, 47)».

«Ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ»

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος στὸ ἀρθροῖδίό του στὴν ἐφημ. «Τὸ Βῆμα» ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἀνοιχτοὶ στὴν ἀδιάκοπη ἀναζήτηση τῆς ἀνθρωπότητας», ἀναφερόμενος στὴν «οἰκουμενικὴ συνείδηση τῆς Ὁρθοδοξίας» γράφει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Εἶμαι ἀνάγκη νὰ παραμεινόμε ἀνοιχτοὶ καὶ ἐποικοδομητικοὶ στὸν διάλογο μὲ τοὺς ἀνθρώπους διαφορετικῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ. Τὸ ὀρθόδοξο σταυροαναστάσιμο ἦθος ἐπιβάλλει εὐλικρινὴ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἰδιαιτερότητα καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἄλλου, ἀνεξαρτήτως τοῦ τί πιστεύει ἢ τοῦ ἂν πιστεύει. Φανατισμοὶ καὶ ξενοφοβίες, μετατροπὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος σὲ ἰδεολογικὰ σκευάσματα δὲν συμβαδίζουν μὲ τὸ ἐλεύθερο πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀντίθετα, ἀπαιτοῦνται νηφάλια κατανόηση, ἤρεμη κριτικὴ ἀντιμετώπιση καὶ συνέπεια. Ἐπίσης, συνεργασία μὲ τοὺς ἀνθρώπους καλῆς θελήσεως γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης καὶ τῆ συναδέλφωση ὄλων τῶν λαῶν.

Ἡ «μήτρα» τῶν σοβαροτέρων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν κατακτῆσεων τῆς χιλιετίας

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸς

στὸ σχετικὸ ἀρθροῖδίό του στὴν ἐφημ. «Τὸ Βῆμα», ἀναφερόμενος εἰς «τὸ θεμελιῶδες γεγονός τῆς χιλιετίας» λέγει, ὅτι τοῦτο εἶναι «ἡ ἀνακάλυψη τῆς τυπογραφίας ἀπὸ τὸν Γουτεμβέργιο (1450). Αὐτὴ ἐξασφάλισε τὸ ἀρραγὲς θεμέλιο γιὰ τὴν πληρέστερη καὶ ταχύτερη “κωδικοποίηση” τῶν κεκτημένων, καθὼς καὶ τὴν προοῖσα κοινοποίησίν των στὶς σύγχρονες καὶ ἐπερχόμενες γενεές. Ἔτσι μόνον μποροῦσε νὰ γίνῃ κοινὴ ἡ παράδοση, τὴν ὁποία τόσο χαρακτηριστικὰ ὁ Σεφέρης ὀνόμασε “ἀπέραντη ἀλληλεγγύη πεθαμένων καὶ ζωντανῶν”».

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος ἐπισημαίνει, ὅτι «ἰδιαίτερα γιὰ τὴ βαθμιαία καταλλαγὴ τοῦ ἱστορικοῦ Χριστιανισμοῦ, ποὺ κατακερματίστηκε σκανδαλωδῶς κατὰ τὴ δευτέρη χιλιετία, ἀποφασιστικῆς σημασίας ὑπῆρξαν οἱ κινήσεις ἐπὶ τὰς πηγὰς (ad fontes), ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα τὰ Ἔθνη (βιβλική, λειτουργικὴ, πατριωτικὴ, οἰκουμενικὴ, ἱεραποστολικὴ κ.ἄ.) Αὐτὲς οἱ κινήσεις, εἰς τὸν 20ὸ κυρίως αἰῶνα, συνέβαλαν τὰ μέγιστα σὲ μιὰ γενικότερη εὐαισθησία καὶ ἐργήγορη τῶν ἀπανταχοῦ χριστιανῶν, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα τοῦ δόγματος, τὴ γνησιότητα τῆς λατρείας καὶ τὴν ἀθθεντικότητα τῶν ἐν γένει ἐκκλησιαστικῶν θεομῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς παρουσίας καὶ δράσεως τῆς Ἐκκλησίας στὸν σύγχρονο κόσμο τῆς ἀνεξέλεγκτης πληροφορικῆς καὶ τῆς ἀμφίβολης παγκοσμιοποιήσεως.

Ἐξ αὐτῶν γίνεται φανερόν, ὅτι τὸ γεγονός τῆς ἀνακαλύψεως τῆς τυπογραφίας «ὑπῆρξεν ὄντως ἡ “μήτρα” τῶν σοβαροτέρων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν κατακτῆσεων στὴ δευτέρη χριστιανικὴ χιλιετία».

Ε.Δ.Θ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Σᾶς γνωρίζουμε, ὅτι τὰ Περιοδικὰ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ καὶ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ὑπήχθησαν στὸν Κλάδο Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐτήσια συνδρομὴ εἶναι:

1. Γιὰ τὰ μηνιαῖα Περιοδικὰ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, καὶ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ (καὶ τὰ δύο) 5.000 δρχ.
2. Γιὰ τὸ ἑξαμηνιαῖο Ἐπιστημονικὸ Περιοδικὸ ΘΕΟΛΟΓΙΑ 5.000 δρχ.

Παρακαλοῦμε γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῆς συνδρομῆς.

Εὐχαριστοῦμε

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1999

Συνήλθε ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ἀπὸ 8ης ἕως 10ης Δεκεμβρίου 1999 στὴν τακτικὴ Συνεδρίασή τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὶς Συνεδρίες:

A. Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ.:

- Γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα παρακάμψεως τῆς σειρᾶς τῶν πρεσβειῶν τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὶς Εἰρηνικὲς Ἐπισκέψεις ὅταν συντρέχουν εἰδικὲς ἀνάγκες, προκειμένου ὁ Μακαριώτατος νὰ ἐπισκεφθῆ μίαν Ἐκκλησίαν.

- Γιὰ τὶς ἐνέργειές του σχετικῶς μὲ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Αὐγουστίνου, ὁ ὁποῖος ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι αὐτὴ θὰ ἰσχύσει ἀπὸ τῆς 15ης Ἰανουαρίου 2000.

- Γιὰ τὴν ὑφισταμένη ἐκκρεμότητα τοῦ πρὸς ψήφισιν Νομοσχεδίου γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση, καὶ τὶς ἐνέργειές του γιὰ τὴν προώθησή του ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων πρὸς ψήφισή του.

- Γιὰ τὸ Διάγγελμα ποῦ πρόκειται νὰ ἐκφωνηθῆ στὴν Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία τῆς 26ης Δεκεμβρίου μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως τῶν 2000 χρόνων ἀπὸ τὴν κατὰ Σάρκα Γέννηση τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- Γιὰ τὴν ἐπίσκεψη ποῦ δέχθηκε τῆς κ. Νίκης Τζαβέλλα, ἀντιπροέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Διοργανώσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 2004, κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ὁποίας ζητήθηκε ἡ συνδρομὴ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἐπιτυχή πραγματοποίησή τους.

- Γιὰ τὴν ἀνάγκη συγκλήσεως ἐκτάκτου Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν πλήρωση τῶν ἐν χρείᾳ εὕρισκομένων Ἱερῶν Μητροπόλεων.

B. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐπίσης ἀποφάσισε:

1) Τὴν διενέργεια ἔρευνας ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ γιὰ τὴν διακρίβωση τῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων ἐστάλη ἡ ἐπιστολὴ τῆς 1.12.1999 τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Αὐγουστίνου πρὸς τὴν Δ.Ι.Σ.

2) Ὅτι τὸ διαμφισθητούμενο μεταξὺ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Δράμας καὶ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου προσκύνημα Μααρά ἀνήκει στὴν δικαιοδοσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ προσαχθέντα στοιχεῖα.

3) Τὴν σύσταση Εἰδικοῦ Ταμείου μὲ σκοπὸ τὴ συγκέντρωση ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας καὶ τὴν προώθησή τῆς στὸν Σερβικὸ Λαό.

4) Τὴν σύνταξη Κανονισμοῦ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου.

5) Τὴν χορήγηση ὑποτροφιῶν σὲ νέους προερχομένους ἐκ τῆς Οὐγκάντα ποῦ ἐπιθυμοῦν νὰ σπουδάσουν στὴν Ἑλλάδα τὴν Ἱερά Ἐπιστῆμὴ τῆς Θεολογίας.

6) Τὴν ἀποστολὴ Ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ σκοπὸ τὴν ποιμαντικὴ δραστηριοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν ὄψει τῆς πραγματοποιήσεως στὴν Ἑλλάδα τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 2004.

7) Τὴν χρηματοδότηση ἀπὸ τὴν Ε.Κ.Υ.Ο., κατὰ τοὺς ὅρους καὶ τὶς προϋποθέσεις τῆς ἀποφάσεως τῆς Ι.Σ.Ι. τοῦ 1998, γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία 5 Βρεφονηπιακῶν Σταθμῶν σὲ ἀντίστοιχες Ἱερὲς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: α) Βεροῖας καὶ Ναούσης, β) Ἡλείας, γ) Λαρίσης καὶ Τυρνάβου, δ) Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων καὶ ε) Δημητριάδος καὶ Ἄλμουροῦ.

8) Τὴν ἀγορὰ δαπάναις τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐνὸς φορτηγοῦ διασκευασμένου σὲ Νοσοκομειακὸ προκειμένου νὰ προσφερθῆ στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σερβίας.

9) Τὴν ἔγκριση τοῦ διενεργηθέντος μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ γιὰ τὴν προμήθεια, ἀγορὰ καὶ ἐγκατάσταση προκατασκευασμένων οἰκίσκων, γιὰ νὰ καλυφθοῦν στεγαστικὲς ἀνάγκες τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Ἀττικῆς.

10) Τὴν ἔγκριση τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 2000 τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

11) Τὴν ἀνάκληση τῶν Συνοδικῶν Ἐγκυκλίων ποῦ ἀναφέρονται στὴν ἀπαγόρευση ἐμφανίσεως τῶν κληρικῶν στὰ Μ.Μ.Ε. χωρὶς τὴν προηγούμενη ἄδεια τῆς Ἱεράς Συνόδου ἢ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς.

Γ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐψήφισε τοὺς παρακάτω Κανονισμοὺς:

1) Ὑπ' ἀριθμ. 141/1999 «Περὶ τῆς Ἑσωτερικῆς

διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2) Ὑπ' ἀριθμ. 142/1999 «Περὶ ἀπονομῆς Ἐκκλησιαστικῶν Ὀφφικίων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος».

3) Ὑπ' ἀριθμ. 143/1999 «Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπονεμομένης Τιμητικῆς Διακρίσεως ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν "Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου" εἰς τρεῖς διακεκριμένας Τάξεις».

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ., τέλος, ἐτέλεσε νεκρώσιμη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κυροῦ Γεωργίου, ἐξέτασε διάφορα ἄλλα ὑπηρεσιακὰ θέματα, ὅπως ἀποσπάσεις σὲ ἱερὰς Μητροπόλεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἐγκρίσεις ἐκποιήσεων Μοναστηριακῶν ἀκινήτων, διορισμούς μελῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων σὲ διάφορες ἱερὰς Μητροπόλεις κ.ἄ.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς ἱερᾶς Συνόδου

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1999

Μὲ πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία ποὺ θὰ τελεσθεῖ τὴν Κυριακὴν 26 Δεκεμβρίου 1999 στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Παντελεήμονος τῆς ὁδοῦ Ἀχαρνῶν ἀρχίζουν οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ ἔχουν προγραμματισθεῖ ἀπὸ τὴν Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος γιὰ νὰ ἐορτασθεῖ ἡ συμπλήρωση 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὴν κατὰ σάρκα Γέννηση τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Στὴν πανηγυρικὴ αὐτὴ Θεία Λειτουργία θὰ προστεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος πλαισιούμενος ἀπὸ πολλοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες.

Πρέπει νὰ ὑπογραμμισθεῖ, ὅτι ὁ χαρακτήρας τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ Ἴωβηλαῖο προσδιορίζεται ἀπὸ τρεῖς βασικοὺς ἄξονες μὲ καθαρὰ ὀρθόδοξο ἠθος καὶ μακριὰ ἀπὸ φρόνημα καὶ διάθεση κοσμικότητος.

Ὁ χαρακτήρας τῶν ἐκδηλώσεων εἶναι κατ' ἀρχὰς Εὐχαριστιακός. Εὐχαριστοῦμε τὸν Θεὸ γιὰτὶ μᾶς χάρισε 2.000 χρόνια ἐκκλησιαστικοῦ βίου καὶ ἱστορίας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὡς φυσικὸς φορέας τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως μὲ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς τονίζει πῶς τὸ παρὸν δὲν ἔχει ἱστορικὴ αὐτοτέλεια, ἀλλὰ εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι συνέχεια μιᾶς ζωῆς, ποὺ ἔδωσε νόημα στὴν ἱστορία καὶ διατήρησε τὴν ἀλήθεια τῆς ἱστορίας.

Κατὰ δεῦτερο λόγο οἱ ἐκδηλώσεις ἔχουν χαρακτήρα Μετάνοιας. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἔχουν συνειδητοποιήσει τὸ γεγονός, ὅτι στὴν διάρκειά αὐτῶν τῶν δύο χιλιετιῶν δὲν βοήθησαν ὅσο ἔπρεπε στὴ βίωση τῆς διδασκαλίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Τέλος μέσα ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ Ἴωβηλαῖο ὀφείλομε νὰ ἐξάρουμε τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ κόσμος ἔχει τὴν εὐκαιρία καὶ τὴ δυνατότητα στὸ μεταίχμιό τῶν δύο χιλιετιῶν νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ στὸν Χριστὸ τὴν "ἀπαρχή, τὴν μεσότητα καὶ τὴν τελειότητα" τῆς ὑπάρξεώς του.

Κατὰ τὴ διάρκειά τῆς Συνοδικῆς αὐτῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Παντελεήμονος θὰ ἐκφωνηθῇ τὸ Συνοδικὸ Διάγγελμα, τὸ ὁποῖο θὰ βρίσκεται στὴ διάθεση τῶν ἐκπροσώπων τῶν Μέσων Ἐνημερώσεως στὸ κεντρικὸ παγκάρι τοῦ Ναοῦ.

Ἡ πρὸς τοῦτο συσταθεῖσα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐξ Ἀρχιερέων, Καθηγητῶν Πανεπιστημίου καὶ ἐτέρων ὑπηρεσιακῶν παραγόντων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἔχει ἤδη καταρτίσει τὸ ἐτήσιο Πρόγραμμα τῶν Ἐκδηλώσεων, τὸ ὁποῖο καὶ σύντομα θὰ δοθεῖ στὴ δημοσιότητα. Μεταξὺ τῶν διοργανουμένων Ἐκδηλώσεων διακρίνονται ἡ Ἐκθεση Ἱερῶν Κειμηλίων καὶ Εἰκόνων μὲ θέμα τὸ πρόσωπο τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν θεία οἰκονομία γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου, ποὺ θὰ φέρει τὸν τίτλο "Μυστήριό Μέγα καὶ Παράδοξο". Ἡ ἔκθεση θὰ στεγασθεῖ στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο καὶ θὰ περιλαμβάνει θέματα ἀπὸ τὸ μείζονα χώρο τοῦ Ἑλληνισμοῦ (Ἑλλάδα, Κύπρος, Σινᾶ).

Ἐπίσης κορυφαία ἐκδήλωση τοῦ Προγράμματος τοῦ Ἴωβηλαίου εἶναι καὶ ἡ ἔλευση τῶν Ὀρθόδοξων Πατριαρχῶν καὶ Προκαθημένων τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν στὴν Ἀθήνα, οἱ ὁποῖοι θὰ λάβουν μέρος στὸ Συλλεῖτουργο τῶν Προκαθημένων τὴν 15ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 2000.

Στὸ Πρόγραμμα περιλαμβάνονται Ἐπισκέψεις τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου συνοδευομένου ὑπὸ Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν στίς πόλεις ποὺ κήρυξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Τέλος τὸ Πρόγραμμα τοῦ Ἴωβηλαίου συμπληροῦται ἀπὸ πολλὰς ἄλλες μουσικὲς ἐκδηλώσεις, ἐκδόσεις κ.λπ.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς ἱερᾶς Συνόδου

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 3ης Ἰανουαρίου 1999

Ἀναχωρεῖ αὔριο Τρίτη, 4 Ἰανουαρίου 2000, γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, γιὰ νὰ λάβῃ μέρος στίς Πανορθόδοξες Ἐορταστικὲς Ἐκδηλώσεις ποὺ εἶναι ἀφιερωμένες στὰ 2000 χρόνια ἀπὸ τὴν κατὰ σάρκα Γέννηση τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ποὺ θὰ πραγματοποιηθοῦν ἐκεῖ ἀπὸ 4 ἕως 8 Ἰανουαρίου.

Τὴν ὑπὸ τὸν Μακαριώτατον Ἐπίσημον Συνο-

δικήν Ἀντιπροσωπεΐαν ἀποτελοῦν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Δράμας κ. Διονύσιος καὶ Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εὐσέβιος, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁ Ἱερολογιώτατος Ἀρχιδιάκονος κ. Διονύσιος Κατερίνας.

Ἐπίσης τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον συνοδεύουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θωμᾶς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Ἀποστολίδης, ἈΓραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰάκωβος Μπιζαούρτης, Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης, Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων.

Τὸ μεσημέρι τῆς Τρίτης 4.1.2000, στὸν Πανίερο Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως θὰ ψαλεῖ δοξολογία γιὰ τὴν ἀφιξη τῶν Προκαθημένων καὶ τῶν Ἀρχηγῶν Κρατῶν καὶ τῶν συνοδίων τους στὴν Ἁγία Πόλη καὶ θὰ ἀκολουθήσῃ δεξίωση.

Τὴν Τετάρτη, 5 Γενουαρίου θὰ πραγματοποιηθῆ τελετὴ παρασημοφόρησης τῶν Ἀρχηγῶν Κρατῶν ποὺ θὰ παρευρίσκονται καὶ στὴ συνέχεια ὅλοι οἱ ἐπίσημοι θὰ μεταθοῦν στὴν Ἱερὰ Μονὴ Προφήτου Ἡλιοῦ. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ κατευθυνθοῦν στὴν Βασιλικὴ τῆς Γεννήσεως στὴ Βηθλεὲμ καὶ θὰ κατέλθουν στὸ Θεοδόξμον Σπήλαιο καὶ μετὰ τὴ θυμίαση τοῦ χώρου θὰ ἐπιστρέψουν στὸν Ἱερὸ Ναὸ, ὅπου θὰ τελεσθῆ Ἑσπερινὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Τὸ ἀπόγευμα οἱ Προκαθημένοι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἱ Ἀρχηγοὶ Κρατῶν καὶ οἱ ἐπίσημες Ἀντιπροσωπεΐες θὰ συναντηθοῦν μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Παλαιστίνιακῆς Αὐτοδιοικήσεως κ. Πασὲρ Ἀραφάτ, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς παραθέσει ἐπίσημο Δείπνο. Θὰ ἀκολουθήσῃ συναυλία Ὁρθοδόξων Χορωδιῶν (Ἑλληνιστί, Ἀραβιστί, Σλαβονιστί), στὴν Πλατεία ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν Βασιλικὴ τῆς Γεννήσεως.

Στις 22.30 τῆς ἴδιας ἡμέρας, θὰ ἀρχίσει ὁ ἐπίσημος Ὁρθρος τῆς Ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ἡ καθιερωμένη Παρρησία καὶ ἡ Θεία Λειτουργία ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἁγιοταφικῆς Ἀδελφότητος. Ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων θὰ περατωθεῖ περὶ τὴν 3.30 πρωϊνὴν τῆς Παρασκευῆς 7ης Γενουαρίου.

Στις 7.30 θὰ ἀρχίσει ἡ Θεία Λειτουργία ποὺ θὰ τελεσθῆ ἀπὸ τοὺς Προκαθημένους καὶ τοὺς Ἀρχιερεῖς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας αὐτῆς θὰ παρατεθεῖ, ἀπὸ

τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ. Διόδωρο ἑορταστικὸ Πρόγευμα, πρὸς τιμὴν τῶν Προκαθημένων, τῶν Συνοδίων τους καὶ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν ξένων Κρατῶν, στὴ διάρκειαν τοῦ ὁποῖου θὰ ἐπιδοθοῦν ἀναμνηστικὰ δῶρα.

Νὰ σημειωθῆ ὅτι τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο θὰ συνοδεύσουν καὶ πολυάριθμοι προσκυνητὲς ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 11ης Γενουαρίου 1999

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σχετικῶς μὲ δημοσιεύματα ἀφορῶντα στὴν οικονομικὴ βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Ἀττικῆς καθὼς ἐπίσης καὶ στὸν προϋπολογισμὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ ἔτους 2000 παρατηρεῖ τὰ ἐν συνεχείᾳ:

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀνακοίνωσε ὅτι θὰ διέθετε τὸ ἀπαιτούμενο ποσὸ γιὰ τὴν ἀγορὰ 100 λυομένων οἰκίσκων γιὰ νὰ καλυφθοῦν στεγαστικὲς ἀνάγκες σεισμοπαθῶν στὴν Ἱ. Μητρόπολη Ἀττικῆς καὶ τεσσάρων λυομένων Ἱ. Ναῶν οἱ ὁποῖοι θὰ διετίθεντο στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις Νέας Ἰωνίας καὶ Περιστερίου γιὰ τὴν κάλυψη τῶν λατρευτικῶν ἀναγκῶν τῶν πιστῶν, τῶν ὁποίων οἱ ἐνοριακοὶ Ἱ. Ναοὶ ὑπέστησαν σοβαρὲς βλάβες ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς καὶ πλέον δὲν μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν. Προκηρύχθηκε ὁ σχετικὸς δημόσιος διαγωνισμὸς γιὰ τὴν ἀνάδειξη μειοδότηδος ἐταιρείας. Ἐπελέγη ἡ ἀνάδοχος κατασκευάστρια ἐταιρεία καὶ ὑπεγράφη ἡ σχετικὴ σύμβαση. Ἀναμένεται μέχρι τὸ πρῶτο δεκαήμερο τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου νὰ ἔχει τοποθετηθῆ τὸ πρῶτο μέρος τῶν οἰκίσκων στὸ Δῆμο Ἄνω Λιοσίων. Ἡ συνολικὴ δαπάνη ἀγορᾶς τῶν οἰκίσκων καὶ τῶν Ἱ. Ναῶν ἀνέρχεται σὲ 300 ἑκατομμύρια δραχμὲς καὶ καλύπτεται ἀπὸ τὸ προϊόν τῆς διεξαχθείσης δισκοφορίας στοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς ἐπικράτειας. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ βοήθεια τὴν ὁποία ὑπεσχέθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδόθη καὶ ἄρα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εἶναι ἀπολύτως συνεπὴς στὶς δεσμεύσεις τῆς. Ἐξάλλου στὴν Ἱ. Σύνοδο ἔχει σταλεῖ καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 24086 τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1999 ἔγγραφο τοῦ Δήμου Ἄνω Λιοσίων ὑπογραφόμενον ἀπὸ τὸν πρόεδρο τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κ. Εὐάγγελο Χριστοφιλάκη, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Δῆμος εὐχαριστεῖ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στοὺς δημότες.

2. Ὡς πρὸς τὸν προϋπολογισμὸ ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ ἔτους 2000, ἡ αὔξηση τῶν δαπανῶν ὀφείλεται:

α) Στὴ λειτουργία τῶν συσταθειῶν νέων Εἰδικῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ στὴν ἐπαναδρα-

στηριοποίηση τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ ἄλλων Συνοδικῶν Ἰδρυμάτων καὶ Ὄργανισμῶν γιὰ νὰ ἐπιτελέσουν τὸ ἔργο τους καὶ τὴν ἀποστολή τους,

β) στὴν πρόσληψη νέων ὑπαλλήλων ἐξειδικευμένων γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου,

γ) στὴν ἐπίσκευτὴ Ἐκκλησιαστικῶν ἀστικῶν ἀκινήτων (Ἦπ. Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Ἦπ. Ἐσωτερικῶν, Συνοδικὸ Μέγαρο κ.λπ.) τὰ ὁποῖα ἐπλήγησαν ἀπὸ τὸν σεισμό τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1999.

Οἱ ἀναγραφόμενες στὸν προϋπολογισμό δαπάνες εἶναι ἀνελαστικές καὶ καλύπτουν αὐστηρῶς τὰ λειτουργικὰ ἔξοδα τῶν Συνοδικῶν Ἰδρυμάτων, προκειμένου ὁ ἐπιτελικὸς ὀργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας νὰ εἶναι σὲ θέσση νὰ ἀναποκριθεῖ στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἀποστολῆς του στὴ σύγχρονη ἑλληνικὴ κοινωνία.

3. Ἡ Ἐκκλησία πράττει τὸ καθήκον τῆς εἴτε ἐνεργοῦσα ὡς σῶμα Χριστοῦ, εἴτε δρῶσα διὰ τῶν μελῶν τῆς. Ἄρα καὶ ἡ συμβολὴ τῶν μεμονωμένων πιστῶν εἶναι ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐμπνέει διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς τὰ πρόσωπα νὰ δείχνουν ἀγάπη καὶ ἀλληλεγγύη στοὺς ἐν ποικίλαις περιστάσεσι εὐρισκομένους ἀδελφούς τους. Τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ ἀπαλείψει, νὰ πλήξει ἢ νὰ μειώσει ἢ ἀνευθυνότητα, ἢ ἐμπάθεια καὶ ἢ παραπληροφόρηση τῶν συγκεκριμένων δημοσιευμάτων, ποὺ ἀπλὰ καὶ μόνο ἐκθέτουν τοὺς ἀδαεῖς ἐμπνευστὲς τους.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱ. Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 12ης Ἰανουαρίου 1999

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου γιὰ τὴν ἔνταξη τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος γραφῆς στὸν κατάλογο γραμματοσειρῶν τοῦ προγράμματος τῶν Windows 2000

Ἡ ἔνταξη ἀπὸ τὴ Microsoft ἀποτελεῖ ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ τμήματος τῆς Microsoft ἀλλὰ κυρίως ἐπιτυχία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ πολιτισμοῦ. Ἡ διαφύλαξη καὶ διατήρηση τοῦ τρόπου γραφῆς, μὲ τὸν ὅποιο κληρονομήθηκε σὲ μᾶς ὁ θησαυρὸς τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν γραμμάτων, τῶν Πατερικῶν κειμένων, ἀλλὰ καὶ σημαντικῶν ἐπιστημονικῶν καὶ λογοτεχνικῶν συγγραμμάτων τῆς ὕστερης καὶ νεώτερης ἑλληνικῆς γραμματείας, σηματοδοτεῖ τὴν κατ' οὐσίαν ἐπιβεβαίωση τῆς σπουδαιότητος τῶν κειμένων αὐτῶν καὶ τὴν ἐνδελεχῆ μύηση τοῦ ἀναγνώστη στὸν πλοῦτο τῶν νοημάτων τους. Ἡ ρῆση τοῦ βραβευμένου μὲ τὸ Βραβεῖο Νόμπελ ποιητῆ Ὀδυσσεᾶ Ἐλύτη γιὰ τὴν ἑλληνικὴ γλώσσα ἐξάγει τὸ

μεγαλεῖο αὐτῆς: «εἶναι ἡλικίας τριῶν χιλιάδων χρόνων ἀλλὰ δροσερὴ σὰν μόλις νὰ τὴν ἀνέσυχες ἀπὸ τὴ θάλασσα, μέσ' ἀπ' τὰ βότσαλα καὶ τὰ φύκια μιᾶς ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου· μέσα στὸ βαθὺ γαλάζιο καὶ τὴν ἀπόλυτη διαφάνεια τοῦ αἰθέρος».

Ἡ ἔνταξη ἀπὸ τὴ Microsoft τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος γραφῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης στὸ νέο πρόγραμμα τῶν Windows 2000 ἀποτελεῖ οὐσιαστικὰ τὴν ἀπότιση σεβασμοῦ στὸν πολιτισμὸ τοῦ πνεύματος.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Ἐκκλησιαστικὴ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1999

Μετὰ τὰ ἀλλεπάλληλα ἀνακριθῆ δημοσιεύματα περὶ δῆθεν συμπράξεως ἢ συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ Τραπεζικοὺς ἢ Οἰκονομικοὺς Φορεῖς πρὸς διαχείρισιν περιουσιακῶν τῆς πραγμάτων, ἡ Κεντρικὴ Οἰκονομικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ε.Κ.Υ.Ο.) εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δηλώσῃ:

“Οὐδεμία συνεργασία καὶ οὐδεμία σύμπραξις οἰασδήποτε μορφῆς ἔλαβε χώραν μεταξὺ Ε.Κ.Υ.Ο. καὶ Τραπεζικοῦ ἢ ἄλλου Οἰκονομικοῦ Φορέως ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ἐντέχνως καὶ σκοπιμῶς διοχτετευόμενες σχετικὲς πληροφορίες –ἀνυπόστατες καθ' ὀλοκληρίαν– προφανῶς ἀποβλέπουν στὴν δημιουργία ἐντυπώσεων καὶ ἐνδεχομένως στηρίζουν σκοπιμότητες ποὺ δὲν ἔχουν καμμία σχέση μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ εὐρύτερου ἐπενδυτικοῦ κοινοῦ ἢ μὲ τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ πράξεις καὶ οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς ἤσαν καὶ θὰ συνεχίζουσι νὰ εἶναι ἀπολύτως διαφανεῖς καὶ σύμφωνες μὲ τὸν καταστατικὸ χάρτη Τῆς”.

Ἐκκλησιαστικὴ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.)

Λόγω τοῦ ἐντέχνου θορύβου ὁ ὁποῖος προσφάτως ἐδημιουργήθη σχετικὰ μὲ τὶς προθέσεις καὶ τὶς θέσεις τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΕΚΥΟ) καὶ τοῦ ψευδοῦς ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἐπροτάθη δῆθεν ἢ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν «τζόγο» τοῦ Χρηματιστηρίου, ἀπεστάλη πρὸς τὸν Τύπον πρὸς ἐνημέρωσιν τὸ πλήρες κείμενον τόσον τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Κωνσταντίνου Δ. Πυλαρινοῦ (τῆς 2.12.1999) ὅσον καὶ τῆς προσφάτου διαψεύσεως τῆς ΕΚΥΟ διὰ παρεμφερὲς θέμα (τῆς 21.12.1999).

Τὰ κείμενα ἔχουν ὡς ἐξῆς:

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ἀπὸ κ. Κων. Πυλαρινὸ
Πρὸς τὸν Σεβ. Πρόεδρον
Καὶ τὰ μέλη τῆς Δ.Ε.

ΘΕΜΑ: «Ἐπισήμανσις προοπτικῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας»

Εἰσαγωγή. Τὸ ἐπενδυτικὸ περιβάλλον στὴ χώρα μας, ἰδίως τὴν τελευταία τριετία, παρουσιάζει συνεχῆ ἀνέλιξη διαμορφώνοντας νέες οἰκονομικὲς συνθήκες, ἐντὸς τῶν ὁποίων καλοῦνται νὰ δραστηριοποιηθοῦν τόσο τὰ πιστωτικὰ ἰδρύματα ὅσο καὶ οἱ θεσμικοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ ἰδιῶτες ἐπενδυτές. Ἡ ἀναμενόμενη εἰσοδος τῆς Ἑλλάδος στὴν ΟΝΕ, ἡ φιλελευθεροποίησης τῶν θεσμικῶν δομῶν τοῦ χρηματοπιστωτικοῦ μας συστήματος, ἡ ἀνοδικὴ πορεία τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν (ΧΑΑ), ἡ ἀνάπτυξις καὶ διεύρυνσις τοῦ ἐπενδυτικοῦ ὀρίζοντος εἶναι βασικὲς παράμετροι τοῦ σημερινοῦ ἐπενδυτικοῦ τοπίου στὴν χώρα μας.

Οἱ οἰκονομικὲς ἐξελίξεις ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τῆς παγκοσμιοποίησης τῆς οἰκονομίας τῆς μεγάλης ἀλληλεξαρτήσεως τῶν διεθνῶν ἀγορῶν καὶ τῆς χρήσεως νέων τεχνολογιῶν, προσφέρουν πλῆθος ἐπενδυτικῶν ἐπιλογῶν, διαμορφώνουν νέα ἐπίπεδα σχέσεως ἀποδόσεως – κινδύνου, καθιστώντας ἀναγκαίᾳ τὴν ἐγρήγορη ἀλλὰ καὶ τὴ συνεργασία τῶν θεσμικῶν ἐπενδυτῶν μὲ ἐξειδικευμένα πιστωτικὰ ἰδρύματα ἢ φορεῖς γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ καὶ ἀποδοτικὴ διαχείριση τῶν διαθέσιμων τους.

Σύντομη παρουσίαση τῆς διαχείρισεως τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. Ὁ συνδυασμὸς τοῦ πρώτου πρὸς ὕμᾳς σημειώματος διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Ὑπηρεσίας, τοῦ τρόπου τῆς μέχρι τοῦδε διαχείρισεως τῶν διαθέσιμων τῆς ἀλλὰ καὶ τῆς οὐσίας τοῦ κατατεθέντος προϋπολογισμοῦ 2000 ὀδηγεῖ εἰς ὀρισμένας διαπιστώσεις:

α) Παρὰ τὶς ὅποιες ὑπηρεσιακὲς προσπάθειες καὶ τὶς εὐλογεas ἐπιθυμίες τῆς Δ.Ε. καὶ τῆς ΔΙΣ τὸ ὑπάρχον σύστημα διαχείρισεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων (διαθέσιμα, μετοχές κ.λπ.) τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐπιτρέπει δυστυχῶς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν καθιερωμένων σήμερον μεθόδων προσεγγίσεως ἀποδόσεων, μεσαίου ἢ μεγάλου μεγέθους (μὲ τοὺς ἀντιστοίχους βεβαίως κινδύνους).

β) Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἀκίνητον (ἀστικήν) περιουσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Οἰκονομικὴ πραγματικότητα τοῦ περιβάλλοντος χώρου. Προβληματισμοὶ ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ τὴν σημερινὴ συγκυρία. Ἄμεσες καὶ μεσοπρόθεσμες δυνατότητες (Μία πρώτη συνοπτικὴ προσέγγιση).

- Ὁ γενικὸς δείκτης τοῦ χρηματιστηρίου εἶναι περίπου 5.600 μονάδες (περίπου 13% κάτω ἀπὸ τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα τῆς χρονιάς).

- Τὰ συνολικὰ διαθέσιμα στὰ Α/Κ ὄλων τῶν τύπων (ὁμολογιακὰ – συναλλαγματικὰ – μετοχικὰ) εἶναι πάνω ἀπὸ 12 τρις δρχ.

- Τὰ συνολικὰ χρήματα στὰ μετοχικὰ Α/Κ εἶναι περίπου 7 τρις.

- Ἡ συνολικὴ ρευστότητα τῶν θεσμικῶν ἐπενδυτῶν (ΑΕΔΑΚ) ποὺ ἐπενδύουν σὲ μετοχικὰ εἶναι περίπου 1,5 τρις δρχ.

Ἐκτιμᾶται πὼς μόλις οἱ θεσμικοὶ ἐγχώριοι ἐπενδυτές (ΑΕΜΚ) ἀποφασίσουν νὰ ἐπενδύσουν τὴ ρευστότητά τους, θὰ δώσουν νέα δυναμικὴ στὴν ἀγορά.

- Τὰ βραχυπρόθεσμα ἐπιτόκια ἐξαιρετικὰ ὑψηλὰ περίπου στὸ 9 μὲ 9,5% κρατοῦν ἐγκλωβισμένα ἀρκετὰ χρήματα στὸν «τόκο». Ἡ ἐπερχόμενη μείωση (δραματικὴ κατὰ πᾶσα πιθανότητα) θὰ «ἀναγκάσει» πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα νὰ στραφοῦν πρὸς ἄλλες μορφὲς ἐπενδύσεως (κυρίως στὸ χρηματιστήριον). Τὸ Ταμειτήριο ἔχει περίπου 20 τρις στοὺς λογαριασμοὺς του.

- Ἡ δραχμὴ ἀνατιμημένη σὲ σχέση μὲ τὴν κεντρικὴ ἰσοτιμία ποὺ καθορίστηκε τὸν Μάρτιο τοῦ '98 μὲ τὸ EURO εἶναι τουλάχιστον 8% ὑψηλότερη. Ἡ προσαρμογὴ τῆς θὰ καταστήσει πιὸ φθηνὲς τὶς μετοχές.

- Ξένοι θεσμικοὶ «ἀπουσιάζουν» αὐτὴ τὴ στιγμή ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Χρηματιστήριον. Ἐκτιμᾶται ὅτι μὲ τὴν ἀναβάθμισή τῆς Ἑλληνικῆς κεφαλαιαγορᾶς στὶς ἀναπτυγμένες κεφαλαιαγορᾶς τοῦ κόσμου (ἀπὸ τὶς ἀναπτυσσόμενες), μεγάλα κεφάλαια τῶν ξένων FUNDS ποὺ ἐπενδύουν μόνο στὶς ἀναπτυγμένες ἀγορᾶς θὰ εἰσερεύσουν καὶ στὸ Ἑλληνικὸ Χρηματιστήριον.

- Ἀπὸ τὸ καλοκαίρι καὶ μετὰ οἱ τεράστιες καὶ συνεχόμενες αὐξήσεις μετοχικῶν κεφαλαίων τῶν εἰσηγμένων ἐταιριῶν ἔχουν «στεγνώσει» τὴν ρευστότητα κυρίως τῶν ἰδιωτῶν ἐπενδυτῶν. Οἱ περισσότεροι ἔχουν ἐγκλωβίσει ἓνα μεγάλο μέρος τῶν ρευστῶν τους διαθέσιμων. Αὐτὰ τὰ χρήματα λείπουν ἀπὸ τὶς καθημερινὲς συναλλαγὰς καὶ αὐτὸ εἶναι ἐμφανέστατο στὸν μικρότερο, ἀπὸ ὅ,τι εἴχαμε συνηθίσει, καθημερινὸ τζίρο τοῦ Χρηματιστηρίου.

- Πάρα πολλὰς ἐταιρεῖες ἐτοιμάζονται γιὰ εἰσαγωγή στὴν κύρια ἀλλὰ καὶ στὴν παράλληλη ἀγορὰ τοῦ Χρηματιστηρίου γεγονὸς ποὺ θὰ δώσει «βάθος» στὴν Ἑλληνικὴ χρηματαγορά. Δηλαδὴ «εὐρύτητα ἐπιλογῶν». Ἀναγκαῖα συνθήκη γιὰ ἀνάπτυξη σὲ ὅποι-αδήποτε οἰκονομία. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ συμβεῖ καὶ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀγορᾶς τῶν «Παραγῶγων».

- Ἀλλαγὴ θεσμικῶν κανόνων στὸ Χρηματιστήριον θὰ ἐπιφέρει νέο κλίμα αἰσιοδοξίας π.χ. Διεύρυνση ἀπὸ ±8 στὸ ±12% τοῦ εὔρους διακύμανσης μιᾶς μετοχῆς στὴν διάρκεια μιᾶς συνεδρίασης. Ἐπιμήκυνση τῆς διάρκειας συνεδρίασης κατὰ δύο ἐπιπλέον

ώρες στη διάρκεια τῆς ἡμέρας, δηλ. μέχρι τις 3.30 ἀπὸ τις 1.30.

- Ἐπιτόκια ἐντόκων γραμματίων στὸ 9,07% καὶ 7ετῶν ὁμολόγων στὸ 6,83% μὲ πληθωρισμὸ στὸ 2,2% δίνουν στοὺς ξένους θεσμικοὺς τεράστια spread (διαφορά).

Ἡ δραματικὴ μείωση τῶν ἐπιτοκίων τῶν κρατικῶν τίτλων καὶ ἴσως ἡ φορολόγησή τους ὄχι μὲ 10% ἐπὶ τῶν τόκων ποὺ ἰσχύει τώρα, ἀλλὰ μὲ 15% ἐνδεχόμενα νὰ ὀδηγήσει πολλοὺς νὰ ἀναζητήσουν νέες μορφές ἐπενδύσεων (π.χ. Χρηματιστήριον).

- Ἡ κυβέρνησις προχωρώντας σὲ πρόωρες ἐκλογές τὸν Μάρτιο τοῦ 2000 ἴσως, «θέλει», καὶ αὐτὸ εἶναι δεδομένο καὶ θεμιτό, ἓνα καλὸ κλίμα στὴν ἀγορὰ τοῦ Χρηματιστηρίου.

Θέσεις. Πιστεύουμε ὅτι ὑπάρχουν ἐξαιρετικὰ θετικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἑλληνικῆς κεφαλαιαγορᾶς. Εἴμαστε ἡ μοναδικὴ δυτικὴ χώρα στὸν κόσμον ποὺ ἔχουμε τέτοια τεράστια προσδοκία μείωσης ἐπιτοκίων καθὼς καὶ τεράστια προσδοκία γιὰ ἀνάπτυξη. Μὲ τὴν προσδοκία καὶ τῆς ἐνταξίης μας στὴν ΟΝΕ εἴμαστε σὲ θέση νὰ ποῦμε ὅτι ἀπὸ προοπτικὲς ἀνάπτυξης εἴμαστε στὴν πιὸ προνομιακὴ θέση ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ βρεθοῦμε ποτέ.

Οἱ περισσότεροὶ ἐκφράζουν τὴν ἀποψη ὅτι ἡ ἀγορὰ θὰ «φύγει» πρὸς τὰ πάνω μὲ τὴν πρώτη μείωση τῶν ἐπιτοκίων ποὺ τὴν τοποθετοῦν στὶς ἀρχές τοῦ 2000.

Προσωπικὴ ἀποψη ὅτι οἱ ἀγορές παγκοσμίως προεξοφλοῦν γεγονότα καὶ ὅτι ἡ ἀνοδος μπορεῖ νὰ ἔρθει νωρίτερα.

Ἐρωτήματα ἐπὶ τοῦ πρακτέου (διὰ τὴν ΕΚΥΟ).

Ἡ Δ.Ε. ὡς ἐντολοδόχος τῆς ΔΙΣ παρακαλεῖται νὰ προσδιορίσει τὸ πλαίσιο δράσεως τῆς ΕΚΥΟ λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τόσο τὴν οἰκονομικὴ πραγματικότητα ὅσον καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς προβληματισμοὺς ποὺ δημιουργεῖ ἡ σημερινὴ συγκυρία.

Τὰ ἐρωτήματα δι' ἡμᾶς ἐν προκειμένῳ εἶναι:

α) Μέχρι ποίου σημείου ἐπιθυμοῦν ἡ Δ.Ε. καὶ ἡ ΔΙΣ νὰ προχωρήσῃ ἡ ΕΚΥΟ σὲ σχεδιασμοὺς ἐπενδυτικοῦ χαρακτήρα (τῶν διαθέσιμων κ.λπ.);

β) Μέχρι ποίου σημείου καὶ ὑπὸ ποίαν μορφήν ἐπιθυμοῦν ἡ Δ.Ε. καὶ ἡ ΔΙΣ εἰς τὴν ἀξιοποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἀκίνητης περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας;

Προτάσεις: Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ θὰ ὑπάρξῃ προφορικὴ ἐκθεση τῶν ἀπόψεων τῆς Διευθύνσεως.

Ἐπισημάνσεις: Τὰ ἀνωτέρω (συγκεκριμένες ὁδηγίες τῆς Δ.Ε. καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ΔΙΣ καὶ ὁ ἀντίστοιχος σχεδιασμὸς τῆς ΕΚΥΟ) δύνανται ταχύτατα νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐφ' ὅσον πρὸς τοῦτο ὑπάρξῃ σαφὴς ἀπόφασις.

Τὰ θέματα τὰ προερχόμενα ἀπὸ τις ἀπαιτήσεις

τῶν Ἱ. Μονῶν ἀλλὰ καὶ τὰ τυχόν προβλήματα ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας εἶναι θέματα ποὺ ἐκφεύγουν τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ΕΚΥΟ.

Κωνσταντῖνος Δ. Πυλαρινός

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1999

Μετὰ τὰ ἀλλεπάλληλα ἀνακριθῆ δημοσιεύματα περὶ δῆθεν συμπράξεως ἢ συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ Τραπεζικοὺς ἢ Οἰκονομικοὺς Φορεῖς πρὸς διαχείρισιν περιουσιακῶν τῆς πραγμάτων, ἡ Κεντρικὴ Οἰκονομικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ε.Κ.Υ.Ο.) εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δηλώσῃ:

«Οὐδεμία συνεργασία καὶ οὐδεμία σύμπραξις οἰασδῆποτε μορφῆς ἔλαβε χώραν μεταξὺ Ε.Κ.Υ.Ο. καὶ Τραπεζικοῦ ἢ ἄλλου οἰκονομικοῦ Φορέως ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ἐντέχνως καὶ σκοπίμως διοχτευόμενες σχετικὲς πληροφορίες –ἀνυπόστατες καθ' ὀλοκληρίαν– προφανῶς ἀποβλέπουν στὴν δημιουργία ἐντυπώσεων καὶ ἐνδεχομένως στηρίζουν σκοπιμότητες ποὺ δὲν ἔχουν καμμία σχέση μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ εὐρύτερου ἐπενδυτικοῦ κοινοῦ ἢ μὲ τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ πράξεις καὶ οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς ἦσαν καὶ θὰ συνεχίσουν νὰ εἶναι ἀπολύτως διαφανεῖς καὶ σύμφωνες μὲ τὸν καταστατικὸ χάρτη τῆς».

(Ἐκ τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.)

Ἐρὰ Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν

Μήνυμα γιὰ τὴν ἡμέρα τὴν ἀφιερωμένην στοὺς ἀνθρώπους μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες (3 Δεκεμβρίου 1999)

Οἱ συνάνθρωποι μας μὲ τις εἰδικὲς ἀνάγκες, ἀποτελοῦν γιὰ ὅλους μας παραδείγματα καὶ πρότυπα πίστεως στὸν Θεὸ καὶ τὴ ζωὴ, θελήσεως νὰ παραμείνουν ἐνεργοὶ πολῖτες καὶ καρτερίας καὶ ὑπομονῆς ἀπέναντι στὴ δοκιμασία τους. Οἱ συγκεκριμένοι ἐμπερίστατοι ἀδελφοί μας δὲν θέλουν λόγους παρηγορίας ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἄλλους, τοὺς ὑγιεῖς, ποὺ δὲν ζοῦμε τὸ πρόβλημά τους. Δὲν ἔχουν ἀνάγκη τοῦ οἴκτου μας. Ἔχουν ἀνάγκη, ὅπως ὅλοι μας, τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης μας καὶ τοῦ ἀνιδιοτελοῦς ἐνδιαφέροντός μας. Θέλουν τὴν καρδιά μας περισσότερο καὶ τὴν κατανόησή μας, θέλουν νὰ τοὺς ἀντιμετωπίζουμε ὡς ἴσους καὶ ὑπεύθυνους πολῖτες.

Εἶναι εὐχάριστο ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια γίνεται μία προσπάθεια ἀπὸ ὅλους, πολιτεία, τοπικὴ αὐτοδιοίκηση, Ἐκκλησία, ἰδιωτικοὺς φορεῖς, νὰ βοηθή-

σουν για την ισότιμη συμμετοχή και προσπέλαση των ανθρώπων με τις ειδικές ανάγκες σε όλους τους χώρους τους προσιτούς στους ύγιεις. Η Έκκλησία έχει προωθήσει το πρόγραμμα της και οι περισσότεροι Ίεροί Ναοί έχουν αποκτήσει κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες) ώστε χωρίς πρόβλημα να μπορούν να προσέρχονται σ' αυτούς οι ανήμποροι αδελφοί μας. Αλλά αυτό δεν αρκεί. Οφείλουμε να τους ενεργοποιήσουμε και να τους αξιοποιήσουμε στην ένορτιακή ζωή.

Όταν απευθύνομαι στους νικητές της ζωής μου έρχεται πάντοτε στο νοῦ ὁ λόγος τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου ὅτι "ἡ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται". "Ὅλοι εἶμαστε δυνάμει "ἀσθενεῖς" κι ἂν δὲν εἶμαστε ἢ φθορὰ τῆς σαρκὸς στὴν ἀσθένεια μᾶς φέρνει. Ἄν λοιπὸν δὲν ἔχουμε τὴν Πίστη ὅτι, ἡ δύναμις μας φανερῶνεται τελεία μέσα ἀπὸ τὴν ἀσθένεια καὶ ἀδυναμία μας, δὲν πρόκειται νὰ θροῦμε τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας μας. Αὐτὴν τὴν σωτηρία ποῦ εὐχόμαι, μέσα ἀπὸ τὴν ἐπίγνωση τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκὸς μας, νὰ ἀπολαύσουμε ὅλοι.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Μήνυμα μετὴν εὐκαιρία τοῦ "Ἐράνου τῆς ἀγάπης" (12 - 16 Δεκεμβρίου 1999)

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα τοῦ ἐράνου τῆς ἀγάπης (ἡ, ὁ ἔρανος τῆς ἀγάπης) μᾶς δίδει τὴν ἀφορμὴ νὰ κάνομε μερικὲς σκέψεις γιὰ τὴν "πρῶτη καὶ μεγαλύτερη ἐντολή": τὴν ἀγάπη. Τί εἶναι ὁμως ἀγάπη; Τὸ ἐρώτημα μᾶς ξαφνιάζει. Γιατὶ ὅλοι τὴν ζοῦμε, τὴν προσφέρουμε, τὴν δεχόμαστε. Κι ὁμως παραμένει ἓνα μυστήριο. Δὲν εἶναι ἓνα ὠραῖο συναίσθημα ἀπλῶς. Δὲν εἶναι μόνον μία ἀρετὴ, ποῦ πρέπει νὰ πραγματοποιήσουμε ἢ μιὰ ἰδέα, γιὰ νὰ φιλοσοφοῦμε. Δὲν εἶναι μιὰ θρησκευτικὴ πράξη ξεκομμένη ἀπὸ τὴ ζωὴ. Δὲν εἶναι μόνον μιὰ ἐντολή. Εἶναι τὸ "πλήρωμα τοῦ νόμου", ποῦ δίνει νόημα καὶ περιεχόμενο σὲ κάθε ἀρετῇ.

Συνήθως χωρίζομε τὴν ἀγάπη σὲ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἄλλ' αὐτὸς ὁ χωρισμὸς εἶναι μεθοδολογικός. Ἡ ἀγάπη εἶναι μία καὶ ἐνιαία. Εἶναι ἓνας ποταμὸς, ποῦ πηγάζει ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος "πρῶτος ἡμᾶς ἠγάπησε", φθάνει σὲ μᾶς καὶ διαχέεται δι' ἡμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἀγαπώντας τὸν ἄνθρωπο ἀγαπᾶς τὴν ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἔστω καὶ ἀμαυρωμένη, εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος. Κι ἔτσι ἀγαπώντας τὸν ἄνθρωπο ὁδηγεῖσαι στὸν Θεόν. Ἄν, πάλι, δυσκολεύεσαι ν' ἀγαπήσεις τὸν ἄνθρωπο, ἄνοιξε τὴν καρδιά σου στὸν Ἰησοῦ, ποῦ εἶναι ἡ σαρκωμένη ἀγάπη καὶ τότε ἡ χάρις

τοῦ Θεοῦ θὰ σὲ διαποτίσει καὶ θὰ μπορέσεις ν' ἀγαπήσεις τὸν ἄνθρωπο. Γιατὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἓνα θαῦμα καὶ θαύματα μόνον ὁ Θεὸς πραγματοποιεῖ. Καὶ ν' ἀγαπᾶς εἰλικρινᾶ καὶ σωστά. Γιατὶ στὶς ἡμέρες μας τὸ πολῦτιμο μαργαριτάρι τῆς ἀγάπης κυκλοφορεῖ σὲ πολλὲς ἀπομιμήσεις.

Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη δὲν εἶναι ἓνας ἀπλὸς συναισθηματισμὸς, οὔτε μιὰ ἀπλὴ συμπάθεια. Συνήθως χωρίζομε τοὺς ἀνθρώπους σ' ἐκείνους ποῦ συμπαθοῦμε, σ' ἐκείνους ποῦ ἀντιπαθοῦμε καὶ σ' ἐκείνους ποῦ μᾶς εἶναι ἀδιάφοροι. Ἡ ἀγάπη ὁμως εἶναι πάνω καὶ πέρα ἀπὸ τέτοιους διαχωρισμούς. Καὶ κανεὶς δὲν τῆς εἶναι ἀδιάφορος, γιατί κάθε ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἀδιακρίτως φύλου, ἐθνικότητος, θρησκείας.

Ὁ κόσμος μας σήμερα, ἀγαπητοί μου, ἀποσυντίθεται ὄχι ἀπὸ τὸ μίσος, ἀλλὰ ἀπὸ κάτι χειρότερο: Τὴν ἀδιαφορία. Ἡ ἔλλειψη ἀγάπης καὶ ἡ ἀδιαφορία εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὸ μίσος, γιατί διαβιβρώσκει ὑπουλα τὸν κοινωνικὸ ἴστο καὶ ὁδηγεῖ στὴν διάλυση τῆς κοινωνίας. Περνάμε ἀδιάφοροι κάθε μέρα δίπλα σὲ ἄλλους ἀνθρώπους, ποῦ μᾶς ἐνδιαφέρουν μόνον ὡς μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ἐπιδιώξεων μας. Ἐχομε πάψει νὰ βλέπουμε τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀνθρώπους. Τοὺς ἔχομε ἀπογυμνῶσει ἀπὸ τὴν ἀξία καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια τους. Δηλαδὴ δὲν τοὺς ἀγαπάμε.

Γι' αὐτὸ ἡ σημερινὴ ἡμέρα μᾶς δίδει μιὰ εὐκαιρία, γιὰ νὰ τὰ ξανασκεφθοῦμε ὅλα αὐτά. Ἄλλωστε ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι μιὰ ἰδιωτικὴ μας ὑπόθεση ἀπλῶς, ἀλλὰ πηγάζει ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ μας στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησία. Καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ παρουσία τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ σὲ μιὰ ἀδιάσπαστη ἐνότητα. Αὐτὲς εἶναι οἱ δύο πλευρὲς τῆς οὐσίας τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ οἱ δύο ριζώνουν στὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ. Εἰδικῶς ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ νικηφόρα δύναμη τοῦ Θεοῦ. Μ' αὐτὴν τὴν ἀγάπη περιβάλλει ὁ Θεὸς ὅλη τὴ δημιουργία καὶ εἰδικῶς τὸν ἄνθρωπο. Τὸν ἀγαπᾶ καὶ τὸν ἀξιώνει νὰ ἀγαπᾶ κι ἐκεῖνος τὸν συνάνθρωπο. Γιατὶ ἡ ἀγάπη εἶναι δῶρο καὶ καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἀποδεικνύεται ἡ ρίζα καὶ ἡ μητέρα ὅλων τῶν ἀρετῶν. Εἶναι "ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος". Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ καταστάλαγμα τῆς χριστιανικῆς ὑπάρξεως, ὅπως ἐκφράζεται μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ ὁ σκοπὸς ὅλων ὅσων γίνονται μέσα στὴν Ἐκκλησία. Ἐκκλησία χωρὶς ἀγάπη δὲν εἶναι χριστιανικὴ. Καὶ χριστιανὸς χωρὶς ἀγάπη διαψεύδει τὴν ταυτότητα του.

Ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινότητα, ὡς σύνολο καὶ ὁ κάθε πιστὸς χωριστὰ χρεωστοῦν τὴν ἀγάπη. "Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλεται εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους" μᾶς ἐπισημαίνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἡ Ἐκκλησία, ὁμως, μπορεῖ νὰ προσφέρει τὴν ἀγάπη πιὸ ὀργα-

νωμένα και γι' αυτό πιό αποτελεσματικά. Ἡ ἀνάγκη πολλές φορές εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τις προσωπικές - ἀτομικές δυνάμεις, γι' αὐτὸ και ἡ ἀγάπη πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερη και νὰ συγκεντρώνει ὅλες τις δυνάμεις τῆς κοινότητος, τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμη ὁ μεμονωμένος πιστὸς βλέπει τὴν ἀνάγκη ὑποκειμενικά. Ἡ ὀργανωμένη ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας βοηθᾷ ἐκεῖ, πού ἀντικειμενικά ὑπάρχει ἀνάγκη. Μπορεῖ νὰ προγραμματίζει ἀποτελεσματικά και ὄχι μόνο νὰ ἀπαλύνει τὸν πόνο περιστασιακά, ἀλλὰ και νὰ προλαμβάνει καταστάσεις.

Τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὸν τομέα αὐτὸν τῆς ὀργανωμένης και μεθοδικῆς προσφορᾶς ἀγάπης εἶναι τεράστιο. Δὲν διαφημίζεται. Γιατὶ δὲν γίνεται γιὰ νὰ ἀκουσθεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ προσφέρει και νὰ συμπαραστέκεται. Μόνο μέσα στὸ τελευταῖο ἔτος διεκινήθησαν ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν δύο δισεκατομμύρια ἑξακόσια τριάκοντα ἑκατομμύρια (2.830.000) δραχ. (σὲ χρῆμα και σὲ εἶδος). Ἄν προστεθοῦν σ' αὐτὰ και τὰ ἀνάλογα ἔργα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, καταλαβαίνομε τὸ μέγεθος τῆς προσφορᾶς.

Ἄλλ' αὐτὴ ἡ προσφορὰ εἶναι δική σας, ἀγαπητοί μου. Ἐπειδὴ ὅλοι συναποτελοῦμε τὴν Ἐκκλησία. Καὶ ὅλοι προσφέρουμε γιὰ τὰ ἔργα Τῆς. Γι' αὐτὸ και πάλι ἐφέτος, ὅταν ἡ ἀγάπη, δηλαδὴ ὁ Χριστὸς, κτυπήσει τὴν πόρτα σας, ἀνοίξατε τις πόρτες και τις καρδιές σας. Προσφέρετε μετὰ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ προσφορὰ σας θὰ πιάσει τόπο. Οἱ ἀνάγκες εἶναι πολλές. Ἀλλὰ και ἡ ἀγάπη σας μεγαλύτερη. Σ' αὐτὴ στηριζόμαστε και στηρίζομε τις προσπάθειές μας.

Μετὰ πατρικὲς εὐχές
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

“Ἡμέρα κατὰ τοῦ ρατσισμοῦ και τῆς ξενοφοβίας” (14.12.99)

Ἡ προσεχὴς Κυριακὴ 19ῆς Δεκεμβρίου 1999 εἶναι ἀφιερωμένη ἀπὸ τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν στὴν καταπολέμηση τῶν καινοφανῶν και ἀντιχριστιανικῶν φαινομένων τοῦ ρατσισμοῦ και τῆς ξενοφοβίας, τῶν ὁποίων ἡ ἔξαρση στὶς σύγχρονες κοινωνίες δημιουργεῖ μεγάλα ἐρωτήματα γιὰ τὴν ἀξία πού ἀποδίδεται ἀπὸ ὅλους μας στὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς ἡμέρας θὰ τελεσθεῖ Ἐ. Λειτουργία στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Κωνσταντίνου Ὁμοιοῖας στὴν ὁποία θὰ προστεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, πλαισιούμενος ἀπὸ ἀλλοδαποὺς ὀρθόδοξους ἱερεῖς. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἐ. Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος θὰ χειροτονήσει εἰς Διάκονον τὸν ἀφρικανὸ Θεότιμο Τσάλα, πτυχιούχο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ζεῖ ἐδῶ και πολλά

χρόνια στὴν πατρίδα μας.

Μετὰ τὴν εὐκαιρία ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος ἀπήλυθε νὰ ἀκόλουθο

ΜΗΝΥΜΑ

“... Κηρυχθήσεται τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ...” (Ὁ Κύριος, Ματ., 24, 14)

“... Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδώσασθε, οὐκ ἔνι ἄρσεν και θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.”

(Ἀπ. Παῦλος, Γαλ. 3, 27-28)

Ἀδελφοὶ και παιδιὰ μου,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι ἀφιερωμένη στὴν ὑπόμνηση τῆς χριστιανικῆς μας ὑποχρέωσης νὰ ἀγαπᾶμε κάθε ἀνθρώπο ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ και νὰ τὸν περιβάλλομε μετὰ τὴ στοργὴ και τὴ φροντίδα μας. Εἰδικότερα νὰ ἀγαπᾶμε τοὺς ἀδελφούς μας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι φιλοξενοῦνται στὴ χώρα μας ἀναζητώντας καλύτερες ἡμέρες γιὰ τοὺς ἴδιους και τὴν οἰκογένειά τους.

Ὁ Κύριός μας εἶναι σαφῆς. Τὸ κριτήριον γιὰ τὸ ἂν θὰ εἴμαστε “οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός Του” ἢ θὰ πορευθοῦμε “ὡς κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ και τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ” θὰ εἶναι μόνον ἡ ἔμπρακτη ἀγάπη μας πρὸς τοὺς ἐμπερίστατους ἀδελφούς μας. Σ' αὐτοὺς τοὺς ἐμπερίστατους περιλαμβάνει ὁ Κύριος τοὺς πεινασμένους, τοὺς διψασμένους, τοὺς γυμνοὺς, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς φυλακισμένους και τοὺς ξένους. Εἰδικότερα λοιπὸν γιὰ τοὺς ξένους, πού βρίσκονται στὴν Πατρίδα μας, ἂν δὲν δείχνουμε τὸ πραγματικὸ και εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον μας, ἂν δὲν τοὺς ἀγαπᾶμε ὡς ἀδελφούς και πρόσωπα μοναδικὰ κατ' εἰκόνα και ὁμοίωση τοῦ Θεοῦ παραβαίνομε τὴν κυρία ἐντολὴ τοῦ Κυρίου.

Γνωρίζω ὅτι στὴν κοινὴ γνώμη γίνονται γνωστὰ μόνον τὰ προβλήματα πού προκαλοῦνται ἀπὸ τοὺς ξένους. Ὅμως αὐτὰ τὰ μεμονωμένα περιστατικά ἐμφανίζονται ὡς γενικευμένα και προκαλοῦν σὲ συμπολίτες μας αἰσθήματα ρατσισμοῦ και ξενοφοβίας. Σὰς διαβεβαιῶ ὅτι εἶναι λανθασμένη αὐτὴ ἡ ἀντίληψη. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι σχεδὸν ὅλοι οἱ ξένοι πού βρίσκονται στὴ χώρα μας και εἶναι πολλές δεκάδες χιλιάδες, ζοῦν εἰρηνικά και ἀγωνίζονται πολὺ σκληρὰ γιὰ τὸν ἄρτο τὸν ἐπιούσιον. Ἄν και πολλοὶ και πολλές φορές εἶναι ἐπιστήμονες κάνουν ὅποιες ἐργασίες τοὺς προσφέρονται, ἀκόμη και τις πιό ἐπικίνδυνες και ἀνθυγιεινές, πού δύσκολα πλέον ἐκτελοῦνται ἀπὸ Ἕλληνες.

Οἱ περισσότεροι ξένοι ἔχουν οἰκογένειες στὴν Ἑλλάδα ἢ στὴν πατρίδα τους, πού τις ζοῦν ἐργαζόμενοι σκληρὰ και στερούμενοι σχεδὸν τὰ πάντα. Ὅσοι βρίσκονται οἰκογενειακῶς στὴ χώρα μας

στέλνουν τὰ παιδιὰ τους στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ ὀρισμένοι προσπαθοῦν νὰ ἐνταχθοῦν στὴν κοινωνία μας ὡς ἰσότιμοι πολίτες, ἐνῶ ἄλλοι περιμένουν τὴν εὐκαιρία νὰ μεταναστεύσουν στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη ἢ τὴ Βόρεια Ἀμερικὴ. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ξένους ἀδελφούς μας ἀδικοῦνται θάναυσα ἀπὸ συμπατριῶτες μας, ποὺ τοὺς ἐκμεταλλεύονται καὶ τοὺς συμπεριφέρονται ὡς νὰ εἶναι παιδιὰ ἐνὸς κατώτερου θεοῦ. Αὐτὸ πρέπει νὰ ἐκλείψει καὶ πρέπει ὁλοῦ νὰ συμβάλουμε σ' αὐτό.

Κανένας δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχάσει πῶς ὁ πρῶτος ξένος γιὰ τοὺς χριστιανούς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας, Ἰησοῦς Χριστός. Στὴ Βηθλεὲμ ἤρθε στὸν κόσμο μέσα σὲ μιὰ φάτνη, γιὰτὶ "οὐκ ἦν τόπος ἐν τῷ καταλύματι". Τὸ παράδειγμα τῆς δοκιμασίας ποὺ πέρασε ὁ Κύριός μας, μὲ τὸ ποὺ ἀνοίξε τὰ μάτια του σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, ἄς εἶναι παρηγοριὰ γιὰ ὅλους τοὺς ξένους, οἱ ὁποῖοι πάντοτε πρέπει νὰ σκέπτονται ὅτι ἡ δοκιμασία ξεπερνιέται διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς λειτουργικῆς ζωῆς καὶ τελικὰ ὁδηγεῖ στὴν Ἀνάσταση. "Ὅμως, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ὅσοι δεχόμαστε τοὺς ξένους ὀφείλουμε νὰ τοὺς βοηθήσουμε νὰ ξεπεράσουν τὴν παγωνιά τῆς κοινωνίας.

Ἀδελφοὶ καὶ παιδιὰ μου, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς σημερινῆς ἡμέρας σὰς παρακαλῶ ἀπὸ τὰ θάθη τῆς ψυχῆς μου νὰ ἀνοίξετε τὶς καρδιές σας καὶ νὰ ἀγκαλιάσετε ὡς ἀδελφὸ τὸν κάθε ξένο. Δώστε του μὲ ἀφθονία τὴν ἀγάπη, τὴ στοργὴ καὶ τὴ θαλπωρὴ ποὺ τοῦ πρέπει ὡς τέκνου τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς προσώπου ἄξιου ἐπὶ πλέον τῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ μας. "Ἄς κάνουμε κάθε ξένο νὰ νιώθει ὡς νὰ θρῖσκειται στὴν πατρίδα του, ὡς νὰ εἶναι κοντὰ στὴν οἰκογένειά του. Οἱ Ἕλληνες ἔζησαν ἐπὶ αἰῶνες κοντὰ μὲ ξένους μὲ εἰρήνη καὶ ἀγάπη καὶ σήμερα ἐπίσης ζώντας στὴ διασπορὰ τοὺς δίδεται ἢ εὐκαιρία στὶς χώρες ποὺ ζοῦν νὰ τηροῦν τὶς ἐθνικὲς παραδόσεις τους καὶ ταυτόχρονα νὰ κάνουν αἰσθητὴ τὴν παρουσία τους πολιτικά, κοινωνικά, πολιτισμικά καὶ οἰκονομικά. Ἄς δείξουμε κι ἐμεῖς ὅτι κυριαρχοῦμεθα ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς φιλοξενίας, ποὺ στὴν πατρίδα μας θεοποιήθηκε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἄς ἀποδείξουμε ὅτι ὄχι μόνον δὲν ὑστεροῦμε σ' αὐτὸ ἀπὸ τὶς ἄλλες χώρες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ καὶ διαθέτουμε περισσότερο συναίσθημα καὶ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον πρὸς κάθε ξένο ποὺ θρῖσκειται στὴ χώρα μας, ἀπὸ ὅποια χώρα κι ἂν προέρχεται καὶ σὲ ὅποια θρησκεία κι ἂν πιστεύει.

Μὲ ὅλη τὴν ἀγάπη μου πρὸς ὅλους σας
Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Λατρευτικὴ σύναξη στὴν Ἁγ. Εἰρήνη Αἰόλου χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου

Τὴν Παρασκευὴ 17 Δεκεμβρίου καὶ ὥρα 7 τὸ ἀπόγευμα θὰ τελεσθεῖ στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Εἰρήνης Αἰόλου ἢ Ἀσματικὴ Ἀκολουθία "Τριθέκτη" μὲ τὸ "Κοντάκι τῶν Χριστουγέννων", χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου.

Τὴν ξεχωριστὴ αὐτὴ λατρευτικὴ σύναξη διοργανώνουν ἢ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ τὸ Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὡς μία εὐκαιρία περισυλλογῆς καὶ προσευχῆς γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς 2000ετοῦς γενεθλίου ἐπετείου τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ.

Ἡ ἀσματικὴ Ἀκολουθία "Τριθέκτη" μὲ τὸ περίφημο "Κοντάκι τῶν Χριστουγέννων" τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ, θὰ τελεσθεῖ γιὰ πρώτη φορὰ κατὰ τὰ μεταβυζαντινὰ χρόνια, σύμφωνα μὲ τὸ Βυζαντινὸ Κοσμικὸ Τυπικὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἁγίας Σοφίας, ὅπως τὴν προσάρμοσε ἑορτολογικὰ καὶ τὴν μελοποίησε ὁ Καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ Ψαλτικῆς Τέχνης καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν κ. Γρηγόριος Θ. Στάθης.

Στὴν Ἀκολουθία θὰ ψάλλουν "Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης" ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Στάθης, ἐνῶ σύντομη εἰσήγηση γιὰ τὸ σημαντικὸ αὐτὸ λειτουργικὸ - ψαλτικὸ θέμα θὰ κάνει ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Λειτουργικῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἰωάννης Φουντούλης.

(16.12.1999)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἵποδοχὴ τῶν Τιμίων Δώρων τῶν Μάγων

Τὴν Τρίτη 21 Δεκεμβρίου 1999, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐκδηλώσεων γιὰ τὸ Ἰωθηλαῖο τῶν 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, τὰ Τίμια Δῶρα τῶν Μάγων πρὸς τὴν Θεοτόκο (σμύρνα, χρυσὸς καὶ λίβανος) μεταφέρονται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ὁσίου Παύλου τοῦ Ἁγίου Ὁρους στὴν Ἀθήνα, προκειμένου νὰ ἐκτεθοῦν γιὰ δέκα ἡμέρες σὲ προσκύνηση τῶν πιστῶν στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἡ ἐπίσημη ὑποδοχὴ τους θὰ γίνῃ στὶς 4.30 μ.μ. στὴ συμβολὴ τῶν ὁδῶν Λυκαβηττοῦ καὶ Σκουφᾶ.

Εἰδικὰ καὶ μόνον, τὴν προσεχῆ Κυριακὴ 26 Δεκεμβρίου 1999, τὰ Τίμια Δῶρα θὰ μεταφερθοῦν γιὰ προσκύνηση στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν, ὅπου θὰ τελεσθεῖ Συνοδικὴ Θ. Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπι-

σκόπου Άθηνων και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου.

(20.12.1999)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Έπίσκεψη του Μακαριωτάτου στα νοσοκομεία Σωτηρία, Έρυθρός Σταυρός και Άλεξάνδρα

Κοντά στους άσθενεις των νοσοκομείων «Σωτηρία», «Έρυθρός Σταυρός» και «Άλεξάνδρα» βρέθηκε σήμερα ο Μακαριωτάτος Άρχιεπίσκοπος Άθηνων και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, μεταφέροντάς τους την έλπίδα και την αγάπη της Έκκλησίας μας με την εύκαιρία της έορτης των Χριστουγέννων.

Ο Μακαριωτάτος εύχήθηκε στους νοσηλευμένους να επιστρέψουν το συντομότερο δυνατό στα σπίτια τους και ή εύλογία του Θεού να τους συνοδεύει πάντοτε. Παράλληλα, άπευθυνόμενος στο έπιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό των νοσοκομείων, που «όλο το χρόνο αναλίσκεται σε ένα πολύ σημαντικό έργο, το όποιο είναι λειτούργημα κυρίως και όχι έπάγγελμα και άπαιτεί μεγάλη ψυχική άντοχη και άποθέματα πολλης ύπομονης και αγάπης» τόνισε, μεταξύ άλλων, τας έξης: «Η κατάσταση της ύγείας του ανθρώπου άπασχολεί την Έκκλησία και πάντοτε προσευχόμαστε αυτό το δώρο του Θεού να το φυλάμε και να το έχουμε στη διάθεσή μας... όσοι το έχουμε δέν το έκτιμούμε. Το έκτιμούν αυτοί που το χάνουν».

Άξίζει να σημειωθεί ότι στο νοσοκομείο «Σωτηρία» (πτέρυγα Γενικής Χειρουργικής) ο Μακαριωτάτος έπισκέφθηκε και τον Νιγηριανό Τίμοθου Άμπντούλ, θύμα της άπεχθους ρατσιστικής έπίθεσης που συγκλόνισε την κοινή γνώμη στα τέλη του προηγούμενου Οκτωβρίου. Ο Μακαριωτάτος, άφου ένημερώθηκε από τον θεράποντα ιατρό του για την κατάσταση της ύγείας του, που δέν έμπνέει πλέον κανένα κίνδυνο, είχε όλιγόλεπτη συζήτηση με τον Άμπντούλ, στον όποιο και εύχήθηκε «Καλές Γιορτές» και ταχεία ανάρρωση.

Μάλιστα ο Μακαριωτάτος στέλνοντας ήχηρο μήνυμα κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και των προκαταλήψεων, ύπογράμμισε, μεταξύ άλλων, ότι ή Όρθόδοξη Έκκλησία μας άγκαλιάζει και στηρίζει με όλες της τις δυνάμεις τους ξένους που ζούν και εργάζονται στη χώρα μας.

(20.12.1999)

Οικονομική ένίσχυση του Πανελληνίου ιεροϋ ιδρύματος Εϋαγγελιστρίας Τήνου προς τους σεισμοπαθείς

Έπιταγή ύψους 30 έκατομμυρίων δραχμών για

την ανακούφιση και την κάλυψη αναγκών των σεισμοπαθών παρέδωσαν σήμερα το μεσημέρι στον Μακαριωτάτο Άρχιεπίσκοπο Άθηνων και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλο, ο Άντιπρόεδρος και ο Γενικός γραμματέας της Διοίκουσής Έπιτροπής του Πανελληνίου Ιεροϋ Ιδρύματος Εϋαγγελιστρίας Τήνου κ.κ. Ε. Γκύζης και Γ. Μπάκτης.

Ο Μακαριωτάτος εξέφρασε τις θερμότερες εύχαριστίες του στα μέλη της Διοίκουσής Έπιτροπής και ιδιαίτερα στον Πρόεδρό της Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωρόθεο για την εύγενική χειρονομία, ή όποία, όπως τόνισε χαρακτηριστικά, άποδεικνύει και τον γενικότερο κοινωνικό χαρακτήρα που έχει το Πανελλήνιο Προσκύνημα.

(20.12.1999)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Η συμβολή της Έκκλησίας στη διάσωση των Έβραίων κατά την Κατοχή

Ηρωική και μοναδική σε όλόκληρη την Εϋρώπη, αλλά και άξια της μακραίωνης παράδοσής της, ήταν ή Άντίσταση της Έκκλησίας μας (κλήρου και λαού) κατά την Κατοχή και ή συμβολή της στη διάσωση των Έβραίων από τους Ναζί, γεγονός, το όποιο αναγνωρίζεται ιδιαίτερα και από την ελληνική έβραϊκή κοινότητα.

Αύτη ήταν ή βασική έπισήμανση του συγγραφέα και δημοσιογράφου κ. Κωνσταντίνου Σαρδελη, που μίλησε σχετικά στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Έταιρείας την Παρασκευή 17 Δεκεμβρίου στο πλαίσιο έπίσημης ειδικής έκδήλωσης που όργάνωσε ή Άρχιεπισκοπή Άθηνων και στην όποια παρέστησαν, μεταξύ άλλων, ο Μακαριωτάτος Άρχιεπίσκοπος Άθηνων και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, ο Πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Άθηνων κ. Βενιαμίν Άλμπάλα, ο Σοφολογιώτατος Ραββίνος Άθηνων κ. Ιακώβ Άράρ, ο Πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου κ. Μωϋσής Κωνσταντίνης και ο πρέσβης του Ισραήλ κ. Οϋριέλ Ράν.

Παρότι, ύπογράμμισε ο όμιλητής, ή Ελλάδα βρισκόταν υπό τριπλή Κατοχή (γερμανική, ιταλική και βουλγαρική) οι Έλληνες, με έπικεφαλής την Έκκλησία τους, στάθηκαν στο πλευρό των Έβραίων συμπολιτών τους και άγωνίστηκαν με κάθε μέσο, θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο άκόμη και την ίδια τους τη ζωή, για την προστασία και διάσωσή τους.

Από αυτούς ξεχώρισαν ο Άρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος, ο Μητροπολίτης Ζακύνθου Χρυσόστομος, ο Μητροπολίτης Χαλκίδος Γρηγόριος, του όποίου το όνομα είναι γραμμένο με χρυσά γράμματα στην

πλάκα τών εύεργετών που είναι έντοιχισμένη στήν Συναγωγή και ό Μητροπολίτης Δημητριάδος Ίωακείμ, του όποίου ή προσφορά τιμήθηκε από την τοπική Ίσραηλιτική Κοινότητα στο πρόσωπο του από Δημητριάδος σημερινού Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου. Μάλιστα ό Μακαριώτατος, πρώτος αυτός καθιέρωσε τις έπειταικές έκδηλώσεις για την προσφορά της Έκκλησίας κατά την Κατοχή.

Τό μεγαλύτερο βάρος της Άντίστασης, όπως τόνισε ό κ. Σαρδελής, τό είχε θέβαια ό Έθνάρχης Δαμασκηνός. Μάλιστα, τά δύο κείμενα που άπηύθυνε προς την κατοχική κυβέρνηση και προς τις γερμανικές άρχες Κατοχής και τά όποια συνυπογράφουν οί πρυτάνεις τών άνωτάτων πνευματικών ίδρυμάτων και οί πρόεδροι έπιστημονικών και έπαγγελματικών όργανώσεων, έγραψαν τή δική τους ιστορία σε όλόκληρη την κατεχόμενη Εύρώπη. Και όταν ό Γερμανός στρατηγός τών Ναζι Στρόπ τόν άπέλησε με τυφεκισμό, ό Μεγάλος Γέροντας του Γένους του άπάντησε υπερήφανα: "Οί Ίεράρχες της Ελλάδος, στρατηγέ Στρόπ, δέν τυφεκίζονται, άπαγχονίζονται. Σας παρακαλώ νά σεβασθήτε αυτήν την παράδοσιν...».

Ποιά ήταν όμως ή στάση του Βατικανού άπέναντι στο ναζισμό και τόν φασισμό, όταν ό ελληνικός λαός, με έπικεφαλής την Έκκλησία του, συμπαραστεκόταν στους διωκόμενους Έβραίους; άναρωτήθηκε ό κ. Σαρδελής. "Τό τί έκανε τό Βατικανό" πρόσθεσε, "τό γνωρίζουμε πολύ καλά. Έκανε έγκλήματα παραλείψεως, ούσιαστικά συνεργασίας με τό ναζισμό».

Άναφερόμενος στον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γεννάδιο, ό όμιλητής τόνισε πως οί ίδιοι οί Ίσραηλίτες στο περιοδικό τους "Χρονικά" άναγνωρίζουν ότι "όχι μόνο κατά τό Όλοκαύτωμα, αλλά γενικά καθόλη τή διάρκεια της ποιμαντορίας του συμπαραστάθηκε όλόψυχα στους Έβραίους και συνέβαλε στη σύσφιξη τών δεσμών άνάμεσα στο έβραϊκό και τό χριστιανικό στοιχείο της συμπρωτεύουσας".

Ό κ. Σαρδελής άναφέρθηκε άναλυτικά και στον άείμνηστο Μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσόστομο ό όποιος, σε συνεργασία με τό δήμαρχο της πόλης, συνέβαλε τά μέγιστα στη σωτηρία του έβραϊκού πληθυσμού της νήσου. "Άν άποτύχουμε ό δήμαρχος και έγώ στη διάσωση τών Έβραίων θά τους άκολουθήσω και θά πέσω μαζί τους στην κάμινο της θυσίας", έλεγε τότε ό γενναίος Ίεράρχης.

Τέλος, ό κ. Σαρδελής, εκφράζοντας τή λύπη του για "τήν ένοχη παρασιώπηση" της προσφοράς της Έκκλησίας κατά την Κατοχή, ζήτησε από τή Βουλή τών Ελλήνων νά αποδώσει τις δέουσες τιμές, έστω και καθυστερημένα, στον Αρχιεπίσκοπο

Δαμασκηνό και τους άλλους Ίεράρχες, καθώς και την ελληνική Όρθόδοξη Έκκλησία.

(21.12.1999)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Έπίσκεψη Μακαριώτατου στο Νοσοκομείο Παίδων «Άγλαΐα Κυριακού» και τό «Αΐγινήτειο»

Κοντά στα παιδιά «που είναι καθηλωμένα στο κρεβάτι του πόνου και χρειάζονται όσο κανείς άλλος την εύαισθησία, την αγάπη και τή στοργή μας» βρέθηκε σήμερα ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, κατά την έπίσκεψή του στο νοσοκομείο Παίδων «Άγλαΐα Κυριακού».

Ό Μακαριώτατος εύχήθηκε στα παιδιά ταχεία άνάρρωση και έπιστροφή στα σπίτια τους και «Καλές Πορτές». Παράλληλα, συνεχάρη τό έπιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό του νοσοκομείου «που είναι άφοσιωμένο στο ίερό λειτουργήμα τό όποιο έπιτελεί και διακονεί με ύπομονή και άποθέματα αγάπης τόν ίδιο τόν Ίησού Χριστό στο πρόσωπο τών πασχόντων ανθρώπων και μάλιστα τών πασχόντων παιδιών».

Στή συνέχεια ό Μακαριώτατος έπισκέφθηκε τους άσθενείς του νοσοκομείου «Αΐγινήτειο» δίνοντας τους ένα μήνυμα αισιοδοξίας και έλπίδας με την εύκαιρία της έορτής τών Χριστουγέννων. Στήν όμιλία του προς τή διοίκηση και τό έπιστημονικό, νοσηλευτικό και βοηθητικό προσωπικό «που διακονεί σε ένα τόσο λεπτό λειτουργήμα όπως είναι οί ψυχικές παθήσεις και χρειάζεται τή δύναμη του Θεού για νά μπορεί νά άνταποκρίνεται στα δύσκολα καθήκοντά του», ό Μακαριώτατος έπισήμανε την τάση σύγκλισης που ύπάρχει τόν τελευταίο καιρό και στη χώρα μας άνάμεσα στην ποιμαντική της Έκκλησίας άφενός και την ψυχιατρική μέριμνα για τους άσθενείς άφετέρου και τή λογική συνεργασίας πνευματικού και ίατρού έπ' ώφελεία του άσθενούς και προς έπίσπευση της ίασής του. Σημείωσε μάλιστα χαρακτηριστικά: «Αυτή ή συνεργασία μπορεί νά αποδώσει καλύτερους καρπούς και έντυπωσιακότερα άποτελέσματα άπ' ότι θά μπορούσε κανείς νά έπιφέρει άσχολούμενος ή άναπτύσσοντας δραστηριότητα άποκλειστικά και μόνο στο δικό του τομέα». Ό Μακαριώτατος, που ύπογράμμισε ότι οί ψυχικές παθήσεις είναι μερικές φορές παθήσεις όχι μόνο του νευρολογικού συστήματος, αλλά και του έσω της καρδιάς του ανθρώπου, άναφέρθηκε στην ιδιαίτερη σημασία του σεμιναρίου έπιμόρφωσης σε ζητήματα της ψυχιατρικής έπιστήμης που παρακολουθούν όρισμένοι κληρικοί έδω και καιρό.

Τέλος, τόνισε ότι ή Ί. Αρχιεπισκοπή Άθηνών έχει συστήσει για την άντιμετώπιση τών προβλη-

μάτων των ψυχικά πασχόντων συνανθρώπων μας, μιὰ νέα ειδική υπηρεσία, τὴν «Διακονία», στὴν ὁποία μάλιστα συμμετέχει ὡς μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ ὁ Διευθυντὴς Ψυχιατρικῆς τοῦ νοσοκομείου «Αἰγινήτειο», καθηγητὴς κ. Γῶργος Χριστοδούλου.

(21.12.1999)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη Μακαριώτατου στις γυναικείες φυλακὲς Κορυδαλλοῦ καὶ στὸ Νοσοκομείο - Ψυχιατρεῖο τῶν φυλακῶν

Μήνυμα ἐλπίδας καὶ ἀγάπης μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἔστειλε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, πρὸς τὶς κρατούμενες τῶν φυλακῶν Κορυδαλλοῦ κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του σήμερα τὸ πρωί. Τὸν Μακαριώτατο ὑποδέχθηκαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος, ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης κ. Γ. Ἀνδρεόπουλος καὶ ἡ Διευθύντρια τῶν φυλακῶν κ. Α. Σαρησάββα.

«Δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ σὰς κάνω τὸν δάσκαλο, οὔτε γιὰ νὰ σὰς κάνω μάθημα. Ἦρθα ἀπλὰ νὰ σὰς δείξω ὅτι σὰς ἀγαπῶ καὶ νὰ σὰς πῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύετε ὅτι εἶστε ξεχασμένες, γιατί ὁ Θεὸς δὲν λησμονεῖ ποτὲ» ἐπισήμανε χαρακτηριστικὰ ὁ Μακαριώτατος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὶς κρατούμενες «ποῦ δὲν εἶναι πρόσωπα δεύτερης κατηγορίας, οὔτε οἱ μόνες ἀμαρτωλὲς ὑπάρξεις στὸν κόσμο». Ὅπως ὑπογράμμισε «ὄλοι μας θὰ πρέπει νὰ κοιτᾶμε κάθε ἡμέρα νὰ διορθώνουμε τὸν ἑαυτὸ μας, νὰ βλέπουμε τὰ δικά μας σφάλματα καὶ ὄχι τῶν ἄλλων, νὰ ἀναζητοῦμε καὶ νὰ προσευχόμαστε γιὰ τὴν ἐσωτερική μας ἐλευθερία, τὴν ἐλευθερία τῆς ψυχῆς μας, χωρὶς τὴν ὁποία δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ λογίζεται, εἴτε εἶναι μέσα εἴτε εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴ φυλακή, ἐλεύθερος ἄνθρωπος». Καὶ συνέχισε: «Ἐὰν ἔχετε παράπονα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη νὰ ξέρετε ὅτι ὑπάρχει ἡ Θεία Δικαιοσύνη, πάνω ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη, ἢ ὁποία ποτὲ δὲν σφάλει». Τέλος, ἀφοῦ τόνισε ὅτι ἔχει ζητήσει ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης νὰ προβλεφθοῦν θέσεις μονίμων ἐξειδικευμένων ἱερέων στὶς φυλακὲς, κάλεσε τὶς κρατούμενες νὰ προσεύχονται στὸ Θεό, νὰ κάνουν τὴν αὐτοκριτική τους καὶ νὰ ἐφαρμόσουν ἓνα νέο τρόπο ζωῆς ποῦ νὰ προάγει τὴν ἐσωτερική ἐλευθερία τους.

Ἀμέσως μετὰ ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε ἀσθενεῖς μὲ AIDS, ψυχικὰ νοσήματα καὶ ἄλλες παθήσεις στὸ Νοσοκομείο - Ψυχιατρεῖο τῶν φυλακῶν Κορυδαλλοῦ.

(22.12.1999)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Χειμερινὴ Φοιτητικὴ Σύναξη

Τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, διοργανώνει τὴ Δεύτερη Χειμερινὴ Φοιτητικὴ Σύναξη ἀπὸ 27 ἕως 30 Δεκεμβρίου, στὴν Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία Κρήτης στὸ Κολυμπάρι Χανίων μὲ θέμα «Φοιτητικὰ χρόνια: Σπουδὴ στὴν ἀπουσία ἢ ἀνοίγμα στὴ ζωή:»

Ὅγδόντα φοιτητὲς καὶ φοιτήτριες ἢ ἀπόφοιτοι ΑΕΙ καὶ ΤΕΙ ἡλικίας 18 ἕως 25 ἐτῶν προερχόμενοι ἀπὸ τὶς φοιτητικὲς συνάξεις τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης καὶ ἀπὸ τὶς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Κρήτης θὰ συμμετέχουν στὴν προσπάθεια αὐτὴ τοῦ Γραφείου Νεότητος ποῦ ἀποτελεῖ θεσμὸ τοῦ νεανικοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τὸ πρόγραμμα τῆς Σύνταξης περιλαμβάνει κοινὴ λατρευτικὴ ζωὴ στὸ παρεκκλήσιο τῆς Ὁρθόδοξης Ἀκαδημίας καὶ στὴν Ἱ. Μονὴ Γωνιάς, 2 εἰσηγήσεις πάνω στὸ κεντρικὸ θέμα, 4 ὁμάδες ἐργασίας ποῦ θὰ συζητήσουν διεξοδικὰ τὶς βασικὲς παραμέτρους τοῦ θέματος, 4 ὁμάδες δημιουργικῆς ἀπασχόλησης, ἐκδρομὴ σὲ ἀξιοθέατα τοῦ Νομοῦ Χανίων καὶ ψυχαγωγία.

(22.12.1999)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ προσκάλεσε ὄλους ὅσοι φιλότιμα καὶ φιλόπονα ἀσχολοῦνται μὲ τὴν τοπικὴ ἱστορία, τὴν λαογραφία καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῆς Μητροπόλεως.

Ἔτσι στὶς 27 Νοεμβρίου στὴν αἴθουσα τῆς Μητροπόλεως συναντήθηκαν ἱστορικοί, λαογράφοι καὶ ἐρευνητὲς. Ὁ Σεβ. καλωσόρισε τοὺς καλεσμένους, τοὺς συνεχάρη γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ τόπου καὶ τοὺς κάλεσε νὰ βοηθήσουν α) στὴν καταγραφή τῆς τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ κάθε ἐνορίας καὶ β) στὴν ὀργάνωση ἐνὸς συνεδρίου τὸ 2000 μὲ θέμα «Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ, πορεία 2000 ἐτῶν».

Στὴ συνέχεια ἔγιναν δύο εἰσηγήσεις ἀπὸ τὸν Πρωτοσύγκελλο Ἀρχιμ. Χρυσόστομο Μαϊδῶνη μὲ θέμα «Ἡ ἀνάγκη καταγραφῆς τῆς τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας» καὶ ὁ ἐκπαιδευτικὸς κ. Γ. Καρτσιώτης μὲ θέμα «Ὁ τρόπος καταγραφῆς τῆς τοπικῆς ἱστορίας».

Ἀκολούθησε ἐποικοδομητικὴ συζήτησι καὶ ἡ συνάντησι ἔκλεισε μὲ τὴν ἐκλογή ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου.

– Ἡ πρώτη Ἱερατικὴ Σύναξη πραγματοποιήθηκε

στις 13 Νοεμβρίου, Ἑορτὴ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἔχει καθιερώσει ὁ Σεβ. σὺν λειτουργικῇ σύναξι ὄλων τῶν κληρικῶν τῆς ἐπαρχίας. Μετὰ τὴ θ. Λειτουργία ὁ πρωτοσύγκελλος ἀρχιμ. Χρυσ. Μαϊδώνης εἰσηγήθηκε τὸ θέμα «Ἡ Ἱερωσύνη κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο».

Ἡ δευτέρη σύναξι πραγματοποιήθηκε στὶς 11 Δεκεμβρίου μὲ εἰσηγητὴ τὸν Ἱεροκλήρυκα Ἀρχιμ. Ἰγνάτιο Ριγανᾶ μὲ θέμα «Ἡ Θεοτόκος κατὰ τὸν Ἰωάννη Δαμασκηνό». Στὴ σύναξη αὐτὴ ἔγιναν καὶ οἱ ἐκλογές τοῦ νέου Δ.Σ. τοῦ τοπικοῦ ΙΣΚΕ.

– Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Νικόδημο ὀργάνωσε προσκύνημα στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ στὰ Μύρα. Ἡ ὁμάδα τῶν προσκυνητῶν μὲ τὸν Πρωτοσύγκελλο συμμετέχουν στὴν θρονικὴ ἑορτὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου 30 Νοεμβρίου, ἑορτὴ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

Ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἁγία Σοφία, Μπαλουκλί, Βλαχέρνες, Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης, καὶ τὸ Γηροκομεῖο τοῦ Μπαλουκλί.

Στὴν συνέχεια διέσχισαν τὴν Μικρὰ Ἀσία καὶ μὲσω Νικομηδείας, Κιουτάχειας, Ἐσκή Ἀφιόν, Σπάρτης, κατέληξαν στὴν Ἀττάλεια.

Συμμετεῖχαν στὸ Συνέδριο γιὰ τὸν Ἅγιο Νικόλαο καὶ ἐπεσκέφθησαν τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο καὶ τὸν Ναὸ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου ποῦ ἔχει ἀναστηλωθῆ ἀπὸ τὸν μεγαλοεπιχειρηματία Κότς καὶ χρησιμοποιεῖται σὺν κέντρο Μεσογειακοῦ πολιτισμοῦ. Ὡς γνωστὸ τὸ θαῦμα μὲ τὴν θανάτωσι τοῦ θηρίου ἐπετέλεσε ὁ Ἅγιος Γεώργιος στὴν Ἀττάλεια.

Συγκινητικὸς ἦταν ὁ ἐσπερινὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου κοντὰ στὴ θάλασσα στὰ ἐρείπια τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἀρχαίας πόλεως Ὀλυμπος.

Τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγ. Νικολάου μαζί μὲ ἄλλους ἐξ Ἑλλάδος καὶ Κων/πόλεως χριστιανούς συμμετεῖχαν στὴν συγκλονιστικὴ Θ. Λειτουργία, στὴν Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὰ Μύρα, δίπλα στὸ τάφο του, προεξάρχοντος τοῦ Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου.

Στὶς 7.12. νέα συγκίνησι περίμενε τοὺς προσκυνητὲς στὴ Θ. Λειτουργία στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγ. Φωτεινῆς, στὴν μαρτυρικὴ καὶ πολύκλαυστη Σμύρνη. Τῆς Θ. Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημος.

– Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Νικόδημος τιμώντας τὴν ἐνορία τοῦ Στανοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἡ δευτέρη στὴν Ἑλλάδα σὲ πολύτεκνες οἰκογένειες καὶ σὲ παιδιά, παρέδωσε οἰκονομικὴ ἐνίσχυσι εἰς τὸ αὐξανόμενο Δημοτικὸ Σχολεῖο 500.000 δρχ., κατὰ τὴν Χριστουγεννιάτικη ἑορτὴ ποῦ παρουσίασαν τὰ παιδιά στὶς 21.12.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἡ Τοπικὴ ἑφημερίδα «ΕΡΕΥΝΑ» στὸ φύλλο τῆς 24ης Νοεμβρίου 1999 καὶ σὲ σχόλιο ὑπὸ τὸν τίτλο: «Χίλια στόματα περιμένουν στὸ Στέκι» ἀναφέρει τὰ κάτωθι:

“Σιγὰ σιγὰ, κοντεύουν νὰ φτάσουν τὶς χίλιες, οἱ μερίδες φαγητοῦ ποῦ διαθέτει τὸ «Στέκι τῆς Ἀγάπης». 960 προσφέρθηκαν τὸν Ὀκτώβριο. Τὸ οικονομικὸ βάρος φαίνεται νὰ τὸ σήκωσε ἡ εἰσφορὰ τοῦ ἱεροῦ προσκυνήματος «Παναγία Τρυπητὴ», μὲ 400.000 δρχ. Σ’ αὐτὲς ἄς προστεθοῦν καὶ ἡ δραχμοποίηση προσφερθέντων ἀγαθῶν 32.500 δρχ. καὶ ἀπὸ Ἱεροτελεστίας ἄλλες 74.500, σύνολο ἐσόδων 507.000 δρχ. Τὰ ἐξοδα ἔφτασαν τὶς 738.624 δρχ. Δὲ θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι ἐξανεμίστηκε ὁ ἀρχικὸς ἐνθουσιασμὸς τῶν φιλανθρώπων! Οὔτε νὰ τὸ θυμόμαστε, τὸ «Στέκι», μόνον στὶς περιόδους τῶν μεγάλων ἑορτῶν. Χίλια πιάτα φαγητὸ τὸ μῆνα γιὰ χίλια πεινασμένα στόματα, δὲν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση. Ἀνάγκη νὰ στρέφουμε καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖ τὸ ἐνδιαφέρον μας. Ἄν ρωτᾶμε κάθε μέρα, ποῦ σηκωνόμαστε ἀπὸ τὸ δικὸ μας τραπέζι, ἂν ἔφαγαν καὶ ἐκεῖνοι ποῦ δὲν ἔχουν δικὸ τους τραπέζι, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ κοινωσιακὸ κάπως, μόνον ἀπὸ τὰ περισσεύματα καὶ τὰ ὑπερβολικὰ ποῦ πετιοῦνται, μεταφρασμένα σὲ χρῆμα, θὰ ρούπωναν ἀρκετὰ στόματα ἐνδεῶν καὶ πασχόντων. Ἄς τὸ θάλομε στὸ μυαλό μας καὶ κανένας δὲ θὰ πεινάσει περισσότερο οὔτε θὰ γίνει φτωχότερος.”

Ἡ καθ’ ἡμᾶς Ἱερὰ Μητρόπολις εὐχαριστεῖ τὸ σχολιογράφο διότι μὲ τὴν ἐπαινετὴ ἐνέργειά του στηρίζει τὸ Φιλανθρωπικὸ ἔργο μας.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Λήμνου

Ἡ Ἱ. Μητρόπολις Λήμνου στὰ πλαίσια τῶν ἑορτῶν τοῦ νέου ἔτους 2000 κάλεσε τοὺς νέους καὶ τὶς νέες μαθητὲς τοῦ Λυκείου τῆς Μύρινας σὲ μία ἐόρτια συνάντησι τὴν Κυριακὴ 9 Ἰανουαρίου καὶ ὥρα 6 ἀπογευματινὴ στὸ πνευματικὸ κέντρο Ἁγ. Τριάδος Μύρινας. Περίπου συγκεντρώθηκε τὸ 50% τῶν μαθητῶν. Τὴν σύναξη ἐχαιρέτισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἱερόθεος ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴν πρόσκλησι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου πρὸς τοὺς νέους, σὲ σχετικὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τῆς ALCO καὶ ΕΚΚΕ περὶ τῆς θρησκευτικότητος ἢ τῆς ἐπαφῆς μὲ τὴν Ἐκκλησία τῶν νέων σήμερα. Μετὰ τὴν ἀνάλυσι τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ὁ Σεβασμιώτατος κατέληξε σὲ ὀρισμένες κρίσεις καὶ προγραμματισμούς μελλοντικῶν ἐπαφῶν Ἐκκλησίας καὶ νέων.

Τὰ παιδιά μὲ πολὺ ἐνθουσιασμὸ κατενόησαν ὅσα ὁ Ἐπίσκοπος, ὡς πνευματικὸς πατήρ, ἀνέφερε στὰ παιδιά καὶ δημιουργήθηκε ἡ ἐλπίδα μιᾶς καλῆς μελλοντικῆς συνεργασίας Ἐπισκόπου – Ἐκκλησίας καὶ μαθητῶν τῶν σχολείων. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μητροπολίτης ἔκοψε τὴν βασιλόπιτα τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ παιδιά ἔλαβαν μέρος στὴν προετοιμασμένη δεξίωση πρὸς τιμὴν τους. Τέλος ἡ ἑορτὴ ἔκλεισε μὲ τὴν παρουσία συγκροτήματος Ρὸκ Μουσικῆς ἀπὸ μέρους τῶν μαθητῶν. Τὰ παιδιά ἐνθουσιάστηκαν πάρα πολὺ καὶ ἔδειξαν ὅτι ἀρχίζουν τὴν σχολικὴ τους ἐργασία στὴν ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους μὲ κουράγιο καὶ πολὺ κέφι. Τὰ παιδιά εὐχαρίστησαν θερμὰ, καθὼς καὶ οἱ παρευρεθέντες γονεῖς καὶ ἐκπαιδευτικοὶ τὸν Σεβασμιώτατο διὰ τὴν πρωτοβουλία τῆς νεανικῆς αὐτῆς συνάξεως καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι περισσότερο ἐνθέρμα θὰ συνεργαστοῦν ὅλοι γιὰ τὸ καλὸ τῆς τοπικῆς νεολαίας. Φεύγοντας ὅλοι πῆραν ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο ὡς δῶρο ἓνα τόμο τῆς ἱστορίας τῆς Λήμνου, τῆς πλέον αὐθεντικῆς ἱστορικῆς γιὰ τὴν Λήμνο ἐκδόσεως. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἦταν μία καλὴ εὐκαιρία ὡραίας πρωτοβουλίας καὶ θὰ μείνει ἀλησμόνητη καὶ ἐλπιδοφόρα.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Μὲ θέμα: «Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀπ. Παύλου – Διαχρονικὸ κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας» πραγματοποιήθηκε στὶς 22.11.1999 ἱερατικὴ σύναξη τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως μὲ ὁμιλητὴ τὸν καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. κ. Ἰωάννη Καραβιδόπουλο.

– Κατὰ τὴν Κυριακὴ τοῦ Σπορέως καὶ μὲ ἀναφορὰ στὸ βαθὺ σὲ περιεχόμενον εὐαγγελικὸ λόγον ὁ Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος κήρυξε τὴν ἑναρξὴ τοῦ νέου κατηχητικοῦ ἔτους γιὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολὴ μας.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε ἁγιασμὸ καὶ στὴ συνέχεια ἀπηύθυνε λόγον προτρεπτικὸν στοὺς διακόνους τοῦ θείου Λόγου.

Στὸ τέλος ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας ἀφοῦ εὐλόγησε τοὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς συνεργάτες του διένειμε τὰ διοριστήρια γράμματα καὶ ἀκολούθως παρέθεσε δεξίωση.

– Στὴν πρώτη ἱερατικὴ σύναξη τῆς νέας ἐκκλησιαστικῆς περιόδου ὁμιλήσῃ ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Πεντέλης Ἀρχιμ. Ἰωάννης Σακελλαρίου μὲ θέμα: «Ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ διαδοχὴ του». Ὁ ὁμιλητὴς ἐστίασε τὸ βάρος τῆς εἰσηγήσεώς του σὲ δύο το-

μεις: τὸν ἱστορικὸ καὶ τὸν πρακτικόν. Στὸ πρῶτον μέρος ἔκανε ἐκτενὴ ἱστορικὴ ἀναφορὰ στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευση ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας μέχρι σήμερον ὑπογραμμίζοντας τὴν κρατικὴν μέριμνα γιὰ τὴν διαδοχὴ στὴν ἱερωσύνη μέσῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Λυκείων. Στὸ δεύτερον μέρος ἀναφέρθηκε στὶς ἱερατικὰς κλίσεις καὶ στὴν ὑποδοχὴν τους ἀπὸ τὸν χῶρον τῆς ἐνορίας καὶ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων σ' αὐτὰς κληρικῶν ἐνῶ παράλληλα δόθηκε ἰδιαίτερον βάρος στὴ διερεύνησίν τους μέσῳ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως.

Τὸν ὁμιλητὴ εὐχαρίστησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος ἐνῶ ἀκολούθησε εὐρεία συζήτηση ἐπὶ τοῦ θέματος μετὰ τῶν παρισταμένων κληρικῶν.

– Μὲ λαμπρότητα καὶ θρησκευτικὴ κατάνυξη ἡ Νεάπολις τῆς Θεσσαλονίκης ὑποδέχθηκε τμῆμα τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Νεαπολίτου στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου στὶς 2.11.1999.

Τὴν παραμονὴ τῆς μνήμης τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τοῦ Νεαπολίτου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας συνοδευόμενος ἀπὸ κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς του περιφερείας παρέδωσε στὰ χέρια τοῦ Σεβασμ. Ποιμενάρχου μας κ. Διονυσίου τὰ Ἱ. Λείψανα.

Στὴν κεντρικὴ πλατεία Νεαπόλεως ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως κ. Γρηγ. Χατζησάββας ὑποδέχθηκε ἐκ μέρους τοῦ Δήμου τοὺς ἐπισκέπτας τοὺς ὁποίους καὶ εὐχαρίστησε γιὰ τὴν εὐγένεια καὶ τὴ φιλοτιμίαν.

Ἐν συνεχείᾳ σχηματίσθηκε πομπὴ πρὸς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου ὅπου καὶ ἐψάλη πανηγυρικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας κ. Στεφάνου, συμπροσευχομένων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Λαγκαδᾶ Σπυρίδωνος, πρ. Ἀργυροκάστρου Ἀλεξάνδρου, Μιλήτου Ἀποστόλου καὶ Ἐπισκόπου Θεουπόλεως Παντελεήμονος.

Τὴν ἐπομένη τελέσθη Ἀρχιερατικὸ συλλεῖτουργο κατὰ τὸ ὅποιο ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας εὐχαρίστησε τὸν Ἅγιον Τριφυλίας ὁποῖος φιλαδέλφως ἀνταποκριθεὶς στὴν παράκλησίν του ἀπεχωρίσθη τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πνευματικοῦ θησαυροῦ.

– Στὶς 13 Δεκεμβρίου, παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, ἐκπροσώπων τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων, τοῦ Ὑπουργοῦ Μακεδονίας – Θράκης, Βουλευτῶν, τοῦ Νομάρχου Θεσσαλονίκης, τῶν Δημάρχων τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας, τῶν Πανεπιστημιακῶν διδασκάλων, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ λοιπῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ἔλαθε χώρα μεγάλη τιμητικὴ

έκδηλωση για την συμπλήρωση 25 ετών από της ίδρύσεως της Ί. Μητροπόλεως και της ίσοχρόνου Άρχιερατικής διακονίας του πρώτου Μητροπολίτου της κ. Διονυσίου.

Η έκδηλωση που πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης και ήταν ή κατακλείδα όλων των έορταστικών έκδηλώσεων του τρέχοντος έτους, είχε σαν σκοπό την επίδοση του τιμητικού τόμου «Είκοσιπενταετηρικών», αποτελούμενο από συλλογή 34 έπιστημονικών έργων, κυρίως Καθηγητών Πανεπιστημίου.

Την έναρξη της όλης τελετής έκανε ο Μακαριώτατος, ο όποιος αφού έτρεξε ίστορικά στην μεταπολιτευτική περίοδο και έκανε μνεία των δυσκολιών που αντιμετώπισαν οί νέοι -τότε- Άρχιερείς, στη συνέχεια προχώρησε στην αποτίμηση του έργου του τιμωμένου Ποιμενάρχου, στον όποιο δώρισε έναν έπιστήθιο Σταυρό και μία ποιμαντορική ράβδο.

Έκπρόσωποι του Οίκουμενικού Πατριαρχείου και των Πατριαρχείων Άλεξανδρείας και Ίεροσολύμων απηύθυναν χαιρετισμούς.

Στη συνέχεια χαιρέτισαν την έκδηλωση ο Ύπουργός Μακεδονίας - Θράκης, ο Περιφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας, ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης και έκ μέρος των Δημάρχων και Κοινοταρχών, ο Δήμαρχος Σταυρουπόλεως. Όλοι τους μίλησαν με λόγους τιμής, σεβασμού και άναγνώρισης του έργου, ποιμαντικού και κοινωνικού, που έχει συντελεσθεί στα 25 αυτά χρόνια.

Σε κλίμα ιδιαίτερης συγκίνησης, ο Πρωτοσύγκελλος της Ί. Μητροπόλεως, Άρχιμ. Βαρνάβας Τύρης, παρουσίασε τó βιογραφικό του τιμωμένου Ίεράρχου και του προσέφερε, έκ μέρος του Ί. Κλήρου της καθ' ήμās Ίεράς Μητροπόλεως, ένα έγκόλλιο.

Ο Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής κ. Γ. Μαντζαρίδης, παρουσίασε και επέδωσε τόν τιμητικό τόμο, εύχηθείς τά δέοντα στον Ποιμενάρχη μας.

Ο Σεβασμιώτατος κλείνοντας την όλη τελετή εύχαρίστησε όλους όσοι παρευρέθησαν, κάνοντας μία σε βάθος αυτοκριτική, με άναδρομή στα έπιτελεσθέντα και με προοπτική για εκείνα που άκόμη πρέπει να γίνουν.

Την όλη έκδηλωση πλαισίωσε ή ίστορική βυζαντινή χορωδία «Άγιος Ίωάννης ο Δαμασκηνός» με την θαυμάσια έκτέλεση επίκαιρων βυζαντινών ύμνων υπό την διεύθυνση του άρχοντος πρωτοψάλτου και μουσικοδιδασκάλου κ. Θρασύβουλου Παπανικολάου και την παρουσία του προέδρου της κ. Άναστασίου Παραστατίδη.

Στη συνέχεια παρετέθη δεϊπνο προς τιμήν του Μακαριωτάτου, των Καθηγητών και όλων όσοι

κατά καιρούς συνεργάστηκαν στο έργο της Ί. Μητροπόλεως.

- Στις 14 Δεκεμβρίου, στην αίθουσα «ΞΕΝΙΑ» του Ίερού Καθεδρικού Ναού Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως, ο Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. κ. Χριστόδουλος μίλησε στην Ίερατική Σύναξη της Ί. Μ. Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, με την εύκαιρία της συμμετοχής του σε έκδηλωση για την συμπλήρωση 25 χρόνων από της ίδρύσεως της Ί. Μητροπόλεως και της ίσοχρόνου άρχιερατικής διακονίας του πρώτου Μητροπολίτου της κ. Διονυσίου.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας τόνισε την ιδιαίτερη τιμή και την χαρά της παρουσίας και εύλογίας του Προκαθημένου της Έκκλησίας μας για τόν Ί. Κλήρο και την Μητρόπολή μας. Ο Μακαριώτατος είσηγήθηκε τó θέμα «Η παγκοσμιοποίηση και ή θέση της Έκκλησίας άπέναντι στα τεκταινόμενα».

Χειμαρρώδης ως προς την έκφορά του λόγου, πειστικός ως προς την έπιχειρηματολογία, καλλιεπής ως προς τó ύφος, ο Προκαθήμενος κέρδισε τó ακροατήριό του και απέσπασε άριστες κριτικές.

Κύρια σημεία άναφοράς του Ύψηλου Όμιλητού ήταν: 1) ή άνάγκη διατήρησης της πολιτιστικής και πολιτισμικής μας ταυτότητας με τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα που μέχρι σήμερα διατήρησε, 2) ή κατά τó δυνατόν ουσιαστικότερη ποιμαντική προσέγγιση του λαού μας και 3) ή ένδυνάμωση των αντίστασέων μας σε μία έπιχειρούμενη ήδη όμαδοποίηση που καταργεί την προσωπικότητα του ανθρώπου και την μετατρέπει σε άριθμό.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας εύχαρίστησε τόν Μακαριώτατο για την τιμή που έπεφύλαξε στην Μητρόπολη, τόν Ίδιο και τόν Ί. Κλήρο.

(22.12.1999)

π. Ν. Κ.

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Πρός τόν κ. Ύπουργό Γεωργίας

Οί καταστροφικές πυρκαγιές των τελευταίων έτών, έχουν άποψιλώσει την Άττική από κάθε πνεύμονα πράσινου, με προφανείς πλέον τις συνέπειες για την ύγεια των κατοίκων της, αλλά και τούς κινδύνους πλημμυρών για έκτεταμένες κατοικημένες περιοχές.

Κατόπιν αύτου, ΕΡΩΤΑΤΑΙ ό κ. ύπουργός Γεωργίας, εάν συναινεί στην καθιέρωση της 14ης Φεβρουαρίου ως «Ημέρας των Δασών», ή όποιαδήποτε άλλη μέρα, κατά την όποία μαθητές, σπουδαστές, πρόσκοποι, στρατιώτες και άλλες οργανωμένες κοινωνικές όμάδες, αλλά και μεμονωμένοι πολίτες θα προβαίνουν σε άναδάσωση περιοχών,

όπως της Πεντέλης, του Ύμηττου, του Αιγάλεω, με δενδρύλλια που οι Δήμοι, ή Γεωπονική Σχολή και το Υπουργείο Γεωργίας θα μεριμνούν για την εξασφάλισή τους.

Η καθιέρωση της 14ης Φεβρουαρίου ως «Ημέρας των Δασών» και του πράσινου, θα συμβάλει παράλληλα στην προστασία του κοινωνικού συνόλου από άσκοπες δαπάνες και φορτίσεις, που συνδέονται με την ξενόφερτη και προσβλητική για την ορθόδοξη πίστη μας δήθεν «έορτη» του Αγίου Βαλεντίνου, που έχει επιβληθεί από οργανωμένους κλάδους συμφερόντων, με οικονομικά και μόνον κίνητρα.

Η θρησκεία μας, είναι θρησκεία της αγάπης και ο λαός μας δεν έχει ανάγκη κάποιου «αγίου» που θα την επιβάλλει και την «προστατεύει». Αντίθετα, η κοινωνία μας έχει ανάγκη πνευμόνων πράσινου όχι τόσο για αισθητικούς λόγους, όσο για την προστασία της υγείας όλων μας.

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2000

Γεράσιμος Γιακουμάτος
Βουλευτής Β΄ Περ. Αθήνας

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Η Ορθόδοξος Εκκλησία της Βουλγαρίας την 28η Δεκεμβρίου 1999 απέφασε να παύσει να είναι Μέλος της Συνελεύσεως των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (ΚΕΚ = Konferenz Europäischer Kirchen). Η απόχωρησις αυτή ήδη είχε προαναγγελθῆ τον Σεπτέμβριο στην πόλι Nyborg σὲ συνεδρία τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΚΕΚ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας δὲν ἀνεκοίνωσε τοὺς λόγους τῆς ἀποχωρήσεώς της, ὅμως αὐτὴ ἦταν ἀναμενομένη, δοθέντος ὅτι ἤδη τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1999 ἡ Ἐκκλησία αὐτὴ στὴ Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν στὸ Harare εἶχε γνωστοποιήσει τὴ διακοπὴ τῶν σχέσεών της πρὸς τὸ Συμβούλιο αὐτό.

Ε.Δ.Θ.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ ρωμαιοκαθολικὸς Τύπος μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ἐκ τῶν 156 μελῶν τοῦ «Ἱεροῦ Κολλεγίου τῶν Καρδινάλιων» μόνον 106 ἔχουν δικαίωμα ἐκλογῆς Πάπα, διότι οἱ υπόλοιποι ἔχουν ὑπερβῆ τὸ ὀγδοηκοστὸ ἔτος τῆς ἡλικίας των. Θεωρεῖται πιθανὴ ἡ ἀνάδειξις νέων καρδινάλιων, γιὰ νὰ γίνουν 120 οἱ ἐκλέκτορες.

– Ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β΄ συνιστᾶ στὶς Κεντρικὲς Τράπεζες τῆς Εὐρώπης νὰ ἐλευθερώσουν, κατὰ τὸ δυνατό, ἀπὸ τὰ χρέη τους τὶς ὑπὸ ἀνάπτυξιν πτωχὲς χώρες.

– Ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β΄ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς παραγωγούς τοῦ νέου φιλμ «Ἠ-

σοῦς», ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα, ὅτι κινηματογραφικὲς ταινίες, ὅπως αὐτὴ, «δίδουν ἀπαντήσεις στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας γιὰ τὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀμφιβολίες τους». Στὴ συνάντησι ἦσαν παρόντες καὶ οἱ πρωταγωνιστὲς Jeremy Sisto (ὡς Ἰησοῦς) καὶ Jacqueline Bisset (ὡς Μαρία).

– Ἡ Τσεχικὴ κυβέρνησις ἔστειλε στὸ Βατικανὸ τεράστιο ἔλατο – χριστουγεννιάτικο δένδρο, προερχόμενο ἐκ τῆς Βορείου Βοημίας. Τὸ δέντρο παραδόθηκε ἀπὸ τὸν Πρόεδρο Vaclav Havel καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Πράγας Καρδινάλιον Miloslav Vlk.

– Ὁ Ἴταλὸς συγγραφεὺς Ρωμύλος Σμπρόκι ἐξέδωκε θεομητορικὰ κείμενα τοῦ γερμανοῦ μυστικοῦ Θωμᾶ τοῦ ἐκ Κέμπις (1380-1471), γνωστοῦ γιὰ τὸ μεταφρασμένο καὶ στὴν ἑλληνικὴ ἔργον του «Ἡ μίμησις τοῦ Χριστοῦ». Στὴν ἐκδοθεῖσα συλλογὴ τῶν θεομητορικῶν αὐτῶν ἔργων δόθηκε ὁ τίτλος «Ἡ μίμησις τῆς Παναγίας».

– Στὴν 7η «Παγκόσμια Συνέλευσι ἐκπροσώπων τῶν Θρησκειῶν γιὰ τὴν εἰρήνη», ποὺ συνεκλήθη στὴν ἰορδανικὴ πρωτεύουσα Ἀμμάν, συμμετέσχον 600 ἐκπρόσωποι διαφόρων θρησκευτικῶν κοινοτήτων. Ὁμιλῶν στὴ Συνέλευσι ὁ ἀφρικανὸς Καρδινάλιος Francis Arinze, Πρόεδρος τοῦ «Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὸν Διαθρησκευτικὸν Διάλογον», τόνισε ὅτι ἡ σχεδιαζομένη ἀνέγερσις τζαμιοῦ στὴν Ναζαρέτ «δὲν εἶναι ἡ ἀρίστη ὁδός, γιὰ νὰ δοξασθῆ ὁ Θεός».

– Ὁ Πάπας, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὰ Μέλη τοῦ Οἴκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Bossey, ποὺ ἔγιναν δεκτὰ εἰς ἀκρόασι, κάλεσε τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἀναπτύξουν τὸν Διάλογο μὲ ἄλλες Θρησκείες γιὰ νὰ συνεργασθοῦν μὲ τοὺς ἐκπροσώπους των πρὸς ἐπίτευξι εἰρήνης, ἐλευθερίας καὶ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

– Ὁ γερμανικὸς Τύπος δίδει μεγάλην δημοσιότητα στὸ γεγονὸς ὅτι ἡ «Ἁγία Ἐδρα» ζήτησε ἀπὸ τοὺς ΡΚαθολικοὺς Ἐπισκόπους τῆς Γερμανίας νὰ μὴ χορηγοῦν σὲ ἐγκυες γυναῖκες τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὴν Γερμανικὴ Νομοθεσία πιστοποιητικὰ τῶν ΡΚαθολικῶν Συμβουλευτικῶν Σταθμῶν, ποὺ «ἀνοίγουν τὴ θύρα πρὸς διακοπὴν τῆς ἐγκυμοσύνης μὲ τὴν ἔκτρωσι».

– Ἡ 68η Συνέλευσις τῶν Ἐπάρχων τοῦ Τάγματος τῶν Ἰησοιτῶν, ποὺ συνήλθε στὴν Ρώμη, ἀπέφασε νὰ δοθῆ ὑπὸ τοῦ Τάγματος αὐτοῦ προτεραιότης στὸν Διαθρησκευτικὸν Διάλογο.

– Ὁ ρωμαιοκαθολικὸς Τύπος ἔδωσε εὐρυτάτην δημοσιότητα στὴν ὁμιλία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μιλάνου Καρδινάλιου Καρόλου Μάριος Martini, ἡ ὁποία ἔγινε τὴν 7η Ὀκτωβρίου στὴ Σύνοδο τῶν Ἐπισκόπων γιὰ τὴν Εὐρώπη (Ρώμη). Στὴν ὁμιλία αὐτὴ γίνεταί πρότασις νὰ δημιουργηθοῦν στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία «νέες καὶ εὐρύτερες ἐμπειρίες συλλογικότητος». Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται σύγκλη-

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 141/1999

«Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν παρ. γ' καὶ ε' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς διατάξεις τῶν παρ. 2 καὶ 4 ἄρθρου 9, τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

3. Τὴν ἀπὸ 10.12.1999 Ἀπόφασιν αὐτῆς,

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 141/1999 Κανονισμόν, «Περὶ ἐσωτερικῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 141/1999

«Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

σις εὐρυτάτης Συνόδου ΡΚαθολικῶν Ἐπισκόπων, (ἀναλόγου πρὸς τὴν Β' Σύνοδο τοῦ Βατικανοῦ, κατὰ τούς σχολιαστὲς τῆς ὁμιλίας), ἡ ὁποία Σύνοδος θὰ ἐξετάσῃ πολλὰ συσσωρευμένα προβλήματα μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Κοινωνία, τὰ ὁποία πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν μὲ ἐπιμέλειαν καὶ νὰ λυθοῦν μὲ αὐθεντίαν. Ἀνάμεσα στὰ ἀναφερθέντα ἀπὸ τὸν Καρδινάλιο Martini ἐξεταστέα προβλήματα εἶναι: Ἡ θέσις τῆς γυναικὸς μέσα στὴν Ἐκκλησία – Τὸ σὲξ – Τὸ μυστήριον τοῦ γάμου – Τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας – Ἡ σχέσις τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον – Ἡ ἀναζωπύρῃσις τῆς οἰκουμενικῆς ἐλπίδος – Ἡ σχέσις τῶν πολιτικῶν νόμων πρὸς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

– Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθάνας Καρδινάλιος Ἰάκωβος Ortega ζήτησε τὴν παροχὴ ἀμνηστίας σὲ ὠρισμένες κατηγορίες φυλακισμένων (ὑπερηλίκων, ἀσθενῶν, ἐπιδεικνυόντων καλὴν διαγωγὴν).

Ε.Δ.Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὸ λαμπρὸ περιοδικὸ Pressespiegel, ποῦ ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Ἴδρυμα Pro Oriente (Βιέννη), πληροφορεῖ ὅτι στὸ τέλος τοῦ Νοεμβρίου ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐνάργεως τῆς περιόδου προετοιμασίας πρὸς ὑποδοχὴν τῶν Χριστουγέννων (Adventszeit) ἐγίνε κοινὴ ἐορταστικὴ ἐκδήλωσις τῶν 14 διαφορετικῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Αὐστρίας. Ἡ ἐκδήλωσις ὁργανώθηκε ἀπὸ τὸ –γιὰ ὅλες τὶς χῶρες ἀξιο-

μίμητο– «Οἰκουμενικὸ Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν». Ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ συνειδητὰ ὀνομάσθηκε «Ἡμέρα τῶν Χριστιανῶν» καὶ ὄχι «Ἡμέρα τῶν Ἐκκλησιῶν», ὅπως τόνισαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Μιχαὴλ (Στάϊκος) καὶ ἡ μέλλουσα διάδοχος αὐτοῦ στὴν Προεδρία ΡΚαθολικὴ Ἡγουμένη Christiane Gleixer. Ὁ Σεβ. κ. Μιχαὴλ «προσέθεσεν, ὅτι ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ θὰ ἤμπορῶσε νὰ κατανοηθῇ καὶ “ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς ὑπόδειγμα διὰ τὴν προσπάθειαν πρὸς διάλογον καὶ κοινωνίαν”.

Μὲ τὴν ἐκδήλωσι συνδέθηκε καὶ ἡ μετάδοσις ἐκ μέρους ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Αὐστρίας κοινῶ μηνύματος γιὰ τοὺς χριστιανικοὺς κοινούς στόχους.

– Τὸ ἔτος 2000 τὸ Ἴδρυμα Pro Oriente θὰ ἐπιδιώξῃ στενότερες σχέσεις πρὸς τὶς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Ρουμανίας.

Γ' αὐτὸ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βιέννης καὶ πάσης Αὐστρίας Καρδινάλιος Christoph Schönborn μαζὶ μὲ τὸν δραστήριον Πρόεδρον τοῦ Ἰδρύματος Alfred Stirnemann θὰ μεταθοῦν τὸν προσεχῆ Μάϊον στὴν Ρουμανία καὶ θὰ φιλοξενηθοῦν ἀπὸ τὸν Μακ. Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο, γιὰ νὰ συζητήσουν μὲ τὴν Ἡγεσίαν τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας τρόπους προωθήσεως τῶν οἰκουμενικῶν διαλόγων καὶ τῆς προσπαθείας πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ε.Δ.Θ.

Ἄρθρον 1

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλ. Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας

1. Τὸ Συνοδικὸν Γραφεῖον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας διευθύνεται ὑπὸ Διευθυντοῦ Κληρικοῦ, ὅστις τυγχάνει Μετακλητὸς Ὑπάλληλος ἢ ἄμισθος Ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς τοῦτο διοριζόμενος ὑπ' αὐτῆς, διὰ Πράξεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς. Ὁ Διευθύνων τὸ Γραφεῖον τοῦτο συντονίζει τὰς ἐργασίας τῶν Τμημάτων αὐτοῦ, τὰ ὅποια ἐργάζονται πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ σκοποῦ δι' ὃν τὸ Γραφεῖον τοῦτο ἰδρύθη, καὶ ὅστις σκοπὸς ὀρίζεται ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 115/1999 Κανονισμῷ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, «Περὶ ἰδρύσεως, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Ἐν τῷ ὡς ἄνω Γραφεῖῳ καὶ ἐν τοῖς Τμήμασιν αὐτοῦ, πλὴν τοῦ εἰρημένου Διευθυντοῦ, δυνατόν νὰ ὑπηρετοῦν καὶ μόνιμοι Λαϊκοὶ ἢ Κληρικοὶ Μετακλητοὶ Ὑπάλληλοι, ἢ ἄμισθοι Ὑπάλληλοι, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Γραφείου, προστιθεμένων ἀντιστοίχως ἀναλόγων ἐκάστοτε θέσεων εἰς τὰς ἤδη ὑφισταμένας θέσεις τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ Κανονιστικῆς Ἀποφάσεως αὐτῆς, ὅταν τοῦτο κρίνηται ἀναγκαῖον ὑπ' αὐτῆς. Διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων αὐτῶν ἰσχύουν τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 115/1999 Κανονισμοῦ ὀριζόμενα εἰδικὰ προσόντα, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων ἐκάστοτε Κανονισμῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προβλεπόμενα γενικῶς προσόντα περὶ διορισμοῦ Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων.

3. Τὰ Τμήματα τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας ὀρίζονται ἐν τοῖς ἐπομείοις ἄρθροις.

Ἄρθρον 2

Τμῆμα Γραμματείας - Ἀρχείου

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν σύνταξιν καὶ ἀποστολὴν τῶν προβλεπομένων ἐκάστοτε σχετικῶν ἐγγράφων πρὸς πάντα ἐνδιαφερόμενον ἢ ἐμπλεκόμενον εἰς τὰ θέματα τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ σύνταξις τῶν ἐγγράφων, ἐκείνων τὰ ὅποια ἀφοροῦν εἰς ἐξυπηρετήσεις Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν, Ἐπιτροπῶν ἢ Ὀργανισμῶν γίνεται ὑπ' αὐτῶν. Ἀπαντὰ τὰ ἀνωτέρω Συνοδικὰ ἔγγραφα ὑπογράφονται, ὡς παγίως προβλέπεται, ἢ ὑπὸ μόνου τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως.

2. Ὁμοίως, τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται καὶ μὲ πᾶν θέμα τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τὸ ὅποιον ἔχει σχέσιν μὲ οἰκο-

νομικὰ καὶ λογιστικὰ ζητήματα, ἐπιλύον ταῦτα συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις ἐκεῖνας αἱ ὅποια ρυθμίζουν ἐκάστοτε τὰ οἰκονομικὰ θέματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

3. Τέλος, τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴν ἠλεκτρονικὴν καὶ συμβατικὴν ἀρχειοθέτησιν τῶν διαφόρων ἐγγράφων, φακέλων, βιβλίων καὶ λοιπῶν θεμάτων τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι εὐκόλος ἢ πρόσθασις εἰς αὐτὸ τῶν ὑπευθύνων καὶ ἀρμοδίων τοῦ Γραφείου τούτου.

4. Ὑπεύθυνος τοῦ ἐν λόγῳ Τμήματος εἶναι ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 3

Τμῆμα προετοιμασίας τῶν Συνοδικῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Τελετῶν, αἱ ὅποια τελοῦνται ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο εἶναι ἀρμόδιον διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν Ἑορτῶν τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, τῶν Δοξολογιῶν 1ης Ἰανουαρίου, 25ης Μαρτίου καὶ 28ης Ὀκτωβρίου, ὡς καὶ τῶν Ἀκολουθιῶν, Δοξολογιῶν καὶ τῶν Τελετῶν εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχει ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἔτι δὲ καὶ τῶν Θεῶν Λειτουργιῶν αἱ ὅποια τελοῦνται ἐπὶ τῇ ἀφίξει Προκαθημένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, τῶν Ἀρχιερατικῶν Χειροτονιῶν, τῆς Τελετῆς τῆς Ἀναστάσεως, ὡς καὶ τῶν Βαπτίσεων, τῶν Γάμων καὶ τῶν Κηδεῶν τῶν Πολιτειακῶν Ἀρχόντων, κ.λπ.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ὑποθέσεων, ὡς καὶ ὁ Ἐκκλησιάρχης καὶ ὁ Σκευοφύλαξ τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 4

Τμῆμα προετοιμασίας τῶν Συνοδικῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Τελετῶν, αἱ ὅποια τελοῦνται ἐν τῷ Συνοδικῷ Παρεκκλησίῳ

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπιμελεῖται τῆς Τελετῆς τοῦ Μεγάλου Μηνύματος νεοκλεγέντος Ἀρχιερέως, τῆς Ἀκολουθίας τῆς Θείας Λειτουργίας ἣτις τελεῖται κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Τελετῆς τῆς Δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἀφίξει Προκαθημένου εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, τοῦ κατὰ μῆνα τελουμένου Ἀγιασμοῦ, τῆς Τελετῆς Ὑποδοχῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου μετὰ τὸν Καθαγιασμὸν Αὐτοῦ ἐν τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, τῆς Ἀκολουθίας Ἐπιμνημοσύνου Δεήσεως ἐπὶ μεταστάσει Ἀρχιερέως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ Προκαθημένου Αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, κ.λπ.

2. Τὸ Ἅγιον Μύρον δέον νὰ φυλάσσηται ἐν τῷ Συνοδικῷ Παρεκκλησίῳ ἢ ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ πλησίον τῆς Αἰθούσης τοῦ Συνοδικοῦ ἢ ἐν Εἰδικῷ Μυροφυλακίῳ ἢ ἀλλαχοῦ, ὅπου ὁμως θὰ ἔχη ἐξασφαλισθῆ ἢ ἀπόλυτος εὐλάβεια καὶ ὁ ἀπόλυτος σεβασμὸς πρὸς αὐτό. Ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ δέον νὰ φυλάσσωνται καὶ τὰ Ἱερὰ Λείψανα Ἁγίων Μαρτύρων, τὰ προοριζόμενα δ' Ἐγκαίνια Ἱερῶν Ναῶν.

3. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ εἶναι μονίμως ὁ ἐκάστοτε Ἀρχιγραμματεὺς, ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς ΣΕ ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας, καὶ ὁ ἐκάστοτε Εἰσηγητὴς τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἵτινες εἶναι καὶ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν διανομὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις, πρὸς τέλεσιν τοῦ Μυστηρίου τοῦ Χρίσματος, ὡς καὶ διὰ τὴν διανομὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου τὸ ὅποῖον ἀπαιτεῖται, καὶ τῶν Μαρτυρικῶν Ἱερῶν Λειψάνων τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται δι' Ἐγκαίνια Ἱερῶν Ναῶν.

Ἄρθρον 5

Τμῆμα προετοιμασίας Συνοδικῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Τελετῶν, αἱ ὁποῖαι τελοῦνται ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπιμελεῖται πασῶν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Τελετῶν αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν χώραν ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ, ἤτοι τῶν Ἀκολουθιῶν, ἐπὶ τῇ Ἐνάρξει Νέας Συνοδικῆς Περιόδου, ἐπὶ τῇ Συνελεύσει τῆς Ἱεραρχίας, ἐπὶ τῇ Πρώτῃ τοῦ ἔτους, ἐπὶ ταῖς Ἐθνικαῖς Ἑορταῖς, ἐπὶ τῇ Ἐκλογῇ Νέου Ἀρχιεπισκόπου, ἐπὶ τῇ κατ' ἔτος Ἐπετείῳ τῆς Ἐκλογῆς Αὐτοῦ ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ Ὀνομαστικῇ Αὐτοῦ Ἑορτῇ, ἐπὶ τῇ Ἐκλογῇ Νέου Μητροπολίτου, ἐπὶ τῇ Ἀφίξει Προκαθημένων Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν αὐτῷ ἢ Ἐπισήμων Ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ἐπὶ τῇ Ἐπισήμῳ Ἐπισκέψει Ἀρχηγῶν Κρατῶν, Κυβερνήσεων ἢ ἄλλων Πολιτειακῶν, Διπλωματικῶν κ.λπ. Ἀντιπροσωπειῶν, καὶ ἐπὶ μεταστάσει Ἀρχιερέων ἐν γένει κ.λπ.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ Δεύτερος Γραμματεὺς Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ὑποθέσεων, καὶ ὁ Διευθυντὴς Προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 6

Τμῆμα προετοιμασίας Συνοδικῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Τελετῶν, αἱ ὁποῖαι τελοῦνται ἐν τῷ Προεδρικῷ Μεγάρῳ ἢ ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ ἢ ἀλλαχοῦ

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπιμελεῖται τῶν ὡς ἄνω Τελετῶν αἱ ὁποῖαι εἶναι μὲν Κρατικάι, ἀλλ' ὁμως

ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, τελοῦνται δ' ἐκτὸς Ἱεροῦ Ναοῦ. Τοιαῦτα εἶναι, ἡ Τελετὴ Ὁρκωμοσίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τῶν Ὑπουργῶν, τῶν Ὑφυπουργῶν, τῶν Βουλευτῶν, (τοῦ Νομάρχου Ἀθηνῶν καὶ τῶν Νομαρχιακῶν Συμβούλων, τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων καὶ τῶν Δημοτικῶν Συμβούλων), ἡ Τελετὴ Διαβεβαιώσεως νεοεκλεγέντος Ἀρχιεπισκόπου ἢ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου, ἡ Τέλεσις τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγιασμοῦ ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν πρώτην Δευτέραν τοῦ Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους, καὶ εἴ τις ἐτέρα ὁμοία αὐταῖς Τελετῇ. Αἱ Τελεταὶ αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν εἰς τὴν Νομαρχίαν καὶ τὴν Δημαρχίαν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς Ἐπιτοπίου Ἀρχιερέως, καὶ διὰ τὴν τέλεσιν αὐτῶν ἀρμοδιὰ εἶναι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, ἐνῶ πέραν τῶν ἀνωτέρω δύο Τοπικῶν Φορέων, ἅπασαι αἱ λοιπαὶ Τελεταὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ τὴν τέλεσιν αὐτῶν ἀρμοδιὰ εἶναι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Πρῶτος Γραμματεὺς – Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁ Γραμματεὺς παρὰ τῷ Ἀρχιγραμματεῖ.

Ἄρθρον 7

Τμῆμα παροχῆς ὁδηγιῶν καὶ πληροφοριῶν δι' Ἐγκαίνια Ἱερῶν Ναῶν, Χειροτονίας καὶ Ἐνθρονίσεως Ἀρχιερέων, ὡς καὶ παροχῆς ὁδηγιῶν περὶ τῆς κηδεῖας καὶ ταφῆς τῶν Ἀρχιερέων, καὶ τῶν λοιπῶν Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν παροχὴν πρακτικῶν ὁδηγιῶν καὶ πληροφοριῶν ἐπὶ θεμάτων Ἐγκαινίων Ἱερῶν Ναῶν, πρὸς διευκόλυνσιν καὶ ἐξυπηρέτησιν παντὸς ὑπευθύνου καὶ ἀρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Φορέως ἢ Προσώπου, κυρίως δ' ἐκείνων οἵτινες τὸ πρῶτον πρόκειται νὰ τελέσουν Ἐγκαίνια ἢ Χειροτονίαν ἢ Ἐνθρόνισιν ἢ Κηδεῖαν Ἀρχιερέως κ.λπ. καὶ ζητοῦν εἰδικὰς ὁδηγίας.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Θείας Λατρείας καὶ δύο εἰσέτι ἢ καὶ πλείονες Κληρικοὶ ἔμπειροι περὶ τὰ θέματα τῶν Ἐγκαινίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, Χειροτονιῶν, Κηδεῖων κ.λπ. ὀριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτοι εἶναι Ὑπάλληλοι ἢ Γραμματεῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Οἱ ἐν λόγῳ Κληρικοὶ εἶναι ἄμισθοι καὶ διορίζονται δυνάμει τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 115/1999 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 8

Τμήμα Τελετουργικῶν καὶ Ἐθιμοτυπικῶν Ἐρευνῶν καὶ Γνωμοδοτήσεων

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἐρευνᾷ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς πηγὰς ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἕως σήμερον, πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ μελέτην τελετουργικῶν καὶ ἐθιμοτυπικῶν διατάξεων αἱ ὁποῖαι ἐτηρήθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ὥστε μὲ βάσιν τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν καὶ τὴν σύγχρονον πανορθόδοξον πρᾶξιν ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν νὰ δημιουργηθῆται κατ' ἀναλογίαν ἢ σύγχρονος Τάξις καὶ Δεοντολογία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν, βεβαίως, καὶ τῶν ἐπικρατουσῶν σήμερον θέσεων ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν ἐν τῇ καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίᾳ. Τὸ αὐτὸ Τμήμα, θάσει τῶν ὡς ἄνω ἐρευνῶν καὶ μελετῶν καὶ τῶν ἐμπειριῶν τὰς ὁποίας ἀποκτᾷ, γνωμοδοτεῖ τὰ δέοντα, ὡς ὅσακις τὸ Γραφεῖον ἐρωτᾶται ἐπὶ θεμάτων ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ δεοντολογίας.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατὸν νὰ εἶναι: ὁ Διευθυντῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων Ὑποθέσεων, ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας, ὡς καὶ ἕτεροι Κληρικοί, Μοναχοὶ ἢ Λαϊκοί, προσκαλούμενοι πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, λόγῳ εἰδικότητος, ἵνα καὶ οὗτοι καταθέσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν ἐξεταζομένων ἐκάστοτε θεμάτων.

Ἄρθρον 9

Τμήμα παρακολουθήσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ, Πολιτειακοῦ καὶ Διπλωματικοῦ Προβαδίσματος

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν Ἱεραρχικὴν Καταλογογράφησιν τῶν Προσώπων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Προβαδίσματος, ἤτοι τοῦ Προβαδίσματος τῶν Ἀρχιερέων, τῶν Ἱερέων καὶ τῶν Διακόνων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ἐπίσης τὸ Τμήμα αὐτὸ ἀσχολεῖται μὲ τὴν Ἱεραρχικὴν Καταλογογράφησιν τῶν Προσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτειακοῦ Προβαδίσματος, τοῦ Προβαδίσματος τοῦ ἐν Ἀθήναις Διπλωματικοῦ Σώματος, τοῦ Προβαδίσματος τῶν λοιπῶν Κρατικῶν Δημοσίων καὶ Ἰδιωτικῶν Φορέων, ὡς καὶ τοῦ Προβαδίσματος τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνεγνωρισμένων Ξένων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνεγνωρισμένων ἄλλων Θρησκευτῶν, καὶ τοῦ Προβαδίσματος τῶν Ξένων Κρατῶν, καταρτίζον, ὡς ἤδη ἐλέχθη, σταθεροὺς πίνακας ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν, τοὺς ὁποίους δεόν ὅπως ἐκάστοτε ἐνημερώνη ὡς ὅσακις δημιουργοῦνται μεταβολαί.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Ἐπιμελητῆς Ἐκδόσεως τῶν «Διπτύχων» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Νομοκανονικῶν Θεμάτων, καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ὑποθέσεων.

Ἄρθρον 10

Τμήμα ρυθμίσεως θεμάτων Ἐκκλησιαστικῶν Παρασῆμων

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ρύθμισιν τῶν θεμάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ Παράσημον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνεργεῖ δ' ἐκάστοτε τὰ δέοντα, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τοῦ Παρασήμου τούτου Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ συμφώνως πρὸς ἄλλας Εἰδικὰς ἐκάστοτε Ἀποφάσεις αὐτῆς περὶ τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων. Τὸ Τμήμα τοῦτο, ἐπὶ πλέον, ἐνεργεῖ τὰ δέοντα παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις σχετικῶς μὲ τὴν κατασκευὴν τῶν Διπλωμάτων καὶ Διασῆμων τοῦ Παρασήμου τούτου, ὡς ὅσακις τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης, καὶ ὁ Προϊστάμενος τῆς Καλλιτεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 11

Τμήμα προωθήσεως τῆς Ἐπισήμου καὶ Ἑορτίου Ἀλληλογραφίας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο φροντίζει διὰ τὴν ἐγκαιρον διεκπεραίωσιν τῆς Ἐπισήμου Ἀλληλογραφίας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ τοῦ Τοποτηρητοῦ Αὐτῆς, ἤτοι τὴν ἀποστολὴν α) τῶν Εἰρηρικῶν Αὐτοῦ Γραμμάτων πρὸς τοὺς Προκαθημένους τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν Ἑορτίων Γραμμάτων πρὸς Αὐτοὺς κατὰ τὰς Ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, τῶν Γραμμάτων ἐπὶ ταῖς Ὀνομαστικαῖς Αὐτῶν Ἑορταῖς, ὡς καὶ τῶν Τηλεγραφημάτων ἐκείνων δι' ὧν ἀναγγέλλεται ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ ἢ Μετάστασις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ ἡ Ἀνάδειξις καὶ Ἐνθρόνισις Νέου Τοιοῦτου κ.λπ. β) τῶν Γραμμάτων ἢ Τηλεγραφημάτων πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ταῖς Ὀνομαστικαῖς αὐτῶν Ἑορταῖς, ἐπὶ τῇ Ἐκδημίᾳ Μητροπολίτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γ) τῶν Γραμμάτων πρὸς τοὺς ἄγοντας τὴν Ὀνομαστικὴν αὐτῶν Ἑορτῶν Πολιτειακοὺς Ἀρχοντας, καὶ δ) τῶν Γραμμάτων πρὸς τοὺς ἄγοντας τὴν Ὀνομαστικὴν αὐτῶν Ἑορτὴν Ὁρθοδόξους ἐν Ἀθήναις Πρέσβεις Ξένων Κρατῶν, ὡς καὶ τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

2. Υπεύθυνοι, ως πρὸς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ὑποθέσεων, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον μέρος ὁ Πρῶτος Γραμματεὺς – Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς πρὸς τὸ τρίτον μέρος ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Νεότητος, καί, τέλος, ὡς πρὸς τὸ τέταρτον ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Εὐρωπαϊκῶν Ὑποθέσεων.

Ἄρθρον 12

Τμήμα Ἐπιδαψιλεύσεως Ἐκκλησιαστικῶν Εὐχῶν καὶ Εὐλογιῶν

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο προσπαθεῖ νὰ ἐνημερώνεται καθημερινῶς ἐπὶ τυχόν ἐκτάκτων τραγικῶν κοινωνικῶν θεμάτων, προβλημάτων καὶ συμβάντων, καὶ αὐθωρεῖ, ὑφ' οἰασδήποτε συνθήκας σπεύδει νὰ ἐνημερώσῃ τὸν Μακαριώτατον Προκαθημένον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκῃται, ἐπὶ τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν οἱ δοκιμαζόμενοι συνάνθρωποι, πρὸς ἐπιδαψίλευσιν αὐτοῖς ὑπ' Αὐτοῦ ἢ Ἐκπροσώπου Αὐτοῦ τῶν Εὐχῶν καὶ Εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ παροχὴν ἐν συνεχείᾳ καὶ πάσης ἄλλης δυνατῆς βοήθειας πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

2. Τὸ αὐτὸ Τμήμα ἐνεργεῖ ἀντιστοίχως τὰ δέοντα καὶ εἰς περιπτώσεις Προσώπων τὰ ὁποῖα τυχόν ζοῦν ἐκτακτὰ καὶ μεγάλα εὐτυχῆ γεγονότα, ἐνημερώνον καὶ αὐθις τὸν Μακαριώτατον ἀμέσως καὶ ὑφ' οἰασδήποτε συνθήκας, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκῃται, πρὸς ἐπιδαψίλευσιν αὐτοῖς ὑπ' Αὐτοῦ ἢ Ἐκπροσώπου Αὐτοῦ τῶν Εὐχῶν καὶ Εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας.

3. Υπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ θεμάτων Τύπου καὶ τῶν λοιπῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐνημερώσεως, ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Τύπου, καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. ἐπὶ θεμάτων Ἐκκλησιαστικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας.

Ἄρθρον 13

Τμήμα καθορισμοῦ Ἐπισήμων Ἐκπροσωπήσεων τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ τῆς Ὑποδοχῆς καὶ Προπομπῆς τῶν Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν Αὐτῶν, ὅταν οὗτοι προσέρχωνται εἰς ἐπίσημον ἀκρόασιν

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται, κυρίως, μὲ τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τῶν Ἐπισήμων Ἐκπροσωπήσεως τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μὲ τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν θὰ ἔχουν οἱ Ἐκπρόσωποι οὗτοι εἰς τὰς ἐκδηλώσεις

εἰς τὰς ὁποίας θὰ παραστοῦν, καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐξασφάλισιν μέσου μετακινήσεως αὐτῶν ἐπισήμων εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ τῶν καὶ ἀντιστροφῶς.

2. Τὸ ἐν λόγῳ Τμήμα ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴν Ὑποδοχὴν καὶ Προπομπὴν τῶν Ὑψηλῶν Ἐπισκεπτῶν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τε τῷ τόπῳ τῆς Ἀφίξεως καὶ Ἀναχωρήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς Μεγάροις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἐὰν ἡ Ἀφίξις ἢ Ἀναχώρησις τῶν ἀνωτέρω Ἐπισήμων πραγματοποιηθῇ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τότε τὸ Γραφεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου συνεργάζεται καὶ μετὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἢ τοῦ Μητροπολίτου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐκείνης περιοχῆς ἐνθα γίνεται ἡ Ὑποδοχὴ ἢ Προπομπὴ τῶν Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν.

3. Υπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς τοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ ὁ Διευθυντὴς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συνεργαζόμενοι ἀρμοδίως.

Ἄρθρον 14

Τμήμα προετοιμασίας τῶν Ἐπισήμων Ἐπισκέψεων τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ τῶν Ἐπισήμων Αὐτῶν Ἐκπροσώπων εἰς ἄλλας Ὁρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, εἰς Ἱερὰς Μητροπόλεις, εἰς Πανορθόδοξα Συνέδρια ἢ ἄλλα Συνέδρια ἢ ἀλλαχοῦ

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀποστολὴν Προπομπῶν πρὸς προετοιμασίαν τῶν Ἐπισήμων Ἐπισκέψεων τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ τῶν Ἐπισήμων Αὐτῶν Ἐκπροσώπων, πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν χώρων τοὺς ὁποίους θὰ ἐπισκεφθῇ ὁ ὡς ἄνω Προκαθημένος ἢ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κ.λπ. Οἱ ἐν λόγῳ Προπομποί, εἰδικώτερον, προσκλήσει καὶ ἀδεία τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ λοιπῶν ἐνδιαφερομένων Ἀρχῶν καὶ Φορέων, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἔρευνα τῶν χώρων τοῦ Καταλύματος τῶν ἐν τίτλῳ ἀναφερομένων Ἐκκλησιαστικῶν Προσώπων, μὲ τὸν ὀριστικὸν καθορισμὸν τῶν λεπτομερειῶν τῶν Ἐορταστικῶν Προγραμμάτων εἰς τὰ ὁποῖα Ταῦτα θὰ συμμετάσχουν, μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν Ὁμιλιῶν αἱ ὁποῖαι προβλέπονται νὰ γίνουν, μὲ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Κληρικῶν οἵτινες προβλέπεται νὰ λάβουν μέρος, μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν Ἱερῶν Ἀμφίων τῶν ὡς ἄνω Κληρικῶν, μὲ τὰ θέματα τῆς Κανονικῆς Μνημονεύσεως, μὲ τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν

θὰ ἔχουν τὰ ὡς ἄνω Πρόσωπα κατὰ τὰς προβλεπομένης ἐκδηλώσεις, καί, τέλος, μὲ πᾶν ἕτερον συναφὲς θέμα. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας εἶναι δυνατόν νὰ καλῆται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ νὰ παρίστανται εἰς τὴν ἀρχικὴν συνάντησιν τὴν ὁποῖαν Οὗτος ἔχει μετὰ τῶν προσκαλουσῶν Αὐτὸν ἐκάστοτε Ἀρχῶν, εἰς προγραμματιζομένας ὑπ' αὐτῶν ἐκδηλώσεις, ὥστε ὁ ἐν λόγῳ Διευθυντὴς νὰ λαμβάνη ἀπ' ἀρχῆς γνῶσιν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἀπασχολήσουν αὐτόν, προετοιμάζων καταλλήλως καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν προτεινομένας Ἐκδηλώσεις.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, καὶ οἱ ἄμεσοι αὐτοῦ Συνεργάται.

Ἄρθρον 15

Τμῆμα Ὁργανώσεως Ἐπισήμων Ὑπηρεσιακῶν Ταξιδίων τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ τῶν Ἐπισήμων Ἐκπροσώπων αὐτῶν

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἔκδοσιν Εἰσιτηρίων, Διαβατηρίων, Βίζας, Συναλλάγματος, ὡς καὶ τὴν ρύθμισιν ἐτέρων συναφῶν θεμάτων, ἀφορώντων εἰς τὰ Ταξίδια τῶν ὡς ἄνω Ἐκκλησιαστικῶν Προσώπων, ὡς καὶ ἐνδεχόμενα ὑπηρεσιακαὶ μετακινήσεις αὐτῶν.

2. Διὰ τὰ ὡς ἄνω θέματα, μετὰ νόμιμον διαδικασίαν, ἐπιλέγεται ἀνὰ διετίαν ἢ καὶ κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ΔΙΣ Γραφείου Ταξιδίων μὲ εἰδικὴν σύμβασιν, τὸ ὁποῖον διαθέτει Ὑπάλληλόν του πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω θεμάτων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ ἐνδεχόμενα ὑπηρεσιακαὶ μετακινήσεις αὐτῶν.

3. Ὑπεύθυνος τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς Προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Προϊστάμενος τοῦ Λογιστηρίου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ὁ Ἐντεταλμένος Ὑπάλληλος τοῦ ὡς ἄνω Ταξιδιωτικοῦ Γραφείου.

Ἄρθρον 16

Τμῆμα Διερμηνείας καὶ Ξεναγήσεως

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν ἀρίστων Διερμηνέων, Ξεναγῶν καὶ Ἀρχαιολόγων, πρὸς ἐξυπηρέτησιν κυρίως τῶν Ὑψηλῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἢ ἄλλων Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διοργανουμένων Συνεδρίων κ.λπ. Ὁ ἀρμόδιος τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δύναται ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου νὰ συνεργάζεται καὶ μετὰ τῆς Διευθύνσεως Ἐθιμοτυπίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, προκειμέ-

νου νὰ πληροφορηθῆ ποῖα εἶναι τὰ ἀνεγνωρισμένα ἐκάστοτε Σωματεῖα τῶν Διερμηνέων καὶ Ξεναγῶν κ.λπ. καὶ ποιοὶ οἱ ἀριστοὶ ἐξ αὐτῶν.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Συνοδικῆς Βιβλιοθήκης.

Ἄρθρον 17

Τμῆμα ἀρχικοῦ σχεδιασμοῦ τῶν Προγραμμάτων φιλοξενίας Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ ἄλλων Τελετῶν καὶ Ἐπισήμων Ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας ὑποβοηθεῖ τὴν Γραμματεῖαν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ὑποθέσεων, ὡς πρὸς τὴν ἀρχικὴν σύνταξιν τοῦ Σχεδίου Προγράμματος φιλοξενίας τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἢ τῶν Ἐπισήμων Αὐτῶν Ἐκπροσώπων, ἢ ἄλλων Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

2. Ὁμοίως, τὸ Τμῆμα τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸν ἀρχικὸν σχεδιασμὸν καὶ ἐτέρων Ἐπισήμων Τελετῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ἐκδηλώσεων.

3. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, ὁ Πρῶτος Γραμματεὺς – Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ ὁ κατὰ περίπτωσιν ἀρμόδιος Γραμματεὺς ἢ Ὑπεύθυνος τῆς Ἐκδηλώσεως. Τὸ σχέδιο τοῦ ὡς ἄνω Προγράμματος δεόν νὰ τίθεται ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τὴν ἐγκρισίν τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προκειμένου μετὰ ταῦτα νὰ ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τέλος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 18

Τμῆμα ἐξευρέσεως καὶ κρατήσεως Καταλυμάτων, καὶ καταλλήλων Αἰθουσῶν, διὰ τὴν φιλοξενίαν Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ὀργάνωσιν Ἐπισήμων Γευμάτων καὶ Δεξιῶσεων, πρὸς τιμὴν αὐτῶν, καθὼς καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν Συνεδρίων, Ἡμερίδων, Σεμιναρίων κ.λπ.

1. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀσχολεῖται κυρίως μὲ τὴν ἐγκαιρον ἐξεύρεσιν καὶ κράτησιν τῶν καταλλήλων Καταλυμάτων πρὸς φιλοξενίαν Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὴν κράτησιν καταλλήλων Αἰθουσῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἢ ἐτέρῳ Καταλύματι, διὰ τὴν ὀργάνωσιν προβλεπομένων Ἐπισήμων Γευ-

μάτων και Δεξιώσεων πρὸς τιμὴν αὐτῶν. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται εἰσέτι μὲ τὴν ὀργάνωσιν Ἐκκλησιαστικῶν Συνεδρίων, Ἡμερίδων, Σεμιναρίων κ.λπ., συνεργαζόμενον, ἐὰν παραστῆ ἀνάγκη, καὶ μὲ Συμβουλευτικὰς Ἐταιρεῖας Ὁργανώσεως Συνεδρίων. Πρὸς τοῦτο οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ προσπαθοῦν νὰ ἔχουν κατάλογον τῶν γνωστοτέρων καὶ καταλληλοτέρων Ξενοδοχείων ἢ Εἰδικῶν Αἰθουσῶν, ὡς καὶ κατάλογον τῶν ἀνωτέρω Συμβουλευτικῶν Ἐταιρειῶν καὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν αὐταῖς, ὥστε νὰ ἔχουν ἄμεσον ἐπικοινωνίαν καὶ ἐξυπηρέτησιν ὑπ' αὐτῶν ὡσὰκις συντρέξουν λόγοι συνεργασίας μετ' αὐτῶν.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας, ὡς πρὸς τὸ δεῦτερον δὲ μέρος ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως, ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Νομοκανονικῶν θεμάτων, καὶ ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς τῆς Συνοδικῆς Βιβλιοθήκης.

Ἄρθρον 19

Τμήμα προετοιμασίας, ἐκτυπώσεως καὶ ἀποστολῆς Ἐπισήμων Προγραμμάτων καὶ Προσκλήσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ λήψεως τῶν σχετικῶν ἀπαντήσεων ἐπ' αὐτῶν

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ θέματα Ἐκτυπώσεως Ἐπισήμων Προγραμμάτων, ὡς καὶ Συντάξεως καὶ Ἐκτυπώσεως Ἐπισήμων Προσκήσεων, μὲ τὰ θέματα τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ μὲ τὴν λήψιν ἀπαντήσεως ἐπὶ τῶν ἀποστελλομένων ἐκάστοτε Προσκήσεων ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται καὶ μὲ ἕτερα ἐκδοτικὰ θέματα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δεοντολογίαν.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνεργαζόμενος μεθ' ἑτέρων δύο ἀρμοδίων Στελεχῶν τῆς Ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 20

Τμήμα Καλλιγράφων

1. Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Καλλιγράφησιν ἐπὶ τῶν Προσκήσεων τῶν Ὀνομάτων τῶν ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προσκαλουμένων Προσώπων εἰς τὰς ὑπ' αὐτῆς ὀργανουμένης Ἐκδηλώσεις, μὲ τὴν Καλλιγράφησιν τῶν Ὀνομάτων αὐτῶν ἐπὶ τῶν φακέλων, ἐπὶ τῶν εἰδικῶν καρτῶν τῆς Τραπεζῆς τῶν Ἐπισήμων Γευμάτων, ὡς καὶ μὲ πᾶν ἕτερον θέμα τῆς Ἐθιμοτυπίας τὸ ὁποῖον ἔχει σχέσιν μὲ τὴν Καλλιγράφησιν.

2. Ὑπεύθυνοι ἐπὶ τοῦ Τμήματος τούτου δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Νεότητος, οἵτινες ἀνευρίσκουν Καλλιγράφους ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κυρίως Ὑπαλλήλων καὶ συνεργάζονται μετ' αὐτῶν.

Ἄρθρον 21

Τμήμα Ἀγγελιαφόρων

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν Ἐγγράφων, Προσκήσεων, Προγραμμάτων ἢ ἄλλων κειμένων καὶ πραγμάτων εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδοθοῦν ταῦτα ἐπείγοντως καὶ ἰδιοχειρῶς.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ Διευθυντὴς Προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς καὶ οἱ Ὁδηγοὶ καὶ Κληρῆτες τῶν Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὁργανισμῶν. Τὸ ἐν λόγω Τμήμα συνεργάζεται καὶ μετὰ τοῦ Τμήματος ἀποστολῆς Προσκήσεων κ.λπ.

Ἄρθρον 22

Τμήμα ἀγορᾶς καὶ προσφορᾶς Δώρων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς Ἐπισήμους Ἐπισκέπτας αὐτῆς

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο προσπαθεῖ νὰ γνωρίσῃ τοὺς πλέον ἱκανοὺς καὶ ἀρίστους χρυσοχόους, ἀργυροχόους, κεντητάς, εἰδικοὺς κατασκευαστὰς καὶ δημιουργοὺς Ἐκκλησιαστικῶν Ἱερῶν Σκευῶν, Ἀμφίων, Εἰκόνων καὶ ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδῶν, ὥστε ἐπὶ ἐλεύσει ἢ διελεύσει Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν, ἔστω καὶ ἀπροόπτως, νὰ εἶναι προητοιμασμένοι οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν καταλλήλων δώρων ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν προσφορὰν αὐτῶν τοῖς εἰρημένοις Ἐπισκέπταις. Δυνατὸν τὸ ὡς ἄνω Τμήμα νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀγορὰν ὠρισμένων δώρων ἐκ τῶν προτέρων, ὥστε ταῦτα νὰ εἶναι ἔτοιμα δι' ὅλους ἐκτάκτους περιπτώσεις.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατὸν νὰ εἶναι ἐκάστοτε ὁ Εἰσηγητὴς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ, ὡς καὶ ἕτεροι δύο Ἐκκλ. Ὑπάλληλοι, ὀριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ.

Ἄρθρον 23

Τμήμα Παρακολουθήσεως τοῦ Χρόνου τῆς Ἀφίξεως Ἐπισήμων Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Θεωρήσεως τῶν Διαβατηρίων των, Μεταφορᾶς τῶν Ἀποσκευῶν των, ὡς καὶ Ὁργανώσεως τῶν Ἀυτοκινητοπομπῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ἀφίξεως, φιλοξενίας καὶ ἀναχωρήσεως αὐτῶν

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων Ἀεροδιαδρόμων, ὡς καὶ τῶν

Διαδρόμων Προσγειώσεως τῶν Ἰδιωτικῶν Ἀεροσκαφῶν τὰ ὁποῖα μεταφέρουν Ὑψηλοὺς Ἐπισκέπτας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης, τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐξακριβώσιν τῆς ἀκριβοῦς Χρονικῆς Διαρκείας τοῦ Ταξιδίου καθὼς καὶ μὲ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἀκριβοῦς Ὁρας Ἀφίξεως Αὐτῶν. Τέλος, τὸ Τμήμα τοῦτο ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τὰ θέματα τῆς Αἰθούσης Ἐπισήμων τοῦ Ἀερολιμένος, καθὼς καὶ μὲ τὴν Θεώρησιν τῶν Διαβατηρίων, τὸν Ἐκτελωνισμόν καὶ τὴν ἀσφαλῆ Μεταφορὰν τῶν Ἀποσκευῶν Αὐτῶν ἐκ τοῦ Τόπου Ἀφίξεως τῶν εἰς τὸ Κατάλυμά των καὶ ἀντιστρόφως.

2. Τὸ Τμήμα τοῦτο, ἐξ ἄλλου, ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καταλλήλων Αὐτοκινήτων καὶ Ὁδηγῶν, ἐκ μέρους τοῦ ΥΠΕΞ ἢ ἀλλαχόθεν, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκάστοτε Ὑψηλῶν Ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ μὲ τὴν ἐκάστοτε ἱεραρχικὴν τοποθέτησιν αὐτῶν ἐντὸς τῶν αὐτοκινήτων. Ἐπίσης, τὸ Τμήμα τοῦτο, ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ τῆς Τροχαίας, ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἐγκαιρον ἄφιξιν τῶν ὡς ἄνω εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ των, ὡς τὸ Ἐπίσημον Πρόγραμμα καθορίζει περὶ αὐτῶν ἐκάστοτε.

3. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴν τακτοποίησιν τῶν Αὐτοκινήτων ἐντὸς τοῦ Αὐλείου χώρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς αὐτὸς συντρέχουν εἰδικοὶ λόγοι, ἧτοι τελεταὶ ἢ ἑορταί.

4. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων, συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ βοηθοῦ τοῦ Ἀρχιεπιφύλακος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ μετὰ τῶν Ὁδηγῶν τῶν Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὁργανισμῶν καὶ τοῦ ἀρμοδίου ἐπὶ θεμάτων αὐτοκινητοπομπῶν τῆς Διευθύνσεως Ἐθιμοτυπίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

Ἄρθρον 24 Τμήμα Εὐταξιῶν

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ταξιθέτησιν τῶν ἐκάστοτε Προσκεκλημένων τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ εὐκαιρίᾳ μεγάλων Ἑορτῶν ἢ Τελετῶν ἢ λοιπῶν Ἐκδηλώσεων.

2. Ὄταν πρόκειται περὶ ἐκδηλώσεων εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχουν οὐ μόνον Ἐκκλησιαστικοί, ἀλλὰ καὶ Πολιτειακοὶ καὶ Διπλωματικοὶ ἢ ἄλλοι Φορεῖς, τότε μερίμνη τοῦ Τμήματος τούτου, πέραν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Εὐταξιῶν, προσκαλοῦνται νὰ προσέλθουν καὶ Εὐταξίαι ἐκ μέρους τῶν Διευθύνσεων Ἐθιμοτυπίας τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τῆς Νομαρχίας Ἀθηνῶν, τοῦ Δήμου Ἀθηναίων κ.λπ.

3. Ὑπεύθυνοι ἐν μὲν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ δυνατὸν νὰ εἶναι οἱ Γραμματεῖς παρὰ τῷ Ἀρχιγραμματεῖ, ἐν δὲ τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ εἶναι ὁ Δεύτερος καὶ Τρίτος Ἐφημέριος αὐτοῦ.

Ἄρθρον 25

Τμήμα συνεργασίας μετὰ τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐπικοινωνίας

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἐπικοινωνεῖ καὶ συνεργάζεται μετὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου Τύπου, ὡς καὶ μετὰ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου, ἢ ὁποῖα καὶ ἔχει τὸν οὐσιαστικὸν λόγον ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν. Ὁμοίως, τὸ Τμήμα τοῦτο συνεργάζεται καὶ μετὰ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Τύπου καὶ ὁ ἐκάστοτε Ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐπὶ θεμάτων Τύπου.

Ἄρθρον 26

Τμήμα καταγραφῆς τῶν Ἐπισήμων Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν καταγραφὴν τῶν Ἐπισήμων γεγονότων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς εἰς τὰ Ἐπίσημα Ἐντυπα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Κυρίως οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Τμήματος τούτου καταγράφουν τὰ χρονικὰ ἐπισήμων ἐπισκέψεων, ἐπισήμων γεγονότων κ.λπ.

2. Ὑπεύθυνοι τοῦ Τμήματος τούτου δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Διευθυντῆς τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὁ Διευθυντῆς τῆς Συνοδικῆς Ἐφημερίδος «ΕΚΚΛ. ΑΛΗΘΕΙΑ» καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Τύπου.

Ἄρθρον 27

Τμήμα Φωτογραφήσεων καὶ Μαγνητοσκοπήσεων

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἀσχολεῖται μὲ τὴν Φωτογράφησιν καὶ Μαγνητοσκόπησιν τῶν ἐπισήμων γεγονότων τῆς Ἐκκλησίας.

2. Ὑπεύθυνος τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατόν νὰ εἶναι ὁ ἐκάστοτε Φωτογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁ ἐκάστοτε Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Τύπου.

Ἄρθρον 28

Τμήμα ἐλέγχου καὶ περιφρουρήσεως τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάλου κατὰ τὰς τελουμένας ἐν αὐτῷ Ἐπισήμους Τελετὰς

1. Οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Τμήματος τούτου ἐπιβλέπουν τὰς Αὐλείους Πύλας, τὰς Πύλας τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάλου, τὰς Πύλας τῶν δύο Κλιμάκων τοῦ

δρόφου ένθα συνεδριάζει ή Ίερά Σύνοδος, ως και τās δύο Πύλας τών Άνελκυστήρων, ώστε νά μή εισέρχωνται άνευ λόγου και αίτίας άσχετα πρόσωπα είς τὸ Μέγαρον κατά τās ημέρας καθ' άς συνεδριάζει ή Ι.Σ.Ι., ή Δ.Ι.Σ. και δὴ έν τῷ Όρόφῳ τοῦ Συνοδικοῦ, ως και άλλας ημέρας καθ' άς επισκέπτονται τὴν Ίεράν Σύνοδον Προκαθήμενοι Έκκλησιῶν, Άρχηγοί Κρατῶν, Ήπίσημοι Άντιπροσωπεΐαι κ.λπ.

2. Οί Ύπάλληλοι οὔτοι συνεργάζονται έκάστοτε μετά τοῦ Πανοσιολ. Άρχιγραμματέως, ώστε νά αποσταλοῦν έγκαίρως σχετικά έγγραφα πρὸς τὸ αρμόδιον Άστυνομικὸν Τμήμα Άθηνῶν, τὴν Τροχαίαν Άθηνῶν και τὴν Άσφάλειαν Άθηνῶν, και είς αρμοδίους Πυροτεχνουργοὺς διὰ τὰ κατ' αὐτοὺς, ὁσάκις παρίσταται λόγος.

3. Ύπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατὸν νά εἶναι ὁ Γραμματεὺς τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων και οί Συνεργάται αὐτοῦ.

Άρθρον 29

Τμήμα Τεχνικῆς Ύποστηρίξεως τοῦ Γραφείου
Έκκλ. Τάξεως και Έθιμοτυπίας

1. Τὸ Τμήμα τοῦτο άσχολεΐται με τὴν τεχνικὴν ὑποστήριξιν τοῦ Γραφείου Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας είς θέματα ηλεκτρολογικά, ηλεκτρονικά, μικροφωνικά, κλιματιστικά, θερμοῦδραυλικά, ὑδραυλικά, άποχετευτικά ως και είς θέματα σχεδιάσεως και άποτυπώσεως χώρων, συντηρήσεως κτηρίων, και ἰδία τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου κ.λπ., διὸ άπαιτεΐται συνεργασία τῶν Ύπευθύνων τοῦ Τμήματος αὐτοῦ μετά τῶν ειδικῶν τῆς Τεχνικῆς Ύπηρεσίας τῆς Έκκλησίας, ώστε ἀνά πᾶσαν στιγμὴν οί αρμόδιοι τοῦ Τμήματος τούτου νά γνωρίζουν ποῦ δέον νά άποταθοῦν πρὸς επίλυσιν τῶν άπασχολούντων τὸ Γραφεῖον θεμάτων.

2. Ύπεύθυνοι τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δυνατὸν νά εἶναι ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Έκκλησιαστικῆς Τέχνης και είς Ύπάλληλος τῆς Τεχνικῆς Ύπηρεσίας τῆς Έκκλησίας, ὀριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς.

Άρθρον 30

Συντονισμὸς τῶν Τμημάτων τοῦ Γραφείου
Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας

Άπαντα τὰ Τμήματα τοῦ Γραφείου Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας περὶ ὧν ἐγένετο λόγος έν τοῖς προηγουμένοις άρθροις, συνεργάζονται και συντονίζονται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου τούτου, ώστε νά ἐπιτυγχάνεται θετικὸν άποτέλεσμα είς τās κοινὰς προσπά-

θειάς. Ό Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας δίδει ἀναφορὰν είς τὸν έκάστοτε Άρχιγραμματέα τῆς Ίεράς Συνόδου, έκ τοῦ ὁποῖου και άμέσως εξαρτᾶται.

Άρθρον 31 Εἰδικαὶ Διατάξεις

1. Οί Ύπεύθυνοι τῶν έν τοῖς προηγουμένοις άρθροις ἀναφερομένων Τμημάτων τοῦ Γραφείου Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ίεράς Συνόδου, δι' έκδιδομένης έκάστοτε Άποφάσεως Αὐτοῦ, ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων κατὰ περίπτωσιν ἀναγκῶν τοῦ Γραφείου τούτου.

2. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, αἱ προτείνουσαι Ύπευθύνους είς τὰ ἐπὶ μέρους Τμήματα τοῦ Γραφείου Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας, δὲν εἶναι δεσμευτικά διὰ τὴν έκδοσιν τῆς έν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ εἰρημένης Άποφάσεως.

3. Ό Διευθυντῆς και οί Ύπεύθυνοι ἀπάντων τῶν Τμημάτων τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας ἐνεργοῦν πάντοτε ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 115/1999 Συνοδικοῦ Κανονισμοῦ, ως και τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, συμφώνως δὲ πρὸς τὰ έν τῷ έκάστοτε ἰσχύοντι Κώδικι Έκκλησιαστικῆς Τάξεως και Έθιμοτυπίας τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος διαλαμβανόμενα.

4. Πᾶν θέμα ὀργανωτικόν, μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Έσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, ρυθμίζεται δι' Εἰδικῶν Άποφάσεων τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ίεράς Συνόδου.

Άρθρον 32 Κάλυψις Δαπάνης

Έκ τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκύπτει δαπάνη είς βάρος τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος, ἣτις δὲν δύναται ἀπὸ τοῦδε νά ὑπολογισθῇ.

Άρθρον 33

Έναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος

Η ἰσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ είς τὴν Έφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως και τὸ περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Έν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1999

† Ό Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ό Ἀρχιγραμματεὺς
Άρχιμανδρίτης Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ή Ίερά Σύνοδος τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τής 15ης Δεκεμβρίου 1999

Κατόπιν τής ἀπό 7.12.1988 ἀποφάσεως τής Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου περὶ κοινοποιήσεως ὑμῖν τῶν ἐκάστοτε τελεσιδίκων, ὀριστικῶν καὶ ἀμετακλήτων ἀποφάσεως τῶν Συνοδικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, γνωστοποιούμεν ὑμῖν ὅτι:

1) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 6/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι εἰς τὸν Πρεσβύτερον Ἰωσήφ Στυλιανοῦ τοῦ Ἀριστείδου, κληρικὸν τής Ἱεράς Μητροπόλεως Καρυστίας καὶ Σκύρου ἡ ποινὴ τής ἑξαμήνου ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, δίχα στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ μετὰ ἀναγκαστικῆς μεταθέσεως ἐκ τής ἐφημεριακῆς αὐτοῦ θέσεως εἰς ἕτεραν.

2) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 7/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικῶν παραπτώματι εἰς τὸν Πρεσβύτερον Χρῆστον Τσεκλερῆν τοῦ Ἀθανασίου, κληρικὸν τής Ἱεράς Μητροπόλεως Πατρῶν, ἡ ποινὴ τής καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τής Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τής ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

3) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 8/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικῶν παραπτώματι εἰς τὸν Πρεσβύτερον Νικόλαον Βορινιώτην τοῦ Παναγιώτου, κληρικὸν τής Ἱεράς Μητροπόλεως Κορίνθου, ἡ ποινὴ τής καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τής Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τής ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

4) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 11/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Στυλιανὸς Καρπαθίου τοῦ Ἐμμανουήλ, κληρικὸς τής Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἡθωώθη ἐκ τῶν προσαφθεισῶν αὐτῶ κανονικῶν κατηγοριῶν.

5) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 12/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ὁ Πρεσβύτερος Εὐστάθιος Κολλᾶς τοῦ Ἀνδρέου, κληρικὸς τής Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας, ἡθωώθη ἐκ τῶν προσαφθεισῶν αὐτῶ κανονικῶν κατηγοριῶν.

6) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 4/1999 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἐπεκυρώθη ἡ δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 2/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβληθεῖσα ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι εἰς τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Δημήτριον Σαρρῆν τοῦ Μιχαήλ, κληρικὸν τής Ἱεράς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου, ποινὴ τής ἐπταετοῦς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας δίχα στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ μετ' ἐκπτώσεως διὰ βίου ἐκ τοῦ ὄφφικίου τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου καὶ ἐκ τοῦ Ἀξιώματος τής πνευματικῆς πατρότητος.

Αἱ ἀνωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις κατέστησαν τελεσιδικοί, ὀριστικαὶ καὶ ἀμετάκλητοι, συνφῶς ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ Νόμου 5383/1932 "Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τής πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας" ὡς τίθενται καὶ ἰσχύουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τής παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Νόμου 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος".

(Ἐκ τής Ἀρχιγραμματείας τής Ἱεράς Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τής 15ης Δεκεμβρίου 1999

Κατόπιν τής ἀπό 7.12.1988 ἀποφάσεως τής Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου περὶ κοινοποιήσεως ὑμῖν τῶν ἐκάστοτε τελεσιδίκων, ὀριστικῶν καὶ ἀμετακλήτων ἀποφάσεων τῶν Συνοδικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, γνωστοποιούμεν ὑμῖν ὅτι:

1) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 5/1999 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἐπεκυρώθη ἡ δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 3/1987 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβληθεῖσα ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὸν Πρεσβύτερον Χρῆστον Δέλκον τοῦ Ἀποστόλου, κληρικὸν τής Ἱεράς Μητροπόλεως Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου ποινὴ τής καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τής Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τής ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν. Ἡ ὑπόθεσις ἤχθη ἐνώπιον Αὐτοῦ κατόπιν ἀκυρώσεως τής ὑπ' ἀριθμ. 5/1988 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ὑπὸ τής ὑπ' ἀριθμ. 2739/1997 ἀποφάσεως τοῦ Γ' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τής Ἐπικρατείας.

2) Δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 7/1999 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἐπεκυρώθη ἡ δυνάμει τής ὑπ' ἀριθμ. 10/1999 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβληθεῖσα ἐπὶ ἀντικανονικῶν παραπτώματι, εἰς τὸν Ἱεροδιάκονον Παναγιώτην Λιάπην τοῦ Ἰωάννου, κληρικὸν τής Ἱεράς Μητροπόλεως Μαντι-

νείας και Κυνουρίας, ποινή της Καθαιρέσεως έκ του Ύψηλου της Ίερωσύνης Ύπουργήματος και της έπαναφορας αυτού εις την τάξιν των Λαϊκών.

3) Δυνάμει της υπ' αριθμ. 9/1999 απόφασεως του Δευτεροβαθμίου δια Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου της Έκκλησίας της Ελλάδος, έπεκυρώθη ή δυνάμει της υπ' αριθμ. 15/1999 απόφασεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου έπιβληθεισα έπί άντικανονικοίς παραπτώμασι, εις τον Πρεσβύτερον Ιωάννην Κωστόπουλον του Κωνσταντίνου, κληρικόν της Ίερās Μητροπόλεως Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως ποινή της Καθαιρέσεως έκ του Ύψηλου της Ίερωσύνης Ύπουργήματος και της έπαναφορας αυτού εις την τάξιν των Λαϊκών.

Αί άνωτέρω δικαστικά απόφασεις κατέστησαν τελεσίδικοι, όριστικά και άμετάκλητοι, συνωδά ταίς διατάξεσι του άρθρου 151 του Νόμου 5383/1932 «Περί Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και της πρό Αύτων διαδικασίας» ώς τίθενται και ισχύουσι κατά τὰ σαφώς όριζόμενα υπό της παρ. 1 του άρθρου 44 του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος».

(Έκ της Αρχιγραμματείας της Ίερās Συνόδου)

Ίερά Μητρόπολις Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις του Νόμου 673/1977 "περί άνακατανομής και ρυθμίσεως οργανικών τινων θέσεων Διακόνων", έν συνδυασμῶ προς τὰς διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν.Δ. 1398/1973 "περί συστάσεως οργανικών θέσεων Διακόνων παρά τη Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και ταίς Ίεραίς Μητροπόλεσι της Έκκλησίας της Ελλάδος" και τὰς διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.Δ. 817/1978

Άποφασίζομεν

τροποποιούμεν την υπ' αριθμ. 1833/1215/4.10.1977 ήμετέραν απόφασιν και συνιστώμεν τὰς κάτωθι οργανικές θέσεις Διακόνων έν τη καθ' ήμας Ίερά Μητροπόλει:

1. Καθεδρικού Ι. Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Ύδρας
2. Ίερού Ναού Αγίου Νικολάου Σπετσών
3. Ίερού Ναού Τιμίου Προδρόμου Κρανιδίου
4. Ίερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Αιγίνης

Έν Ύδρα τη 10η Δεκεμβρίου 1999

† Ο Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις: α) των άρθρων 38, παράγρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν. Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 και προκειμένου ίνα

προβῶμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τῶ ί. ναῶ

Θείας Άναλήψεως Κατερίνης καλούμεν τούς βουλομένους ίνα καταλάβωσι την Διακονικήν ταύτην θέσιν και έχοντας τὰ υπό του υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά δια τὰ περαιτέρω.

Έν Κατερίνη τη 17α Δεκεμβρίου 1999

† Ο Κίτρους ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ηλείας

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και των άρθρων 33 - 37 του υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου «Περί ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικές θέσεις

1. Έφημερίων: α) Μετ. Σωτήρος Κάμπου, β) Αγ. Διονυσίου Πετρουλών, γ) Άναλ. Σωτήρος Λαβδαϊκών, δ) Ζωοδόχου Πηγής Άρετης, ε) Αγ. Κων/νου Βερούχου και στ) Αγ. Νικολάου Κρεμμυδίου,

2. Διακόνων: α) Αγ. Κυριακής Πύργου και β) Αγ.

Άθανασίου Πύργου

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ άπαιτούμενα δικαιολογητικά δια τήν κατάληψιν των άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Πύργω τη 29η Δεκεμβρίου 1999

† Ο Ηλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Αργολίδος

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος και των άρθρων 33-37 του υπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικές θέσεις τακτικών έφημερίων των Ίερών Ναών:

1) Αγίων Άνδριανού και Ναταλίας Δρεπάνου Ναυπλίας,

2) Αγίας Τριάδος Γυμνού Άργους,

3) Αγίου Δημητρίου Άνυφίου Ναυπλίας,

4) Αγίου Νικολάου Ηραίου Ναυπλίας,

5) Αγίας Παρασκευής Τσέλου Ναυπλίας,

6) Αγίου Γεωργίου Νεοχωρίου Άργους και

7) Αγίου Άθανασίου Τουρνικίου Άργους,

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ

ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 31.12.1999

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀργολίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

α) Ἀγίου Γεωργίου Ναυπλίου, καὶ

β) Ἀγίου Πέτρου Ἄργους,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 31.12.1999

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις, α) τῶν ἀρθρῶν 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

1) Ἀγίου Γεωργίου Καρδίτσης,

2) Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης Καρδίτσης,

3) Εὐαγγελιστρίας Καρδίτσης,

4) Ἀγίας Παρασκευῆς Φαρσάλων,

5) Ἀγίας Παρασκευῆς Σοφάδων καὶ

6) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μουζακίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καρδίτῃ τῆ 10ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων
ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ.

2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἀγίου Γεωργίου Θραψιμίου

2) Ἀγίου Νικολάου Πορτῆς

3) Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀγιοπηγῆς

4) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καταφυλίου

5) Ἀγίου Ἀθανασίου Βασιλῆ

6) Ἀγίων Ἀποστόλων Μπελοκομίτη

7) Ἀγίου Ἰωάννου Προδρόμου Ἀργιθέας

8) Ἀγίου Κων/νου Μακρυχωρίου

9) Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης Γεφυρίων

10) Ἀγίου Νικολάου Ξηροκάμπου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καρδίτῃ τῆ 10ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων
ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου Περὶ Ἱερῶν Ναῶν Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, καὶ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ν. 673/1977, προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις

α) Ἐφημερίων 1. τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου Μετεώρων καὶ

β) Διακόνων 1. τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Νεαπόλεως καὶ 2. τοῦ ἱ. Ν. Ἀγίου Παντελεήμονος Πολίχνης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῆ 12ῃ Ἰανουαρίου 2000

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38

παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος» και των άρθρων 33-37 του Καν. 2/1969 της Ίερας Συνόδου «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου ίνα προβώμεν είς την πλήρωσιν της κενής όργανικής θέσεως τακτικού Έφημερίου του Ίερού Ναού

Άγίου Δημητρίου Άξιουπόλεως
καλοῦμεν τούς βουλομένους και ἔχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα όπως, έντός μηνός από δημοσιεύσεως της παρούσης, υποβάλωσιν ήμίν τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά την κατάληψιν της άνωτέρω κενής θέσεως.

Έν Γουμένισσα τη 13η Γανουαρίου 2000

† Ό Γουμένισσης, Άξιουπόλεως και Πολυκάστρου ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις του άρθρου 38, παράγραφος 2, του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος», και των άρθρων 33-37 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού της Ίερας Συνόδου «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν την κενήν όργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου του Ίερού Ναού

Άγίου Ίωάννου Προδρόμου Καλόβρυσης
(Βουρναζίου)

καλοῦμεν τούς βουλομένους και ἔχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά την κατάληψιν της άνωτέρω κενής όργανικής έφημεριακής θέσεως.

Έν Καλαμάτα τη 14η Γανουαρίου 2000

† Ό Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νικαίας

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις α) των άρθρων 38 παράγρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν. Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 και προκειμένου νά προβώμεν είς πλήρωσιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τῷ ί. ναῶ

Κοιμήσεως της Θεοτόκου - Νικαίας
καλοῦμεν τούς βουλομένους ίνα καταλάβωσι την Διακονικήν ταύτην θέσιν και ἔχοντας τὰ ύπό του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Νικαία τη 27η Γανουαρίου 2000

† Ό Νικαίας ΑΛΕΞΙΟΣ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ

Τηλ. και Fax 72.18.308

Διεύθυνσις Διαδικτύου της Έκκλησίας:

http://www.ecclesia.gr

Ήλεκτρονική διεύθυνσις:

e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ

του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. ΧΡΥΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Υπό του Κλάδου Έκδόσεων
της Έπικοινωνιακής και Μορφωτικής
Υπηρεσίας της Έκκλησίας της Ελλάδος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΝ Άρχιμ. Άγαθάγγελος Χαραμαντίδης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ Ευάγγελος Θεοδώρου

Όμότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Τακτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας
των Έπιστημών και των Τεχνών

Άρχισυντάκτης

Ευάγγελος Π. Λέκκος

Έκ του Τυπογραφείου
της Έταιρείας Γραφικών Τεχνών "ΑΒΕΛ"
Μενελάου 2, Ηλιούπολη, Τηλ. - Fax: 9761274

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Όικονμ. Πατριάρχον Βαρθολομαίου, Πατριαρχική
Απόδειξις επί τοις Χριστογενένοις.

Άρχιεπ. Αθηνών Χριστοδούλου, Μήνυμα Πρωτοπρω-
νάς.

Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Προκλήσεις εκ του έτους
2000.

Επίσημα Γράμματα.

Μητροπ. Θεσσαλιώτιδος Θεοκλήτου, Ένθροονιστήριος
λόγος.

Παν. Ι. Μπούμη, Περί της μνημονεύσεως του όνόμα-
τος του "Πρώτου" στην Όρθόδοξη Έκκλησία (Γνωμο-
δότηση).

Σπυρ. Ν. Τρωιάνου, Τό καθεστώς διοικήσεως των
Ίερών Μονών.

Ι. Μ. Κονιδάση, Ζητήματα του Δικαίου των Ί. Μονών
και Μοναχών (Γνωμοδότηση).

Ι. Μ. Χατζηφώτη, Χρονικό της έπισήμου έπισκέψεως
της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολο-
μαίου στην Έκκλησία της Ελλάδος.

Παρατηρήσεις και Σχόλια.

Εκκλησιαστικά Χρονικά.

Κανονισμός 141/1999, Περί έσωτ. διαρθρώσεως κ.λπ.
του Συν. Γραφείου Έκκλ. Τάξεως και Έθιμοτυπίας.

Παράρτημα.